

Societat Andorrana de Ciències

A shopping cart is shown from a high angle, filled with various colorful, abstract objects like bottles, containers, and bags. The cart is on a grey, textured surface that looks like a road. In the background, there's a blue sky and a white road with a dashed line. The cart's wheels are red.

El futur del comerç a Andorra cap a on va?

El futur del comerç
a Andorra, cap a on va?

Dotzenes Jornades de la Societat Andorrana de Ciències

Societat Andorrana de Ciències

El futur del comerç a Andorra cap a on va?

El futur del comerç
a Andorra, cap a on va?

Edita: Societat Andorrana de Ciències
Primera edició, octubre 2007

Amb la col·laboració de:
Ministeri del Portaveu, Cultura i Ensenyament Superior
Fundació Crèdit Andorrà

Realització gràfica: ARA disseny, maquetació, edició gràfica
Disseny portada: Pilar Monge
Impressió: Envalira
ISBN: 978-99920-1-666-4
DL: AND-608-2007

Índex

• Benvinguda	5
Àngels Mach i Buch, presidenta de la Societat Andorrana de Ciències	
• Presentació de les XII Jornades: El futur del comerç a Andorra, cap a on va?	7
Sergi Tejero i Cano, economista i coordinador de les XII Jornades	
• Els estudis de formació professional encarats al comerç	11
José Santamarta, <i>proviseur</i> del liceu Comte de Foix	
• Com innoven les empreses?	13
Núria Bosch i Balada, MBA Esade i cap de promoció econòmica de l'Oficina d'Innovació Empresarial (OIE)	
• El comerç a Andorra: impacte econòmic i tendència	17
Joan Soler i Dòria, economista i cap del Servei d'Estudis del ministeri de Finances	
• Contribució de la lluita contra el frau duaner en la millora del comerç andorrà	39
Jordi Janer i Rossell, agent de duanes i sotsdirector de lluita contra el frau duaner	
• Notes sobre el comerç a Andorra dels anys 30 als 50 del segle XX	45
Pere Canturri i Montanya, historiador	
• Oportunitats comercials d'Andorra amb la Xina	53
Yuhong Ai, economista, MBA, directora general i fundadora de Xina Gestió	
• El comerç andorrà, adaptació o revolució?	59
Antoni Miralles i Gascó, director de negoci del Grup Pyrénées	
• La visió Andorra 2020	69
Sergi Nadal i Gabas, secretari d'Estat de l'Agència Andorra 2020	
• Reptes del comerç d'Andorra	75
Pilar Escaler i Penella, advocada i directora de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra	
• Confessions d'alcova d'un compte d'explotació	79
Carles Pascuet i Casanovas, llicenciat en direcció i administració d'empreses per la UB i per l'Escola Superior de Comerç de Montpeller i director general d'Andimesa	
• El comerç, un repte de tots	83
Xavier Altimir i Planas, empresari i president de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA)	

• El comerç a Sant Julià de Lòria	89
<i>Joan Parés i Juncà, president de l'Associació de Comerciants i Empresaris Lauredians (ACEL)</i>	
• El comerç a la part alta d'Escaldes-Engordany	95
<i>Tomàs Pascual i Casabosch, president de Calidae</i>	
• El futur del comerç andorrà sota la perspectiva dels consumidors i usuaris	99
<i>Joan Anton Sarmiento i Amaro, director de l'ACU</i>	
• La interrelació entre l'hosteleria i el comerç	103
<i>Jordi Daban i Alsina, gerent hotelier i president de l'Associació d'Hotelers d'Andorra (AdHA)</i>	
• La influència del màrqueting en el comerç	107
<i>Montserrat Ronchera i Santacreu, sòcia consultora a R-Consultors i presidenta del Club de Màrqueting d'Andorra</i>	
• Comerç, fiscalitat i microestats	113
<i>Roland Destrée i Grimaldi economista i degà del Col·legi d'Economistes d'Andorra</i>	
• Perspectives de futur des del CDA	119
<i>Enric Tarrado i Vives, empresari i conseller general del grup parlamentari Centre Demòcrata Andorrà - Segle XXI</i>	
• Posició actual del comerç i visió del futur	123
<i>Jordi Font i Mariné, comerciant i conseller general del grup parlamentari socialdemòcrata</i>	
• La visió des del Partit Liberal (PLA)	127
<i>Alain Bernat i Gallego, conseller general del grup parlamentari liberal d'Andorra i president de la comissió legislativa d'Economia</i>	
Programa	131
Imatges de les XII Jornades	132
Llistat d'assistents	134
Recull de premsa	136
Annex	149
<i>"Andorra" en xifres segons els fulletons editats en 4 idiomes: català, castellà, francès i anglès per Crèdit Andorrà 1980-2006</i>	

BENVINGUDA

Àngels Mach i Buch

Les Dotzenes Jornades a Andorra, que hem fet realitat a l'entorn d'*El futur del comerç a Andorra, cap a on va?*, consoliden la represa iniciada l'any 1999 amb les Cinquenes Jornades, sobre *El turisme cultural*. Amb el desig de progressar junts en el coneixement de la realitat i la problemàtica que fa que Andorra sigui una societat viva i dinàmica per poder incidir en l'encaminament més idoni per al seu futur, des de la Societat Andorrana de Ciències us hi donem la benvinguda. El programa que es presenta no pretén ser exhaustiu però es busca reunir una visió àmplia del sector que va des de la formació fins a la història, l'aportació de dades estadístiques, l'experiència de comerciants, les associacions cíviques relacionades, els projectes institucionals i els aspectes polítics parlamentaris que permeten l'elaboració de lleis per renovar-lo i potenciar-lo.

Abans d'iniciar l'exposició de les ponències d'aquesta Jornada volem donar les gràcies molt sincerament a les entitats que amb el seu suport fan possible la seva realització i també la seva publicació posterior, i són: el ministeri del Portaveu, Cultura i Ensenyament Superior del Govern d'Andorra i la Fundació Crèdit Andorrà. Sense el seu ajut aquesta jornada no s'hauria pogut dur a terme. Així mateix, cal expressar el nostre agraïment a tots els ponents, que ens han fet costat amb la seva bona disposició per donar-nos a conèixer el seu saber i la seva experiència. En la publicació es reproduïxen els textos lliurats pels participants, però no els debats o comentaris que originen les ponències; les cintes enregistrades durant les jornades es lliuren a l'Arxiu Històric Nacional, per a una millor conservació, i són consultables, si alguna persona hi té interès. Finalment, a tots els que amb la vostra presència en aquesta sala d'actes avui ens acompanyeu, i als que llegiran el contingut de les jornades més endavant en

el llibre recull, us agraïm el vostre suport per continuar la tasca que duem a terme des de la SAC per poder repensar el país proporcionant coneixements i elements de judici amb rigor.

Àngels Mach i Buch

Presidenta de la SAC

PRESENTACIÓ

Sergi Tejero i Cano

El futur del comerç a Andorra, cap a on va?

Aquest és el títol que reben les XII Jornades que enguany organitza la SAC per tal de reflexionar sobre el que sens dubte ha estat el sector econòmic més important del país.

Tenint en compte l'entorn actual, crec que aquesta pregunta no podia ser feta en un millor moment: el gener de 2007 tot just farà un any que les noves figures impositives del nostre peculiar i complex sistema impositiu hauran entrat en funcionament; durant el primer semestre, el Govern ha publicat les encertades i lúcides reflexions del Sr. Michel Camdessus (governador honorari del Banc de França i exdirector de l'FMI); la llei d'inversions estrangeres és l'epicentre de discussió de ciutadans i polítics, i més que mai, sembla que la societat andorrana és conscient que cal un canvi en el nostre model econòmic.

Tenint en compte que el 27% dels treballadors estan ocupats pel *Comerç i reparació de vehicles de motor* i que l'*Hoteleria* n'ocupa un 13% (categories i dades extremes de l'*Anuari estadístic 2006* publicat pel Servei d'Estudis, del ministeri de Finances), no hi ha cap mena de dubte que aquest canvi passa per reconduir aquests dos sectors que, sota el meu punt de vista, seguiran sent clau en l'economia del Principat.

Per a un economista, les pobres estadístiques de què es disposa a l'Principat dificulten els exercicis d'anàlisi quantitativa. Afortunadament, sempre queda el vessant qualitatiu, i el fet és, que si bé l'especialització dels nostres comerços i una oferta de qualitat seran punts clau, el futur del comerç andorrà passa per una reorientació en l'oferta turística.

En aquest sentit, és important que de la reflexió en siguin partícips tots els agents que defineixen aquesta oferta: administració, hotelers, restauració, empresaris o em-

preses que exploten grans atraccions turístiques (estacions d'esquí, el centre termolúdic, el camp de neu de la Rabassa, etc.).

La importància d'aquesta *comunió* rau en el fet que un cop s'hagi decidit i consensuat el model, les seves actuacions vagin en un mateix sentit i generin unes sinèrgies que ens permetin no tan sols seguir endavant sinó ressaltar el nostre caràcter: el caràcter d'un poble lluitador en un petit però gran país.

Podran subsistir els petits comerços tradicionals davant de les grans superfícies i els comerços moderns? Té possibilitats l'"e-commerce" a Andorra? El futur del comerç passa per un canvi de model fiscal?

El pes del comerç

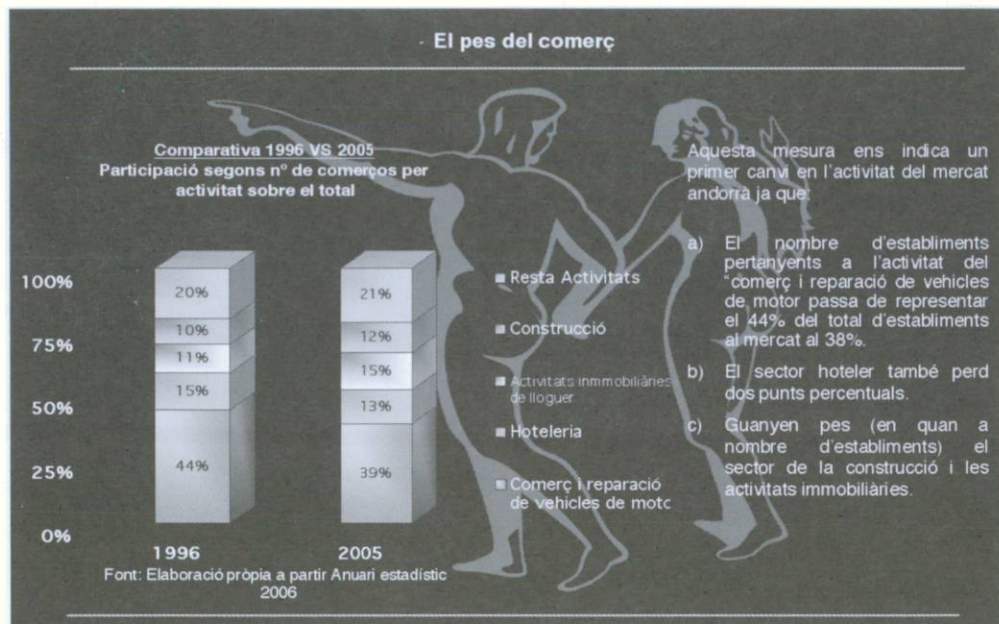
Comparativa 1996 vs 2005

Participació segons el nombre de comerços per activitat sobre el total

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

Aquesta mesura ens indica un primer canvi en l'activitat del mercat andorrà, ja que:

- El nombre d'establiments pertanyents a l'activitat *Comerç i reparació de vehicles de motor* passa de representar el 44% del total d'establiments en el mercat al 38%.
- El sector hotelier també perd dos punts percentuals.

- Guanyen pes (quant a nombre d'establiments) el sector de la construcció i les activitats immobiliàries.

Com s'observa en la següent taula, un dels motius pels quals el comerç ha perdut pes quant al nombre d'establiments es troba en un creixement molt menor al de la resta d'activitats.

Però quina és l'explicació d'aquesta evolució?

Avui tindrem oportunitat de debatre-ho, però sense necessitat de ser un gran expert una primera resposta la trobem en la progressiva disminució de la competitivitat que ha patit el sector.

Qui no ha sentit la frase "Andorra ja no és el que era"? Qui no ha comparat en alguna ocasió preus amb els dels nostres veïns i ha pogut comprovar que alguns productes fins i tot val la pena adquirir-los fora de les Valls?

El pes del comerç

Com s'observa en la següent taula, un dels motius pels quals el comerç ha perdut pes en quan a n° d'establiments es troba en un creixement molt menor al de la resta d'activats.

Però quina és l'explicació d'aquesta evolució?

Avui tindrem oportunitat de debatre-ho, però sense necessitat de ser un gran expert, una primera resposta la trobem en la paulatina disminució de la competitivitat que ha patit el sector.

Qui no ha sentit la frase "Andorra ja no és el que era", qui no ha comparat en alguna ocasió preus amb els nostres veïns i ha pogut comprovar com alguns productes, fins i tot val la pena adquirir-los fora de la Vall?

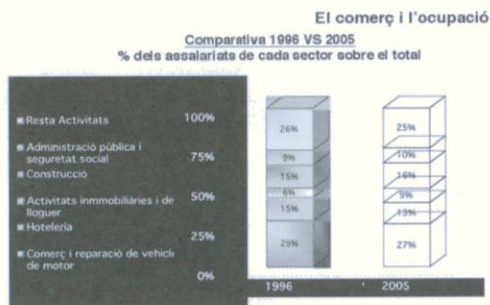
	N° d'establiments totals		
	1996	2005	% Variació
Comerç i reparació de vehicles de motor	2.639	2.825	7%
Hoteleria	870	968	11%
Activitats immobiliàries i de lloguer	661	1.075	63%
Construcció	598	853	43%
Resta Activitats	1.168	1.529	31%

Font: Elaboració pròpia a partir Anuari estadístic 2006

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

El comerç i l'ocupació Comparativa 1996 vs 2005 % dels assalariats de cada sector respecte del total

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

Aquest indicador tot i que en menor mesura que el de nombre d'establiments, també marca una tendència negativa en l'evolució del comerç al Principat. En aquest cas però l'hoteleria surt més perjudicada.

Font: Elaboració pròpia a partir Anuari estadístic 2006

	Assalariats per sector		
	1996	2005	% Variació
Comerç i reparació de vehicles de motor	8.168	11.404	40%
Hoteleria	4.060	5.648	39%
Activitats immobiliàries i de lloguer	1.588	3.757	137%
Construcció	4.118	6.747	64%
Administració pública i seguretat social	2.548	4.030	58%
Resta Activitats	7.382	10.561	43%

Altre cop el sector amb un millor comportament ha estat el de les activitats immobiliàries fruit de l'intensa activitat dels darrers anys.

Font: Elaboració pròpia a partir Anuari estadístic 2006

Aquest indicador, tot i que en menor mesura que el de nombre d'establiments, també marca una tendència negativa en l'evolució del comerç al Principat. En aquest cas, però, l'hoteleria en surt més perjudicada.

Font: Elaboració pròpia a partir de l'Anuari Estadístic 2006

Un altre cop, el sector amb un millor comportament ha estat el de les activitats immobiliàries, fruit de la intensa activitat dels darrers anys.

Resum

Malgrat que Andorra, quant a recopilació estadística, malauradament encara es troba a nivells de països subdesenvolupats, les dades de què disposem ja ens indiquen que:

- El model basat en la competitivitat en preus es troba en un estat de maduresa que ha provocat una pèrdua d'importància relativa del comerç dins de l'economia del Principat.
- Altres sectors, especialment l'immobiliari, han guanyat pes.

Davant d'aquesta situació es plantegen nombroses qüestions, entre d'altres:

- Quines són les polítiques que cal emprendre per reconduir la situació?
- Quin és el paper que hi ha de jugar l'administració?
- Quins models alternatius a l'actual existeixen?

Sergi Tejero i Cano

Economista / actuari i coordinador de les XII Jornades

Els estudis de formació professional encarats al comerç

José Santamarta

El BTS de gestió PMI-PME (Brevet de Technicien supérieur des petites et moyennes industries ou entreprises)

Des de fa diversos anys aquest BTS existeix al liceu Comte de Foix i correspon bé a les necessitats d'Andorra, vist que tots els nostres alumnes diplomats han obtingut un lloc de treball o han continuat llurs estudis.

Quins són els objectius d'aquest BTS?

Formar col·laboradors administratius polivalents dels caps d'empresa de les petites i mitjanes empreses, per dur a terme totes les tasques menys la producció: administració, comunicació, comptabilitat, gestió comercial i diàleg amb els companys exteriors a l'empresa.

Condicions d'admissió

El BTS PMI-PME és obert a tots els titulars del Baccalauréat.

Capacitats necessàries

Fa falta tenir esperit d'iniciativa, sentit de responsabilitat, facilitat de contactes, sentit de l'organització, domini de llengües, aptitud en el càlcul i capacitat d'anàlisi. Cal estar interessat per l'economia en general.

La formació

És de 2 anys de durada i comprèn:

1. Activitats professionals en els dominis:

- administratiu: organització i supervisió de les activitats, gestió administrativa de personal...

- comptable: operacions amb els clients, proveïdors, assalariats, serveis fiscals, bancs; relació amb els clients, proveïdors, gestió d'estocs.

- comercial: participació en l'acció comercial.

2. Obertura cap l'exterior i coneixement de l'empresa: economia general, economia d'empresa, dret.
3. Expressió i mètodes: cultura general, llengües estrangeres, matemàtiques aplicades a la gestió i a l'estadística.
4. Estadies en empreses: sis setmanes el primer any i quatre el segon.

La durada total dels períodes de l'estada és, doncs, de deu setmanes. Les estadies obligatòries poden prolongar-se fins a una durada total de quatre setmanes durant les vacances escolars.

Per altra banda, els estudiants poden completar la formació sobre el terreny, amb accions professionals lligades a les necessitats de l'empresa.

El BTS que els alumnes passen al final de l'any els permet adaptar-se perfectament al món del treball andorrà, constituït essencialment per petites i mitjanes empreses.

José Santamarta

Provisour del liceu Comte de Foix

Com innoven les empreses?

Núria Bosch i Balada

Benvinguts i gràcies a l'organització.

L'OIE (Oficina d'Innovació Empresarial) té coneixements d'innovació i no pas de comerç, però intentarem fer alguna aportació sobre la innovació susceptible de ser adoptada per aquest sector.

Innovar és introduir noves idees, productes, serveis i pràctiques amb la intenció de ser útils; les empreses veuran remunerat el valor que aporten al mercat, per la utilitat que els atributs del producte confereixen al client.

Un element essencial de la innovació és la seva aplicació exitosa de manera comercial.

El sistema d'organització social imperant està mutant des d'un paradigma de globalització, regit per la llibertat econòmica i atenent les necessitats del consumidor, cap a la societat del benestar, en què és la democràcia política qui atén les necessitats del ciutadà.

Ens hem de sensibilitzar que la innovació és per a tots, accessible a tothom i aplicable a tot tipus d'empresa. En paraules de Jack Welch (CEO, General Electric): "Si el ritme de canvi d'una empresa és inferior al del seu entorn, el final de l'empresa és a la vista. La pregunta que resta és quan serà el final."

El nostre entorn canvia, veiem noves tendències de mercat:

- Disminució del cycle de vida de productes i serveis.
- Oferta > demanda: necessitat de donar valor diferencial.
- Competència en cost deslocalitzada (avantatge comparatiu).
- Qualitat com a factor *higiènic*.
- De la producció massiva a la personalització massiva.

- Entorn tecnològic turbulent: polarització i necessitat d'estratègia.
- De l'empresa individual a la xarxa d'empreses.

I els mercats presenten noves exigències, no només en el sector del comerç:

- Biotecnologia: del concepte d'alimentació al concepte de nutrició.
- *Packaging*: llei d'envasos i residus (25% reciclatge, 10% reducció).
- Automoció: 100% de reciclabilitat el 2007 (a Espanya).
- Mobilitat: sistemes de detecció individuals i optimització del trànsit (Cenit).
- Teletreball: del concepte de treball com a lloc físic al d'activitat.
- Indústries creatives i de l'oci: increments del 20% en taxes d'ocupació.
- Reducció d'emissions: materials, acústiques i electromagnètiques.
- Nous models de negoci: empenedoria i economia social.

Els deures pendents: formalitzar la nostra pròpia formulació estratègica. Un possible esquema:

1. Definició del negoci:
 - Clients objectiu.
 - Necessitat per satisfer.
 - Producte o servei per comercialitzar.
 - Factors fonamentals de diferenciació.
2. Anàlisi del mercat:
 - Clients.
 - Canals de distribució.
 - Competència.
3. Pla de màrqueting:
 - Objectius comercials i previsió de vendes.
 - Màrqueting mix.
 - Producte.
 - Preu.
 - Comunicació.
 - Distribució.
4. Pla d'operacions:
 - Localització de l'activitat.
 - Pla tecnològic.
 - Pla d'operacions.
 - Gestió de les existències.
 - Gestió de provisionament.

5. Pla d'organització:
 - Estructura organitzativa.
 - Captació de personal.
 - Assessors externs.
6. Pla economicofinancer:
 - Compte d'explotació previsional.
 - Pla de tresoreria previsional.
 - Balanç previsional.
 - Pla d'inversions.
 - Fonts de finançament.
7. Assessoria jurídica.
8. Contingències.
9. Conclusions.
10. Currículum del promotor

Hem d'aprendre a seguir una sistemàtica per generar noves idees, procedents de:

- Persones de l'empresa.
- Els clients.
- Els subministradors.
- Els competidors.
- El mercat internacional, tendències.

I tan important com el coneixement ampli és la comunicació.

En matèria de comunicació:

- Hem de tenir en compte el missatge que volem comunicar, molt lligat a la nostra identitat corporativa.

- La comunicació amb un client vis a vis no permet el mateix que quan t'enfrontes a la comunicació amb el teu *target* (més general i desconegut).

- Els canals de comunicació s'han de revisar; les noves alternatives fan que les tradicionals puguin ser obsoletes: promoció de vendes, patrocini, relacions públiques, màrqueting directe...

- Hem de comunicar a través de la persona que *arribi* al nostre client; caldrà, doncs, que es legítimi davant seu.

- No s'ha d'oblidar la rendibilitat de la inversió; va lligada al missatge? Hem de procurar finançament.

- Cal mitigar els sorolls.

- Pensar en la responsabilitat social corporativa.

- Diferenciar *comunicació de producte* i de *servei*.

- Fer transcendir un missatge senzill.
- Cercar l'oportunitat en la comunicació, i...
- Mesurar-ne l'èxit.

I, per resumir:

Innovar és un procés que s'ha de gestionar com a tal, però és diferent dels tradicionals...

Les idees poden provenir de diferents fonts o sectors, s'han de colar.

La innovació no és una tasca que la direcció pugui delegar.

El coneixement del client és fonamental.

Planificar i preveure els riscos tant de la innovació que s'ha de dur a terme com del cost d'oportunitat que representa no innovar.

La innovació és una actitud personal que es tradueix en *alguna cosa* de valor superior.

Núria Bosch i Balada

*MBA per Esade i cap de promoció econòmica
de l'Oficina d'Innovació Empresarial (OIE)*

El comerç a Andorra: impacte econòmic i tendència

Joan Soler i Dòria

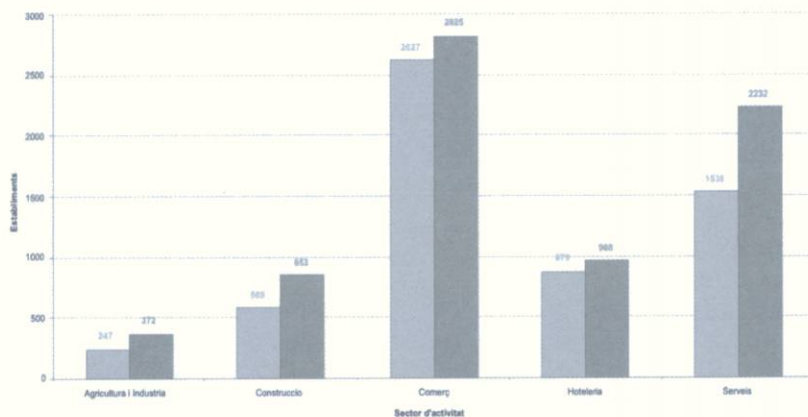
El comerç a Andorra: impacte econòmic i tendència

Nombre d'establiments

Sectors d'activitat (2005)

Font d'informació: Registre d'activitats econòmiques, departament de Comerç, ministeri d'Economia.

Nombre d'establiments per sector d'activitat (2005)

- Definició d'establiment: unitat a partir de la qual una empresa exerceix tot o part de la seva activitat. Correspon a una unitat de producció única geogràficament, però jurídicament depèn d'una empresa.

- Classificació d'activitats econòmiques: a escala internacional, la NACE classifica els establiments en funció de l'activitat econòmica. El reflex de la NACE al Principat

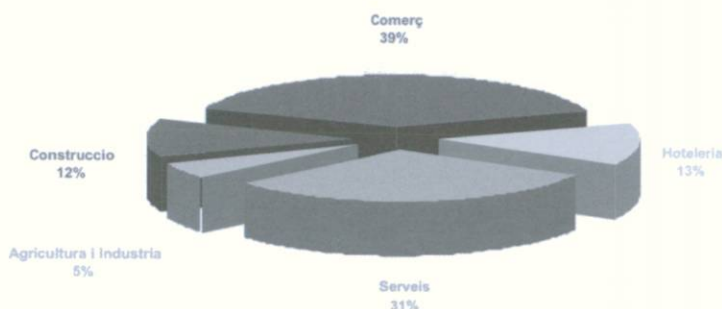
és la CAEA (classificació d'activitats econòmiques d'Andorra), adoptada l'any 1999 i que estructura el Registre de comerç.

El sector *Comerç* és el sector d'activitat econòmica més important quant al nombre d'establiments.

Distribució del nombre d'establiments

Sectors d'activitat (2005)

Distribució del nombre d'establiments per activitat 2005

La CAEA classifica els establiments econòmics en funció del seu sector d'activitat. Aquesta classificació presenta diferents nivells de detall:

Seccions: 17 epígrafs

Divisions: 60 epígrafs

Grups: 227 epígrafs

Classes: 511 epígrafs

Subclasses: 783 epígrafs

Activitats: 850 epígrafs

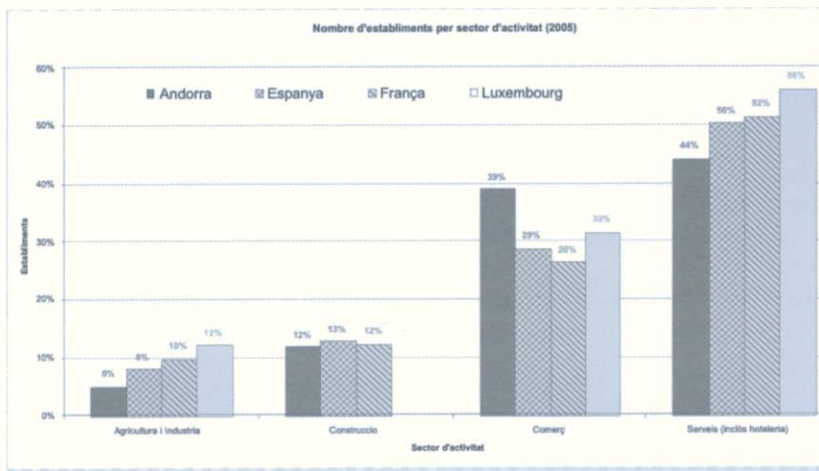
Amb la finalitat de simplificar la lectura de les dades s'han agregat les seccions (nivell de lectura més agregat) en cinc grans sectors d'activitat.

Distribució del nombre d'establiments

Comparació internacional (2005)

Font d'informació: INSEE, INE, Statistiques du Luxembourg.

Nota: Statistiques du Luxembourg no segrega el sector *Construcció* del sector *Indústria*.

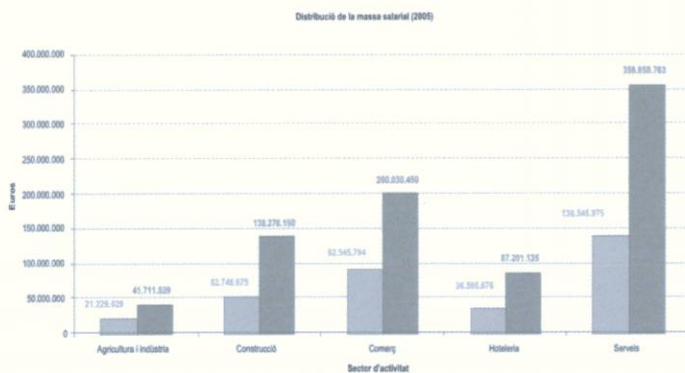

Andorra és l'economia que té un percentatge més elevat d'establiments del sector *Comerç*, sobretot en detriment dels sectors *Indústria* i *Serveis*.

Distribució de la massa salarial

Sectors d'activitat (2005)

Font d'informació: La Caixa Andorrana de Seguretat Social (CASS) classifica les cotitzacions salarials efectuades per les empreses que exerceixen una activitat econòmica dins del territori andorrà en funció de la CAEA.

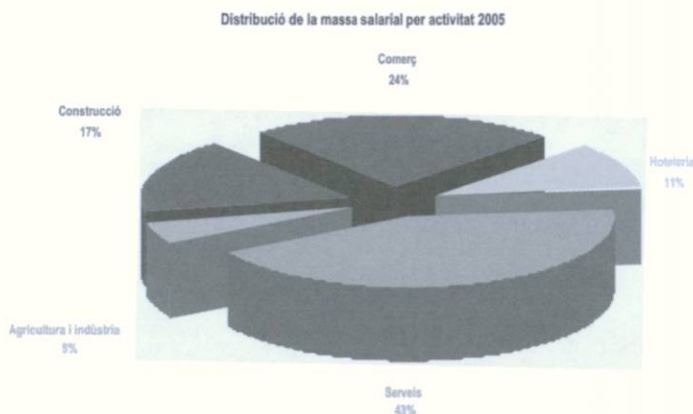

Definició de *massa salarial*: la massa salarial inclou les remuneracions efectuades per les empreses al seu personal assalariat. Inclou la totalitat de conceptes de remuneració (salari base, hores extraordinàries, primes...).

El sector *Comerç* manté un major nombre d'establiments però en canvi el sector *serveis* el supera en termes de massa salarial.

Distribució de la massa salarial

Sectors d'activitat (2005)

La comptabilitat nacional, comunament resumida en el PIB, és un sistema de comptes que permet transcriure la generació de valor o riquesa i la seva posterior distribució entre els diferents sectors i agents.

Andorra no disposa d'una comptabilitat nacional completa, però sí una bona part dels agregats que componen la comptabilitat nacional (despesa de les administracions, exportacions i importacions, remuneració dels assalariats...).

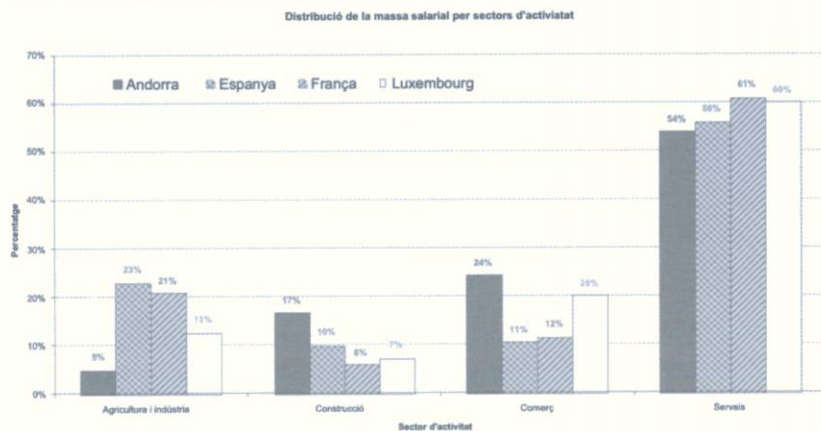
Un dels més importants és la remuneració dels assalariats, com a reflex de la remuneració del treball a partir del valor afegit brut (VAB), restant-hi la remuneració del factor capital o excedent brut d'explotació (EBE).

La relació entre remuneració dels assalariats i el VAB ha de presentar, doncs, certa estabilitat. Durant els darrers anys aquesta relació s'ha mantingut entre el 55% i el 60% del VAB.

Distribució de la massa salarial

Comparació internacional (2005)

Font d'informació: OCDE

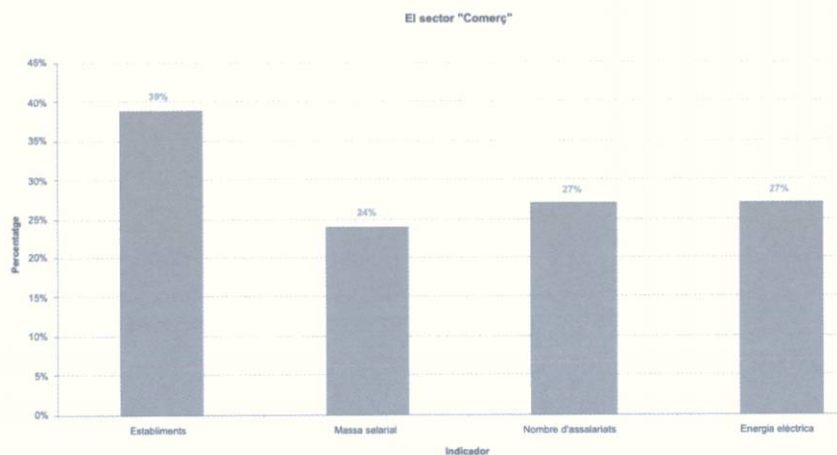

A Andorra el sector *Comerç* presenta un percentatge de la massa salarial sensiblement superior al de la resta de països.

També el sector *Construcció* presenta un pes molt superior en detriment del sector agrícola i industrial.

Resum d'indicadors

Sector *comerç* (2005)

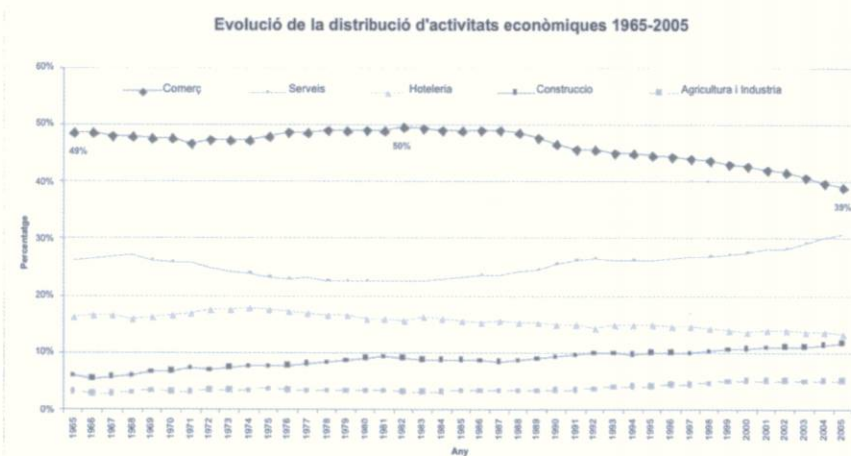

El Registre de Comerç és l'indicador que presenta un pes més important. Cal matissar que tota activitat inscrita no ha d'exercir necessàriament.

Els indicadors referents a unitats físiques (persones, MW/h) indiquen un pes específic a l'entorn del 27%.

La massa salarial, indicador més relacionat amb el concepte de riquesa o VAB, presenta un valor lleugerament inferior, atenent que el salari mitjà cotitzat pel sector és inferior al salari mitjà nacional. Tot i així, el pes del sector és superior al dels països veïns.

Evolució de la distribució del nombre d'establiments (1965-2005)

El sector d'activitat *comerç* ha mantingut certa estabilitat de l'any 1965 fins al 1988, amb un 48% del establiments inscrits en el registre d'activitats comercials.

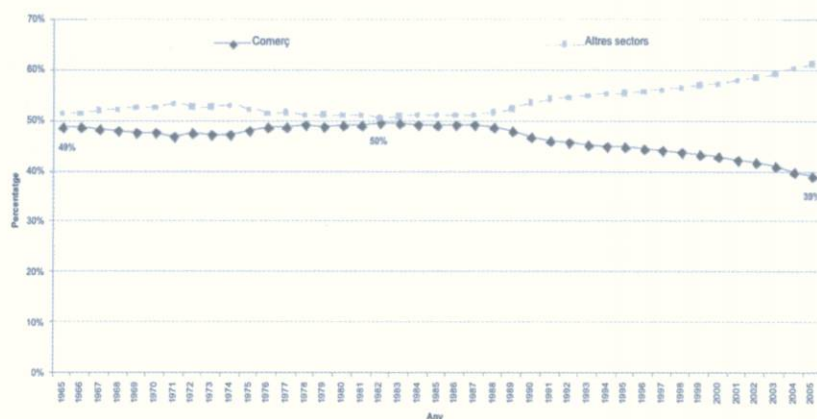
A partir de l'any 1988 el pes del nombre d'activitats econòmiques relacionades amb el comerç ha disminuït progressivament i ha passat del 48% fins al 39% de l'any 2005.

El sector hoteler acompanya el sector *Comerç* en la pèrdua de representació, si bé la disminució comença l'any 1975 i passa del 18% fins al 13% de l'any 2005.

El sector *Construcció* i el sector *Serveis* prenen el terreny deixat pels anteriors sectors i passen del 23% al 31% en el cas dels serveis i del 8% al 12% en el de la construcció.

Evolució de la distribució del nombre d'establiments (1965 -2005)

Evolució de la distribució d'activitats econòmiques 1965-2005

En el gràfic es mostra clarament com a partir de l'any 1988 el sector Comerç perd pes relatiu quant al nombre d'establiments registrats.

1965-1969: 48%

1970-1979: 48%

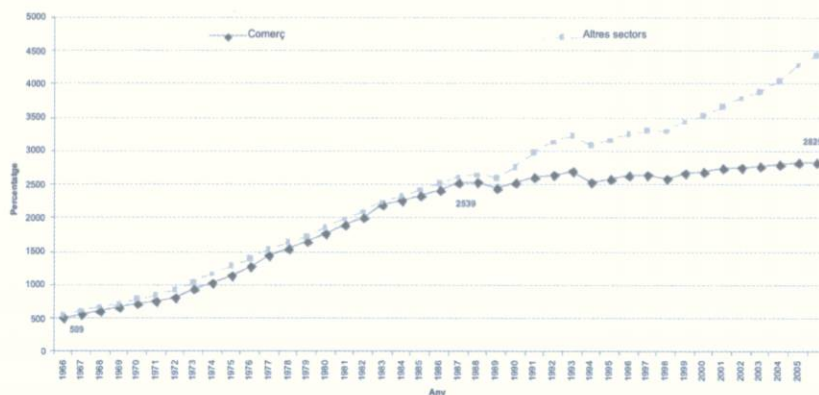
1980-1989: 49%

1990-1999: 45%

2000-2005: 41%

Nombre d'establiments (1965 -2005)

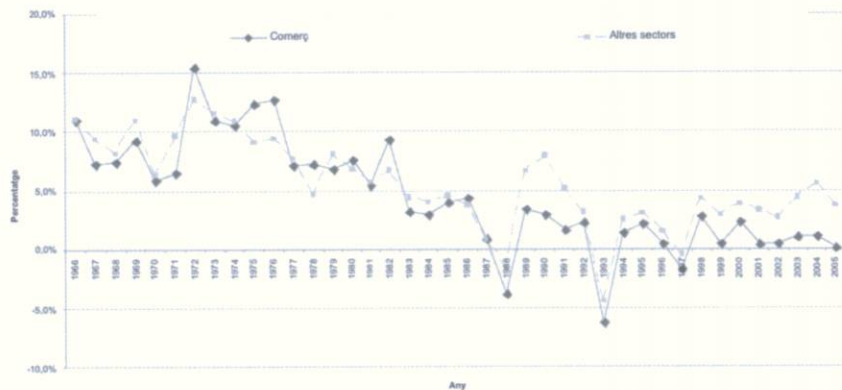
Nombre d'establiments 1965-2005

El sector ha perdut pes però la creació neta d'establiments ha estat positiva fins a la data.

El sector Comerç ha passat de 509 establiments l'any 1965 a 2.539 l'any 1988. L'any 2005 el nombre d'establiments és de 2.825.

Taxa de creixement del nombre d'establiments (1965 -2005)

El ritme de creixement s'ha desaccelerat els darrers anys.

1965-1969: 8,7% anual

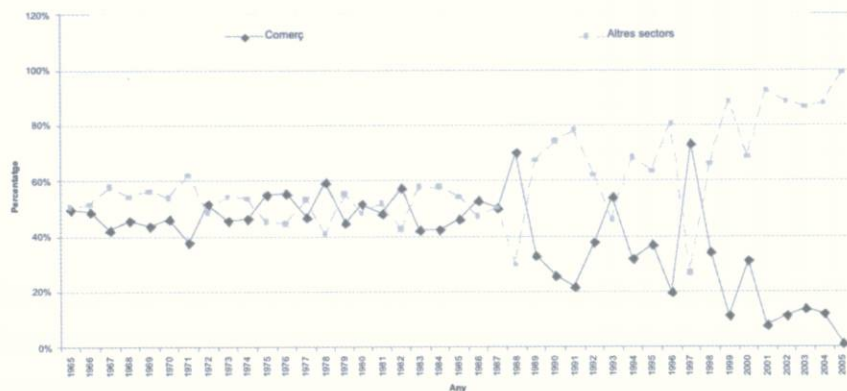
1970-1979: 9,5% anual

1980-1989: 3,7% anual

1990-1999: 0,6% anual

2000-2005: 0,9% anual

Distribució de la creació neta d'establiments (1965 -2005)

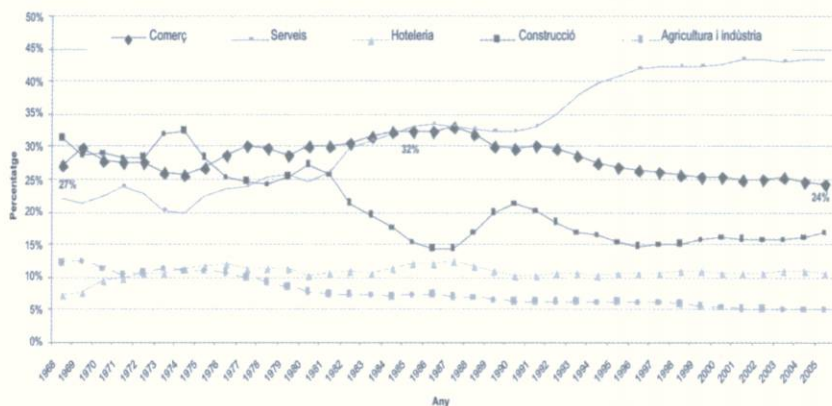

A partir de l'any 1988 el sector *Comerç* passa de representar el 50% dels establiments que es creen a Andorra a representar-ne el 35% (mitjana dels anys 90).

A partir de l'any 2000 continua la desacceleració i de mitjana passa a representar el 10% de la creació d'establiments.

L'any 2005 el sector *Comerç* tan sols representa l'1%.

Evolució de la massa salarial(1968 -2005)

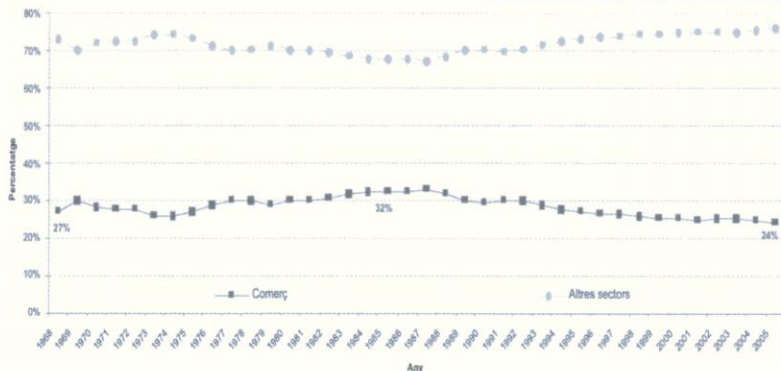

L'evolució de la massa salarial per sector també mostra la disminució del pes del comerç a partir de l'any 1987. El sector *Comerç* passa de representar el 32% de la massa total a representar-ne el 24%.

El sector que acompanya la disminució del comerç en aquest cas no és l'hoteleria, que es manté per sobre del 10%, sinó el sector *Indústria*, que passa del 7% al 5% de la massa salarial.

Com en el cas del registre d'establiments, els sectors *Serveis* i *Construcció* prenen importància en la massa salarial total.

Evolució de la massa salarial(1968 -2005)

En el gràfic es mostra clarament com a partir l'any 1988 el comerç perd pes relatiu quant a la massa salarial.

1965-1969: 28%

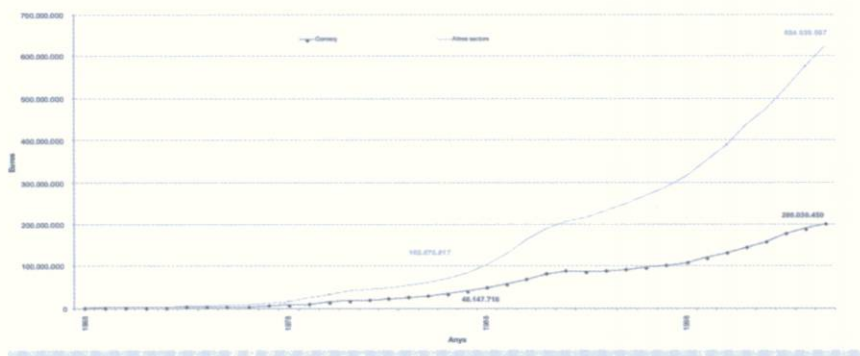
1970-1979: 28%

1980-1989: 31%

1990-1999: 28%

2000-2005: 25%

Evució de la massa salarial en termes anuals (1968-2005)

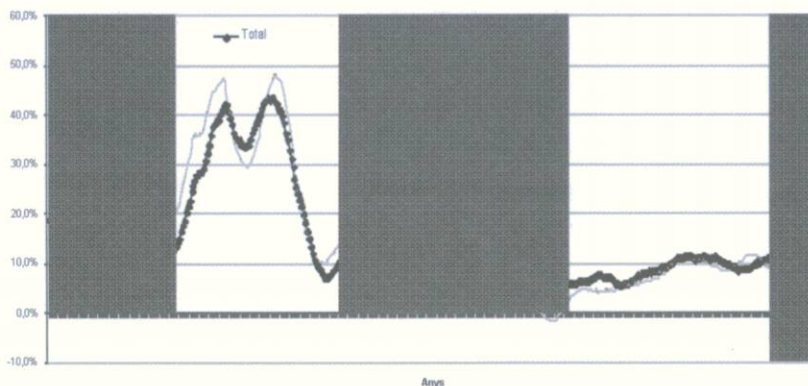

A partir de l'any 1988 l'evolució paral·lela del sector *Comerç* amb la resta de sectors divergeix.

Això no obstant, el sector *Comerç* continua creixent a partir de l'any 1988, quan passa de 48 milions d'euros a 200 milions l'any 2005.

Taxes de variació de la massa salarial (1968-2005)

Evució de la massa salarial 1967-2005

El creixement anual de la massa salarial del sector Comerç creix en paral·lel al de la resta de sectors llevat dels períodes 1972-73 i 1986-91.

Les taxes de variació interanual de la massa salarial dibuixen quatre períodes:

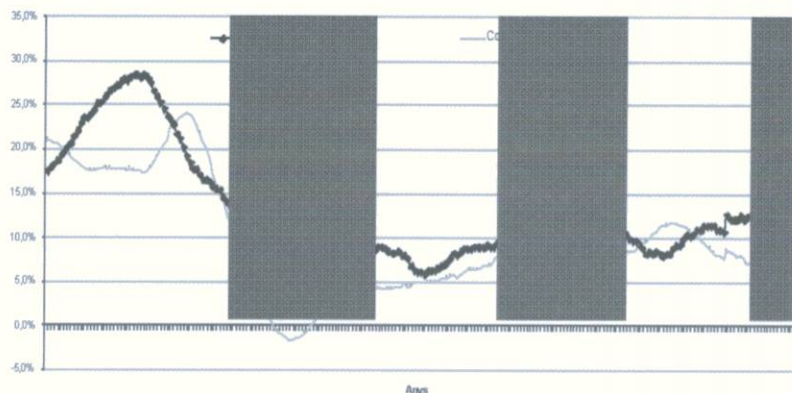
1968-1975: cicle de set anys, simètric i amb una forta amplitud.

1975-1982: cicle de set anys, simètric i amb una forta amplitud.

1982-1993: cicle més llarg (deu anys) i període d'expansió més llarg.

1993-: no es dibuixa tan clar el cicle i les taxes de variació no són tan elevades.

Taxes de variació del massa salarial (1987-2005)

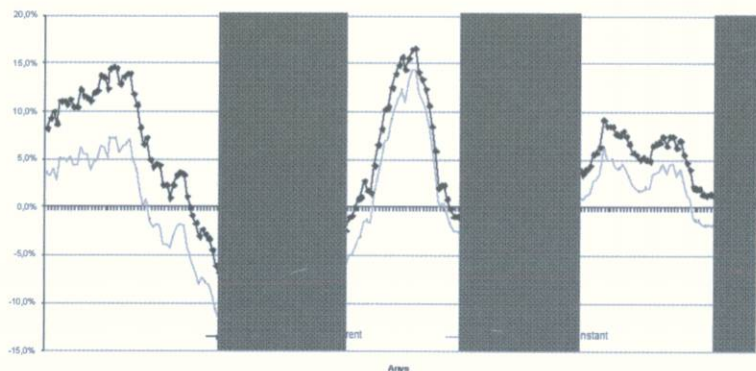
Aquest darrer període 1993-2006 deixa entreveure uns cicles de més curta durada, menys simètrics i de menys amplitud:

1992-1997

1997-2003

2005-

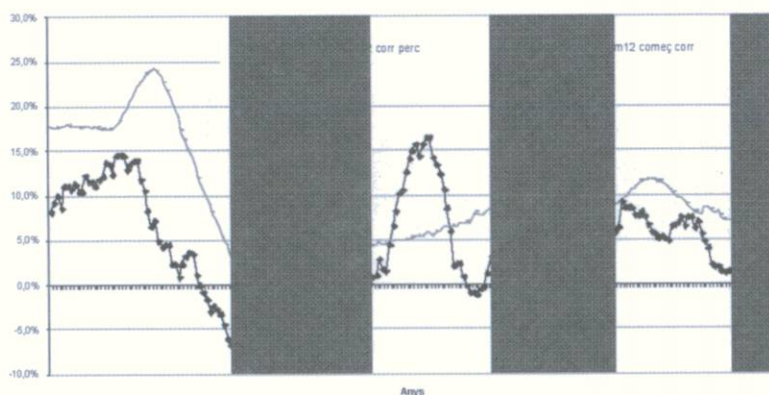
Taxes de variació de les importacions (1987-2005)

Durant el mateix període les taxes de creixement de les importacions també presenten una evolució cíclica, d'un període més curt (3/4 anys).

- 1987-1992
- 1992-1995
- 1995-1998
- 1998-2001
- 2001-2004

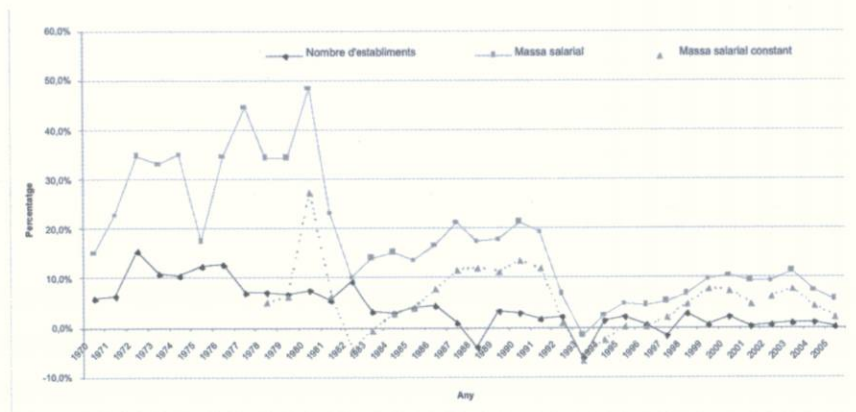
Taxes de variació importacions i massa salarial (1987-2005)

L'evolució de la massa salarial presenta un retard respecte a l'evolució de les importacions.

El cicle de la massa salarial és més llarg però coincideix amb la disminució de l'any 2005.

Taxes de variació nombre d'establiments i massa salarial (1987-2005)

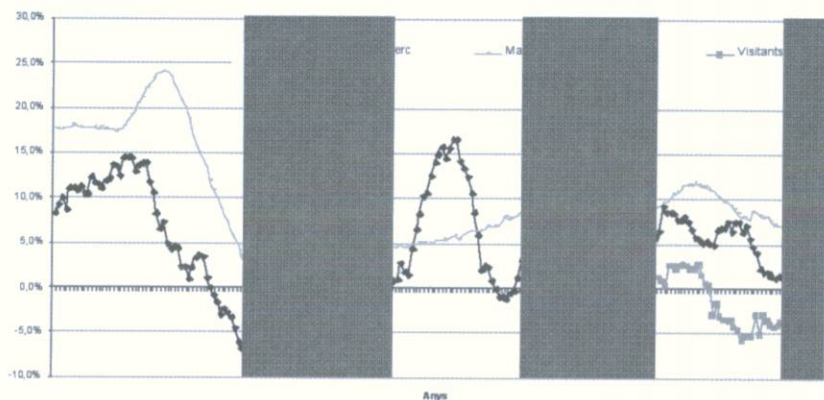
La diferència entre el creixement de la massa salarial i del nombre d'empreses cada cop és més reduït:

1970-1982: +20,0% (4,5% real)

1983-1993: +13,3% (5% real)

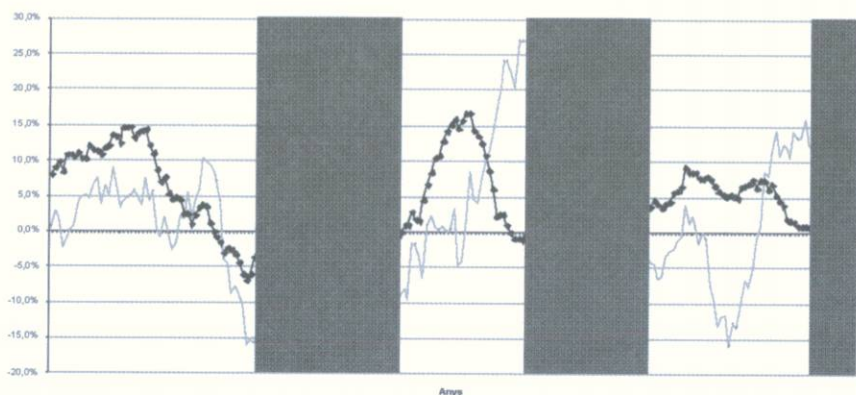
1994-2005: + 6,4% (3% real)

Taxes de variació del nombre de visitants (1987-2005)

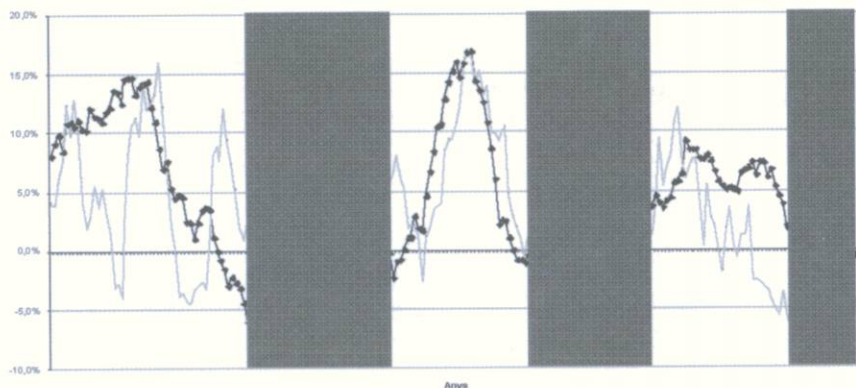
L'evolució del ritme de creixement de les importacions segueix en paral·lel l'evolució del nombre de visitants

Taxes de variació importacions / Joieria (1987-2006)

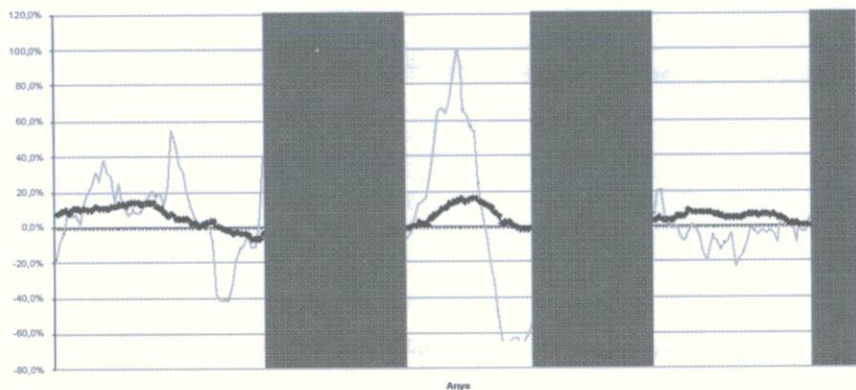
Taxes de variació importacions Begudes (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

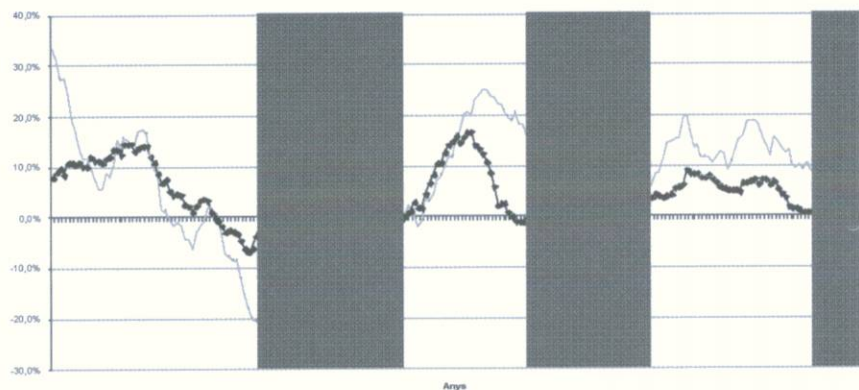
Taxes de variació importacions Tabac (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

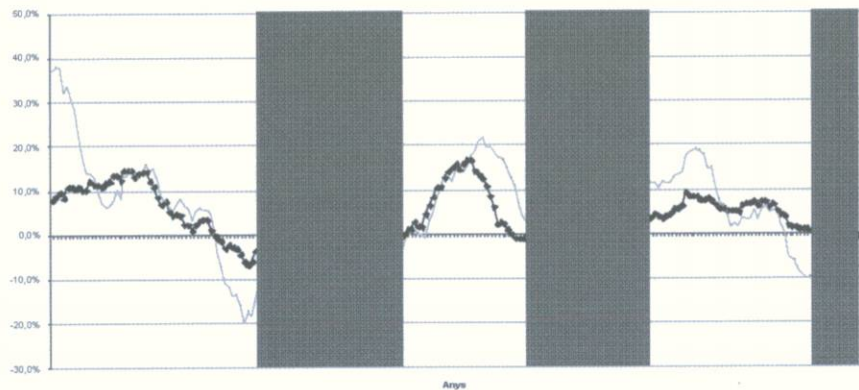
Taxes de variació importacions Material de transport (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

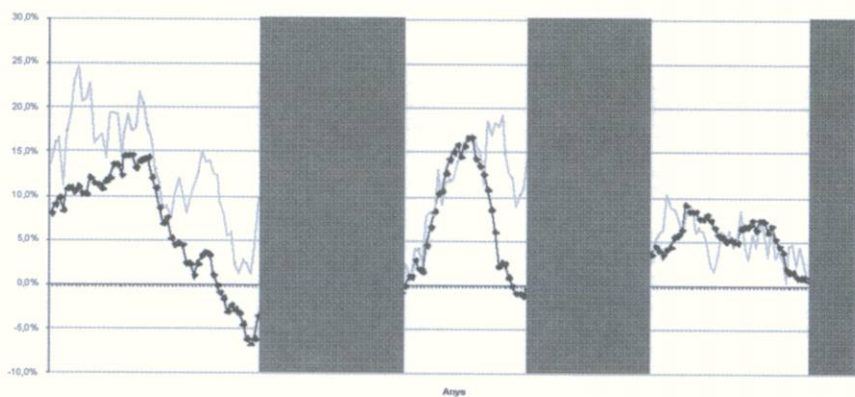
Taxes de variació importacions

Evolució de les importacions 1987-2005

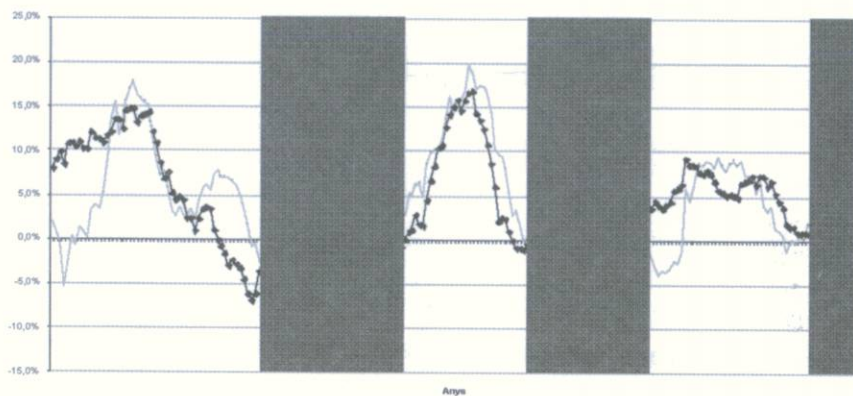
Taxes de variació importacions Perfumeria (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

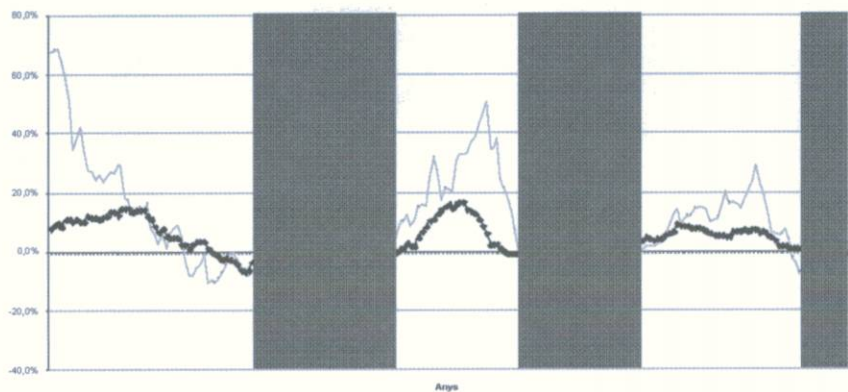
Taxes de variació importacions Vestit i calçat (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

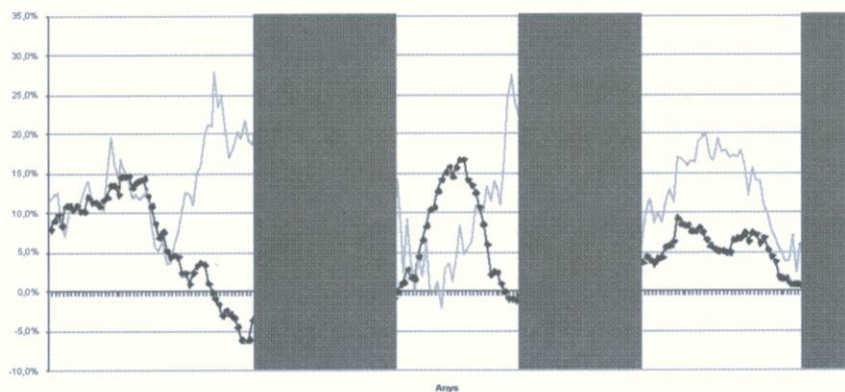
Taxes de variació importacions Maquinària (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

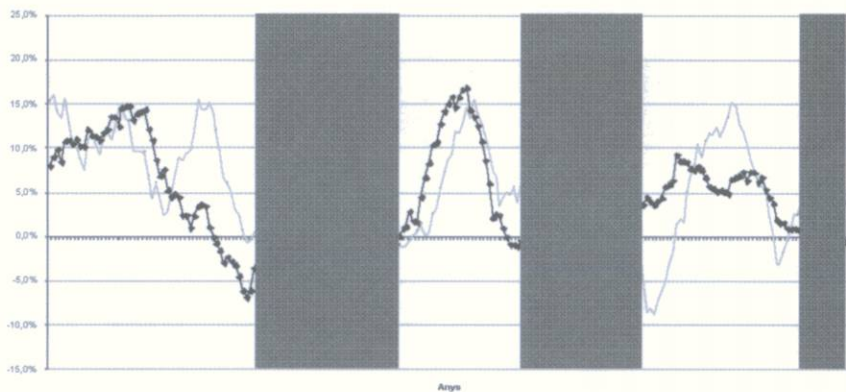
Taxes de variació importacions Farmàcia (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

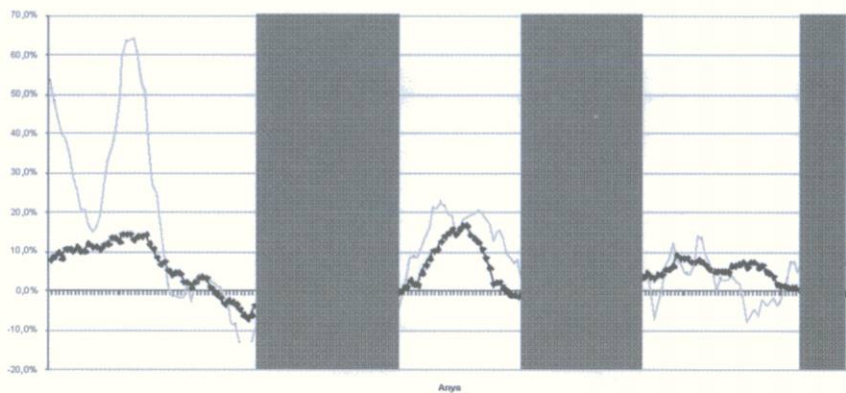
Taxes de variació importacions Productes industrials (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

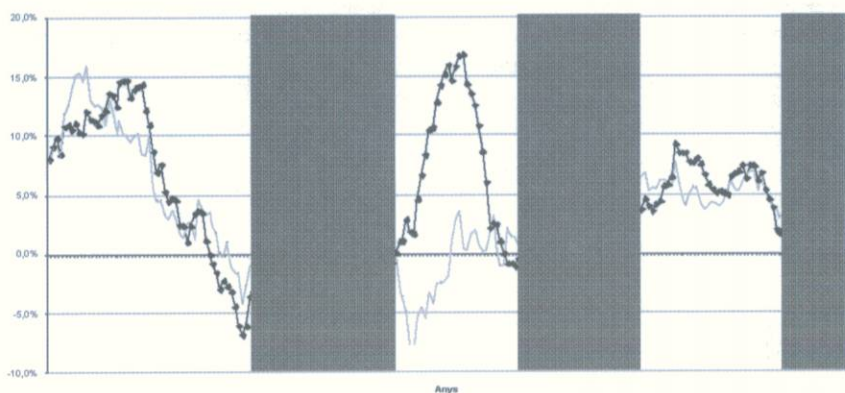
Taxes de variació importacions Mobiliari (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

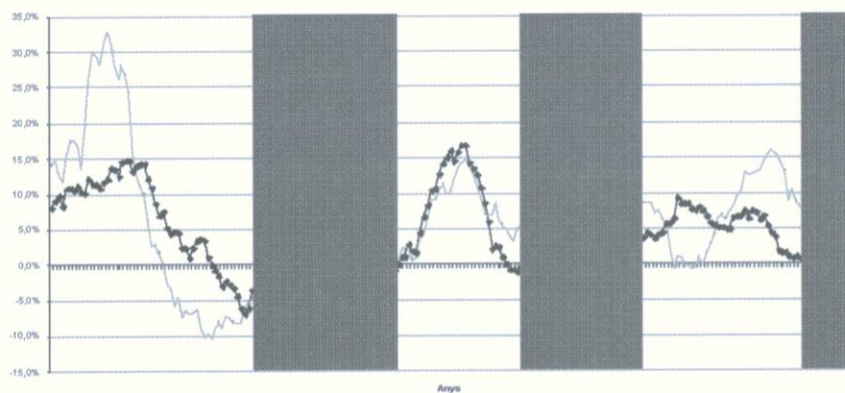
Taxes de variació importacions Alimentació (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

Taxes de variació importacions Construcció (1987-2006)

Evolució de les importacions 1987-2005

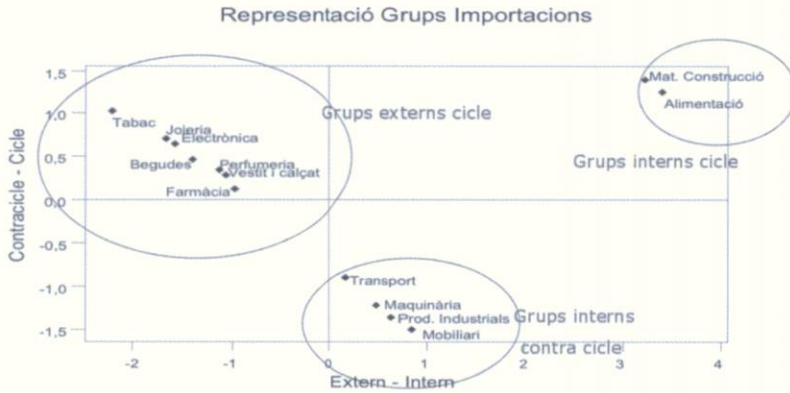

Taxes de variació importacions / Resum

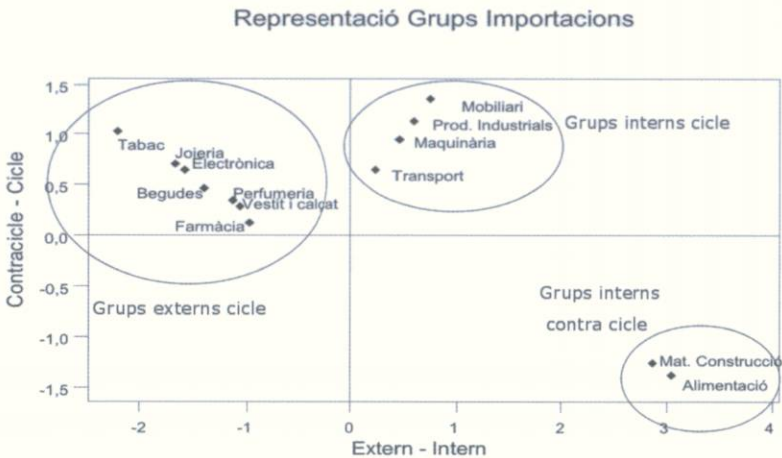
Les taxes de creixement de les importacions acumulades dels diversos grups, de la mateixa manera que les importacions totals, segueixen una evolució cíclica.

La unió de les evolucions i els cicles dels diversos grups, conjuntament amb el pes que representa cadascun, configura l'evolució de les importacions totals.

Taxes de variació importacions. Resum

Taxes de variació importacions. Resum

Les importacions de productes es poden agrupar segons les seves característiques qualitatives com:

- Intern-extern: depenen més del consum intern dels habitants del país o de l'extern, és a dir, el turisme.

- Cicle-contracicle: evolucionen seguint el cicle de les importacions totals o, en canvi, mantenen un cicle propi.

En realitzar un mapa de posicionament dels grups es poden observar tres agrupacions ben definides i diferenciades:

- Agrupació *interns* i *contracicle*, inclou els grups Mat. de construcció i Alimentació, que depenen més del consum intern i evolucionen amb un cicle propi.

- Agrupació *interns* i *cicle*, inclou els grups Transport, Maquinària, Prod. industrials i Mobiliari, que depenen més del consum intern i el seu cicle segueix el de les importacions totals.

- Agrupació *externs* i *cicle*, inclou els grups Tabac, Joieria, Electrònica, Begudes, Perfumeria, Vestit i calçat i Farmàcia, que depenen més del consum extern i el seu cicle segueix el de les importacions totals.

Joan Soler i Dòria

Economista i cap del Servei d'Estudis del ministeri de Finances

Contribució de la lluita contra el frau duaner en la millora del comerç andorrà

Jordi Janer i Rossell

Presentació de la sotsdirecció de la lluita contra el frau duaner

La sotsdirecció de la lluita contra el frau duaner va ser creada l'abril del 2006 i està dividida en quatre despatxos:

Despatx 1: mitjans de transport, pirateria i falsificacions.

Despatx 2: comerç electrònic, armes, explosius i alcohols.

Despatx 3: tabac i mercaderies d'alt valor afegit.

Despatx 4: hidrocarburs, seguiment de les altes i baixes de comerç i de les fiances.

La tasca de la sotsdirecció té un caràcter més preventiu que repressiu i especialment en l'aplicació, el seguiment i la gestió de la Llei de mercaderies sensibles, del 4 de març de 1999. Es considera *mercaderies sensibles* totes les que puguin constituir un perill per a la salut, la seguretat, l'ordre o la moralitat pública; mercaderies que són objecte d'un frau internacional o d'un mercat clandestí que perjudica els interessos legítims del comerç internacional. Les mercaderies definides per llei com a *sensibles* són les màquines escurabutxaques, les substàncies explosives, les substàncies estupefaents incloses en la taula 13 del Reglament de medicaments del 4 d'octubre de 1977, i les subposicions del tabac 24 02 10, 24 02 20 i 24 02 90 segons la nomenclatura general de productes.

També fa un seguiment i un control especial de les importacions d'alt valor afegit, com ara la joieria i les gemmes (cap. 71), i certes mercaderies que tenen les taxes i els impostos més elevats en relació amb la resta de mercaderies, com ara els hidrocarburs (cap. 27), les begudes alcohòliques (cap. 22) i el tabac (cap. 24).

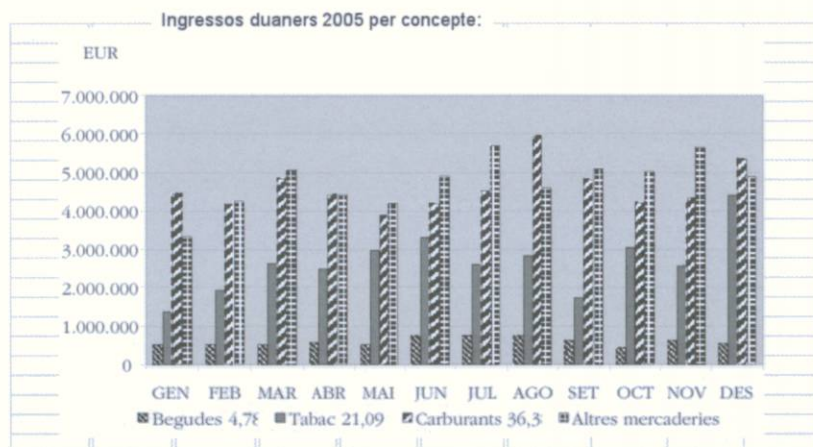
La sotsdirecció de lluita contra el frau col·labora amb altres departaments de l'administració general per lluitar contra l'intrusisme comercial i la comercialització i el tràfic de mercaderies falsificades i pirates.

La sotsdirecció de lluita contra el frau s'encarrega de certificar les destruccions de mercaderies a petició dels operadors, controla *a posteriori* totes les declaracions, investiga i elabora informació sobre tècniques d'anàlisi de riscos.

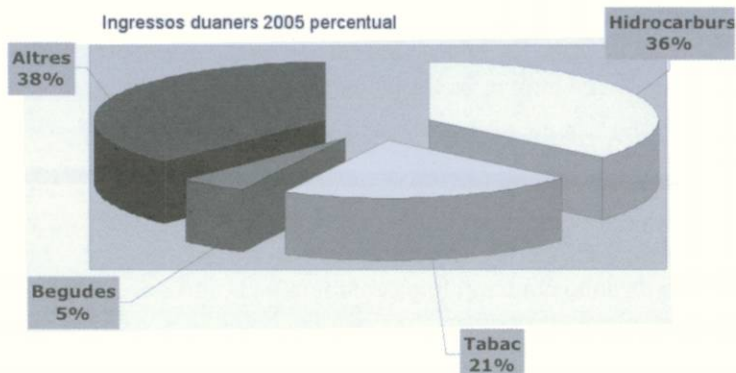
Les importacions

Si agrupem les importacions de mercaderia en tres grups (tabac, begudes i hidrocarburs), veurem que aquestes importacions sumen el 60% de la recaptació duanera. Per tant, el control i seguiment de les importacions de tabac, begudes i hidrocarburs és molt important per al control duaner. Es presenten dos gràfics significatius corresponents a la recaptació duanera de l'any 2005, i dos més corresponents a part del 2006.

Gràfica 1:

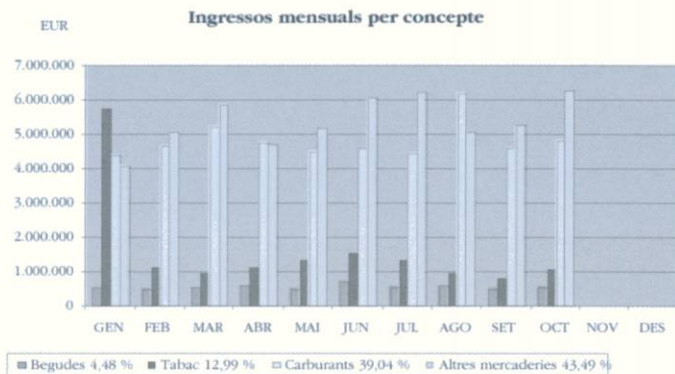

Gràfica 2:

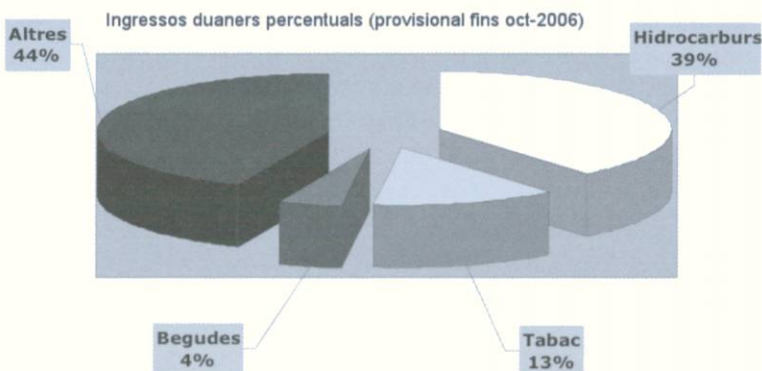

Gràfica 3:

Ingressos duaner per concepte any 2006 (provisional fins oct-2006)

Gràfica 4:

Què pot aportar la lluita contra el frau duaner en la millora del comerç andorrà?

La Duana complementa, és complementada i col·labora amb altres serveis de l'administració general per poder efectuar correctament la seva funció. La Duana realitza un primer filtre, a *la porta de casa*, de totes les mercaderies que entren dins del territori andorrà. Si no és competent per al seguiment de certes mercaderies passa la informació i posa en alerta el departament competent.

Existeixen declaracions que simplifiquen el passatge i la declaració per la Duana, com ara la declaració simplificada, que permet una vegada al mes una declaració recapitular de les diverses importacions efectuades. La declaració simplificada es regula mitjançant un conveni entre l'administració i el declarant. La declaració verbal escri-

ta permet declarar valors iguals o inferiors a 1.000 euros en un formulari simplificat, fàcil i ràpid d'omplir.

Existeixen diversos règims duaners suspensius que poden contribuir a dinamitzar el nostre comerç, com el dipòsit duaner, l'admissió temporal i els perfeccionaments actiu i passiu. El règim suspensiu, breument i sense entrar al detall, permet garantir i/o suspendre el pagament de drets duaners i impostos fins a la posada al consum o fins a la sortida del territori duaner de mercaderia.

Existeixen règims econòmics duaners que promouen noves possibilitats d'exportació de productes industrials i dinamitzar alguns sectors econòmics. L'exportació de productes amb retorn parcial de la taxa sobre el consum (Apertax) o el retorn parcial de l'IMI i total de l'IAC (Aperi) pagats en el moment de la importació.

El perfeccionament actiu i passiu són règims econòmics que permeten importar i exportar respectivament mercaderies per sotmetre-les a una o més operacions de perfeccionament. El perfeccionament actiu és un règim duaner econòmic que permet importar mercaderies temporalment, per sotmetre-les a una o més operacions de perfeccionament (transformacions o reparacions), mercaderies de l'estranger destinades a ser reexportades, sota la forma de productes compensadors, sense que aquestes mercaderies hagin estat sotmeses a la totalitat de les imposicions. Queden exclòs d'aquest règim algunes mercaderies.

El perfeccionament passiu és un règim duaner econòmic que permet exportar mercaderies temporalment, per sotmetre-les a una o més operacions de perfeccionament (transformacions o reparacions), mercaderies que han estat posades al consum a Andorra (i que ja han pagat les taxes i les imposicions a la importació) i que seran reimportades de nou al territori duaner del Principat, sota la forma de productes compensadors, amb exoneració total o parcial de les imposicions en el moment de la reimportació.

Finalment, l'admissió temporal és un règim econòmic duaner que permet la utilització en el territori duaner del Principat de mercaderies importades temporalment, amb suspensió total o parcial de drets, taxes i mesures de política comercial, destinades a ser reexportades i que no sofreixin cap modificació, ni transformació, ni reparació.

Com pot la Duana ajudar el comerç andorrà?

La Duana pot contribuir a prestigiar el comerç protegint el consumidor, per exemple, de l'entrada de mercaderies prohibides, falsificades o no homologades. També pot afavorir el lliure comerç, en assegurar que tots els comerciants compleixen les lleis i els reglaments.

El comerç, per garantir continuïtat, ha de reunir cinc característiques, que són les següents:

- ha de ser atractiu
- ha de ser competitiu
- ha de poder donar confiança
- alguns tipus de comerç han de fer ofertes
- donar qualitat professional i del producte

De les cinc característiques presentades, la lluita contra el frau duaner pot contribuir i influir en tres: pot ajudar que el comerç sigui competitiu, en assegurar que tots els comerciants que importin mercaderia compleixen les mateixes regles, cosa que impedeix, per exemple, l'intrusisme comercial. Que el comerç tingui confiança, controlant que la mercaderia que entra dins del territori duaner no sigui nociva, falsa o piratejada. Finalment, pot contribuir a assegurar que la mercaderia tingui qualitat, que sempre entra en bon estat i respon a les normes d'homologació del paísos de l'entorn.

La mercaderia pirata i les falsificacions

Cal distingir mercaderies pirata de les mercaderies falsificades. Les mercaderies falsificades són *reproduccions* més o menys exactes d'un producte sense l'autorització del propietari de la marca, amb l'objectiu d'enganyar. Les mercaderies pirata són rèpliques no autoritzades pel propietari d'un mateix producte, com per exemple rèpliques de pel·lícules cinematogràfiques, de música o fabricació d'excedents no autoritzats.

Caldrà vigilar que Andorra no es converteixi en lloc de destí i origen de mercaderies falsificades i pirata. La mercaderia pirata i les falsificacions generen ràpidament diner fàcil.

El 70% del contraban que circula per la UE prové de la Xina, però també n'hi ha de paísos de l'Est europeu, el Magreb, l'Índia, el Pakistan i els Estats Units d'Amèrica. A més, ara s'han detectat comercialitzacions per Internet, en què les trameses s'efecten per via postal, i, per sort, aquí encara no tenim el fenomen del *top manta*. La secretària general de la Cambra de Comerç Internacional, Maria Livanos, ha advertit que "la falsificació de mercaderia es convertirà en el delicte més important del segle XXI". El Regne Unit ha informat que la pirateria té vincles i ramificacions amb el finançament del terrorisme internacional. A Andorra se n'han detectat molts pocs casos. Les mateixes xarxes que trafiquen amb immigrants, drogues i prostitució i que financen el terrorisme controlen el negoci de la pirateria intel·lectual i industrial, un dels negocis més lucratiu del món. Els beneficis que obtenen són inversament pro-

porcionals al mal que causen a les empreses legals i a l'economia dels països on operen. Però ni la justícia ni la societat consideren el fenomen com un vertadera amenaça.

Les mercaderies més falsificades i piratejades són els medicaments, la roba de marca, la música d'autor, els rellotges de marca, els productes de luxe, licors i peces per a vehicles i aeronaus. La falsificació de medicaments ha provocat mortaldats al continent africà i recentment al Brasil. Els medicaments més falsificats són els del grup per a la disfunció erèctil masculina, que són inoocus pel principi actiu del medicament i es comercialitzen majoritàriament per Internet. La falsificació de peces per a vehicles i aeronaus posa en perill la nostra integritat física. S'han arribat a falsificar pastilles de fre amb herba premsada. Un altre exemple: un rellotge de marca que costa entre 7.500 i 10.500 euros es pot trobar fàcilment a Internet per poc més de 300 dòlars.

Cloenda

Es presenten els sis despatxos fronterers d'Andorra: Baladrà, Pas de la Casa, despatx central de la Duana, correus espanyols i francesos, i Sant Julià de Lòria, i els telèfons i el servei d'atenció al públic.

Jordi Janer i Rossell

*Agent de duana i sotsdirector de lluita contra
el frau duaner de la Duana andorrana*

Notes sobre el comerç a Andorra dels anys 30 als 50 del segle XX

Pere Canturri i Montanya

Crec que per comprendre el present i preveure el futur és bo conèixer el passat. Els intercanvis de productes o incipients actes comercials a Andorra podrien trobar-se ben lluny. N'hi ha testimonis des de la prehistòria.

En temps dels romans, sabem pel poeta Marçal, que visqué a la capital de l'Imperi al segle I, que els pernils d'aquestes muntanyes eren molt apreciats als mercats de Roma.

A l'edat mitjana, les quantitats de monedes trobades en diferents excavacions són el testimoni d'un comerç a banda i banda del Pirineu. Monedes provençals, aquitanes, berneses, aragoneses, valencianes o dels comtats catalans.

D'aquest incipient comerç, n'és testimoni també la donació que el rei carolingi Carles el Calb féu a l'Església d'Urgell l'any 860. Li donava la tercera part dels seus drets dels mercats i la tercera part de l'impost sobre els marxants que transitessin i negociessin per la vall d'Andorra. Igualment, donava al bisbe el delme sobre el ferro i la pega d'aquestes Valls.

Cal suposar que el mercadeig devia ser important perquè un rei es molestés a fer aquesta donació a un bisbe.

Bé, i com que el temps que tenim és just, hem de fer un gran salt per arribar, per exemple, al segle XVIII i parlar d'unes noves fites del que podia ser el comerç a Andorra. Sabem que l'any 1659 es fundava la Confraria de paraires i teixidors a Escaldes. Una indústria que perduraria en el temps, i l'any 1767 s'autoritzava que els andorrans traguessin anualment de França sense impostos ni gravàmens "mil cargues de grans, trenta cargues de llegums, vint cargues de peix salat anomenat congre, deu cargues de pebre, quaranta mules, 30 parells de bous, 200 porcs, 20 cavalls, 40 vaques, 1.200 ovelles i 150 peces de tela per camises".

De la importància ramadera d'aquells anys, en tenim un interessant testimoni. L'any 1715 el Decret de Nova Planta va retallar les llibertats de Catalunya. Andorra, que fins llavors havia efectuat la transhumància a terres catalanes i tractant amb la Generalitat, va haver de fer-ho amb Madrid. Pels volts de Nadal, els andorrans encara no havien obtingut el permís per portar el bestiar oví a péixer a la plana. Finalment, se'ls donà l'autorització. Pel document que concedia el permís sabem que baixaren cap al Tarragonès 25.000 caps de bestiar conduïts per un centenar de pastors.

La transhumància cap a França havia arribat fins a les llunyanes planes de la Camarga, on els andorrans es trobaven amb els pastors suïssos dels Alps.

Podríem parlar del comerç de la sal, del bestiar de peu rodó, de la llana, de la fusta i especialment del ferro, indústria d'importància considerable, però no tenim temps i hem d'arribar al segle XX, motiu central de l'exposició.

El dret d'heretatge feia que molts cabalers haguessin d'emigrar. Cap als anys 1920-30, de la seva visió comercial en altres terres, en tenim força proves. A Bésiers i Narbona hi hagué molts andorrans que crearen pròspers negocis. Però arribaren fins i tot a terres molts més llunyanes. El vell Orelleta féu de forner a Montevideo. Un cabaler de cal Calones es convertí en un dels comerciants més importants de la Manxa; a Tomelloso, la fàbrica més important de mobles que fundà és Muebles Montanya. Els Marfany arribaren a Galícia, amb les indústries conserveres de peix. Un encampadà dominava el mercat de les patates a París, cosa que li valgué el sobrenom de *Poma de Terra*, i fins i tot un lauredià del Pui d'Olivesa posà un esplèndid bar restaurant a Casablanca, amb el nom de Restaurant L'Andorrà. La façana l'adornava un gran escut d'Andorra i una bandera nacional.

Cap a final dels anys 20 i començament dels 30 molts andorrans s'instal·laren a Barcelona. Des d'allí, amb publicacions i periòdics, influïren considerablement en la vida política, econòmica i cultural de les Valls. A l'ensem, es convertiren en comerciants de molts productes poc freqüents a Andorra.

El café de la Vall d'Andorra d'un andorrà a Casablanca el 1935. Foto Poble Andorrà

“CENTRE ANDORRÀ”
FERLANDINA, 20, PRAL.
BARCELONA

Capçalera o “logotip” de la Societat de residents andorrans a Barcelona, 1931

Hi ha un impuls en tots els àmbits, un naixement d'una nova Andorra durant els primers anys del 1930 que malauradament estroncà la Guerra Civil espanyola.

L'Andorra dels anys 30 era una Andorra pròspera, amb inquietuds culturals que volia assimilar les novetats del seu temps i viure d'acord amb la societat dels països veïns.

Les inquietuds de tota mena trobaven ressò en els nombrosos periòdics publicats: *El Poble Andorrà*, *Acció andorrana*, *Les Valls d'Andorra*, *L'Andorra Agrícola* i encara en una secció que el quinzenal *El Cadí*, publicat a la Seu d'Urgell, dedicava a Andorra.

L'any 1929 havien començat les obres de la central hidroelèctrica d'Escaldes, la societat Forces Hidroelèctriques d'Andorra, Societat Anònima (Fhasa), que duria una important massa treballadora al país, entre tècnics, administratius, obrers especialitzats i peons, juntament amb directius i accionistes.

Es parlava de casinos, jocs d'apostes, del tren, del termalisme i d'una emissora de ràdio que aviat esdevindria conegudíssima amb l'eslògan *Aquí Ràdio Andorra*.

Es redactaven propostes de constitució, de lleis laborals, de promoció cultural. Es creava el Sindicat d'Iniciativa, que editava un fulletó turístic en tres llengües i il·lustrat.

Es constituïa, l'octubre del 1934, a Barcelona, la Cambra de Turisme, amb la seu en plena Rambla.

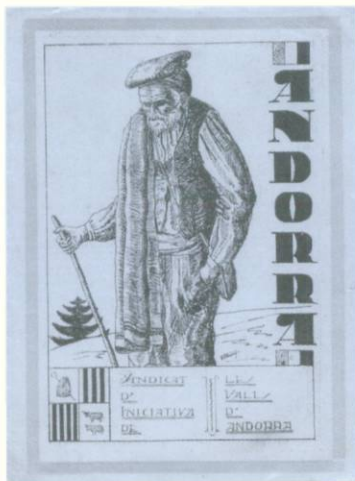
Isabelle Sandy publicava la novel·la *Andorre au les hommes d'arain*. Marcel Chevalier, una geografia i un modern mapa. Un catedràtic de la Universitat de Columbia, un extensíssim estudi sobre aquestes valls. Maurice Gary, una novel·la titulada *Rafela la filla d'Andorra*. L'àlbum *Meravella* dedicava el tercer volum a Andorra i fins i tot un curiós personatge, el baró d'Skossireff, amb el nom de Borís I rei d'Andorra, ens feia sortir a la premsa d'arreu.

El 1932 es reunia a Andorra la Institució Catalana d'Història Natural, la més antiga de Catalunya. La seguiren altres congressos.

L'octubre de 1930 una excursió cinegètica portava una quinzena d'anglesos a Sorteny, on caçaren cinc isards.

El gener del 1932 cinc obrers de Fhasa anaven d'Andorra a Madrid a peu per visitar i felicitar el president de la República Espanyola, Alcalá Zamora, i l'informaven del bon tracte que rebien a les nostres Valls.

La visita de turistes era constant. L'any 1930 la premsa deia: "ha estat gran l'afluèn-

Primer fulletó del Sindicat d'Iniciativa dels anys 1930

cia de turistes que han visitat les Parròquies de la nostra República en el present estiu a pesar de les dificultats del passaport. Hi ha hagut dies en que més de vuitanta autos s'han internat al nostre territori. Entre les vàries personalitats hi figura un príncep danès”.

A Ordino s'hi havia fet un important Museu de Ciències Naturals.

L'any 1934 *L'Andorra Agrícola* publicava la següent notícia: “Són en gran nombre els excursionistes que atrets per les primeres neus han vingut a fruit dels esports d'hivern. Pel dia 25 del corrent mes de novembre està comunicada l'obertura per aquesta temporada del xalet refugi d'Envalira on hi haurà moltes facilitats d'accés, ja que els dissabtes i diumenges hi haurà un servei regular d'auto-xinilla i, per part de França, hi haurà un funicular aeri el qual sortirà d'Hospitalet”. La promoció de l'esquí era intensa.

L'any 1934 es rebia la manifestació esportiva ciclista més important d'Espanya: la Volta Ciclista a Catalunya. Una curiosa nota de premsa del maig del 1934 deia: “La regulació del trànsit és en les nostres Valls un problema d'actualitat, que el Molt Il·lustre Consell General hauria de fixar llur atenció per resoldre”.

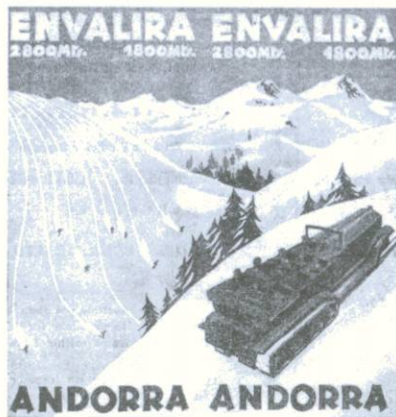
Hi havia un servei d'autobusos entre Andorra i la Seu d'Urgell i Andorra i Acs-dels-Tèrmes, i un cotxe feia la línia Andorra-Bésiers.

Un magnífic cartell presentava muntanyes nevades creuades per esquiadors i a la vora un autooruga pujant els pendents. L'acompanyava el següent text: “Auto-oruga, dels més moderníssims que recorre les nostres incomparables muntanyes nevades, portant els visitants fins a llocs d'uns panorames magnífics. Visiteu Andorra. La Mervella del Pirineu”.

S'obrien moderns hotels, entre ells el luxós i prestigiós Hotel de França, on ara hi ha el Centre Hospitalari.

Tot això, com dèiem, ho estroncà la Guerra Civil d'Espanya. Els andorrans residents a Barcelona retornen al país i s'acaben els periòdics. Andorra es gira cap a França, d'on venien encara visitants. Les circumstàncies feren que un destacament de la gendarmeria s'instal·lés a les Valls per assegurar la neutralitat. Els balls eren francesos i es llegien revistes del país veí. Es vivia a la francesa.

Durant els anys 30, els grans centres comercials francesos *La Samaritaine* i *Manufrance*, especialistes en la venda per correspondència, feien arribar a través de La Poste els seus articles a Andorra. Eren moltes les cases que tenien

Un anunci d'esquí de l'any 1935. Foto Poble Andorrà

els seus voluminosos catàlegs, on era possible trobar-hi tota classe d'articles, de tot. Durant la dècada dels anys 30 els andorrans adquirien els més moderns articles a través d'aquest sistema.

Però també amb les guerres va arribar la penúria en articles de primera necessitat, com ara la farina, l'oli o el sucre. Els bons oficis del síndic Cairat obtingueren que ens fossin subministrats pel govern franquista de Burgos. A canvi –s'ha sabut després–, es restringí el subministrament elèctric de Fhasa als republicans de Barcelona.

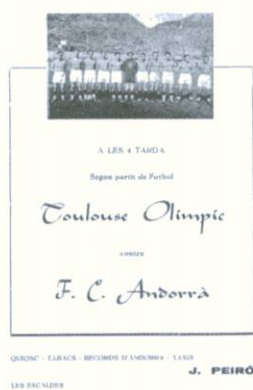
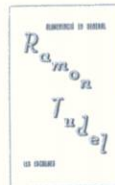
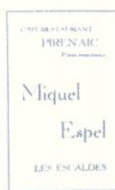
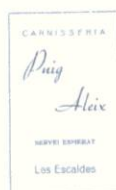
En acabar la guerra a Espanya començà a França i s'estengué arreu d'Europa. El subministrament es féu difícil i durant un temps Andorra va estar sotmesa als tiquets de racionament. La quantitat de refugiats republicans, i altres, que feren cap a les Valls agreujava la situació.

Els andorrans, davant aquelles circumstàncies, es feren especialment conservadors. Qui més qui menys, tenia la casa i l'hortet. En canvi, els nouvinguts, que no tenien res a perdre-hi, s'hagueren d'arriscar a tot. Del contraban al comerç, mentre esperaven tornar aviat a la seva terra. Una excepció dins del conservadorisme: foren més emprenedors aquells andorrans que havien tornat de l'emigració.

Per tenir una idea del comerç d'aquells anys, hem agafat els programes de les festes majors. Era quasi bé obligatori que s'hi anunciessin tots els comerciants. Si ens fixem en el de la festa major d'Escaldes de l'any 1944, veurem que hi ha 27 anunciants. D'aquests, cinc són societats com la Hispano-Andorrana o els Magatzems Andorrans. Altres són representants d'una marca forana, com l'Anís del Mono, la Marruixa o Puigsubirà.

Però entre la vintena restants, ja trobem negocis en mans de forasters, sobretot en oficis poc usuals a Andorra: barbers, perruquers de senyores, *panyeria* i sastreria, rellotgeria, fotografia, radioelectricitat, farmàcia, pastisseria i confiteria, o bé portats per gent coneedora de l'ofici, com ara hotels, bars, restaurants o garatges mecànics. De la totalitat dels anuncis, una dotzena estaven regentats per forasters. També és interessant constatar que dels regentats per andorrans, com dièim, alguns ho eren pels retornats a Andorra.

L'anunci més important era Tabacs Reig. El tabac i el seu con-

Doble pàg. del programa de la Festa Major de les Escaldes del 1945. (La influència francesa es manifesta novament amb l'equip de futbol amb qui jugava el F.C. Andorrà)

traban foren la solució de moltes economies.

En acabar la Guerra Mundial, els francesos varen descobrir novament Andorra. Ara era on podien adquirir productes inabastables o cars al seu país. Començava el temps de l'aniseta, el Ricard, les cloïsses, les sardines, el moscatell, els cabassos, les gavardines i un llarg etcètera. Començava el turisme de quinze dies i els càmpings pertot arreu.

Franco no es moria. Els establerts a Andorra que havien arriscat en negocis més que els andorrans, prosperaven com mai no havien pensat. Això cridava i eren constants els nouvinguts. El boom s'accentuà a partir dels cinquanta. Alguns andorrans, incapaços d'evolucionar, es limitaren a fer de prestanoms.

Però el comerç necessitava llicències d'importació, donades per França i Espanya, per proveir-se de productes. Les vegueries, que eren les que les informaven, van tenir protagonisme, en afavorir molts dels seus afectes o simpatitzants, que, una vegada obtingudes, les venien al millor postor. Una altra xacra que s'afegia a la dels prestanoms.

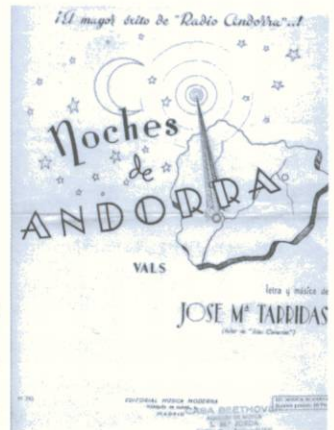
Amb tot, l'Andorra d'aquells anys fou una Andorra francesa. Els turistes eren francesos, amb llargues cues que omplien les carreteres. Per regular el trànsit fou necessari demanar l'ajuda de guardes francesos. Se celebrava com a gran festa *le 14 de juillet*. Els gendarmes formaven davant la vegueria. Pels carrers es venien amb grans crits *L'Indépendent* i *La Dépêche*. Es bevia Pernod, Suze, Byrrh i pana-

La presència francesa a la plaça d'Andorra el 1948. El prefet dels Pirineus Orientals i la gendarmeria presentant armes. Foto: F. Pantebre

La influència francesa en la dècada de los 60

La música "leiv motif" de Ràdio Andorra, anys 40-50

chés i els primers refrescos venien del nord, amb els noms d'OP i Orangine.

Fins i tot, a les barberies hi havia el *Paris Hollywood*, amb dones despullasses.

Les cases particulars van córrer a arreglar habitacions i a posar-hi bany, ja que els hotels no donaven l'abast. Se servien paelles a dojo i es recorrien les muntanyes amb jeeps plens de sorollosos visitants. Al Pas de la Casa naixia un poble.

A molts andorrans els costava despertar del conservadorisme. En canvi, els forasters, que poc tenien a perdre-hi, van jugar fort i van guanyar.

A final dels anys 50, en bona part gràcies al pessebre vivent i a l'obertura de la frontera franquista, el turisme va anar canviant. Vingueren els espanyols, sobretot catalans i valencians, i descobriren al seu torn tot el que l'autarquia espanyola no havia donat: niló, Duralex, guipur, medicaments i un llarg etcètera. Nombrosos productes, els més insòlits o els menys insospitats, foren oberts als visitants o serviren per a un variadíssim contraban.

El país es decantava cap a Espanya. El comerç, l'hostaleria i el turisme es consolidaven. Ja ningú no tenia temor que això s'acabaria. Els primers forasters ja no somiaven en la caiguda de la dictadura i veien Andorra com el seu lloc de permanència i de futur.

Hi hauria més comentaris, però el temps no dóna per a més.

Gràcies.

Andorra anys 60

La plaça Benlloch, any 1970. Foto: J. Alsina

Pere Canturri i Montanya

Historiador

Oportunitats comercials d'Andorra amb la Xina

Yuhong Ai

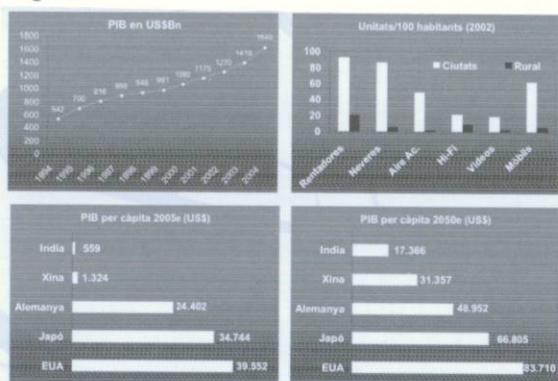

La Xina s'ha convertit darrerament en el centre d'atenció mundial per raons econòmiques, però també polítiques i ambientals. En ser el país més poblat del món (1.300 milions d'habitants), qualsevol canvi que experimenti té ben aviat conseqüències globals. El gegant asiàtic és abans que res una terra de contrastos. Hi trobem enormes i modernes metròpolis, com Xangai, amb centenars de gratacels, un aeroport d'última generació i infraestructures modernes, i àrees rurals que tot just inicien la seva modernització. Per tant, quan parlem de la Xina s'ha de tenir sempre present que hi ha moltes versions d'un mateix país i que les contradiccions seran un comú denominador en tot allò que hi podem trobar.

Andorra no pot restar al marge d'un procés de globalització que l'afectarà en molts àmbits, i especialment en l'àmbit econòmic. Les empreses i institucions andorranes han de tenir un ull posat en els passos del gegant xinès, per tal de trobar-hi oportunitats de negoci. Cal, però, conèixer bé el país i les seves particularitats i costums abans de plantejar-se l'establiment de relacions comercials.

Des que el 1978 Deng Xiaoping va iniciar les reformes econòmiques, amb la seva cèlebre frase "no importa si el gat és negre o blanc, sinó que caci ratolins", la Xina ha entrat en una fase de creixement econòmic sense precedents. Amb xifres de creixement del PIB superiors al 10% durant quasi 25 anys, gairebé 500 milions de persones han sortit de la pobresa i comencen a formar part d'una incipient classe mitjana, urbana i moderna. Aquest creixement es va iniciar amb reformes agràries que van permetre eliminar l'economia planificada per acostar-se cada cop més a un sistema d'economia de mercat. L'obertura a la inversió estrangera i l'entrada d'empreses foranes, juntament amb l'aparició d'un nou grup social, els empresaris, han fet que la Xina hagi passat de ser un règim comunista subdesenvolupat a un país on conviuen dos siste-

Algunes dades

Creixement sostingut del PIB >10%

mes aparentment incompatibles, el socialisme i el capitalisme, amb una economia emergent de proporcions colossals. Les autoritats tenen clar que primer cal potenciar el creixement econòmic (com deia Deng Xiaoping: "alguns s'enriquiran abans que els altres") i que després vindrà una fase més madura de socialisme, similar a les socialdemocràcies escandinaves. El repte és no tant l'objectiu sinó la gestió del camí que s'ha de fer.

Si hom es planteja establir relacions comercials amb el país asiàtic, convé conèixer en profunditat les característiques particulars del país. Dins de la manca d'homogeneïtat del país, convé identificar quines àrees i regions són les més favorables per establir-hi intercanvis comercials dins del sector al qual cadascú pertanyi. El creixement econòmic s'ha concentrat principalment a la zona costanera: el golf de Bohai, el delta del riu Yangtze i el delta del riu Perla.

Les magnituds de població i els indicadors econòmics de les regions ens donen una idea del potencial que tenen:

	Població	Renda per càpita	Creixement PIB	Exportacions (bn USD)
Delta del Riu Perla (Zhuhai, Zhongshan, Foshan, Shenzhen, Dongguan, Guangzhou)	42,8	4,200 usd	13,6%	153
Delta de Riu Yangtze (Shanghai i Nanjing)	79	3,056 usd	12,6%	124,7
Shenzhen	8,5	5,650 usd	17,3%	63
Shanghai	17	5,000 usd	11,8%	40

Aquestes àrees acostumen a especialitzar-se en determinats sectors econòmics, principalment manufacturers, tal com es pot apreciar al quadre següent:

Nom	Població (milions)	Creixement % PIB	Renda per càpita USD	Sectors industrials
Shanghai	17	10.6	4,516	Acer, automoció, IT
Pekín	13.8	9.6	3,176	Electrònica, química, metal·lúrgica, automoció
Zhejiang Province	43.4	12.2	1,825	Tèxtil, química, cuir, plàstics, alimentació, paper
Guangdong Province	69.61	10.5	1,709	Electrodomèstics, tèxtil, joguines, calçat, electrònica
Jiangsu Province	71.1	11.6	1,609	Béns d'equip i maquinària
Fujian Province	32.6	11.0	1,539	Aliments processats, calçat, tèxtil
Tianjin	10.1	12.5	N/A	Automoció, electrònica
Chongqing	30.9	10.3	704	Automoció, metal·lúrgica, química, alimentació, electrònica

Si ens fixem en els sectors més competitius, trobem que aquells que són intensius en mà d'obra són els que ara per ara presenten oportunitats més interessants. El cost de la mà d'obra és encara un factor decisiu a l'hora de disposar d'un avantatge competitiu. Així, les indústries relacionades amb processos de fabricació de motllos i matrius, injecció de plàstics, estampació, confecció, així com ferreria, materials per a la construcció (ceràmica, banys, accessoris de bany), metal·lúrgia (fundició), auxiliar d'automoció, joguines, il·luminació i mobles presenten oportunitats per trobar-hi bons productes a preus extremament competitius.

Adicionalment al baix cost de la mà d'obra, hi ha altres factors que fan competitiu el país dins el context del comerç internacional:

- Poca conflictivitat laboral
- Excel·lent relació qualitat - preu

Regions principals

Golf de Bohai
(corredor Beijing – Tianjin)

Delta del Riu Yangtze
(Shanghai i Nanjing)

Delta del Riu Perla
(Zhuhai, Zhongshan, Foshan, Shenzhen, Dongguan, Guangzhou)

- Incorporació tecnològica
- Gran capacitat productiva
- Eficient capacitat marítima
- Bon moment del canvi euro-dòlar

Evidentment, com en tota relació comercial, cal prestar molta atenció al principi de les operacions, per evitar alguns dels inconvenients que hom pot trobar-se quan treballa amb proveïdors xinesos:

- Baix control de qualitat
- Diferències culturals
- Ajustaments necessaris en volums de compra
- Diferent interpretació dels compromisos
- Condicionants legals (aranzels, quotes, homologacions)
- Possible apreciació del RMB (yuan) o del dòlar americà

Oportunitats de negoci

- ▲ Sectors intensius en mà d'obra
- ▲ Processos de fabricació: motllos i matrius, injecció de plàstics, estampació, fundició, confecció...
- ▲ Sectors de més interès:
 - ▲ Tèxtil
 - ▲ Ferreria
 - ▲ Materials per a la construcció (ceràmica, griferia, accessoris bany)
 - ▲ Metal·lúrgic (fundició)
 - ▲ Auxiliari d'automoció
 - ▲ Il·luminació
 - ▲ Mobles
 - ▲ etc...

Avantatges: recursos humans

Comparativa salari mitjà/hora treballador de producció (2003-2009)

Avantatges: la gran fàbrica del món

- ▲ Poca conflictivitat laboral
- ▲ Excel·lent relació qualitat - preu
- ▲ Incorporació tecnològica
- ▲ Gran capacitat productiva
- ▲ Eficient capacitat marítima
- ▲ Bon moment, canvi Euro-\$

Inconvenients

- ▲ Baix control de qualitat
- ▲ Diferències culturals
- ▲ Ajustaments necessaris en volums de compra
- ▲ Diferent interpretació dels compromisos
- ▲ Condicionants legals (aranzels, quotes, homologacions)
- ▲ Possible apreciació del RMB (Yuan) o del USD

Des de la perspectiva andorrana, la major part de les oportunitats comercials amb la Xina sorgeixen en l'àmbit de les compres. Per afrontar amb totes les garanties una operació d'aquest tipus, cal tenir presents les fases següents:

Procediments per comprar

FASE I: Definició productes i especificació criteris requerits

FASE II: Selecció de Proveïdors a la Xina

- Recerca de proveïdors xinesos amb paràmetres marcats
- Negociació de les millors condicions (preu, qualitat, quantitats, etc.)
- Elaboració de mostres i prototips
- Estructura de costos globals d'importació: mostres, motllos, cost de logística, duana, financers, desplaçaments

Procediments per comprar

▲ FASE III: Coordinació Operativa

- ▲ Formalització del contracte amb el proveïdor
- ▲ Mitjà de pagament: LC i altres sistemes
- ▲ Inspecció de qualitat prèvia a l'embarcament

Fase I: definició dels productes i especificació dels criteris requerits, aportant el màxim detall tècnic. No es pot deixar res a la interpretació, cal una fitxa tècnica que especifiqui materials, mides, homologacions, etc.

Fase II: selecció de proveïdors a la Xina.

Recerca de proveïdors xinesos segons els paràmetres establerts.

Negociació de les millors condicions (preu, qualitat, quantitats, etc.), generalment lentes i que requereixen una implicació personal elevada (coneixement mutu, múltiples reunions i àpats, i trobades familiars).

Elaboració de mostres i prototips.

Analitzar l'estructura de costos globals d'importació: mostres, motllos, cost de logística, duana, financers i desplaçaments.

Fase III: coordinació operativa.

Formalització del contracte amb el proveïdor

Mitjà de pagament: principalment lletra de crèdit o altres sistemes (crèdits documentaris, transferències).

Inspecció de qualitat prèvia a l'embarcament.

Recomanacions per comprar a la Xina

- ▲ Rigor en el mètode
- ▲ Bona planificació
- ▲ Assessorament qualificat
- ▲ Assignació personal responsable
- ▲ Calendari d'activitats
- ▲ Realitzar un control de qualitat exhaustiu a l'inici de les relacions

Conclusions

- ▲ No és fàcil comprar/subcontractar a la Xina
- ▲ Complexitat del mercat i factor temps
- ▲ Corba experiència (inici lent - 3 mesos a 1 any)
- ▲ La Xina s'ha de visitar
- ▲ Assessorament i control de les operacions
- ▲ Estalvi mínim en les compres (>20%)

Cal, doncs, tenir ben clar que aquestes fases són necessàries per assegurar un resultat satisfactori, encara que *a priori* puguin semblar excessives.

Recomanació per empreses andorranes

- ▲ **Comprar a la Xina:**
 - ▲ Enfocar-se més al marge i no a les quantitats.
 - ▲ Comprar via una associació sectorial i/o central de compres per incrementar volum.
- ▲ **Vendre a la Xina en grans quantitats:**
 - ▲ Vendre varies empreses conjuntament amb productes diferents en el mateix sector.
- ▲ **Buscar noves oportunitats de negoci relacionades amb el negoci en qüestió, horitzontalment o verticalment.**

Si se segueix minuciosament el procés anterior, de ben segur que podrem gaudir d'uns productes de qualitat a uns costos molt competitius, sense oblidar, però, les conclusions següents: que no és fàcil comprar i/o subcontractar a la Xina, que s'ha de tenir en compte la complexitat del mercat i el factor temps (recerca, negociació, producció, transport), que cal comptar amb una corba d'experiència (inici lent, que requereix de tres mesos a un any), que la Xina s'ha de visitar i conèixer-la, que és necessari un assessorament i el control de les operacions, i que només val la pena iniciar un procés d'aquest tipus si esperem obtenir un estalvi mínim en les compres superior al 20%.

La millor garantia per a l'èxit és tenir rigor en el mètode, una bona planificació, disposar d'assessorament qualificat que conegui perfectament el país, l'assignació de personal responsable a les operacions, establir un calendari d'activitats i realitzar un control de qualitat exhaustiu a l'inici de les relacions.

Yuhong Ai

Directora general i cofundadora de Xinagestió S. L.

El comerç andorrà "adaptació o revolució"

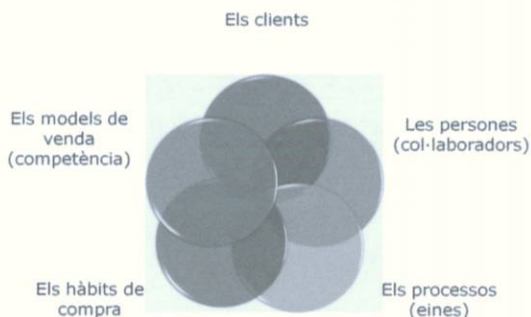

Antoni Miralles i Gascó

Què està canviant ?

1. Canvis de l'entorn

La primera reflexió que farem serà veure quins canvis s'estan produint en el nostre entorn i què ens afecta d'aquests canvis.

En primer lloc *els clients*: estem en l'època de la informació i de la comunicació, i els clients d'avui són més savis, tenen al seu abast un carrusel d'informacions que els arriben per tots els mitjans: diaris, revistes, televisió, internet... Per aquest motiu són més coneixedors del seu entorn, dels productes que necessiten i dels serveis que esperen per part del comerç. També un canvi familiar, amb menys fills i moltes vegades llars unipersonals, on cadascú viu al seu aire, un espectre de relació més complexa, més independent i amb un sentit de la llibertat més i més desenvolupat.

D'una altra part tenim un canvi en *els col·laboradors*, amb una barreja de cultures, hàbits i interpretació de la vida molt diferents: al nostre grup tenim 23 nacionalitats, amb quatre idiomes, entre cometes, oficials: el català, el castellà, el francès i el portuguès, que es barregen amb comoditat i sense conflicte; més immigració, dins i fora del país. Tot això dificulta el *management* i la cultura empresarial, per una part, i l'enriqueix per una altra.

Un últim detall, cada vegada més la competència es desmarca dels productes i dels serveis (que són cada dia més semblants i més fàcils de copiar) i es decanta per les persones que componen l'empresa, que són el veritable capital futur de l'empresa. Per això es fan imprescindibles esquemes d'integració, motivació i fidelització, que ens permetran conservar i fer créixer aquest capital diferencial.

Un tercer front de canvis són *els processos*, en una lluita cada dia entre la senzillesa, per fer-los més econòmics, i la complexitat, per la diversificació de necessitats i la incorporació de la tecnologia com a eina fonamental de treball, uns processos que necessiten més formació i més coneixements, que fan que tots estem en un estadi d'aprenentatge permanent.

Els canvis en les persones condueixen a un canvi en *els hàbits de compra*: menys temps, menys *fer la compra* (obligació), més *anar a comprar* (lúdic, festiu), més endeutament de les famílies, més compres a crèdit, llars més petites, formats adequats al nucli familiar, més tecnologia a les llars, menys pressupost per a menjar i més per a equipament personal (moda i complements) i oci, més viatges, més coneixement internacional i més productes ètnics per satisfer les necessitats dels immigrants.

Naixement de nous *models de venda*: *discounts*, *outlets*, *megastores*, *category killers* i professionalització del comerç actual, en tecnologia i serveis; incorporació de les franquícies i radicalització del preu com a argument de venda.

2. Canvis dels valors

Una societat canvia perquè canvien els seus valors.

El primer valor que canvia és el valor de l'oci. La societat fa passos fermes per aprofitar més la vida; abans l'important era tenir diners per cobrir les necessitats, i ara volem que els diners ens permetin *gaudir*: gaudir de la família, dels amics, dels llocs, de la vida, de nosaltres i jugar cada vegada més el paper de treballar per viure i no viure per treballar.

Aquest canvi de valor afecta el nostre *estil de vida*, la nostra relació laboral, la nostra ambició i la lluita per la felicitat, que s'emmarca dins d'una cultura de tenir més temps per a nosaltres. El nou paradigma del *valor del temps*, que abans no tenia importància i que ara es converteix en la principal conquesta de l'actualitat: no volem fer cues, no volem perdre el temps, volem immediatesa i volem aprofitar cada minut de la nostra vida, que no ens passi el temps, que el temps una vegada més el gaudim, volem disminuir el temps d'obligacions i comprem el temps a uns altres per no perdre el nostre.

Aquest fet fa augmentar el nivell de serveis i noves activitats. Qui pensava fa anys que tindríem un senyor o una senyora que ens passejaria el gos?, o poder comprar per l'ordinador o comprar el bitllet d'avió o reservar l'hotel sense moure't de casa... La tecnologia també té una gran importància en aquest fet, i és fàcil veure el nostre fill jugar a la consola, però no com abans, tot sol, sinó connectat a la xarxa i compartint la diversió amb tres nens més de tres països diferents, amb la càmera i el micròfon, parlant i comentant la jugada que han de fer. I ja no parlem del *boom* del Messenger: qui no té un fill/a que és capaç de mantenir una conversa a cinc bandes i no perdre'n el fil de cap? O com amb SMS és capaç d'escriure molt més ràpid que la taquimecanògrafa que vam conèixer els anys 70, amb més abreviatures i amb un llenguatge sense regles ni normes però que entenen tots perfectament?

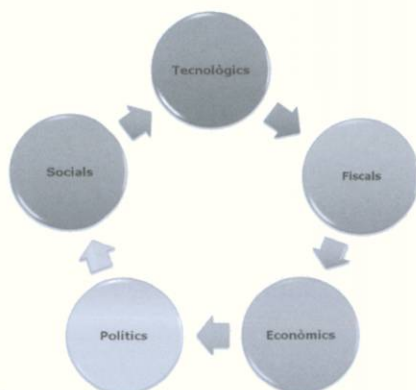
Tot el que fem i el que comprem ho volem a un preu més baix. Ha canviat el *valor del preu*: fa quinze anys els gran gurus de la distribució, que pensaven que el preu perdria pes a l'hora de la decisió de compra, una vegada més es van equivocar. Cada dia el pes del preu es més important: el client vol el mateix més barat i és capaç de recórrer més distància si se sent recompensat amb un millor preu.

Per últim, i en el nostre entorn, els clients demanen el preu més baix, però sol tampoc no és suficient, perquè a més de les compres, necessiten distracció, divertir-se, passar-s'ho bé i fer turisme per gaudir aquí d'aquest canvi: de compres a *compres-turisme*, que ens reclamen cada dia.

3. Canvis en el país

Estem canviant el país bruscament o suaument?

Tots els canvis necessiten un planificació, definir si tenim les coses clares, si tenim el temps, les persones i els diners, que són el tres eixos que s'han que tenir en compte abans de qualsevol tipus de projecte de canvi.

Canvis tecnològics: TDT, ADSL, GPRS, sigles que cada dia estan presents en el nostre vocabulari i que pel fet d'estar en un entorn europeu ens obliguen a tenir, si volem estar i ser un país desenvolupat que dóna resposta a les exigències de persones i empreses que hi són i que ens visiten.

També estem definint el nostre entorn *fiscal*, un desplegament legislatiu que emmarcarà l'àmbit de relació entre l'administrat i l'administració, i l'esquema de joc dels possibles nous interlocutors, però és imprescindible fer una observació: el ritme per assolir els canvis. Hem de tenir en compte que puguem digerir-lo, no posar en posicions difícils el desenvolupament de les empreses ni posar sense un criteri de progrés unes taxes comunals o governamentals que ens portin a carrers sense sortida. El consens entre les parts és imprescindible per tenir èxit.

Això comporta *canvis econòmics*. Andorra 2020 ha dibuixat les noves línies per sortir de l'estancament del PIB; estem perdent nombre de visitants i ens veurem afectats per les noves lleis laborals i de la CASS, que augmentaran els costos salarials i faran més difícil l'assoliment dels objectius empresarials. Aquest és el principi d'un ventall de canvis per efectuar en l'empresa i l'administració, que hauran de treballar a partir d'ara per l'eficiència, la reducció de costos, l'augment de la productivitat, la mecanització i simplificació del processos i, en un paraula, augmentar el nivell d'activitat amb menor cost operatiu, aquest és el veritable repte d'avui.

Irremeiablement, comportarà *canvis polítics*. No parlo d'un canvi de govern, ni és el meu paper, sinó del *talante*, com diu Zapatero, dels nostres polítics, que han de lluitar amb un alt grau de consens pel progrés del país, avantposant els interessos del país als propis del partit. Un exercici de generositat i de responsabilitat social per convertir Andorra en un país de futur, de progrés i de benestar, que és al cap i al fi el que ens demana el ciutadà. *Canvis socials* que ens permetin ocupar un lloc rellevant en el nostre entorn, ja no per volum, sinó per qualitat de vida, renda per càpita i generació de riquesa.

4. A vegades els canvis són per a pitjor

I no guanyem, sinó que perdem.

5. I a vegades empitjorem allò que pensàvem que aniria millor

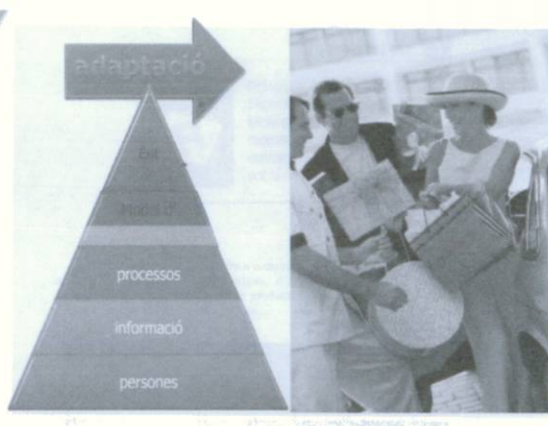

6. Hem canviat nosaltres?

Aquesta és la veritable pregunta. El ritme dels canvis és allò que defineix l'evolució o la revolució. No teniu la impressió que estan continuament donant-nos empenyes?, o que arribem sempre tard?, i a sobre a corre-cuita?, i que la improvisació és quasi permanent?, i que, per un altre costat, sembla que anem massa a poc a poc?

7. L'empresa de comerç a Andorra

El comerç a Andorra és un model d'èxit en contínua adaptació vers el client, un conjunt de persones que gestionen una informació per dur a terme uns processos que ens donen una personalitat i una manera de fer per atraure al clients. Dins de les empreses vivim una evolució permanent i un esforç dirigit a millorar contínuament per a l'adaptació permanent als canvis.

8. Els clients a Andorra vénen a comprar

Els clients vénen a Andorra a comprar, però per què? Perquè tenen avantatges si ho comparem amb el seu país d'origen: d'amplitud d'assortiment, de dies d'obertura, d'horaris, de dates de rebaixes, de productes específics que només troben aquí, pels comerços que hi ha, per les novetats...

TEMA DEL DIA 3

Principal atractiu turístic

Segons un estudi encarregat pel Ministeri de Turisme presentat recentment, les compres continuen centrant l'interès dels turistes, per sobre de l'esquí i la natura.

Sense dades, tu només ets algú amb una opinió

El 76% dels clients venen a comprar.
El 46% del turistes només venen a comprar, busquen bons preus i novetats

El 95% del turistes opinen que el comerç és igual o millor que en el seu lloc d'origen, el puntuen entre 7 i 8 (s/10)

I la resposta no és una opinió, és el resultat de les dades publicades en les distintes fonts d'informació, tant internes com públiques.

Tenim un comerç ben valorat, igual o millor que el del seu país d'origen, amb una capacitat de resposta semblant a la que coneixen, o millor, i també en tenim alguns que no ho fan bé, però també és cert que són pocs i molt ben definits.

9. Cinc comerços acaparen el 95% de les queixes...

10. Els enemics som nosaltres mateixos...

No som tan dolents, però nosaltres mateixos ens tirem la terra als ulls, i això no vol dir que no hi ha coses per millorar, tot el contrari, però junts treballarem millor i tindrem el comerç que a tots ens agradaria tenir, junts i amb esforç.

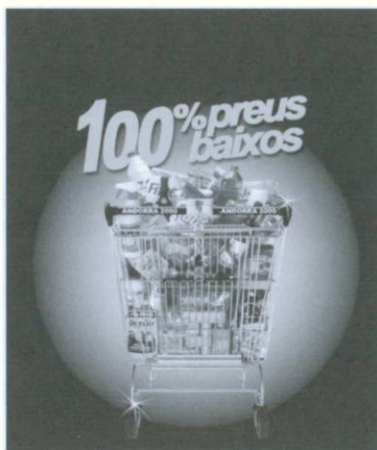
9. Alguns sempre fent amics

La competència d'Espanya ja fa el que pot per convèncer els clients que no val la pena venir. Quantes vegades hem sentit residents o andorrans dir el mateix? Doncs no estan equivocats, i aquesta publicitat és la que fa més mal. Fan d'una excepció la

norma, quan la veritat és que sí que n'hi ha, de diferència, i de fet els clients que compren ho fan per aquesta raó.

12. Uns altres pensem que sí que hi ha diferència i la manifestem

I estem convençuts i treballem dia a dia perquè les diferències continuïn i si és possible fer-les més grans, buscant noves oportunitats per oferir millors preus, però fins ara també estem absorbint el sobrecost de l'ISI, de l'IMI i dels impostos comunals. Aquest sobrecost podrà posar en perill aquest diferencial de preus i podem perdre la competitivitat si continuen creixent les taxes impositives.

13. No hi ha receptes màgiques...

L'èxit requereix treball, esforç i constància per adaptar-se permanentment

Necessitem treballar, esforç i constància per a aquesta adaptació, i possiblement ajuda per al comerç que no té mitjans per enfocar-la bé i que sigui cada dia un puntal de l'atractiu d'Andorra.

14. També manca inquietud

Ja coneixem que en la petita i mitjana empresa a vegades manca inquietud i que vol de l'administrador solucions, però si no veuen la necessitat de millora, si no veuen que ells són els primers interessats en la renovació i actualització del seu comerç ningú no vindrà amb la clau de l'èxit per canviar les tendències i millorar les vendes. Per tant, haurem de fer una reflexió de com poder sensibilitzar aquest sector.

15. Andorra és una empresa i els clients són de tots

Només tenint una visió global d'Andorra com a producte i unint les forces per vendre Andorra com a país, tindrem una via de solució. Hem de trobar aquest punt de connexió entre tots per unificar esforços i aprendre a vendre Andorra en cada un dels nostres establiments, de forma que cada persona ens declarem com a ambaixadors d'Andorra davant de cada client i amb un objectiu comú: la satisfacció al 100% dels nostres clients.

Per acabar, quatre punts de reflexió

1- El comerç, per la seva competitivitat, és el motor d'Andorra.

2- El comerç està estancat en vendes. Podem créixer per augmentar el nombre de clients o perquè cada client compri més; augmentar el nombre és difícil,

però convertir el client d'avui en un milionari no es pot fer amb pressa. Qualsevol en el món empresarial sap que trigarem deu o quinze anys.

3- *Adaptació i reforma* són paraules pròpies del comerç i hi ha empreses que s'hi ajusten molt bé: perfumeria, moda, grans magatzems...

4- Amb la nova estructura legal i fiscal d'Andorra tindrem aquest escenari:

- La venda creixerà amb dificultats.

- La nova estructura ens obliga a fer un esforç en el marge que fins ara assumim, volem ser més barats.

- Noves despeses que vindran amb les taxes dels comuns, els nous projectes de llei laboral, representació sindical, d'immigració i de la CASS.

- En aquest país la línia de lloguer és més gran que la de resultats nets.

- ♣ Andorra ha d'anar cap a noves fonts de negoci per equilibrar el PIB.
- ♣ Però no per això, fa falta matar la font d'ingressos d'avui, que és el pilar del PIB.
- ♣ Un client comú, necessita una estratègia comú i una visió compartida del futur comú

ESTEM PREPARATS?

Antoni Miralles i Gascó

Director de negoci de Grup Pyrénées

La visió Andorra 2020

Sergi Nadal i Gabas

En primer lloc vull agrair la invitació de la SAC per poder participar en aquesta interessant jornada sobre el futur del comerç a Andorra.

La meua presentació estarà dividida en tres parts:

- Al principi explicaré el programa Andorra 2020.

- En la segona part desenvoluparé les accions que preveu aquest programa pel que fa al comerç.

- I per finalitzar comentaré alguns temes que es podrien debatre en properes reunions o, potser, avui mateix.

Fa tot just un any el Govern va iniciar el treball per definir el marc de creixement futur per a l'economia andorrana.

Es van analitzar moltes dades i es van fer nombroses entrevistes a empresaris andorrans i estrangers. Un dels resultats d'aquest estudi va ser, justament, el fet de poder resumir en quines àrees havíem d'actuar. Els empresaris en varen esmentar cinc:

- Infraestructures.
- Inversió estrangera.
- Lleis i regulacions de negocis.
- Sistema fiscal.
- Mercat laboral.

Tots som conscients que cadascuna d'aquestes àrees té una incidència directa sobre el comerç.

Paral·lelament, la disminució del nombre de turistes i pernoctacions des de l'any 2002, com també la disminució dels visitants de dia des de l'any passat, ens obliguen a reaccionar per recuperar el lideratge que sempre havien tingut el turisme i el comerç

del nostre país, tant a l'interior com a motors principals de la nostra economia, com també a l'exterior pel que fa a destinació turística capdavantera.

Hem de treballar per fer d'Andorra una veritable destinació turística de referència a Europa.

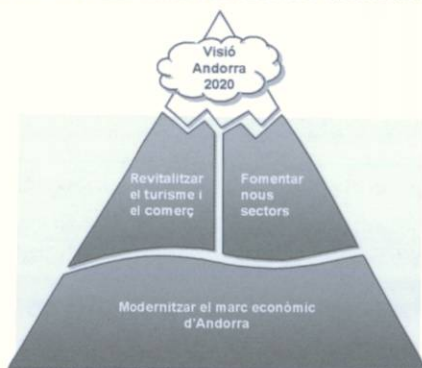
Així mateix, hem de potenciar nous sectors, tenint en compte el que ens han recomanat els empresaris estrangers entrevistats i valorant positivament una diversificació més àmplia de la nostra economia.

Per tot això, el Govern va aprovar el pla d'Andorra 2020, que us presentaré a continuació.

El 31 de maig passat el Govern va presentar públicament el programa Andorra 2020, que consta de tres eixos principals:

- Modernitzar el marc econòmic d'Andorra.
- Revitalitzar el turisme i el comerç.
- Fomentar nous sectors.

EL PROGRAMA ANDORRA 2020 ACTUA EN TRES EIXOS QUE AGRUPEN 20 INICIATIVES

S'ha creat l'Agència Andorra 2020 per liderar, coordinar, planificar i gestionar les iniciatives que es desenvolupin amb motiu de l'aplicació del programa Andorra 2020.

Paral·lelament, el Govern està duent a terme altres projectes.

S'ha creat l'Agència Andorra 2020 per liderar, coordinar, planificar i gestionar les iniciatives que es desenvolupin amb motiu de l'aplicació del programa Andorra 2020.

Paral·lelament a aquest programa, el Govern està duent a terme altres projectes, treballs i estudis que es complemenen amb les vint iniciatives. Podem destacar-ne: el Pla nacional d'atenció social, el Pla estratègic de salut, el Pla estratègic d'energia, el Pla nacional lingüístic, entre d'altres.

El programa Andorra 2020 és clar, precís, amb objectius ben definits i que necessita que tots els agents econòmics, socials i polítics s'hi impliquin i participin activament en el seu desenvolupament.

Per aquest motiu, durant els mesos de juny i juliol es van fer presentacions a tots els sectors de l'economia andorrana i a tots els agents socials del Principat.

No hem d'oblidar que una bona salut de la nostra economia és la millor garantia per poder millorar i progressar en tots els aspectes socials.

Així mateix, el programa Andorra 2020 s'ha presentat a les corporacions locals. El dia 14 de novembre es va celebrar la primera reunió entre el comitè executiu i el consell assessor de l'Agència Andorra 2020.

Per fer realitat aquest canvi de model econòmic que ens ha de permetre mantenir un creixement sostingut de la nostra economia, estem desenvolupant les vint iniciatives següents:

· Per crear un marc econòmic de referència:

01- Pla integral d'infraestructures de comunicació: internes i externes

02- Llei d'inversions estrangeres

03- Reforçament del marc legal

04- Reforma fiscal

05- Pla nacional d'ocupació

· Per transformar Andorra en una destinació turística i comercial de referència a Europa:

Millorar l'atractiu d'Andorra com a destinació de viatge

06- Pla de millora de l'atractiu de la natura

07- Pla de millora dels conjunts urbans

08- Desenvolupament d'una o dues atraccions emblemàtiques

09- Projecció de pols de qualitat

10- Valoració d'altres possibles pols

Millorar l'oferta comercial i dels allotjaments turístics

11- Pla de qualitat del comerç

12- Pla de qualitat dels allotjaments turístics

13- Pla d'atracció de grans marques

Millorar la promoció i coordinació

14- Nova campanya de promoció turística

15- Creació de l'Agència de Turisme d'Andorra

· Convertir Andorra en un entorn favorable per a la creació i el desenvolupament de noves empreses: Oficina per a la Innovació Empresarial

Fomentar la creació d'empreses

16- Concurs de plans de negoci: Premi Innovadors

17- Xarxa de suport als emprenedors

18- Nous processos i requisits per crear empreses

19- Programa de finançament de la innovació

Fomentar sectors amb potencial

20- Programa per atreure empreses en sectors amb potencial

Vull destacar que, si bé sempre s'ha dit que el turisme i el comerç són els motors principals de la nostra economia, el programa Andorra 2020 posa en relleu el rol preponderant d'aquests dos sectors. No són només paraules, és una realitat contrastada, i la solució més immediata per reactivar la nostra economia.

Per a cadascuna d'aquestes iniciatives hi ha un pla d'acció liderat pel ministeri corresponent.

La presència d'un representant dels comuns en el comitè executiu de l'Agència Andorra 2020 demostra clarament que tots tenim un rol important en el desenvolupament d'aquestes iniciatives, i que cal tenir present quines són les competències de cadascú.

Per agilitar el treball del consell assessor s'han creat cinc grups de treball:

- Infraestructures i urbanisme
- Economia
- Turisme
- Comerç
- Innovació

Abans de desenvolupar la iniciativa 11, voldria remarcar que moltes de les vint propostes tenen una incidència directa en el comerç.

- La primera: Infraestructures de comunicació internes i externes.

Són un element fonamental per facilitar l'arribada dels turistes i per fer més agradable el sojorn dels nostres compradors.

La senyalització, la mobilitat i el transport públic són elements molt importants.

- Així mateix, tots els esforços dedicats a millorar els aspectes laborals són beneficiosos per al comerç.

- De ben segur que totes les iniciatives de la 6 a la 15 tenen un efecte positiu per al comerç. En destacaria tres:

La millora dels conjunts urbans: estem parlant de zones per a vianants, de millores de l'entorn: espais verds, zones enjardinades, mobiliari urbà, senyalització, etc.

Hem de fer d'Andorra una destinació turística on les compres siguin un veritable atractiu i una experiència positiva per als turistes, i no, com passa a vegades, una aventura no sempre recomanable (cues, obres, manca d'aparcaments, nervis, etc.)

La creació d'alguna atracció emblemàtica també pot ajudar el comerç. Elements diferenciadors i dinamitzadors com Caldea són molt importants per a la resta de l'oferta.

Finalment, destacaria la creació de la societat Andorra Turisme. Aquesta agència coordinarà tots els aspectes de l'oferta turística andorrana i crearà uns instruments de gestió àgils i dinàmics per permetre als gestors públics i privats d'adaptar-se a les noves exigències dels consumidors.

Des del departament de Turisme s'han fet algunes reunions per definir les bases de futures accions de promoció del comerç, aprofitant el que ja es fa individualment. En aquest cas, la nostra voluntat és treballar coordinadament, tots junts, per sumar esforços i ser més eficients.

Properament es reunirà per primera vegada el grup de treball Comerç del Consell Assessor que liderarà aquestes propostes i les que estan definides en la iniciativa 11.

Pla de qualitat del comerç

Aquesta iniciativa vol impulsar la revitalització del comerç a Andorra, potenciar un entorn comercial agradable, amb comerços moderns i adaptats a les tendències internacionals, i que disposin d'un servei acurat i de productes de qualitat.

Per obtenir-lo cal:

- Disposar d'una llei de comerç
- Elaborar i aplicar un pla de qualitat del comerç
- Optimitzar el funcionament del sistema arbitral de consum, implantat durant el primer semestre del 2006
- Establir criteris i mecanismes d'incentius per a reformes

Iniciativa 11: Pla de qualitat del comerç

Els nostres visitants valoren la quantitat de comerç, no tant la qualitat.

Els formats tradicionals de botigues multicategoria o multimarca perden atractiu.

És evident que l'especialització és el camí que cal seguir, i per obtenir-lo cal disposar d'una llei del comerç...

- que ha de regular les vendes a preus reduïts (rebaixes, liquidacions, saldos, venda amb obsequis...).
- que ha de regular les vendes a distància.
- que ha de parlar dels períodes de rebaixes.
- que ha de simplificar els tràmits per obrir establiments comercials,
- que ha de regular les obertures de grans establiments comercials respectant criteris de mobilitat, de places d'aparcament,... etcètera.

Elaborar i aplicar un pla de qualitat del comerç

Ajudar el comerç a adquirir una gestió òptima per donar un servei de més qualitat

tant al client resident com al turista (això vol dir plans de formació, definició de segells de qualitat, la seva implementació, etc...)

Millorar la promoció a l'exterior dels establiments que s'adheriran als plans de qualitat. Per això cal que intercanviem informació entre tots per saber com evoluciona el sector, el que ens demana el consumidor i el que fa la competència.

En la tercera i última part de la meua exposició voldria mencionar alguns temes que poden tenir una incidència directa per al sector del comerç.

Horaris comercials

Ens consta que el Govern està estudiant el futur calendari d'horaris comercials per a l'any 2007.

Paral·lelament, i potser alguns ja ho saben, n'estic segur, s'ha produït un canvi important a Alemanya. Per exemple, Berlín ja ha liberalitzat totalment (excepte els diumenges o una part) els horaris comercials.

Crec que hem de ser capaços de trobar alternatives vàlides que permetran conciliar la vida familiar i la vida laboral, i que, alhora, permetran generar un nou impuls al nostre comerç, tenint present que el nostre entorn s'adapta i que la competència és cada dia més forta.

Formació

És un element importantíssim.

Hem de continuar treballant des de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis, des del liceu Comte de Foix, des dels ministeris d'Habitatge, Joventut, Ensenyament Superior i Recerca, i d'Educació i Formació Professional, per planificar adequadament la formació amb les necessitats del sector.

Hem de revalorar els treballs relacionats amb el turisme i amb el comerç.

La formació i una millora constant de la qualitat són elements clau per garantir un bon futur al comerç.

Finalment, només em queda mencionar el que ja ha dit el president de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis referent al fet que el preu elevat dels lloguers pot perjudicar també una part important del sector comercial.

Amb aquest últim comentari finalitza la meua intervenció:

Andorra 2020

Entre tots farem un país millor.

Hem de ser optimistes i hem de treballar junts per garantir un bon futur per al nostre país.

Sergi Nadal i Gabas

Secretari d'Estat de l'Agència Andorra 2020

Reptes del comerç d'Andorra

Pilar Escaler i Penella

Abans de parlar pròpiament dels reptes del comerç, voldria fer quatre pinzellades sobre l'evolució del comerç a Andorra i també sobre l'entorn comercial que avui trobem.

En una primera època, als anys seixanta, el comerç d'Andorra estava orientat al producte: els clients disposaven d'una gran varietat de productes que no trobaven al seu lloc d'origen i a un preu molt competitiu. El producte es venia sol i hi havia més demanda que oferta.

Això va anar evolucionant cap a una orientació a la venda, s'obrien més botigues i amb més productes. Els clients continuaven venint sols, de manera que s'havia creat una inèrcia habitual de venir a comprar a Andorra. La demanda era equivalent a l'oferta.

Actualment ens trobem en un nou marc general; d'una banda, és difícil obtenir novetats, ja que amb la globalització tots els productes arriben a tots els mercats, tot es troba a tot arreu, i, d'altra banda, el preu ha desaparegut com a element clau de la compra. El client ha canviat: és una persona més formada i informada, es preocupa pel medi ambient, valora la qualitat, el servei i altres variables, a més del preu. Així, el que trobem avui dia és una oferta més elevada que la demanda.

Per tot això, l'empresa comercial andorrana ha de començar a pensar a donar solucions a una societat molt més exigent, i ha d'adaptar el servei i el producte al que demana aquest nou tipus de client. Cal mantenir uns preus competitius, però només amb això no n'hi ha prou. El preu no és el valor únic, sinó que s'ha de posar amb relació a la qualitat que s'ofereix. L'economia dels nostres clients ha evolucionat molt, i també l'espanyola, de la qual provenen la major part dels nostres clients. Per tant, la competència és cada cop més gran i més ferotge.

Les infraestructures que acompanyen l'activitat de venda han millorat i s'han

desenvolupat molt ràpidament, amb zones per a vianants i pàrquings propers, i centres comercials on és molt agradable comprar i on generalment també es pot trobar oci complementari. Veiem com al nostre país no s'ha invertit prou en aquest sentit i l'urbanisme comercial ha estat obviat, tot i que el comerç ha estat i continua sent un dels principals motors de la nostra economia i el principal finançador de l'Estat.

Les infraestructures no són les adequades: els accessos, els aparcaments, les avingudes, la senyalització... I això ens ho manifesten contínuament els nostres visitants. La Cambra elabora un índex de satisfacció del comerç d'Andorra, i el que observem és que, per als nostres visitants, l'element més mal valorat no és el comerç, sinó l'entorn, que obté una valoració de 5,27 punts en una escala de l'1 al 10, i el desplaçament amb vehicle, que obté la valoració més baixa, amb 2,30 punts sobre 10. Amb això només vull remarcar que la millora de l'entorn comercial és el repte principal del nostre comerç, ja que la compra està cada vegada més integrada en una activitat d'oci.

La Cambra, amb l'actual president però també amb els anteriors, ha demanat sempre més protecció del sector per part de les autoritats administratives, així com una planificació de l'urbanisme que tingui en compte l'entorn del comerç i que faciliti una percepció empàtica per a la compra. A les avingudes hi ha obres permanentment obertes, i el desenvolupament caòtic del sector immobiliari tampoc no hi ha ajudat gaire, ja que la circulació contínua de camions per les avingudes no fa del nostre país una destinació turística de compres gaire agradable. El sector de la neu possiblement ha suavitzat aquest fet, ja que ha aportat un nombre important de clients al comerç. Caldea també ha estat un motor important per al turisme, però ens calen més productes i complements d'oci. És a l'estiu i en les temporades baixes quan realment ens adonem de la pèrdua d'atractiu.

El president de la Cambra m'ha demanat que remarqués que el principal motiu d'insatisfacció dels clients del comerç és l'entorn: si no el millorem, el país se'n ressentirà, i ens en ressentirem tots. I és aquí on les administracions han d'actuar i on el comerç demana l'ajut de les administracions.

Quant a l'anàlisi dels comerços, la percepció dels nostres clients és força correcta. Tot i que sempre cal millorar-la, en l'índex de satisfacció del comerç esmentat anteriorment, els espais comercials són valorats amb un 7,5 sobre 10, l'atenció al client amb un 8,33 sobre 10 –molt diferent de com la valorem des de dins del país– i, finalment, el producte amb un 8,33 sobre 10.

Si ens centrem en quins són els reptes del comerç, a banda de la millora de les infraestructures i l'entorn comercial, trobem la gestió dels recursos humans, és a dir, de les persones. Hem de qualificar més el nostre personal. Des de la Cambra ajudem a facilitar la formació, però calen esforços i accions més contundents a l'interior de les empreses.

També cal adequar més els horaris comercials a les necessitats del sector. En aquest aspecte demanem a l'administració que no confongui recursos humans amb horaris comercials, dos temes totalment diferents tot i que són complementaris. En un país turístic com el nostre cal una adaptació dels horaris a la demanda. Les tendències van cap a una liberalització d'horaris, i l'adaptació d'aquests horaris a la demanda dels consumidors. En aquest sentit cal destacar l'exemple de la legislació comercial alemanya, que tot i ser tradicionalment molt restrictiva en aquest àmbit, acaba d'aprovar una normativa amb la qual els comerços podran obrir les 24 hores del dia. Des de la Cambra, les demandes que es fan són molt prudentes, i el que es demana és una extensió horària en les temporades de més afluència turística per donar més facilitats al client.

Els nostres preus (en contra del que alguns manifesten) són competitiu, però no cal que ens hi obsessionem. Tot i tenir-los millors que els nostres veïns, no hem crescut com ells, i la valoració del preu s'ha de posar en relació amb la qualitat del producte i el servei que oferim actualment. Tenim un consumidor més format i informat que, en les seves decisions de compra, valora la qualitat i altres variables a més del preu.

Un altre dels reptes és la millora de l'adaptació de les tècniques de venda dins la gestió empresarial, i em refereixo sobretot als petits i mitjans comerços. La Cambra convocarà properament un concurs per a un servei d'assessorament individualitzat per a petites i mitjanes empreses comercials amb la finalitat d'ajudar-les a millorar la gestió dels negocis, i així poder oferir un millor servei als clients i optimitzar les inversions. Sobre la base del pla de qualitat del comerç del ministeri d'Economia destinat a les petites i mitjanes empreses, aquest programa rebrà una subvenció del ministeri d'Economia amb la finalitat que el preu d'aquest servei no sigui un obstacle per a la inscripció de tots els comerços que hi estiguin interessats.

Un altre repte del nostre país és la comunicació: no es comunica correctament a l'exterior, ni es creen o desenvolupen productes destinats a l'atracció del turisme comercial.

Segurament, la internacionalització de l'empresa també és un repte de l'empresa comercial andorrana, i tot i que n'hi ha que han començat la seva internacionalització amb èxit, cal que això s'estengui pel teixit empresarial i es creixi a l'exterior.

Possiblement no és un repte propi del sector del comerç, però calen més equipaments turístics si considerem que la compra està cada cop més integrada al producte del país com una activitat d'oci.

Per acabar, crec que cal donar un impuls a la llei de comerç, que ha de donar un marc legal i ha de garantir la qualitat del sector.

Pilar Escaler i Penella

Advocada i directora de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra

Confessions d'alcova d'un compte d'explotació

Chantal Roca
llegint la ponència

Carles Pascuet i Casanovas

Bona nit, sóc un dels molts comptes d'explotació d'empreses dedicades al comerç que hi ha en aquest país.

Ja fa mesos que em costa dormir. Les expectatives de creixement, o la bonança econòmica de començament de segle, fa nits que han esdevingut somnis llunyans. La realitat diària o l'esperança de futur fan que els somnis s'hagin transformat en preocupants malsons, en què constantment em qüestiono l'evolució de les partides d'ingressos i despeses... En definitiva, la sostenibilitat del meu model econòmic i la fortalesa dels seus fonaments.

Quan parlo dels fonaments o pilars de l'oferta en l'àmbit comercial, em refereixo a la concentració d'una oferta molt diversa en un espai proper i reduït (més o menys accessible), a la disponibilitat d'una col·lecció dinàmica i que sol incorporar les darreres novetats i a l'existència d'un diferencial de preus amb els mercats veïns que, en conjunt, fa, o millor dit feia, pensar que el fet de pujar a Andorra fos un negoci interessant.

Als pilars comercials hi he d'afegir els relacionats amb el turisme blanc, i amb menys mesura amb el turisme verd. Actius que any rere any no parem de renovar i actualitzar, incorporant-hi les darreres novetats, tant tecnològiques com de servei i que ens permeten assegurar una part important dels recursos que el país necessita.

És evident la interrelació entre el sector comercial i el turístic, i fins i tot amb d'altres que no he detallat, simplement per desconeixement, com podrien ser el dels serveis financers i la construcció, i que són igualment importants. La interdependència que ha existit entre tots fa difícil parlar-ne separatament, o discutir sobre el tòpic de què ha estat primer, l'ou o la gallina? (el comerç o el turisme?). El que és cert és que Andorra, fins a la data d'avui, ha configurat una oferta que ha incorporat parts de

cadascun d'aquest sectors, i si no hagués estat en la proporció que la composició del PIB ens diu, hauríem de parlar de realitat virtual, d'una altra Andorra, sobre la qual no tinc criteri per dir si hagués estat millor o pitjor, certament diferent.

El gran repte a què hem de fer front és trobar quins són els components que garanteixen la sostenibilitat d'un país (o d'un sector econòmic, com pot ser el comerç, o d'una gran empresa, o fins i tot d'un petit comerç) amb la nostra especificitat, i com assegurar que els incorporem dintre el nostre model econòmic (o oferta comercial).

Els comptes d'explotació, i fins i tot els economistes, sols servim per explicar fets passats, amb una manifesta incapacitat per preveure el futur, tot i que a vegades ho intentem. I avui, com a simple compte d'explotació que sóc, m'agradaria explicar-vos quines són les meves sensacions.

El meu primer gran malson és el marge brut.

Podem començar parlant dels ingressos. Estan directament, encara que no exclusivament, relacionats amb l'entrada de visitants al país. Si analitzem les dades publicades, podem veure que la corba té un pendent negatiu, o dit en altres paraules: tendència a decreixer. Si entenem per visitants de més qualitat els que pernocten enfront dels que no, també podem constatar que el pes dels primers està decreixent davant els segons. Aquest punt queda perfectament corroborat amb l'estancament de les importacions.

Si a això hi afegim la imperiosa necessitat de guardar com un tresor (abans l'he anomenat *fonament* o *pilar bàsic* del nostre model econòmic) el diferencial de preus, la partida del marge comercial (agregada pel recent sobrecost fiscal, impensable de repercutir-lo al client final) o la de descomptes comercials i regals de venda s'han deteriorat considerablement per fer front a l'agressiva competència dels diferents actors comercials (gran distribució, cadenes de detallistes especialitzats o fins i tot zones franques) dels nostres veïns, principals competidors del producte o servei *Andorra*.

El segon malson són les despeses d'estructura. Aquesta partida la configuren principalment els salaris i els lloguers.

No hi ha inversió més dolenta que una elevada rotació. És molt difícil trobar perfils comercials, perquè com diuen els vells botiguers, de venedor se'n neix. A la manca de candidats, s'hi ha afegir una manca de vocació o interès pel tracte amb el client. Això fa que per a una incorporació definitiva s'hagin de fer moltes proves, amb la consegüent despesa en hores de formació.

Un lloguer serà car o barat en funció del volum de venda o tràfic de clients que sigui capaç de generar el punt de venda (no sols parlo d'ubicació ni d'habilitat comercial pròpia, sinó també d'entorn macroeconòmic). Deixant de costat el sobrecost fiscal, semblaria que puntual de l'any 2006, el lloguer d'espais comercials hauria de ser

més sensible, o correlacionat, amb l'evolució econòmica de la zona comercial. Si no és així podem córrer el risc de desequilibrar l'oferta i deixar fora activitats no rendibles o simplement que no compleixen els criteris de rendibilitat dels accionistes. Amb això darrer no vull dir que s'hagi de subvencionar la ineficiència, sinó tocar de peus a terra i aplicar el sentit comú, que com diuen les escoles de negoci és la millor eina del bon gestor.

Finalment, per acabar amb la meva llista de malsons, tenim les despeses variables o d'activitat.

D'entrada, i dins el panorama que us estic dibuixant, són un 4% més cares. Amb això no vull dir que la imposició és injusta, o que no haguem de tenir figures fiscals per fer front a les despeses de l'Estat. Em preocupen més assumptes com la racionalització de la despesa, la prioritització que se'n fa i, per què no dir-ho, la manca de sensibilitat comercial que hi hagut en algunes decisions preses pels administradors d'Andorra.

Dins aquest punt, i de la mateixa manera que la despesa en màrqueting i imatge (no discutiré si és despesa o inversió) és imprescindible per al producte o servei *Andorra*, també ho és per a una gran, mitjana o petita empresa. Recordem que fa temps que hem deixat de despatxar. El màrqueting és un concepte més ampli que la mateixa venda, cronològicament inclou des del coneixement del mercat (actual i potencial), passant pel disseny de producte o servei (per segment o categoria de client), el procés de venda en el sentit més ampli, fins al servei postvenda, i finalment, tot envoltat per un procés de fidelització continu que garanteixi la consecució dels objectius comercials.

No vull oblidar tampoc les inversions, ja que a la meua esquena s'hi carrega la corresponent amortització. Avui en dia, en mercats de capitals on la lliure circulació del capital és quasi total (endevineu per què dic *quasi*), la inversió o el diner no tenen lligams emocionals, i si busquem i exigim eficiència als mercats, no pot ser d'una altra manera. Les oportunitats són a tot arreu, i a l'abast de tothom. Donar l'esquena a aquesta realitat pot desviar inversió interna cap a fora, i evidentment, és un fre a l'entrada d'exterior.

Com deia abans, això són sensacions, potser altres comptes d'explotació en compartiu algunes, o potser totes, o fins i tot cap. Si aquest és el cas, no sé si llavors compartim la mateixa realitat. El que és cert, i com deia abans, això és passat i present, que ja sabeu que és el que jo sé explicar millor; i aquest passat i present és el que és..., però alhora és el punt de partida cap al futur. El futur no sé si és 2020 o 2008, però en qualsevol cas per arribar al futur, sigui quan sigui, he de passar el proper dilluns, demà passat.

Torno al repte que he plantejat abans: quins són els components que garanteixen la sostenibilitat d'un país (o d'un sector econòmic com pot ser el comerç, o d'una gran

empresa, o fins i tot per d'un petit comerç) amb la nostra especificitat i com assegurar que els incorporem dintre el nostre model econòmic. M'agradaria dir que això ho hem de fer d'una manera rendible; si penseu diferentment, poc sentit comú estariem aplicant. Resumint: sostenibilitat rendible. Sostenibilitat rendible. Sostenibilitat rendible...

Com a un simple compte d'explotació que sóc no em fa por el futur; sóc dels optimistes. També sóc dels que pensen que la solució no em vindrà donada per ningú de fora, ni públic, ni privat. Això sí, tots els comptes d'explotació (o sectors econòmics) del país tenim al davant el mateix repte, potser amb matisos, però bàsicament el mateix. Tampoc no podem fer molts experiments. També és cert que alguns companys desapareixerem, els que no vulguem prendre decisions, o els que tardem molt a prendre-les.

Què hem de fer, no ho sé..., però ho hem d'aprendre, i ràpid. Les ganes hi són. El sentit comú em diu que he de fer les coses d'una manera diferent de com les feia fins ara. A grans mals, grans remeis. Anticipem el canvi facilitant al màxim la transició, evitant que sigui traumàtica i, evidentment, conjuntament sectors públic i privat. Això sí, les administracions, que tinguin especial cura a millorar els accessos i les infraestructures, amb una mica més de sensibilitat comercial, i nosaltres ja buscarem quins atributs hem de donar a la nostra oferta perquè, el conjunt, sigui atractiu per al nostre client i únic i diferencial de la resta de competidors. El mercat ja ens avaluarà.

Que descanseu bé aquesta nit, i prepareu-vos per dilluns.

Un compte d'explotació del comerç andorrà
(Àlies 681 Dotació al Futur)

Carles Pascuet i Casanovas

*Llicenciat en direcció i administració d'empreses per la UB
i per l'Escola Superior de Comerç de Montpeller
Director general d'Andimesa*

El comerç, un repte de tots

Xavier Altimir i Planas

Com a ciutadans d'aquest país, cadascun de nosaltres hauríem de preguntar-nos què podem fer per al futur d'Andorra, per al nostre futur. D'una manera o d'una altra les nostres accions, individuals o com a part d'un col·lectiu, són i seran determinants per a l'evolució de la societat on vivim. I no hem d'oblidar que és el conjunt de la societat qui dóna forma a l'Andorra de demà.

És sota aquesta perspectiva d'assumpció de la pròpia responsabilitat que us demano que analitzeu què podem fer entre tots perquè un dels motors de la nostra economia segueixi sent un punt de referència.

És indiscutible i admirable l'evolució política i econòmica dels darrers quaranta anys a Espanya; de la fi d'un règim dictatorial i d'una economia pràcticament autàrquica a la consolidació d'un sistema democràtic sòlid i una obertura de mercat absoluta. Igualment remarcable és el desenvolupament econòmic i social de l'Estat francès. Aquesta evolució dels veïns ha anat fent canviar gradualment la raó principal per la qual els nostres clients s'han sentit atrets per la nostra oferta comercial; inicialment atrets per la possibilitat de trobar articles inexistents als seus mercats i posteriorment captivats pel gran avantatge de comprar els mateixos productes però a un preu substancialment inferior.

Però deixem la història. En l'actualitat són pocs els productes que es poden trobar als establiments andorrans que no són presents als prestatges dels comerços dels països d'origen dels nostres clients i cada vegada és més escàs el diferencial de preu entre uns i altres. Per tant, és clar que ens trobem davant d'una nova necessitat de canvi per tal de seguir sent atractius. Aquest és el nostre gran repte, sobre el qual penso que ens hem de formular dues preguntes bàsiques:

Cap on hem d'anar?, i com s'ha de fer?

De ben segur que aquestes dues preguntes tenen diverses respostes, possiblement totes vàlides, i per tant són preguntes amb un potencial de generar un debat interessant i profund del qual tots hauríem de participar. Seguidament exposaré algunes de les respostes que considero encertades per a aquestes grans qüestions, recordant sempre que de ben segur que n'hi ha d'altres, possiblement molt millors.

Cap on hem d'anar?

Indiscutiblement cap a la *qualitat*.

La qualitat és el valor afegit dels comerços de les economies desenvolupades. Qualitat dels productes, qualitat en l'atenció al client, qualitat de les instal·lacions i de la imatge dels comerços, qualitat dels serveis públics i qualitat de la ciutadania.

Com s'ha de fer?

Com hem de treballar en cadascuna de les cinc àrees que componen l'objectiu bàsic que és la qualitat?

1- Qualitat dels productes

La qualitat dels productes la podem entendre en sentit absolut, és a dir com de bo és un determinat producte en termes de la qualitat de la matèria primera i dels processos de transformació a què hagi estat sotmesa; o en sentit relatiu, és a dir com de bo és en relació amb el preu que es paga per dit producte.

Evidentment, el teixit comercial d'un país ha d'incloure tot el ventall existent entre els productes més econòmics i els de més luxe, l'oferta ha de ser al més completa possible. Una estratègia basada en una oferta esbiaixada en què només es donés importància al segment de mercat del luxe seria una errada tan gran com prioritzar només articles de gamma i preu baixos; tota oferta ha de ser equilibrada i anar evolucionant en funció dels interessos del nostre públic objectiu.

Atenció, no hem de confondre vendre un producte, de qualsevol nivell de qualitat de matèria primera i procés de transformació, al millor preu possible, que sempre s'ha d'intentar per ser competitiu, amb basar una economia en la competència en preus.

La primera opció és una aposta per un comerç de qualitat apte per als diferents nivells adquisitius; la segona segueix sent un model obsolet obsessionat en el preu final i que defuig qualsevol altre valor afegit.

2- Qualitat en l'atenció al client

Tots nosaltres som clients d'alimentació, electrònica, moda, perfumeria, restauració... i a tots ens agrada que ens diguin "bon dia", que ens sàpiguen assessorar adequadament, que ens ofereixin alternatives als productes que volem adquirir, que tinguin paciència amb nosaltres, etc.

Ser capaços de satisfer els nostres clients és una responsabilitat compartida entre empresaris i totes aquelles persones que desenvolupen les seves tasques diàries als comerços del país.

Per tal d'assolir aquesta atenció al client òptima, l'empresariat té l'obligació ineludible de formar i professionalitzar les persones en aquelles tasques que han de desenvolupar. Només amb una formació adequada les persones podran assessorar amb coneixements profunds i oferir les alternatives més adients per a cada client. Aquesta tasca ha de ser continuada, amb, com a mínim, un reciclatge cada campanya que garanteixi un nivell de coneixements suficient i alhora constant.

D'altra banda, també les persones que hi treballen han de comprendre la importància d'aplicar aquests coneixements que se'ls ofereixen i d'actuar envers els clients amb similar afabilitat i educació amb què ho fan en les seves relacions personals.

Hem d'aconseguir tractar els clients de la mateixa manera com voldríem ser tractats.

Vist això, sembla clar que només un esforç conjunt i complementari entre les empreses i els seus equips humans donarà els fruits necessaris per aconseguir la plena satisfacció dels nostres clients.

3- Qualitat de les instal·lacions i de la imatge dels comerços

Sense inversió no hi ha millora. Conceptes comercials obsolets, comerços enveïllits, espais poc funcionals, una imatge descuidada i locals comercials desocupats són, malauradament, massa freqüents al nostre país, i cap d'aquests atributs no és compatible amb el futur que ens espera. Durant els darrers anys els comerços han millorat substancialment, però encara queda molt per fer, encara hi ha d'haver més empresaris disposats a invertir i reinvertir de manera sistemàtica per mantenir els comerços amb una imatge i concepte adaptats als canvis de gustos i tendències de la societat.

Aquest afany continu de satisfer les expectatives del client és una altra responsabilitat ineludible del comerciant, compartida, però, amb les institucions públiques, el suport de les quals és tan indispensable com la iniciativa dels empresaris.

D'acord amb l'actual estructura fiscal l'empresari no compta amb cap mena d'incentiu per a la inversió; segurament el nou marc fiscal corregirà aquesta situació a priori incongruent, ja que l'Estat hauria de premiar i incentivar la inversió privada amb l'objectiu d'assolir un benefici per al conjunt del país.

Aquesta política d'incentius seria bo veure-la traslladada també als propietaris de locals per evitar veure locals comercials vacants durant períodes excessivament llargs, situació que de ben cert perjudica els altres comerciants del veïnat i la imatge del país en general.

4- Qualitat dels serveis públics

Els estaments públics han de complir amb una tasca cabdal en la consolidació de

l'estructura social i laboral del país, element imprescindible per al desenvolupament d'un comerç de qualitat. Govern i comuns, cadascú segons les seves competències, són peces fonamentals a l'hora de proveir la societat d'aquells elements bàsics que facin la vida al nostre país al més còmoda possible per als que hi treballem. La qualitat de vida es tradueix en benestar personal i serveis tan elementals com les escoles bressol o els transports públics, entre d'altres, que han d'estar adaptats a les peculiaritats de la nostra economia, als nostres horaris i dies laborables en què els clients esperen que els comerços andorrans i altres serveis al turisme tinguin les portes obertes.

Té sentit que els darrers viatges del transport públic a les parròquies altes siguin abans dels horaris de tancament dels comerços? Té sentit que les escoles bressol tampoc no estiguin adaptades als horaris turístics?

Els comerciants, però també el país, hem de competir per atreure els individus que conformen els equips humans de cada empresa, siguin estrangers o nacionals, que massa sovint marxen del país per treballar en altres contrades. Les condicions laborals, tant econòmiques com de conciliació familiar, són tan importants com les condicions de vida que ofereix l'entorn. Tots som coneixedors de la dificultat d'atreure personal qualificat, així com d'aconseguir una estabilitat d'aquestes persones al país, estabilitat que donarà lloc a un increment de la qualitat dels serveis oferts i a una major productivitat de les empreses.

És prou clara la complementaritat entre les condicions laborals i la qualitat de vida, de manera que novament ens trobem davant una responsabilitat compartida davant la qual tots hem de posar-hi de la nostra part.

5- Qualitat de la ciutadania

La ciutadania, de la qual tots formem part, també té una valuosa aportació a fer respecte del tracte que reben els nostres visitants. En moments d'alta afluència turística hem de ser capaços de donar el suport necessari que el turista necessita durant les seves estades a Andorra. A tots ens incomoden les cues, els restaurants atapeïts, les voravies intransitables, etc.

Davant d'aquestes circumstàncies hem de ser pacients i comprensius, donar les explicacions necessàries a aquells que demanen el nostre ajut o consell i ser pacients amb aquell conductor a qui habitualment gratifiquem amb un bon ensurt de clàxon per estar confós davant d'algun dels jeroglífics que suposadament ens indiquen els carrils per on circular o la direcció a seguir.

El tracte que ofereix un país als seus visitants marcarà en gran mesura el grau de satisfacció del visitant; un visitant satisfet és un client potencial molt més predisposat a aportar el seu petit gra de sorra per a l'evolució positiva del comerç andorrà.

De nou, hem de tractar com ens agradaria ser tractats.

Conclusions

Veiem doncs que el gir indispensable cap a la qualitat serà més profund en la mesura en què més col·lectius, individus i agents econòmics, privats i públics, en prenguin consciència.

Voldria recalcar el concepte de la *complementarietat dels esforços* de tots nosaltres, ja que difícilment assolirem el nostre objectiu si no ens hi dediquem plenament, com un equip.

De res no val que els estaments públics creïn els marcs social i fiscal adequats si els comerciants no tenim esperit innovador, com tampoc no servirà un esforç formatiu si les persones no apliquen els coneixements adquirits.

La qualitat del nostre comerç es mesurarà pel valor afegit que entre tots li arribem a donar; per tant, des d'aquí us convido a fer un esforç del qual de ben segur tots gaudirem.

Moltes gràcies.

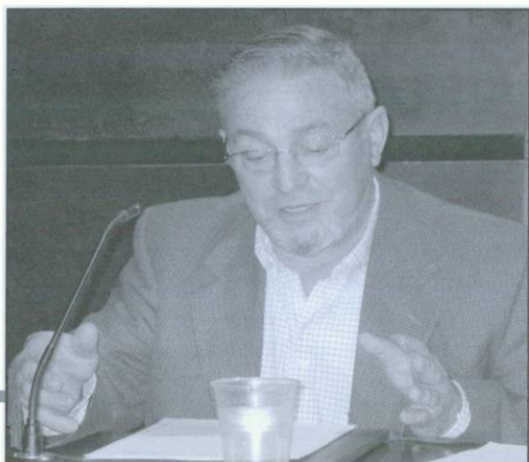
L'autor d'aquest escrit és un soci de la CEA del sector del comerç. Com que prefereix no donar el seu nom, subscriu l'escrit com a president de la Confederació Empresarial Andorrana.

Xavier Altimir i Planas

Empresari i president de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA)

El comerç a Sant Julià de Lòria

Joan Parés i Juncà

1. Història

Possiblement l'inici de la transformació econòmica d'Andorra cal situar-la cap als anys trenta, amb la construcció de Fhasa. Va generar llocs de treball per a moltes persones, ja que abans d'aquesta època la major part de la gent del país havia de marxar a treballar a fora perquè aquí hi havia poques possibilitats, sinó cap, per guanyar un jornal.

La guerra espanyola i la mundial van fer d'Andorra un lloc de refugi per a moltes persones, ni que fos tan sols per salvar la vida.

Després, amb la pau, va arribar el fenomen del turisme, que ha estat fins ara la font de l'economia andorrana.

2. Història de la vida comercial de Sant Julià de Lòria

Es diu que els primers turistes que van arribar a Andorra eren uns grups d'estudiants francesos que venien amb el que en deien *turisme et travail* (turisme i treball) i que arribaven al poble de Sant Julià de Lòria, un poblet petit de 850 habitants (avui ja en són 8.000). I destacaven perquè un autocar o dos d'aquells joves, amb la corresponent gresca, ja us ho podeu imaginar...

3. Els anys d'activitat comercial important

Amb el fenomen del turisme es va despertar el comerç.

Les guerres, amb les seves desfetes, van donar una necessitat als nostres veïns, que venien a comprar els productes de primera necessitat: sabó, sucre i qui no recorda l'època del niló, el Durablex, els discos, l'acer inoxidable, la picadura..., sense oblidar les peces de recanvis inexistents a Espanya.

Ràdio Andorra, que amb les seves ones, arribava fins a l'altre extrem de la Península Ibèrica. Quantes emissores de ràdio tenim ara, a més de la televisió!

En aquells temps només ens calia tenir gènere, i tot es venia sol; per tant el negoci era segur i, és clar, la proliferació de comerços va ser imminent.

Sant Julià de Lòria era un poble amb perspectiva comercial força bona, a més de tenir una important indústria del tabac, i per això la nostra parròquia va ser batejada com la *capital del tabac*.

Avui dia gaudim d'un museu dedicat a aquest tema; recomano una visita a aquesta mostra, ja que és molt interessant per conèixer com es treballava en la indústria del tabac així com conèixer el contraban d'aquella època.

Els catalans, potser atrets per l'idioma i la llibertat que aquí es respirava, així com els espanyols, que trobaven les primeres botigues només travessar la frontera, compraven i marxaven, i això anava prou bé.

Tant és així que el poble va expandir-se, es va obrir el nou vial, avui anomenat avinguda Francesc Cairat.

De seguit es van construir edificis d'habitatges i per tant nous locals destinats a comerços; fins i tot aquest sector comercial el van batejar com la *Barceloneta*.

Doncs bé, tot funcionava i semblava que allò no s'havia d'acabar mai.

Però les coses canvien: alguns comerciants inversors i emprenedors van obrir les grans superfícies, no vull dir noms.

La llàstima va ser que aquests grans magatzems s'instal·lessin a les perifèries del poble, amb la qual cosa es van emportar gairebé tot el moviment comercial cap als seus dominis.

Va ser aleshores quan el comerç, el nostre petit comerç, va fer la gran davallada.

Si fins llavors tot eren flors i violes, és que no vàrem saber regar aquell jardí florit? Jo penso que no!

Els farts de llops

La meva experiència personal em fa dir que durant els anys 70 Sant Julià de Lòria era un punt turístic important. Sobretot durant l'estiu, el càmping de Ca l'Huguet, gran i ben preparat per excel·lència, s'omplia de gom a gom de turistes francesos, atrets per la calma i la natura. Venien a gaudir de la seva quinzena de vacances.

No hem d'oblidar que els hotels també s'omplien a vessar, i tant és així que moltes cases particulars oferien habitacions per donar cabuda a la gent que no podia allotjar-se als hotels per falta d'espai. Eren uns diners que anaven prou bé a les mestresses de casa, i a casa meva ens afegíem a aquest tren. Avui dia tot això s'ha acabat i els hotels no s'omplen a vessar.

Després arribava el setembre, i es deia que venien els *compradors*, que venien a comprar amb la llista a la mà, i a l'octubre ja era una altra cosa.

Canvi estructural i comercial del poble

El turista ha canviat! No ve a comprar coses determinades, el càmping ja no s'omple com antuvi, Andorra la Vella i Escaldes han anat creixent, sigui per la disposició d'espai sigui perquè és la capital –i Escaldes sempre ha estat una parròquia molt dinàmica.

Els hotels han quedat obsolets i antiquats, les normatives i els temps requereixen fortes inversions per fer front a les reformes necessàries.

Els restaurants s'han de posar al dia segons les circumstàncies i les exigències del client. Això costa diners i n'hi ha que no en tenen i altres que no en volen gastar.

La meua teoria és que el comerç del nostre poble faci de la qualitat la seva bandera, que personalitzi l'atenció al client, que la persona que estigui al darrere del taulell sigui un amic i bon conseller per al client, que sovint no sap què vol o no n'està segur, i sobretot no enganyar mai a ningú.

En resum, pensem que ens hem de dedicar al comerç interior, als lauredians, que representen avui un potencial de més de 8.000 habitants i en el futur encara creixerà més.

L'ACEL

Què tenim a Sant Julià de Lòria? Doncs tenim una estructura de petits comerciants que anem fent la viu-viu i prou, i és per això que es crea l'ACEL, l'Associació de Comerciants i Empresaris Lauredians, amb el suport total del comú, econòmic, moral, material, logístic, etc.

I això es fa amb l'objectiu de fer alguna cosa pel poble, dinamitzar-lo i així animar la vida comercial.

L'ACEL fa el que pot i el que li sembla millor; això sí, sempre escoltant les idees dels socis i amb l'objectiu d'animar les caixes del capvespre.

Però l'ACEL es troba amb serioses dificultats per continuar el seu camí!

La primera de totes, l'orografia del poble, ja que és difícil, molt difícil, expandir-se cap als costats, molt limitats. El poble està trencat en diversos bocins i això fa que el comerç vagi per barris: unes quantes botigues aquí, unes altres més amunt i unes altres més enllà, dividits aquests sectors per cruïlles i edificis que no tenen res a veure amb el comerç.

**T'esperem
a Sant Julià**

ACEL
Associació de Comerciants
i Empresaris Lauredians

www.ancel-andorra.com

Es diu que falten places d'aparcament! Potser sí, no dic pas que no; d'això, per més que n'hi hagi, no n'hi haurà mai prou.

Les existents crec que estan ben ubicades, però nosaltres, els humans, tenim el vici de no voler caminar gaire. Abans, de places, n'hi havia moltes menys, però tampoc no circulaven tants vehicles.

També volia parlar de la vida associativa: és molt difícil tirar endavant un projecte si no tenim al darrere una empenta dels mateixos associats, i malauradament molts són els que critiquen i pocs els que hi col·laboren, aporten idees, suggeriments...

Ja ho sabem, al nostre país encara no hi ha cultura de vida associativa.

Cap on volem anar?

L'ACEL, com he dit abans, fa el que pot per dinamitzar el comerç i quelcom hem aconseguit.

Els que em demanen com està el poble des que hi ha l'ACEL i què ha aportat, sempre els contesto que és difícil valorar econòmicament l'aportació de l'ACEL però si no hi fos el poble estaria molt més mort.

S'ha iniciat el mercat tradicional dels dimecres, i sembla que amb moltes ganes de moment, encara que amb poques parades per al nostre gust; catorze al dia d'avui, però això sí, creixent cada dia una mica.

Ja m'agradaria a mi, i em sembla que a tots, que creixés, i creixés tot sol; és a dir, que els mercaders vinguessin sols a oferir els seus productes.

També col·laborem i organitzem diverses fires, festes..., que se celebren al poble.

En general, tenen molt èxit de firaires així com de públic, i això fa que es vegi, si més no, animació al poble. Ja se sap, una cosa porta l'altra...

A més d'això, també tenim servei d'assessorament i de formació, negociem condicions especials per als nostres associats (publicitat, assegurances...), gestionem les queixes, etc., i tot això a disposició dels associats. Però realment, el servei més important i esperat pels associats és el més difícil: aportar clients als comerços. Però això és cosa de tots i no només de l'ACEL.

Conclusió

El comerç d'aquesta parròquia s'està adaptant com pot: a alguns els va bé i d'altres sobreviuen, però és difícil lluitar contra un dels frens més importants: els costos, i principalment els del lloguer.

El nombre de turistes s'ha reduït considerablement, la compra per càpita també s'ha reduït, la crisi està fent mal, però en tot aquest temps els lloguers han pujat i són els únics que no s'han adaptat a la nova situació econòmica.

L'ACEL té molta feina per fer, però els resultats no només depenen de l'ACEL. Ha de ser la suma de tots els actors de la parròquia: lauredians, comerciants, comú i ACEL. Però això sí, sempre tirarem endavant i amb molta il·lusió; diuen que és l'últim que es perd, i no la pensem perdre.

Joan Parés i Juncà

President de l'Associació de Comerciants i Empresaris Lauredians (ACEL)

El comerç a la part alta d'Escaldes-Engordany

Tomàs Pascual i Casabosch

Hola bona tarda,

Sóc Tomàs Pascual Casabosch, president de l'Associació de Comerciants, Empresararis, Hotelers i Restauradors de la part alta de la parròquia d'Escaldes-Engordany (Calidae), la qual actualment aplega gairebé un centenar d'afiliats. Fa quasi una dècada que estic lluitant en defensa dels interessos del comerç tant de la part alta com de la parròquia en general.

Quan hi ocupava el càrrec de vocal, el comerç passava una situació de canvi d'una època en què per a la majoria de l'avinguda Carlemany era fàcil, però els qui estàvem als carrers de la part alta no creixíem turísticament al mateix ritme. En passar al càrrec de secretari i posteriorment de vicepresident i portaveu, vaig observar que la solució no era portar corones mortuòries amb els noms del comerços a la porta del comú, com havia fet una junta directiva anterior, sinó que era començar a organitzar el comerç, i la part baixa començava també a tenir problemes. Es va acceptar, doncs, l'obertura d'afiliació a comerços concrets d'altres zones.

Vàrem començar per ordenar el que teníem, i actualment ho tenim classificat de la següent manera:

- *Botiga de barri*: és el servei de proximitat dels habitants i de molts dels qui només fan una vida professional a la zona. Els sectors econòmics majoritaris són presents en el sector de l'alimentació, el forn, la pastisseria, el bar, la granja, el saló de té, la perruqueria, la papereria i la premsa. El perfil del client va des del màxim fidel de cada dia, que consumeix de tot perquè no li preocupa el preu, fins als qui ho fa per comoditat en les necessitats del dia a dia i el que té la necessitat d'una confiança per a un posterior pagament.

En el sector de l'alimentació, la majoria consumeix en grans superfícies, a causa d'un clar tema, més que de varietat de productes, de preu.

- *Comerç especialitzat*: aliments per a gurmets selectes, begudes de bon paladar, pa i pastisseria artesana, professionalitat en tractaments de bellesa, tapisseria, copisteria, animals, farmàcia, electricitat, carnisseria, esports, joguets, bugaderia, floristeries, informàtica, sastreria, mobles, roba, pneumàtics, mecànica, marques de reconeguda reputació i tranquil·litat en la garantia dels productes, majoritàriament d'electrònica, joieria, rellotgeria, perfumeria...

M'hi he volgut estendre una mica perquè el perfil del client en aquest cas busca la certesa i la seguretat en l'especialitat, la qualitat i la garantia.

- *Serveis*: assegurances, hoteleria, restauració, agències de viatges, bancs...

El perfil del client exigeix l'assegurança més adient i amb màxima claredat de la lletra petita per evitar sorpreses desagradables; als hotels vol un tracte familiar, dormir còmode i relaxat—curiosament la majoria de consultes que ens arriben volen una fotografia del bany—; en la restauració majoritàriament busca els plats típics del país o diverses especialitats concretes per poder degustar i comparar: una bona carn, una bona truita de riu, una pizza, uns assortiments d'embotits del país i fins i tot una amanda dels nostres horts.

- *Empresa*: tal paraula ens fa pensar automàticament en cadenes de botigues, grans magatzems, hotels i restaurants. Però *empresa* vol dir *empendre*, i comercialment parlant un emprenedor és *empresari*, sigui petit, mitjà o gran: ho és des del petit botiguer fins al bon comerciant, el prestador de serveis, el professional liberal... Qualsevol persona activa que vulgui construir, ho faci i fins i tot fracassi.

Amb tals classificacions hi ha molta susceptibilitat: hi ha el botiguer que diu que no té el nivell de ser una empresa, o que ho és; hi ha el comerç que diu que és especialitzat i no ho és o es creu que ho és en tot el que ven; hi ha el comerç que és especialista en un producte determinat i no se n'adona; hi ha qui no veu més enllà de la seva voravia, taula, porta, i el factor *sort*, determinant independentment del seu èxit.

Dites classificacions ens van portar a aplicar quotes anyals baixes i assequibles per al petit comerç i ridícules per als grans, tots amb els mateixos drets i obligacions. Els fons es van destinar a imatge corporativa, màrqueting, distribucions, edició d'anuaris, formularis d'afiliació, queixes i suggeriments i, amb alguna subvenció comunal, a la creació d'una pàgina web amb base de dades per a comerç electrònic, punt molt important per atreure turistes i nacionals amb les noves tecnologies.

Mentrestant, els nostres associats tenien un adhesiu amb la imatge corporativa de Calidae i un certificat que els *protegia* fins i tot contra la competència deslleial. Nosaltres anàvem tenint reunions amb la Cambra de Comerç, la Unió Proturisme, escrits constants a la premsa, intervencions a la ràdio i la televisió, a fer d'intermediaris entre ells i el comú (cònsols, consellers i diferents responsables de departaments); discutir-

nos amb agents de circulació i interminables accions a què ni tan sols ens obligaven els estatuts.

Els comerços de sempre majoritàriament han tancat per jubilació i les seves noves generacions han volgut decantar-se cap a d'altres activitats comercials, però sempre tindrem negocis familiars i generacionals. Unir una manera de fer clàssica, amb un cert toc antic però amb pensament modern i visió de futur, aferra i consolida el dia a dia i multiplica les capacitats de l'èxit per lluitar contra el qui sense cap mena d'escrúpols posa la mateixa activitat al costat del veí amb el pretext que *la competència és lliure*. Sí és lliure, però si respectem l'espai del teixit empresarial andorrà de les nostres persones de sempre i les seves generacions, que cada vegada estan més qualificades.

El comerç de sempre ha suportat canvis de circulació, moments de crisi general, problemes d'aparcament per als clients, poques zones de càrrega i descàrrega, agents de circulació que no han estat capaços d'aplicar la paraula tolerància i també els mateixos abusos d'alguns clients amb mal estacionament i entorpidiment de la lliure circulació de persones i vehicles per ells estar al bar o fent petar la xerrada amb la dependenta de torn, tafanera del barri.

Ara, tant a la part comercial alta com a la baixa, com a dreta i esquerra, la majoria es troba enmig del pitjor dels abusos: el preu del lloguer. Alguns han tancat, altres han posat un mur per dividir negocis diferents i pagar la meitat, pràcticament facturant i tenint els mateixos resultats.

Fa més d'una dècada, en un examen de català, vaig dir que s'hauria d'exigir als immigrants el mínim nivell. Es van riure de mi; actualment la nostra llengua és pràcticament inexistent i ara que demanen tal exigència la majoria de personal no es comunica amb els nostres clients de sempre amb la seva / nostra llengua, cosa que ens dóna una imatge de poca cultura i preparació turística.

Fa anys que dic que es regularitzi el preu de l'habitatge. Em responen que no és possible ni per al lloguer ni per a la venda; andorrans i residents de tota la vida marxen i ens veiem en l'obligació de contractar personal de fora i extracomunitari. Hem tingut queixes contra hotels, restaurants, pistes d'esquí i cadenes de comerços on quasi sempre estan de *liquidació* o *rebaixes*; clients maltractats i humiliats per haver exigint la nostra llengua i estafats per falsos professionals.

Ara tenim el problema de la llei d'inversions estrangeres. Es va dir que seria per a sectors no presents i ara resulta que algun dia, amb el ritme que sigui, serà per a tot l'entorn. Pobre comerç nostre, vol ser absorbit amb l'espasa d'or de les operacions financeres del dubtós capital forà.

En aquest punt el comerç entén que se li ha perdut el respecte i l'interès, que no se'l valora ni se'l vol protegir, i que la majoria d'alguns cacics propietaris podran doblar lliurement el preu dels lloguers perquè proliferin societats i franquícies estran-

geres que absorbeixin el típic nacional negoci andorrà i l'exagerada i incontrolada lliure circulació de persones.

D'intrusisme i competència deslleial n'hi ha en la majoria de sectors; molts esperen l'obertura per operar legalment i mentrestant facturen per empreses de fora i es passen fins i tot lliurement pels carrers de les nostres parròquies. Però també tenim l'enemic a casa, els andorrans i residents de sempre que han marxat; molts directius de grans empreses són forans, apliquen a tot arreu tècniques de reunió i diversos cursos, i alguns propietaris que tenen molts diners i poca personalitat necessiten deixar-se engatussar per satisfer el seu ego personal, ja que els de fora els diuen que són els millors.

Quin futur té el comerç si amb aquest darrer punt es fa un cop d'estat? Doncs que per comerciar majoritàriament quedaran els negocis rentadora, les empreses familiars adinerades i els qui es poden permetre el luxe de comerciar fora del Principat d'Andorra molt dolçament, amb gust de sucre; els qui tinguin local propi lliure de lloguer o d'hipoteca, els comerços especialitzats que estiguin ubicats amb clientela fixa i fidel, i algunes botiguetes de barri per cobrir les necessitats mencionades al principi de la meva xerrada.

Cap on va el comerç? Nosaltres continuarem apostant per l'especialització, el tracte familiar, el servei personalitzat, donar-nos vida entre els empresaris andorrans i residents de sempre consumint entre nosaltres el màxim que puguem, i amb la veu pública fer sentir la nostra zona, la nostra parròquia i el nostre país perquè Escaldes-Engordany pugui ser, empresarialment parlant, un centre comercial a cel obert, allargant tot el que puguem el tarannà de la manera del fer comerç de sempre, amb experiència, modernitat, formació, reciclatge i visió de futur però amb la mirada respectuosa al nostre passat.

Tomàs Pascual i Casabosch

President de Calidae

*(Part de la ponència ha estat publicada a la Tribuna
d'"El Periòdic d'Andorra" de data 30-11-2006)*

El futur del comerç andorrà sota la perspectiva dels consumidors i usuaris

Joan Antoni Sarmiento i Amaro

En aquesta ponència intentaré exposar la visió del futur del comerç andorrà des de la perspectiva de l'ACU. Actualment tothom és conscient de la pèrdua de competitivitat d'aquest sector, històricament bàsic en l'economia del nostre país. Fa una dècada que associacions empresarials i la mateixa administració alerten d'aquest fet, sense que fins ara s'hagin aplicat mesures correctores.

La situació era previsible i s'apuntava ja cap a final dels anys 80, entre d'altres motius quan l'entrada d'Espanya en l'espai comunitari europeu va ser un fet i feia preveure que un dels atractius comercials del Principat per als visitants veïns del sud s'esvairia lentament i inexorable. Els motius d'aquesta situació han estat a bastament exposats en aquesta sala per altres conferenciant, i no cal tornar a incidir en el mateix tema.

Sí, però seria interessant recordar que al seu moment no es va fer, o no es va saber fer, un plantejament global que permetés la reconversió del sector, per guanyar competitivitat i evitar la disminució de l'atractiu turístic. I tot això sense oblidar el potencial del sector: disposem d'uns dels espais comercials més importants del continent, que correctament administrat ha de ser un complement turístic de primer nivell. Però perquè aquest objectiu sigui real, cal modificar conductes, adaptar la mentalitat empresarial als nous temps i seguir una línia que de fet ja han iniciat moltes empreses per iniciativa pròpia, basada en la qualitat, l'especialització i el bon servei.

Aquesta mateixa setmana la premsa ens apropava un estudi elaborat pel ministeri de Finances que apunta en aquesta direcció: pèrdua de pes del sector en benefici d'altres que estan en plena expansió, com ara els serveis. Deia textualment el ministre titular que l'època dels basars s'ha acabat i que cal especialitzar-se. Alertava també sobre la pèrdua de competitivitat dels preus, tot i que és evident que aquesta valoració

comparativa es fa en funció de la procedència del grup més important de visitants que arriben al país, i que provenen del sud, ja que pel que fa als països del nord el diferencial de preus es manté.

Al marge d'aquestes valoracions, que ens han de fer reflexionar, des de l'ACU podem aportar una visió realista d'altres factors susceptibles de ser millorats, com ara el servei, ja sigui d'atenció en el moment de la venda o postvenda. Sobretot en un sector concret com és el comerç al detall. En aquest punt, és interessant analitzar les dades referents a queixes de consumidors tramitades des de la nostra oficina en el decurs del 2005 i durant els sis primers mesos del present exercici, sobretot dels sectors que generen més queixes, com per exemple l'electrònica, imatge i so, i informàtica.

Any 2005: 2.108 consultes tramitades, de les quals 372 es van convertir en expedient. D'aquests expedients, més de la meitat estaven generats pel sector de botigues d'imatge, so, informàtica, música, etc. I d'aquest 50%, la gran majoria de queixes provenien de quatre comerços de la capital, situats a primera línia, i d'una cadena de botigues.

En el primer semestre del 2006 el percentatge és, fins i tot, superior, cosa que ens fa pensar que el balanç final de l'any superarà el del 2005.

Estic parlant de situacions que no ajuden precisament a corregir conductes irregulars, on el consumidor final és objecte d'abusos, que en molts casos ratllen la estafa.

Exemples: any 2006 vam detectar venda d'aparells de segona mà que es comercialitzaven com nous; telèfons de sistemes incompatibles a Europa; empreses fantasmes que venen a través de la xarxa; venda de mòbils espatllats com si fossin nous; gravadores espatllades....i això per no parlar de la venda sense garantia segellada, sense factura, o amb la factura incorrecta.....Aquesta forma de procedir, és clarament incompatible amb el concepte "comerç de qualitat". I el que és més greu: els comerços que apliquen aquest tipus de filosofia no semblen estar disposats a modificar conductes.

Tampoc ajuda el fet que la legislació no facilita l'agilitat en els processos que puguin encetar els afectats, o que els procediments de sancions són poc clars. L'usuari tant sols té dues vies: o anar directament a l'ACU, que en tant que associació l'únic que pot fer és una mediació i intentar un acord entre les dues parts, o emprar la via judicial, que ja sabem tots el que comporta: temps i despeses.

La realitat fa que molts afectats per aquestes pràctiques desisteixin i no reclamin. El 47% dels expedients tramitats davant l'ACU per situacions com les esmentades són de turistes o visitants, amb la repercussió negativa que això comporta per a la imatge del país. Amb un altre aspecte a afegir, i és que calculem que només el 20% dels clients afectats per aquestes pràctiques acaben presentant una queixa formal. La resta dona per fet que han estat objecte d'una estafa, i desisteixen.

En el pla de millora del comerç es poden incloure moltes iniciatives. Però sens dubte que una de les més importants ha de perseguir finalitzar amb aquestes pràctiques. Des de la nostra associació plantegem l'arbitratge de consum com una eina eficaç, ràpida i gratuïta per resoldre problemes. El sistema arbitral de consum, endegat per l'ACU amb el suport del ministeri d'Economia, ha de ser a curt termini una eina primordial per atendre i donar resposta a les queixes plantejades pels consumidors.

Joan Antoni Sarmiento i Amaro

Director de l'ACU

La interrelació entre l'hostaleria i el comerç

Jordi Daban i Alsina

Andorra un país amb tradició comercial

El comerç s'inicia a Andorra en ple període de la postguerra europea.

Els països veïns, França i Espanya, en situació de reconstrucció, veuen Andorra com la possible sortida per a la compra d'aquells productes no existents al propi país, o bé existents però de baixa qualitat.

Roba interior de niló, cristalleries de Duralex, els tan coneguts Toblerone, tabac... constitueixen la demanda bàsica, d'espanyols i francesos, que després d'haver viscut en una situació precària des dels anys quaranta es comencen a permetre petits luxes com viatjar al país estranger més proper: Andorra.

Altres elements intervenen en aquest anar i venir: la facilitat lingüística i el naixement del fenomen de l'automòbil.

Poc a poc va augmentant la varietat de productes per comprar a Andorra: perfumeria, material de muntanya, imatge i so, etc., que es poden trobar a més bon preu.

I Andorra, sense una estratègia prèvia definida, sinó d'una manera natural, resta posicionada com un destí turístic on el reclam és la compra. I si avui les destinacions turístiques han de treballar de valent per definir el seu posicionament, Andorra, de manera natural, ja ho aconsegueix els anys 70. En la seva primera etapa serà la compra d'allò que no existeix als països veïns; més endavant, compra a baix preu, i finalment arriba la compra solament pel fet de comprar. La campanya *L'escapada* no connota només la marxa física del turista, sinó la marxa de la monotonia de cada dia, i en aquest sentit, en una escapada espiritual o anímica tot és permès, fins i tot comprar el que no es necessita, *comprar el que es desitja*.

Aquest va ser el glamur d'Andorra durant uns quants anys. Els europeus del sud podien de manera fàcil permetre's, de tant en tant, una escapada. Va ser durant

aquests anys quan Andorra va veure incrementar de forma exponencial el seu nombre de visitants, no sols de turistes, que en un primer moment eren quasi el cent per cent de les visites, sinó el nombre d'excursionistes. La millora de les infraestructures viàries dels estats veïns igual que el fenomen *moda* van ser un element clau del fenomen Andorra.

En aquells moments, també els inicis de l'hostaleria al país, l'oferta de llits era adequada i suficient. Els negocis, doncs, a Andorra funcionaven. És sorprenent com un país, sense fer gaire esforç per atraure turistes, esdevingué un fenomen de masses tan important. En un primer estadi d'incipient hostaleria, de negocis familiars, tot i no ser de molta qualitat, era suficient per satisfer les expectatives, ja que es respectava en tot moment els desitjos del client. Poc a poc, el negoci hotelier va anar creixent i va anar transformant-se, en funció, naturalment, dels hàbits dels nostres visitants.

L'estiu i el turisme de compres anava deixant pas al turisme d'hivern. També els establiments comercials del país van anar transformant-se i adaptant-se als visitants, i van entrar poc a poc en l'especialització del moment. La manca de tota mena d'infraestructures no era un obstacle per al creixement del sector. Cal recordar que en aquells moments Andorra tenia pocs restaurants, no tenia aparcaments coberts i no existia Caldea, per esmentar un exemple.

Una visió general del fenomen turístic. Gran competència entre destins

I arribem als anys 80 i 90, plena explosió del turisme arreu d'Europa. Els governs s'adonen que el turisme pot esdevenir una font d'ingressos important per al seu país i inicien plans estratègics de desenvolupament turístic, inverteixen en promoció i publicitat. També el sector privat, empresaris hotelers, comencen a invertir en noves instal·lacions, conscients de l'envergadura que està prenent el fenomen turístic. I això també passa a l'entorn més proper d'Andorra: França i Espanya. I si bé els països veïns, fins llavors, eren mercats emissors del turisme cap a Andorra, es comencen a convertir en mercats competidors.

I a més de França i Espanya, també Itàlia, Suïssa, Àustria..., tot i que a ritmes diferents, i amb productes molt diferents (esquí, platja, història i cultura...) van fent la seva aposta turística, sense comptar-hi els destins de llarga distància, que en aquest cas i en aquell moment queden reservats a un segment de població més restringit. Més endavant entraran en escena els països de l'Est, la qual cosa farà que l'oferta de destinacions turístiques sigui encara més rica que en l'etapa anterior. La situació de manca de conflictes i de bonança econòmica permeten aquesta ascendència del turisme.

No podem deixar de comentar en aquesta visió general d'ascendència del turisme dos fenòmens molt importants: d'una banda, el gran avenç de les noves tecnolo-

gies, internet en aquest cas, que farà que un consumidor, des de punts molt allunyats pugui accedir al màxim d'informació i reservar les seves vacances per aquest mitjà; i de l'altra, la irrupció de les línies aèries de baix cost, que permetrà l'accés al turisme a molts consumidors que potser en altres condicions no s'ho haurien plantejat.

Com es pot veure, aquella situació idíl·lica i fàcil del turisme a Andorra ha deixat d'existir. Avui la competència és molt forta i calen molts esforços per mantenir-se ben posicionats en el mercat turístic internacional. Amb tot, segons els experts, la demanda turística està creixent i continuarà creixent.

I què ha passat a Andorra?

En vint o trenta anys, Andorra es converteix en un país modern, amb unes infraestructures i unes instal·lacions de primer nivell. També durant els darrers anys el turisme, i molt especialment el turisme de neu, ha continuat sent una font d'ingressos molt important per al Principat. Alhora, Caldea ha suposat una nova alternativa turística.

Durant aquest temps, Andorra ha vist incrementar el nombre de visitants de forma sorprenent, fins a arribar a la xifra d'11 milions per any. Tanmateix, d'aquests onze milions, tres són turistes, és a dir persones que pernocten. Els vuit restants són excursionistes, persones que no dormen al país i, per tant, que disposen de menys temps per fer activitats i naturalment per comprar.

Arribats aquí, cal fer una reflexió important tant en l'àmbit de les compres com del sector hotelier, que des del meu punt de vista crec que no s'ha fet i que té molt a veure amb el model turístic que necessita el país.

D'una banda, les infraestructures hoteleres han crescut de manera natural sense respondre a una planificació global de país ni a una definició del model que es volia, ni tampoc quina tipologia de clients es volia captar. De l'altra, el sector comercial ha continuat en la mateixa línia: tabac, licors, perfumeria, pell, joies, material esportiu, i ha entrat potser més a fons en l'àmbit de la moda.

Naturalment que aquesta oferta comercial compleix les expectatives de la majoria de visitants i turistes que vénen actualment al país, però si Andorra fa una aposta en el futur per a un turisme d'alt poder adquisitiu, com sembla que seria aconsellable, tenim a Andorra les marques d'alt nivell que podrien atreure aquest tipus de turisme? Tenim a Andorra Chanel o Vuitton per exemple? Si passem a l'especialització, existeix a Andorra un FNAC o un Pilma?

I pel que fa als hotels, tenim a Andorra les grans cadenes hoteleres com Hilton, Hyatt, garantia segura d'atreure el client de què abans parlàvem? Ens convindria, doncs, tenir-les?

Més preguntes: com cal enfocar el producte compra com un complement a la

resta de productes *neu, natura, termalisme...*? O bé l'hem d'enfocar com un producte en ell mateix? Seríem capaços de dissenyar el producte *compra* suficientment atractiu perquè fos motiu, per ell mateix, de vinguda per als visitants? Seríem capaços d'oferir compres d'alt valor afegit per satisfer les diferents expectatives? En definitiva, i per acabar, seríem capaços de convertir Andorra en *la gran botiga d'Europa*? Per què no?

Si altres països han sabut aprofitar el *boom* turístic mundial i crear destinacions a mida per als seus consumidors, per què no podem fer-ho nosaltres?

Una aposta de futur

Però perquè aquest objectiu sigui possible cal treballar conjuntament, entre tots els que formen part del sector.

Davant de la forta competència existent avui en el mercat turístic, només hi ha una alternativa possible: *oferir nous productes i oferir qualitat*. Per tant, el futur turístic d'Andorra en aquests moments passa per una aposta agosarada basada en aquests dos punts. (Per exemple, Las Vegas, els hotels-boutiques o Dubai). És aquí on hotels i establiments comercials han de jugar conjuntament.

El procés no és fàcil si volem accedir a un altre tipus de públic, ja que això significa, com hem dit, innovació, qualitat i preus d'acord amb aquesta qualitat. I actualment, l'excés d'oferta de llits d'Andorra fa que els preus es mantinguin a la baixa. Però cal fer l'esforç, amb constància i rigor, perquè no és el nombre de visitants el que mesura el benefici per a un país sinó la despesa que hi realitzen.

És urgent, doncs, treballar conjuntament, mitjançant un *pla estratègic de posicionament de la destinació turística*.

Dos projectes ens ajudaran a avançar: Andorra 2020 i el Pla de màrqueting turístic. I com a primer pas, la creació de l'agència de màrqueting d'Andorra, Andorra Turisme. Tenim les eines, aprofitem-les.

Jordi Daban i Alsina

Gerent hotelier i president de l'Associació d'Hotelers d'Andorra (AdHA)

La influència del màrqueting en el comerç

Montserrat Ronchera i Santacreu

Hauria pogut basar aquesta xerrada en un plantejament acadèmic d'allò que és el màrqueting, entrar a parlar d'investigacions de mercat, d'estudis sobre la competència, del màrqueting mix, de posicionament, d'anàlisi DAFO, de com fer un pla de màrqueting i un llarg etcètera. Però crec que avui el que em toca és, de manera planera i amb algunes pinzellades de color, pintar la influència que pot tenir el màrqueting en el dia a dia del comerç per ajudar-lo a modernitzar-se, a ser més dinàmic i a revifar-se en una època de grisor econòmica.

Dos elements de reflexió:

1- Segons diferents estudis, els consumidors del món occidental reben entre 1.000 i 3.500 impactes publicitaris al dia, tots mitjans confosos, i Espanya és el tercer país del món en impactes publicitaris televisius, amb 92 impactes al dia¹. Extrapolant aquestes dades i agafant les més favorables, si dediquem de mitjana 8 hores a dormir, podem estar rebent un impacte publicitari cada minut del dia per qualsevol mitjà.

Com podem arribar a triar lliurement el que volem comprar?

2- Segons estadístiques sobre la dedicació dels comerciants a Catalunya, a més del temps destinat al procés de venda, dediquen un 50% de la resta a la gestió interna, un 30% a estudiar costos i rendibilitat, i únicament un 20% a pensar en noves estratègies.

Com poden en tan poc temps reflexionar sobre com millorar la seva competitivitat?

No hi ha miracles: per ser més competitiu cal pensar en clau de màrqueting i invertir temps i energia a planificar noves estratègies.

Passo a detallar-vos algunes opcions habituals de què podem disposar per a un negoci més dinàmic.

1- Dades recollides per Initiative el 2005

1- Incrementar les vendes

Per incrementar vendes hi ha tres factors bàsics que cal tenir en compte:

L'atracció de nous clients rendibles. El màrqueting ens ajuda a definir què puc oferir als clients de la competència perquè vinguin a comprar al meu establiment i no al seu. Són moltes les estratègies per atraure aquestes persones. Abans de triar-les, però, cal conèixer-les mitjançant l'estudi idoni que ens digui qui són i com són (característiques del *target*) i quines són les seves opcions (per què van al meu competidor i no vénen a mi)...

Fórmules d'atracció? N'hi ha moltes, només cal trobar les que s'adeqüen a les nostres necessitats i a les dels nostres compradors potencials. Fer passamans i fulletons amb cupons són tàctiques econòmiques; realitzar promocions, sortejos, oferir facilitats de pagament, de lliurament o d'aparcament poden ser més costoses però també més eficaces; fer publicitat genèrica és una altra opció, sempre depenent del *target* que busquem: els anuncis en els mitjans escrits o audiovisuals, tanques a la carretera o publicitat en els autobusos són els més onerosos però tenen l'avantatge d'estar adreçats a tot el públic, indistintament, i encara són la pràctica més habitual per cridar l'atenció dels possibles compradors.

Altres fórmules cada cop més emprades? Fer ofertes especials per a esdeveniments específics al llarg de tot l'any o fer ofertes especials per a col·lectius específics. Aquestes opcions poden realitzar-se de forma individual, però acostumen a ser més potents i efectives si es realitzen en *joint-venture*, de forma agrupada: tots els establiments del carrer / barri / vila...

La conversió. Aquesta estratègia (*upsell*) significa que pots vendre més un cop tens el client a dins de l'establiment, utilitzant per a això tècniques de venda i oferint, per exemple, uns complements als teus productes habituals. Una altra opció importantíssima és saber convertir pràcticament tota entrada d'un client en una venda; per a això cal, però, un control i una anàlisi: sabem quantes persones surten del nostre establiment sense comprar i en sabem el perquè?

Augmentar la taxa de conversió de clients no rendibles en clients rendibles ha de ser un objectiu principal.

La repetició. Aquest factor està íntimament lligat al concepte de fidelització i retenció de clients; es tracta de repetir negoci, de fer repetir compres, de fer que el client torni. En aquest cas la pregunta clau és: he considerat el valor de vida útil del meu client? Tinc prou consciència que és més barat vendre a un client fidel que anar-ne a captar un de nou?

Aquí hi ha un factor essencial, que és la comunicació amb els clients: no podem comunicar-nos-hi només el dia que entren al nostre establiment. Cada comerç té adreça, telèfon, correu electrònic, alguns també web, però sovint oblidem que els

clients també en tenen. Aprofitem suficientment les bases de dades de clients? Les sabem explotar i rendibilitzar per al negoci? Com a dada que cal tenir en compte, sabem que les opcions alternatives de comunicació estan a l'alça i si fa uns anys parlàvem de màrqueting directe ara ja es parla de màrqueting viral, de B2B i fins i tot de C2C.

Per fomentar la repetició i la fidelització dels clients oblidem sovint una arma potent i relativament poc onerosa: les relacions públiques. Som capaços, per petit que sigui el nostre comerç, de crear un club de clients fidels a qui donem a conèixer les novetats, a qui fem un obsequi per Nadal, a qui convidem a l'estrena d'una pel·lícula o a qui fem una targeta que li atorga privilegis?

2- Crear i explotar uns avantatges competitiu per al negoci de manera de fer-lo especial per als clients

Tots tenim molts competidors que estan lluitant per aconseguir cridar l'atenció dels clients. Com dèiem a l'inici, els consumidors i usuaris estan arribant a un moment greu de saturació, en sentir-se bombardejats i sol·licitats per milers de missatges publicitaris. En mig d'aquest bosc tan dens i sorollós, com poden arribar al nostre establiment?

Si no aconseguim que el nostre establiment sigui especial, la nostra oferta diferent o més atractiva, el nostre negoci sobreviurà un temps i si arriba una crisi una mica forta el nostre negoci morirà...

El màrqueting és l'eina que ens ha de permetre crear diferències a favor del nostre establiment i a favor dels productes o serveis que hi oferim. Es tracta simplement de crear o d'identificar i implementar avantatges competitiu únics o diferencials que siguin la base perquè el nostre negoci sigui *especial* per als clients.

Idealment, es tracta d'adoptar avantatges competitiu únics que omplin els buits existents al mercat o en el nostre entorn de competència més immediat. Ens cal pensar, però, que totes aquelles ofertes o promeses que se'n derivin les haurem de complir, si no la insatisfacció que poden generar perjudicarà el nostre negoci en lloc de beneficiar-lo.

La necessitat del suport dels professionals del màrqueting en aquest camp és òbvia. Tot i així podem començar individualment una reflexió amb vista al futur preguntant-nos: quines qualitats úniques té o pot tenir el meu negoci? Què el fa o el podria fer especial? Com puc donar a conèixer i promocionar els meus avantatges competitiu? Com em puc posicionar: mitjançant el preu?, la qualitat?, l'exclusivitat?, la ubicació?, l'ambient?, el personal?, el servei postvenda?, la rapidesa?, la imatge?, la comoditat?, el disseny?, la diversió o l'oci?, la varietat?, la facilitat d'accés?, els horaris?, la contribució social?, els mateixos clients?, etc.

Un cop feta la llista dels avantatges competitiu, cal creuar-los amb la resta de recursos del negoci (economicofinancers, tècnics, recursos humans, clients...) i

incloure'ls en totes les estratègies i accions futures. També cal, evidentment, transmetre'ls a tots els que treballen en el nostre negoci, de manera que se'ls facin seus i apliquin les tècniques de venda en consonància. I el darrer dels passos, però no el menys important, és comunicar-ho als nostres clients actuals perquè no es quedin desorientats amb el canvi i els puguem perdre pel camí.

3- Aprofitar el "trade marketing"

És el màrqueting de l'intercanvi aplicat al canal de distribució. El *trade marketing* ben aplicat és doblement beneficiós: des del punt de vista del fabricant, ja que li permet generar negoci aconseguint que els distribuïdors estiguin al seu costat i el reforcin en l'assoliment dels beneficis, però també des del punt de vista del detallista, ja que pot comptar amb el suport d'un *germà gran* que també contribueix a incrementar beneficis al seu punt de venda.

Es tracta, per tant, d'una eina important que sovint el distribuïdor no aprofita plenament i que en un entorn tan competitiu com l'actual no s'ha de menystenir. La concentració de la distribució, la guerra entre canals, l'evolució de la marca i l'aparició del consumidor exigent i infidel esdevenen factors decisius que marquen les relacions comercials del segle XXI.

Els objectius principals del *trade marketing* són millorar la rotació en el punt de venda, impulsar i accelerar les vendes mitjançant la planificació i coordinació de promocions, desenvolupar el *merchandising* i generar tràfic perquè el consumidor passi per l'establiment. Sovint no es valora suficientment l'ajuda del fabricant o del majorista a l'hora de planificar la col·locació dels productes o d'aprofitar els elements que ens facilita de *merchandising*.

4- Potenciar la comunicació comercial

Sempre es parla de la comunicació integral, de la publicitat, però la comunicació comercial, vital en l'activitat a la qual ens referim, és diferent de la comunicació integral. Es tracta d'utilitzar i potenciar la força de vendes per aconseguir que el mercat compri un producte o un servei determinat mitjançant el contacte directe –verbal o no verbal, simultani o diferit– amb el comprador; en canvi, la comunicació integral emprà els diferents suports al seu abast (premsa, ràdio, televisió, tanques...) per intentar arribar a tothom. La base es troba doncs, essencialment, en la utilització de les tècniques de venda, que com el seu nom indica són tècniques, i no poden ser fruit de l'atzar sinó que requereixen d'una formació específica i sòlida en relació amb la tasca que s'ha de realitzar. I el primer pas –quasi em sap greu dir-ho, per evident– és preparar un bon argumentari de vendes.

Apostar per un personal motivat és molt important per aconseguir vendes, aconseguir un personal de vendes qualificat és fonamental per aconseguir rendibilitat.

La qualificació professional pot ser un element diferenciador en la contractació del personal, però quan ja es disposa del personal l'esforç de formació sempre es veu recompensat si s'acompanya de l'adequada estratègia de fidelització –sí, aquí també– de l'empleat.

Per acabar, un tòpic: l'atenció al client és i serà sens dubte un pilar fonamental en la projecció de qualsevol negoci.

5- Cal estar atent en l'atenció al client d'avui però també client de demà

Així, hem de considerar una sèrie de perspectives generals que els diferents estudis sobre hàbits de consum del futur ens plantegen:

El telèfon i l'*e-mail* seran mitjans cada cop més usats pels clients en les seves comunicacions amb les empreses.

Els serveis d'atenció al client exigiran uns horaris més amplis que els habituals de l'empresa.

La rapidesa i l'eficàcia en l'atenció del client són i seguiran sent fonamentals.

Els clients valoren una primera resposta immediata per part de l'empresa, al marge d'actuacions futures.

El client és cada cop més exigent i fa prevaler els seus drets com a consumidor. Cada cop més hi haurà mecanismes sofisticats de control per part dels consumidors per eliminar mals productes o mals serveis (associacions, blocs, boicots...).

Les empreses que augmenten la seva rendibilitat són les que escolten i estan atentes a les queixes i als suggeriments dels seus clients.

La satisfacció del client no ha de ser únicament responsabilitat d'una persona o d'un departament, sinó de tota l'empresa.

A més dels avantatges competitius, allò que diferencia una empresa dels seus competidors és la qualitat en l'atenció al client.

Les empreses han de saber estar a l'alçada del nivell d'expectatives que creen en els seus clients.

Conclusió

El que acabo d'apuntar en aquesta petita exposició segurament poden semblar obvietats. Però de tan evidents les oblidem.

Les eines del màrqueting són sovint senzilles, però llargament experimentades i amb eficiència reconeguda. La qüestió essencial és saber trobar les més adequades per al nostre negoci, en funció dels avantatges competitius que podem oferir i dels resultats que pretenem assolir.

Per això és bàsica la fase de reflexió i d'anàlisi. Els experts ens ajuden a augmentar l'efectivitat d'aquesta reflexió i a escollir en funció seva, i ens aconsellen sobre la

manera d'aplicar, en el temps i en l'espai, les tècniques i les accions que haurem determinat.

Però perquè el resultat es pugui atansar a allò que esperem, és imprescindible prendre la decisió d'actuar, que fem un bon seguiment un cop presa aquesta decisió, i, evidentment, valorar els resultats que anem assolint. S'ajusten a allò que esperàvem? Hem aprofitat totes les possibilitats? Hem de corregir l'estratègia?

De fet, a la pràctica es tracta d'una feina permanent d'avaluació i de recentratge, en el cas d'haver escollit correctament l'opció diferencial, tot i sabent que, si està ben pensada des de l'inici i si no ens hem equivocat en el moment de triar les tècniques i els suports, qualsevol opció pot ser guanyadora. Només n'hi ha una que no funciona: no haver analitzat i valorat la qüestió i haver estat amb els braços creuats esperant el miracle.

El futur del comerç pot ser més pròsper sempre que hi esmercem tots els esforços possibles i siguem capaços de lluitar activament amb tècniques provades tot i trobar-nos, com ara, en un entorn hostil.

Moltes gràcies.

Montserrat Ronchera i Santacreu

Sòcia consultora a R Consultors i presidenta del Club de Màrketig d'Andorra

Comerç, fiscalitat i microestats

Roland Destrée i Grimaldi

Bona tarda a tothom,

Permetin-me que primer de tot em presenti: sóc economista i estic especialitzat en planificació fiscal internacional. El 95% dels meus clients són estrangers o residents de fora d'Andorra, i la meva empresa ofereix un servei logístic, bàsicament de tipus fiscal i comptable.

Un exemple del tipus de clients que sol·liciten aquests serveis podrien ser clients europeus amb proveïdors xinesos, que volen localitzar els seus beneficis a l'estranger i als quals, per aquesta raó, els podem proposar la creació d'una societat interposada a Hong Kong.

Uns altres clients serien els que tenen els diners a Suïssa i els volen invertir en una empresa francesa. En aquest cas els podem proposar la creació d'una societat a Luxemburg.

Un altre perfil gens estrany és el d'un client anglès retirat a l'Algarve que vol evitar pagar legalment impostos a Portugal i que ens demana que creem un *trust* a Jersey per protegir el seu patrimoni.

Naturalment, no conec totes les subtilitats del dret fiscal o mercantil de Hong Kong, Luxemburg i Jersey, però tot l'equip de l'empresa tenim corresponsals que col·laboren amb nosaltres des de fa anys en unes 25 jurisdiccions.

Els proposo fer una volta al món per deu jurisdiccions i en deu minuts, per comparar la situació fiscal i comercial de deu microestats com Andorra i veure com aprofiten els seus avantatges fiscals des del punt de vista comercial.

Hong Kong

Començarem per Hong Kong, que és un paradís fiscal i comercial. També és un dels ports més importants del món, on, a més, les mercaderies entren i surten lliurement.

En aquest indret tan emblemàtic l'impost sobre els productes i serveis és del 3% i l'impost sobre el benefici empresarial, del 16%.

Fins fa poc Hong Kong era bàsicament una mena d'interfície entre el món exterior i la Xina comunista.

Actualment, la Xina viu una revolució econòmica, fins al punt que Xangai sembla Nova York. Això fa que tot l'atractiu que tenia Hong Kong com a porta d'entrada estigui desapareixent a poc a poc. Malgrat tot, els empresaris de Hong Kong continuen sent optimistes, perquè per ara és una jurisdicció on hi ha una llarga tradició de cultura comercial i bancària i molt més flexible des del punt del dret mercantil i fiscal, entre d'altres, que la Xina.

Singapur

Un altre país interessant és Singapur. A Singapur s'han creat centres comercials on s'hi pot passar dies i dies sense acabar mai d'explotar-ne totes les possibilitats.

D'aquest país recordo un restaurant que estava a la part baixa d'un centre comercial. Era tan gran que no se'n podia veure el final: potser feia dues o tres vegades la part baixa de Pyrénées. Els xinesos de Singapur han sabut combinar i conjugar aquests immensos centres amb les petites botigues: en aquest restaurant de milers de coberts competeixen desenes de parades regides per persones i empreses diferents, cadascuna amb la seva especialitat, de tal manera que els clients tenen tots els avantatges d'un gran centre comercial però també els avantatges del tracte personalitzat i motivat dels comerciants.

A Singapur també hi ha un impost del 3% sobre la venda de productes i serveis, i una imposició directa del 20% sobre el benefici de les empreses.

Pel que fa a la quantitat i la varietat de la mercaderia, penso que els andorrans podríem aprendre d'aquesta competitivitat.

Saint Martin (Carib)

Es tracta d'una illa a prop de Guadalupe, departament d'ultramar francès, dividida en dues parts. El nord és francès i el sud és neerlandès, sense que hi hagi cap frontera física entre les dues jurisdiccions.

La capital de la part nord és Marigot. Aquesta part de l'illa és, de manera quasi caricaturesca, semblant a qualsevol departament francès. És una zona tranquil·la i bonica, però a part d'això no té cap atractiu particular.

La part sud de l'illa és una jurisdicció neerlandesa que forma part de les Antilles Neerlandeses. La capital és Philipsburg, un port franc on arriben vaixells de creuers del Carib que aporten una aflluència important de turistes.

El carrer principal d'aquesta part sud em recorda l'avinguda Meritxell, amb totes les seves botigues de tabac i cigars havans, joieries de luxe, productes electrònics i

moda de grans firmes internacionals. Aquest carrer acostuma a estar ple de turistes comprant.

L'exemple em sembla interessant, perquè mostra clarament que el contrast de fiscalitat entre l'una –igual a la francesa, d'un 16% d'IVA– i l'altra –d'entre el 3% i el 6% al costat mateix– pot provocar diferències tan importants entre la part nord, apàtica, i la part sud, activa i comercial.

Liechtenstein

Deixarem aquests països exòtics i el Carib i ens acostarem a Liechtenstein. Si algú es pregunta com els va el comerç a Liechtenstein, trobarà paradoxalment que no destaca particularment, perquè, encara que efectivament és un paradís fiscal, no és un paradís comercial.

S'hi poden crear societats, fundacions, *trusts* i obrir comptes bancaris ràpidament, però el comerç local no té cap interès particular i no hi ha un turisme equivalent al que coneixem al Principat.

San Marino

Un altre exemple d'un microestat que no és un paradís comercial és San Marino. San Marino té una imposició sobre les societats d'un 25%, una imposició sobre les persones físiques d'un 40% i tenen el mateix IVA que a Itàlia, de tal manera que San Marino no té cap avantatge ni presenta cap interès particular des del punt de vista comercial.

Luxemburg

Diria el mateix de Luxemburg, que és també un paradís fiscal, però només per a societats hòldings i per als bancs, ja que la imposició estàndard d'una societat és d'un 29,63% i l'IVA és del tipus europeu, per això no té cap atractiu des del punt de vista comercial.

Illes del Canal i Illa de Man

Unes jurisdiccions potser més interessants són les Illes del Canal, principalment Jersey i Guernsey, i l'Illa de Man, que no formen part del Regne Unit sinó que són territoris de la Corona, és a dir, propietat de la reina, i tenen uns tractes especials amb la Comunitat Europea.

Cada indret té la seva fiscalitat: per exemple, Jersey està introduint un impost sobre els serveis d'un 3% i en canvi Guernsey ha optat per no introduir l'IVA. L'impost sobre societats també és moderat i fins i tot estan estudiant la possibilitat de suprimir-lo.

Sembla, doncs, que es donen totes les condicions per fer d'aquests països paradi-

sos comercials. Com a anècdota, és interessant el fet que algunes societats dedicades a la venda per Internet, com Amazon, venen productes com ara llibres i discos fins a 18 GBP, que entren sense pagar impostos d'entrada al Regne Unit.

Efectivament, doncs, les condicions comercials i fiscals podrien fer que Guernsey i Jersey fossin uns centres comercials interessants. El problema és que s'ha d'agafar l'avió per efectuar qualsevol desplaçament. Aquest aïllament geogràfic fa que els comerços d'aquestes illes només es pugin aprofitar marginalment dels avantatges fiscals, ja que tampoc no tenen creuers que els aportin aflluència turística.

Gibraltar

Un altre país interessant és Gibraltar. Com a territori britànic, forma part de la Unió Europea, però no té IVA, fet que explica l'èxit d'aquesta jurisdicció des del punt de vista comercial.

Hi ha cues quilomètriques de turistes per entrar a Gibraltar. L'accés per carretera, juntament amb una baixa imposició, fan que aquest país tingui èxit comercial.

No obstant això, com que Gibraltar forma part de la Unió Europea hi ha pressions des de Brussel·les perquè aquest territori deixi de ser tan interessant fiscalment.

Mònaco

L'últim dels deu països de la nostra volta al món és Mònaco. Mònaco, que és un paradís fiscal conegut, va tenir l'any 1963 un problema polític amb França que va obligar el Principat a introduir un impost sobre societats del 33% i un sistema d'IVA equivalent al sistema francès.

Tot això ha provocat que Mònaco hagi deixat de ser un paradís comercial i es limiti a ser un paradís fiscal per aconseguir residències i comptes bancaris.

Conclusió

Amb la meua breu intervenció he volgut destacar la importància del sistema fiscal per a la prosperitat comercial d'un país.

Hem vist com un mateix territori, Saint Martin, canviava radicalment de panorama entre el nord, que amb un sistema d'imposició francès resulta comercialment apàtic, i el sud, un port franc que viu un gran dinamisme comercial.

Hem vist també com les illes de Guernsey i Jersey tenen totes les condicions fiscals per ser centres comercials importants però també tenen l'obstacle insalvable de l'aïllament, que impedeix el desenvolupament del seu comerç.

Hem vist igualment un microestat com Liechtenstein que no s'ha adaptat a una legislació atractiva sobre la fiscalitat indirecta i que, tot i trobar-se entre dos països rics com Suïssa i Àustria, no ha pogut desenvolupar un comerç pròsper.

També hem vist dos països independents, Mònaco i San Marino, enclavats respectivament dins de França i Itàlia, que s'han vist obligats pels seus veïns a adoptar alts nivells d'IVA, de tal manera que no han pogut desenvolupar el comerç, de la mateixa manera que la Unió Europea desitja limitar les diferències fiscals que pot oferir Gibraltar.

Andorra no té aquests tipus de limitacions:

No és membre de la Unió Europea, els seus veïns no li han exigint uns impostos indirectes alts i l'accés per carretera al Principat és bastant fàcil, de manera que Andorra disposa d'una gran autonomia i d'una gran llibertat per fer pròsper el seu comerç. Una llibertat molt més important de la que poden gaudir molts microestats europeus.

Per finalitzar, voldria fer referència a la llei d'inversions estrangeres, que crea polèmica aquests dies al Principat i a les expectatives futures d'Andorra. Des del punt de vista comercial, un bon exemple d'adaptació als nous temps i a les noves demandes podria ser Singapur, que ha sabut crear un model comercial modern amb grans centres comercials molt atractius per als països veïns i que alhora també ha sabut conjugar aquests immensos establiments i aquests grans canvis amb l'existència de petits comerços competitiu i pròspers.

Les raons que he exposat i exemples com aquest em fan pensar que Andorra té unes molt bones cartes per a la prosperitat del seu creixement comercial.

Gràcies per la seva atenció.

Roland Destrée i Grimaldi

Economista i degà del Col·legi d'Economistes d'Andorra

Perspectives de futur des del CDA

Enric Tarrado i Vives

Tot i que pugui semblar un tòpic, Andorra és sinònim de comerç. Ho demostren les xifres i el volum de negoci que genera aquest sector a totes les parròquies, especialment a Encamp (Pas de la Casa), Sant Julià de Lòria, Andorra la Vella i Escaldes-Engordany. I també ho demostra la percepció que els nostres visitants tenen d'Andorra quan se'ls pregunta pel país. De fet, la presència d'aquests visitants, afegida a la dels qui vivim aquí, fan possible que en períodes de vacances o festius els principals carrers comercials d'Andorra facin el goig que fan quan són plens de gom a gom. Per tant, és impensable parlar d'Andorra sense parlar de comerç.

El comerç és el gran aparador del nostre país. A Andorra gaudim d'un dels centres comercials a l'aire lliure més importants del món. Efectivament, també és un gran aparador el nostre patrimoni natural i cultural, però no hem d'oblidar que el comerç també representa i suposa un important element distintiu que ens fa ser un referent en el mapa internacional, especialment en el sud d'Europa.

El comerç és i ha de continuar sent un dels majors actius turístics del nostre país. La meva experiència en el sector –ja sabeu que la meva activitat professional privada és l'empresa– em permet afirmar fins i tot que quan parlem de comerç parlem del primer actiu i atractiu turístic, sense desmerèixer altres sectors, com el de la neu o els serveis. Afirmo que és el primer perquè, per exemple, està obert els dotze mesos de l'any i sense cap dubte genera un trànsit de clients continuat que es tradueix en elevats ingressos per a les arques de l'Estat.

Cal posar de manifest l'esforç fet al llarg de molts anys, i també actualment, per part dels comerciants del nostre país. Les inversions per garantir la modernització de l'oferta comercial andorrana han estat destacades i importants. Tan sols cal fer una ullada al passat per veure com s'ha evolucionat cap a un model de comerç molt més

contemporani i competitivitat, adaptat als nostres dies, en què l'oferta dels països veïns ha fet que el nostre comerç s'hagi hagut de modernitzar per no perdre pistonada. Per tant, la política general de treball i inversions seguida pels nostres comerciants no es pot passar per alt i s'ha de reconèixer el valor aportat al nostre país. Un esforç del qual s'ha beneficiat tot Andorra i de moltes maneres.

Arribats a aquest punt és obvi afirmar que el comerç ens afecta a tots. Sense comerç no es generaria activitat interna ni es gaudiria dels ingressos que en aquest sector reporten els nostres visitants. És una obvietat que el comerç s'adreça no tan sols als turistes, sinó també als que vivim a Andorra. Per tant, és imprescindible continuar gaudint d'un comerç modern i competitiu. Aquest és el repte per al futur. Un repte que, cal deixar-ho clar, es desenvoluparà paral·lel al desenvolupament d'Andorra.

Si ens plantejem quin és el futur que espera al nostre comerç, la resposta l'hem de buscar en l'evolució del país. Estem d'acord que la bonança comercial que es va viure als anys 60, 70, fins i tot els 80, per exemple, ha passat a la història. En aquells temps la realitat espanyola, molt escassa des del punt de vista comercial, va afavorir el boom de la nostra oferta de comerç. Les botigues dels tipus basar van tenir un gran èxit que el temps ha esvaït. Els canvis polítics viscuts a Espanya, principal lloc d'origen de molts dels nostres clients, han posat les coses difícils, però s'ha actuat amb perspectiva de futur. Aquelles antigues botigues on dècades enrere es podia trobar de tot han deixat pas a comerços especialitzats fruit d'una forta inversió en imatge i estocs. Aquest salt qualitatiu ha permès que el comerç andorrà es pugui equiparar al comerç de les grans ciutats europees. Tot plegat ha estat així, ja que hem sabut interpretar que actualment gaudir d'una oferta atractiva i competitiva ja no és el que era. De la mateixa manera que, potser, la marca *Andorra* ja no ven com venia en temps passats.

Però la marca *Andorra* encara existeix i té un futur prometedor. La línia creixent que segueix l'economia nacional ha de transcórrer de manera paral·lela al creixement del nostre comerç. Al comerç no se'l pot deixar de banda ni tampoc esprèmer-lo. El que cal és ajudar-lo per garantir-ne el futur. Ajudar-lo, per exemple, reiterant la nostra oferta comercial en les campanyes de promoció turística que es fan des del Govern, com un actiu diferenciador i tant o més important que la neu o el lleure, per posar un parell d'exemples.

Indubtablement al país hi ha molts sectors dinamitzadors: l'esquí i la neu en general, l'hoteleria, la restauració, la construcció, els serveis entesos de manera àmplia. Però el comerç, cal insistir-hi, significa segurament el principal motor sense el qual no s'entendria el nostre país. En una paraula: és imprescindible.

Ho és perquè el comerç suposa un element clau que permet l'evolució continuada de la nostra economia a través del turisme. Possiblement sense el comerç hauriem de referir-nos al turisme de manera molt diferent de com ho fem actualment. El con-

cepte de turisme, per tant, quedaria diluït si no comptés amb l'empenta del nostre comerç. Només cal esmentar una constatació: anys enrere molts turistes venien a comprar i marxaven. Actualment molts d'aquests turistes continuen venint a comprar, és clar, però amb el valor afegit que ara també fan altres activitats. Per tant, el comerç significa un reclam que complementa indiscutiblement la nostra oferta global turística. I la complementa de manera decisiva.

Ara bé, avui dia el comerç ja no es pot basar únicament en el preu més competitiu; aquesta fórmula ja no és un reclam prou atractiu. I crec fermament que el reclam que demanen els nous temps és la qualitat: qualitat en servei, en el tracte amb els nostres clients, uns clients que han de sentir que tenen un servei personalitzat i professional, perquè el servei al client ha de ser la nostra primera carta de presentació davant el turisme i davant els nostres conciutadans.

Tots hem de tenir clar, també les forces polítiques, que no ens podem permetre servir-nos del comerç per nodrir les arques públiques de manera excessiva. I més si tenim en compte que el comerç és un sector gens conflictiu, que a més genera una riquesa incontestable. En aquest punt vull posar de manifest que, per tant, el model impositiu actual i futur no ha de significar cap greuge envers el comerç ni ha de ser excessiu. Necessitem un model impositiu moderat per garantir la continuïtat del nostre comerç, ja que és un sector fonamental que sens dubte contribueix notablement a mantenir l'estabilitat de l'economia nacional andorrana.

El comerç és el millor termòmetre per mesurar la temperatura econòmica d'Andorra. Cal incentivar-lo i evitar excessos a l'hora de recaptar, tant per part del Govern com dels comuns. Actualment les càrregues impositives són prou generoses per pensar a augmentar-les. El comerç genera molts ingressos a escala nacional i parroquial, i cal ser curosos per no caure en un excés. Si m'ho permeten, faré servir la frase que diu que *no hem d'estrènyer la gallina dels ous d'or més enllà del que és aconsellable o deixarà de pondre'n*.

Mirin. Sóc optimista respecte al futur del nostre país, d'Andorra, i per tant respecte al futur del nostre comerç. Ho sóc sempre que en aquest futur el comerç evolucioni d'acord com ho faci el país, i crec que el país evolucionarà de manera favorable. Comerç i Andorra conformen un binomi indissoluble i, per tant, si Andorra creix el comerç també ho farà. L'únic que cal tenir en compte és que el país no pot créixer tan sols recolzant-se o, millor dit, suportant-se en el comerç, ja que fer-ho comportaria conseqüències fatals.

Enric Tarrado i Vives

Empresari i conseller general del grup parlamentari Centre Demòcrata Andorrà-Segle XXI

Posició actual del comerç i visió de futur

Jordi Font i Mariné

Voldria començar posant sobre la taula una idea que al meu entendre és molt important al moment de reflexionar sobre qualsevol tema, que és la següent:

Andorra, aquest microestat d'Europa, tot i les seves especificitats tan i tan mencionades en debats i tertúlies, és igual que els altres estats europeus, tots també carregats d'especificitats pròpies. És, doncs, partint d'aquesta idea que puc analitzar i discutir del tema del comerç del nostre país de forma racional i utilitzant referències a aquesta Europa que ens envolta. Seria molt pretensions de la nostra part poder pensar que som tan i tan específics que la nostra casualitat és irrepetible.

El comerç a Andorra, igual que a tot el món, va néixer al mateix temps que la civilització i s'ha anat modulant i mutant seguint la variació de la societat de la seva influència. A Andorra, la variació més important es va produir al voltant dels anys 50, quan el comerç nacional va haver d'adaptar-se de forma sobtada. Va haver de passar d'abastir la societat autòctona –que alguns recordaran segurament que era una societat molt reduïda i amb un poder adquisitiu encara més reduït– a abastir una part de les societats veïnes, que era, com fàcilment comprendrem, molt i molt més nombrosa i que tenia un poder adquisitiu global incomparablement més elevat que el nostre. Cal també recordar, però segurament ja s'ha dit, que els dos països veïns, per raons històriques i socials, tenien més carències en el sector comercial, molt importants i marques. En aquells temps que s'anomenen *el boom comercial* va realment néixer el sector comercial a l'Andorra actual. Des de llavors aquest sector ha mostrat unes immillorables capacitats d'enginy, de sacrifici, d'adaptació i s'ha mantingut com una de les potes més importants de la societat andorrana. Jo aniria més lluny i diria que més que una pota ha estat i és el pilar fonamental de l'economia andorrana. El nostre sector comercial ha mostrat, mostra i està mostrant aquest últims 60 anys una capaci-

tat d'adaptació fenomenal i espectacular, i els seus agents estan, de ben segur, disposats a continuar demostrant aquest dinamisme, aquesta modernitat, aquest gust del risc, aquest esperit d'emprenedors durant moltes més dècades.

El sector comercial és conscient que és el pal de paller de l'economia andorrana.

El sector comercial Andorra està orgullós de ser el pal de paller de l'economia andorrana.

El sector comercial Andorra vol continuar sent el pal de paller de l'economia andorrana.

Sembla, però, en aquests moments que la societat andorrana no vol que el sector comercial continuï sent aquest pal de paller.

Tots els *paràsits* que han envoltat i que han viscut del sector comercial durant aquests seixanta últims anys sembla que ara vulguin matar o sacrificar la gallina dels ous d'or.

Entre la llarga llista d'aquests *paràsits* voldria significar-ne alguns en concret, per la seva rellevància i la seva actitud.

1- El sector financer o altrament dit "els bancs".

Quin dels comerciants d'Andorra amb vint o trenta anys de trajectòria no recorda el tracte que rebia en aquells temps. A la seva manera, els bancs van ajudar al desenvolupament del sector comercial, cert, però a quin preu? Política dels avaladors, crèdits al 18 i 19% indexats en francs suïssos i aquella mena de tracte basat no pas en la venda lícita d'una prestació de servei sinó en el favor personal.

Cal recordar que les seccions de banca d'empresa deuen tenir a tot estirar deu anys de vida.

2- Els propietaris dels locals, que als 50 i 60 estaven ben contents de rendibilitzar uns baixos dels seus edificis que no estaven adaptats, evidentment, ni per fer-hi habitatge ni garatges i que llogaven a preus raonables aquells espais. Els anys 70 i 80 van començar la seva funció de *paràsits pignorant* els traspessos d'aquells mateixos espais i apujant els lloguers. Aquestes últimes dècades l'efecte parasitari dels mateixos propietaris ha anat més lluny, en imposar uns lloguers totalment desproporcionats que en alguns casos els han generat unes plusvàlues descomunals. No és estrany veure avui algun import de lloguer mensual que ultrapassa l'import global de la construcció de l'edifici. Amb els lloguers actuals el comerç del nostre país difícilment pot ser competitiu.

3- Els comuns i les administracions locals apugen i apugen les taxes i impostos als comerços. Els mateixos comuns asfixien els nostres comerços, agafen iniciatives urbanístiques agosarades que molt sovint encara perjudiquen més el sector comercial. Si algun comerç vol modernitzar-se, renovar-se o embellir-se tot són problemes, a més del càrrec d'una taxa per reformes que molt sovint esdevé dissuasòria.

4- Nosaltres, els ciutadans o usuaris, també tenim reflexos parasitaris. Som intran-sigents i fàcilment irritables envers l'activitat comercial. Ens molesta l'aglomeració de gent de fora que ve a consumir, ens irri-ten les camionetes de repartiment que abas-teixen el sector comercial. Aquí voldria dir que el sistema de repartiment es podria estructurar de forma diferent i minimitzar-ne l'impacte, però el nostre efecte parasi-tari és tan gran que molts ens permetem usar i abusar de zones de càrrega i descàrrega, cosa que pertorba encara més aquest sistema, que ja he dit que és millorable.

5- Però penso que el diploma de *millor paràsit* del nostre comerç se l'endú, i amb molt avantatge, el nostre Govern.

Per començar, podem dir l'efecte pervers de l'IMI i l'IAC, que per altra banda és la font d'ingressos número u del nostre país. Doncs bé, aquest impost ha anat augmen-tant de forma irresponsable. Aquest impost és injust, perquè grava el producte abans que hagi generat cap benefici. Per postres, és vergonyós que els importadors siguin els únics obligats tributaris sospitosos de mal pagadors, ja que han de garantir mit-jançant un aval bancari el pagament d'aquest impost.

Sectors importants per al comerç d'Andorra com el tabac i els alcohols han perdut competitivitat a causa de l'estructuració del comerç dels països veïns. Aquests pro-ductes no estan gravats amb l'IMI més baix, sinó al contrari. No podria el Govern rebaixar l'import d'aquest IMI per ajudar aquest sector en dificultats? No se'ns acut.

Els carburants han tingut un paper fonamental en l'evolució del nostre sector comercial. Molt sovint era l'excusa per venir a Andorra a comprar. Tots hem sentit allò de "vaig a Andorra a comprar i a més faig el ple, que és més barat". Segurament quan arribaven a destí ja havien consumit la meitat d'aquell ple. Doncs bé, els carburants tenen un preu de venda polític i fins i tot publicat al BOPA. El que es pot constatar és que el diferencial de preus amb els nostres veïns cada cop és inferior. No s'hi pot fer alguna cosa?

6- El premi d'honor en l'efecte parasitari exercit sobre el nostre comerç el donaria sens dubte al nostre ministre de Finances, quan fa declaracions públiques com les de divendres –és a dir ahir–. Parla de l'època del Duralex, que no ha conegut, que com a molt la hi han explicat, diu que l'època del basar s'ha acabat. Certament, queden basars i, per postres, alguns encara són força rendibles i tenen clientela, i diu que el nostre comerç s'ha d'especialitzar. Aquí demostra una vegada més que no coneix, ni molt menys, el nostre comerç, que en alguns sectors està superespecialitzat i és fins i tot una referència a Europa.

Bé, m'ha agradat molt el títol de la ponència del Sr. Altimir; el comerç és efectiva-ment un problema de tots, però jo tinc una gran confiança en el sector comercial d'Andorra. No dubto que amb la seva gran capacitat d'adaptació i de reacció farà front a les dificultats actuals. Només voldria aportar un suggeriment: que no s'ha de

deixar ofegar pels diferents paràsits que té i que per espolsar-se'ls de sobre cal que s'uneixi de forma sectorial, per grups d'interès. Cal que dialoguin entre ells, els comerciants, que estableixin estratègies comunes, que uneixin esforços, perquè els resultats seran millors. No hi ha res més dolent per a un empresari que estar sol, aïllat i pensar que només ell té aquells problemes.

Jordi Font i Mariné

Comerciant i conseller general del grup parlamentari socialdemòcrata

Visió del PLA sobre el futur del comerç, pilar clau del teixit econòmic andorrà

Alain Bernat i Gallego

L'economia andorrana passa un període de canvis, amb uns creixements els darrers anys menors als d'anys passats però que encara es mantenen per sobre dels creixements de la zona euro.

Altres indicadors parcials quantitius, com per exemple el creixement del nombre de llocs de treball, l'ocupació assalariada, les importacions, l'entrada de turistes i el consum d'energia elèctrica, mostren signes d'una clara desaceleració.

El Partit Liberal d'Andorra (PLA), conscient d'aquests canvis de tendència, ha anat reforçant el treball de fons per buscar solucions a curt i mitjà termini per tal de reconduir l'economia andorrana.

D'aquest treball de fons van sorgir diversos projectes que es van plasmar en el programa polític que el PLA va portar en les darreres eleccions generals, amb l'objectiu d'assolir que Andorra pugui tenir en un futur pròxim una economia altament competitiva, amb un sector turístic i comercial de referència a Europa i fèrtil en la creació de noves empreses.

L'estudi *McKinsey*, després d'haver efectuat unes enquestes a prop de 1.000 empreses del país, representatives del 25% del PIB, també arriba a la conclusió que és imprescindible tirar endavant nous projectes i que és necessari complementar i diversificar el model econòmic actual.

L'estudi descriu les 20 iniciatives que s'han de tirar endavant fins a l'any 2020 per tal de doblar el PIB actual i que estan centrades en tres eixos d'actuació, a saber:

Modernització del marc econòmic i fiscal.

Revitalització del turisme i del comerç.

Foment de nous sectors i empreses.

El grup parlamentari liberal està d'acord amb les iniciatives del Govern i creu imprescindible dotar Andorra de les lleis que han de permetre fer realitat la nova política econòmica a la qual els liberals ens hem compromès i amb la qual hem cregut des del moment en què la vam concretar en el nostre programa electoral.

El projecte de llei de societats, el projecte de llei de comptabilitat dels empresaris i el projecte de llei d'inversió estrangera han de suposar la creació d'un nou marc econòmic, un marc econòmic més obert i que ofereixi noves possibilitats en general i en tots els camps.

Estem convençuts de la necessitat d'una obertura al capital estranger; això sí, una obertura gradual, sense traumatismes, una obertura sense renunciar per a res al que hem aconseguit, a les nostres peculiaritats ni a les nostres especificitats. Un nou model que ens ha de permetre millorar i oferir més possibilitats. Una obertura gradual tenint en compte l'important nombre de petites empreses i negocis familiars que existeixen al nostre país i que en són el motor econòmic.

Els projectes de llei de societats i de comptabilitat ens han de facilitar les eines per homologar-nos a la legislació dels països veïns i donar la seguretat jurídica necessària, així com la transparència, l'agilitat i la confiança que el país necessita.

Creiem en el potencial d'Andorra, en la capacitat dels seus empresaris i professionals. I estem disposats a aprovar les lleis necessàries per encarar amb decisió els nous reptes a què ens afrontem, amb garanties i amb noves possibilitats. Les garanties que donaran les lleis econòmiques han de facilitar l'evolució d'Andorra i permetre al Govern impulsar els diferents sectors econòmics del país, especialment el comerç.

El Govern està treballant per tal de revitalitzar el turisme i el comerç amb el projecte de pla de millora del comerç. Es pretén donar empenta a un dels sectors més importants de l'economia del país. La Cambra de Comerç i l'Associació de Consumidors i Usuaris hi participen activament, potenciant la inversió en formació, innovació i qualitat.

L'Oficina per a la Innovació Empresarial (OIE) també promou la innovació, a través del concurs Premi Innovadors, amb una bona acceptació dins d'Andorra i a l'estranger, amb participació l'any 2006 de 41 plans d'empresa.

Per tal de revitalitzar el comerç estem convençuts que cal anar a buscar la qualitat integral, com a complement de l'atractiu actual del diferencial de preus. Els nous hàbits de compra dels nostres clients s'han diversificat i actualment busquen la qualitat dels productes, la qualitat en l'atenció al client i la qualitat de la imatge dels comerços, sense renunciar a obtenir el millor preu del mercat.

Per poder guanyar en qualitat és indispensable que el personal tingui una certa qualificació i estabilitat en l'empresa, i és aquí on destaca el rol de cada empresari, a fer polítiques de formació i incentius en el treball, que finalment porten els fruits a

l'empresari amb majors creixements de la seva productivitat.

L'Associació de Consumidors i Usuaris i la Cambra de Comerç estan col·laborant amb l'objectiu d'impulsar la capacitat competitiva de les empreses comercials andorranes, de crear i desenvolupar les eines de gestió i de formació que facilitin aquesta professionalització.

Dins d'aquests àmbits, també s'ha dut a terme una reunió amb presència de tots els comuns. Es pretén incidir en la dinamització de les zones de concentració comercial amb l'objectiu de millorar la percepció de l'entorn que envolta els nostres establiments. La col·laboració i la implicació dels comuns és totalment imprescindible, ateses les seves competències sobre el territori i els usos urbans.

El Govern està treballant en el projecte de llei del comerç, als efectes de regular, entre d'altres, les diferents modalitat de venda (rebaixes, promocions, liquidacions, saldos...) així com la garantia legal i comercial, indispensable per donar més bona imatge al comerç i alhora donar més garanties als consumidors i usuaris.

El Partit Liberal d'Andorra està convençut que és necessari reorientar l'economia del país cap a una organització del sistema productiu i de serveis més competitiva, que vol dir més moderna i de millor qualitat.

Alain Bernat i Gallego

*Conseller general del grup parlamentari liberal
i president al Consell General de la comissió legislativa d'Economia*

Programa

XII Jornades de la SAC

El futur del comerç a Andorra, cap a on va?

Dissabte 25 de novembre del 2006

Matí de 10 a 13,30 i tardes de 16h a 19h
Sala d'actes de Govern Prada Casaldet
Quartre Societat Andorrana de Comerç
Palau de la Música d'Andorra - C/Elisabet
Fundació Crèdit Andorrà
Coordinador: Sergi Teyssé i Cano

matí

de 10,00 a 13,30 hores

- Presentació de les XII Jornades: *El futur del comerç a Andorra, cap a on va?*
Sergi Teyssé i Cano, economista i coordinador de les XII Jornades
- *Età de formació professional de curs al comerç*
José Santamaría, professor del Lycée Corneille de Forç
- *Com innoven les empreses?*
Néstor Bosch i Balcells, MBA, ESADE i cap de promoció econòmica de l'Oficina d'Innovació Empresarial (OIE)
- *Dades a l'entorn de l'impacte del sector comercial en l'economia del país*
Joan Solar i Donsa, economista i cap del Servei d'Estadística del Ministeri de Finances
- *Contribució de la lluita contra el frau d'usuaris a la millora del comerç andorrà*
Jordi Jansó i Rosell, agent de dretes i sotodirector de lluita contra el frau d'usuaris
- *Notes sobre el comerç a Andorra dels anys 30 als 50 del segle XX*
Pere Cantorn i Montanya, historiadador
- *Oportunitats comercials d'Andorra amb Xina*
Yehong Ai, economista, MBA, directora general i fundadora de Xina Quedó
- *El sector comercial: perspectiva des de la PIME*
Marc Pons i Martíell, secretari tècnic de l'Associació de la Micro, Petita i Mitjana Empreses d'Andorra (PIME)
- *El comerç d'Andorra, reforma o revolució?*
Antoni Miralles i Clascó, director de Orens Magatzems Pyramides
- *La visió Andorrà 2020*
Sergi Nadal i Olibas, secretari d'Estat de l'Agència Andorra 2020
- *Reptes del comerç d'Andorra*
Francisco Pallares i Viladomat, empresari i president de la Cambra de Comerç, Indústria i Serveis d'Andorra
- *Debat*
- *Pausa per a dinar*

XII Jornades de la SAC

tarda

de 16h a 19 hores

- *Confessions d'alcova d'un compte d'exploració*
Carles Pascual i Casanova, titenciat en direcció i administració d'empreses per la UE i per l'Escola Superior de Comerç de Montpeller i director general d'Andrimas
- *El comerç, un problema de tota*
Xavier Altirer i Planas, empresari i president de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA)
- *Estratègies d'impuls per al comerç a Sant Julià de Loria*
Joan Parés, president de l'Associació de Comerciants i Empresaris Laurelans (ACEL)
- *La promoció del comerç a la part alta d'Escaldes-Engordany*
Tòmas Pascual i Casaboch, president de Calidias
- *El futur del comerç des de l'Associació de Consumidors i Usuaris*
Angelina Mas i Joaniquet, presidenta de FACU
- *La interrelació entre l'hostaleria i el comerç*
Jordi Daban i Alaisa, gerent hotelier i president de l'Associació d'Hostalers d'Andorra (ADHA)
- *Influència del marketing en el comerç*
Montserrat Ronchera i Santamarina, empresaria i presidenta del Club de Marketing d'Andorra
- *Impostos sobre el comerç: com ho fan en altres micro-estats?*
Roland Desbats, economista i president del Col·legi d'Economistes d'Andorra
- *Perspectives de futur des del CDA*
Enric Tansó i Vilas, empresari i conseller general del Centre Democràtic Andorrà - Segle XXI
- *Posició actual del comerç i visió del futur*
Jordi Font i Marimón, comerciant i conseller general pel Grup Parlamentari del partit Socialdemocràtic
- *La visió des del partit liberal*
Partit Liberal d'Andorra (PLA)
- *Debat*
- *Cloenda*

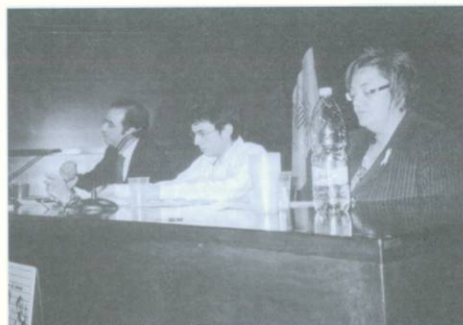
XII Jornades de la SAC

Imatges de les Dotzenes Jornades de la Societat Andorrana de Ciències

Llistat dels assistents a les XII Jornades (no exhaustiu)

Assistents	Professió	Domicili
Altimir i Planes, Xavier	President CEA	Andorra la Vella
Angrill, Meritxell	Informadora turística	Andorra la Vella
Audí i Diego, Cinta	Periodista	Escaldes-Engordany
Bosch i Balada, Núria	Economista	Andorra la Vella
Borges, Elsa Maria	Funcionària	Sant Julià de Lòria
Canedo, Yasmina	Periodista	Andorra la Vella
Canturri i Montanya, Pere	Historiador	Andorra la Vella
Cavero i Muñoz, Pere	Ensenyant	Andorra la Vella
Daban i Alsina, Jordi	Hoteler	Escaldes-Engordany
Dallerès i Codina, Josep	Ensenyant	Encamp
Davasas, Pierre Olivier	Economista-OIE	Ordino
Destrée, Roland	Economista	Sant Julià de Lòria
Escaler i Penella, Pilar	Directora Cambra de Comerç	Andorra la Vella
Font i Mariné, Jordi	Empresari	Escaldes-Engordany
Fraissinet, David	Ass. C. P. Av. Meritxell	Andorra la Vella
Gil, Àlex	Periodista	Andorra la Vella
González, Francisco	Director Grans Magatzems Pyrenées	Andorra la Vella
Granyó, Xavi	Àrea de Comerç Govern d'Andorra	Andorra la Vella
Hernández i Moron, Lara	Responsable RR. HH.	Barcelona
Hidalgo i Vila, David	Director financer Ensisa	El Tarter-Canillo
Janer i Rossell, Jordi	Duaner	Encamp
Jover i Comas, Èric	Investigador químic	Escaldes-Engordany
Juan i Vañó, Joaquim	ACU	Andorra la Vella
Mach i Buch, Àngels	Farmacèutica	Canillo
Martí i Lahe, Helena	Operadora d'imatge	Escaldes-Engordany
Masó, Josep Maria	Texbor SA	Sant Julià de Lòria
Miralles i Gascó, Antoni	Director Grup Pyrenées	Andorra la Vella
Montesdeoca, Pere	Serveis	Sant Julià de Lòria
Nadal i Gabas, Sergi	Secretari d'Estat Agència Andorra 2020	Escaldes-Engordany
Naudi i Ubach, Conxita	Economista	Soldeu
Parés, Joan	Pastisser	Sant Julià de Lòria
Pascual i Casabosch, Tomàs	Empresari	Escaldes-Engordany
Pol i Solé, Antoni	Arquitecte	Canillo
Regada, Jordi	Obres	Andorra la Vella
Roca, Chantal	Dra. Màrqueting Gala Perfumeries	Andorra la Vella

Rodríguez i Miñana, Joan Carles
Ronchera i Santacreu, Montserrat
Rossell i Mas, Ramon
Santamarta, José
Sarmiento i Amaro, Joan Antoni
Soler i Dòria, Joan
Tarrado i Vives, Enric
Tejero i Cano, Sergi
Tilló i Torres, Jaume
Torres i Arauz, Enric
Yuhong Ai

Notari
Consultora
Comerciant
Director liceu Comte de Foix
Director ACU
Economista
Empresari
Economista
Enginyer agrònom
Director de Turisme
Economista. Dra. Gral. Xina Gestió

Sispony
Encamp
Ordino
Andorra la Vella
Escaldes-Engordany
Andorra la Vella
Andorra la Vella
Andorra la Vella
Canillo
Encamp
Andorra la Vella

Recull de premsa

21/11/2006

Les dotzenes jornades de la SAC se centren en el futur dels comerços

Les jornades de la SAC, que tindran lloc dissabte vinent, se centraran enguany en el futur del sector comercial al Principat. Tal com va destacar la presidenta de l'entitat, Àngels Mach, en aquestes dotzenes jornades "hem escollit el tema del futur dels comerços perquè es tracta d'un dels pilars de l'economia del Principat, i també per esbrinar si, realment, és un sector que es troba en crisi". És per això que la vintena de ponències analitzaran la qüestió "des de diferents vessants, com ara el polític, l'històric, el dels professionals del comerç o el dels usuaris i clients". Entre d'altres, a les jornades hi assistiran la presidenta de l'ACU, Angelina Mas (*El futur del comerç des de l'Associació de Consumidors i Usuaris*), el secretari d'Estat de l'agència Andorra 2020, Sergi Nadal (*La visió Andorra 2020*) o el president de la CEA, Xavier Altimir (*El comerç, un problema de tots*). Les jornades es desenvoluparan, de les 10 a les 19 hores, a la sala d'actes del Govern, a Prada Casadet.

25/11/2006

BREU

La SAC celebra unes jornades sobre el futur del comerç

ANDORRA - LA VELLA. Vint-i-un ponents donaran avui la seva visió sobre el futur del comerç. Es tracta de les jornades que cada tardor celebra la Societat Andorrana de Ciències. L'acte començarà a les 10 hores i finalitzarà a les 19 amb pausa per dinar a Prada Casadet.

26/11/2006

Diari d'Andorra

Any XV • Número 5.317

DIUMENGE, 26 DE NOVEMBRE DEL 2006

Preu: 1,80 euros

Les Jornades de la SAC tenen lloc sense la presència del ministeri

El comerç denuncia el dèficit d'infraestructures i els lloguers

QUALITAT

Els empresaris diuen que el sector funciona però que l'entorn frena els visitants

LOCALS

La Confederació Empresarial demana incentius perquè no hi hagi botigues buides

CONSUM

L'ACU alerta que les estafes de cinc societats perjudiquen tot el país

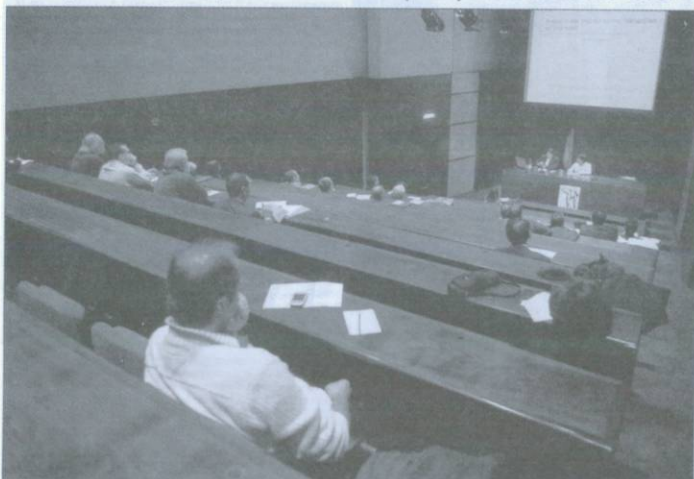
PÀGINES 3 I 4

XII JORNADES DE LA SAC

El comerç ha estat durant anys el pilar fonamental de l'economia i els empresaris no hi renunciïn i volen que aquesta situació continuï. Sobretot perquè asseguren que fan un esforç que no es veu recompensat per allò que han de fer les administracions públiques.

Els comerciants critiquen el dèficit de les infraestructures i el preu dels lloguers

■ Els empresaris asseguren que el sector funciona i que el que frena els visitants és l'entorn que troben

Les Jornades de la SAC sobre el futur del comerç van aplegar ahir pocs assistents més que els mateixos ponents.

DAVID RAMOS

P. M. Vivas
Andorra la Vella

La pèrdua d'atractiu i de competitivitat, la necessitat d'ofertir un servei de qualitat i d'especialitzar-se, de formar el personal o de tractar bé el client van ser alguns dels elements que es van esmentar ahir durant les XII Jornades de la SAC per explicar la situació del comerç. Tanmateix, molts dels ponents, i en particular els empresaris, van identificar la falta d'infraestructures i l'elevat preu del lloguer dels locals com a causes de les dificultats que pateix el sector.

El director de Grans Magatzems Pyrénées, Antoni Miralles, va criticar que el Govern digui "que el comerç és deficient" i es va preguntar a qui mira per fer aquesta afirmació, "perquè el 95 per cent dels visitants diuen que és millor o igual que el del seu país". I hi va afegir que s'ha de tenir en compte que "el 51 per cent dels visitants vénen el cap de setmana, aleshores o millorarem les condicions o no vindran perquè hi ha el carril bus i innovacions, però seguien els acompanyats de Sant Julià i les cues de dues hores per sortir". Miralles

Absència d'Economia, la PIME i el PLA

Tots els participants en les Jornades, patrocinades pel ministeri d'Extérieurs i la Fundació Crèdit Andorrà, van coincidir que les xifres demostren que el comerç és el motor de l'economia i van remarcar que s'ha de treballar perquè segueixi funcionant. Tanmateix, el debat no va ser de l'interès dels integrants de l'executiu, ja que no hi havia ni cap representant del ministeri d'Economia ni tampoc van comparèixer a les ponències que s'annuncien a càrrec seu cap membre de la PIME i del PLA. La representació del Govern es limitava al secretari d'Estat de l'Agència Andorra 2020, Sergi Nadal, que va escoltar totes les intervencions i va assegurar que l'executiu és sensible a les demandes, "perquè tots estem en el mateix vaixell", i va defensar que la feina per millorar la situació "passa per valorar més la diversificació i corregir elements, com ara la massificació en certes dades, les cues o la falta d'aparcaments".

va remarcar que hi ha moltes empreses del país que fa anys que treballen per donar qualitat i va defensar que "el comerç és bo, i si el Govern ens ajuda encara serà millor", i es va queixar que "es fan afirmacions com a dogmes de fe, perquè informació en tenim poca i no la compartim, i això dificulta la presa de decisions". A més, va dubtar que la

solució sigui "que es vulgui canviar els turistes per milionaris, i això no es farà ni en un dia ni en dos, si és que hi arribem".

En el mateix sentit es va expressar la directora de la Cambra, Pilar Escaler, que va indicar que "els visitants tenen una apreciació del comerç força correcta, però el problema és l'entorn i la circulació", i hi va afegir que

"no s'ha cuidat ni l'urbanisme comercial ni tenim les infraestructures adequades i les obres, l'especulació immobiliària o els camions per les avingudes no hi ajuden". Finalment, va defensar la marca Andorra Shopping "i complements turístics com ara l'ampliació de Caldesa o el giny de Carrot".

Un altre representant, el president de la Confederació Empresarial (CEA), Xavier Altmir, va dir que "espais poc funcionals, envellits i locals buits són imatges massa freqüents", i va admetre que "és responsabilitat del comerciant, però amb suport públic, perquè l'empresari no té cap incentiu per invertir i això hauria de canviar amb el nou marc fiscal". Altmir va sol·licitar "una política d'incentius perquè no hi hagi locals buits, ja que perjudiquen la imatge general i el botiguer del costat".

El secretari d'Estat Sergi Nadal, el director d'Andimesa, el president dels comerciants de Sant Julià i el director de l'Associació de Consumidors (ACU) es van referir al lloguer dels locals, "que perjudica el comerç perquè ha crescut sense adaptar-se a la situació del sector".

Les frases

"Cal millorar les condicions o no vindrà gent perquè hi ha el carril bus però segueixen les cues per sortir"

Antoni Miralles
Director Magatzems Pyrénées

"No tenim les infraestructures adequades i les obres i els camions per les avingudes no hi ajuden"

Pilar Escaler
Directora de la Cambra

"Cal una política d'incentius perquè no hi hagi locals buits perquè perjudiquen la imatge i el botiguer del costat"

Xavier Altmir
President de la CEA

"Les administracions cal que tinguin cura de millorar les infraestructures amb més sensibilitat comercial"

Carles Pascuet
Director general d'Andimesa

"És difícil lluitar contra els costos i en particular amb el preu del lloguer, ja que no s'ha adaptat i no para de créixer"

Joan París
President de l'ACEL

"És molt difícil ser empresari a Andorra perquè els lloguers dels locals són molt alts i la competència, ferotge"

Joan Antoni Sarmiento
Director de l'ACU

XII JORNADES DE LA SAC

L'ACU alerta que les estafes de cinc comercers fan mal a tot el sector**El 47% de les queixes dels consumidors són de visitants per problemes a les botigues**P. M. Vivas
Andorra la Vella

El director de l'Associació de Consumidors i Usuaris (ACU), Joan Antoni Sarmiento, va centrar la ponència que va fer ahir a les Jornades sobre el futur del comerç a remarcar que gairebé la meitat dels expedients que tiren endavant després de la queixa d'un consumidor "estan relacionats amb botigues del sector del so, la música, la imatge i l'electrònica". I va precisar que d'aquest global "en el 80 per cent dels casos els denunciats són quatre comerços situats en avingudes de primera línia i una cadena de botigues". Sarmiento va qualificar "de molt gravissims i autèntiques estafes" els comportaments d'aquests establiments i en va enumerar alguns: "Venda d'aparells de segona mà, de telèfons mòbils amb sistemes incompatibles amb els europeus, mòbils espallats que han estat venuts com a nous, càmeres de fotos usades o vendes sense garanties perquè diuen que Andorra no és un país europeu".

Des de l'ACU es va comentar que saben "que a França hi ha webs on es parla en general malament del comerç andorrà per culpa d'aquests quatre comerços, que sumen un deu per cent i estan fent molt mal". El director del col·lectiu que defensa els

Els productes d'imatge provoquen bona part de les queixes.

Les xifres**Cinc comerços conflictius**

L'ACU assegura que quatre comerços i una cadena de botigues acumulen un 80 per cent de les queixes que transiten.

47% de queixes de turistes

Canvia la meitat dels dossiers de l'ACU els motius queixes de visitants i alerta de la repercussió que això té per al turisme.

consumidors va remarcar que del global de dossiers que tramita l'ACU, "el 47 per cent són de turistes i visitants amb la repercussió que això té per al turisme, perquè calculem que només el 20 per cent dels que tenen un problema presenten una queixa".

Joan Antoni Sarmiento va demanar que aquestes pràctiques "són incompatibles amb el comerç de qualitat", que es pretén que sigui el que identifiqui l'oferta del país, i va puntualitzar "que el sistema que hi ha fins ara no facilita la queixa i les sancions que s'imposen tampoc no ajuden i necessitem de manera imperiosa la llei del comerç". El director de l'ACU va afirmar que l'aplicació del sistema arbitral de consum representa una millora important per solucionar conflictes i per a la imatge dels establiments del país. Tanmateix, va remarcar que el pla de comerç que està elaborant el Govern "inclou moltes iniciatives, però una ha de ser posar fi a aquestes pràctiques irregulars".

Joan Antoni Sarmiento va comentar que és complicat canviar la dinàmica i com a exemple va comentar que un d'aquests comerços, "que acumula en deu anys un total de 123 queixes", ha demanat adherir-se al sistema arbitral i se li ha denegat mentre no canviï de conducta, "i no ho entén perquè no pensa que estigui fent res malament".

Un 24 per cent dels assalariats tenen feines relacionades amb botigues

El pes de la massa salaral del sector comercial en el global de l'economia se situa actualment en un 24 per cent, segons va explicar ahir el cap del servei d'estudis del Ministeri d'Economia, Joan Soler. Aquesta xifra és encara significativa tot i que ha anat perdent pes respecte de les millors èpoques del sector, quan es va situar en el 30 per cent, i la pèrdua ha anat a favor del creixement del sector serveis i de la construcció. I va precisar que la davallada "es pot imputar a la diversificació de l'economia, que no ha de ser dolenta perquè és un complement", i es pot dir que l'actual "és un moment de recessió, però són cíclics".

Soler va indicar que si s'analiza la xifra d'establiments, "els del comerç representen un 39 per cent, amb 2.825 en total", i va assenyalar que cada any es registra un creixement "tot i que cada vegada a un ritme més lent".

"El nombre de visitants no mesura el benefici, sinó el que gasten"

El president de l'Associació d'Hotelers (AdHA), Jordi Daban, va defensar ahir la necessitat que l'hostaleria i el comerç treballin d'una manera unitària perquè ambdós sectors atenen un mateix client. L'empresari va manifestar que "no és la del nombre de visitants la xifra que mesura el benefici per a una destinació, sinó el que gasten, i cal un pla conjunt per treballar en aquest sentit". I l'aposta que va fer va ser la de buscar un client d'un elevat poder adquisitiu, "de qualitat, de valor afegit i car", abans que el de la clientela barata. Per això "calen hotels i botigues més prestigiosos", i va plantear la pregunta de si per aquesta raó "ens hem de quedar amb els hotels que tenim o han de venir Hiltons, Sheratons o cadenes d'aquest nivell".

Jordi Font titlla de "paràsits" els propietaris, els bancs i els comuns**Eric Tarrado demana que es fixi un model impositiu "moderat"**Clinta Audi
Andorra la Vella

Els consellers generals Jordi Font i Eric Tarrado van participar en les Jornades de la SAC representant els seus grups, els PS i CDA+Segle 21, respectivament, en un torn de paraula destinat als grups parlamentaris (des del PLA no va acudir ningú, aduint "motius d'agenda").

J Font va voler parlar dels "paràsits del comerç, referint-se a aquells que han viscut al voltant del sector" i que ara semblava que vulguin sacrificar la gallina dels ous d'or. Amb el rang de paràsits, segons el socialdemòcrata, s'han d'inscrure el sector financer, els propietaris dels locals, que imposen elevats preus de lloguer, els comuns, perquè "augmenten les taxes

La frase

"El premi d'honor dels paràsits és per al ministre de Finances. Qui és ell per dir que un sector s'ha acabat?"

Jordi Font
Conseller general del PS

deis impostos sense fi" i "emprenen iniciatives urbanístiques agosarades", i els mateixos usuaris del comerç, que moltes vegades són "intransigents" davant de les cues i les aglomeracions. Però el conseller del PS va voler dedicar "el premi d'honor del sector parasiari" al mi-

nistre de Finances, Ferran Mirapeix, per les declaracions que va fer aquesta setmana en què assegurava que l'època dels basars ha arribat a la seva fi. "Qui és ell per dir que un sector s'ha acabat?", es va demanar. I el polític, en la conclusió, va advocar perquè els comerciants busquin iniciatives conjuntes i facin portar a terme contenedors "per poder espolsar-se els queixes que els estan ofegant".

D'altra banda, Tarrado va apuntar que el comerç és el reclam "indiscutible" del turisme a Andorra, i que des del Govern i la societat "no es pot exprimir la gallina dels ous d'or perquè deixari de pondre". I en aquest sentit, va demanar que el model impositiu que s'apliqui sigui moderat, perquè no es pot fer servir el comerç "per nodrir les

arquies de l'Estat d'una manera excessiva". El líder centrista va proposar idees a l'execuciu, com ara la de dur terme campanyes de promoció turística com a possible eina per incentivar el comerç, perquè "la marca Andorra encara existeix i té un futur prometedor, però se l'ha d'ajudar".

L'èxit de la fiscalitat

El president del Col·legi d'Economistes, Roland Destèbe, va exposar diversos exemples de microestats d'arreu del món per comparar-los amb Andorra. Va parlar de llocs com ara Liechtenstein o San Marino, que no han basat la seva economia en el comerç, sinó en d'altres sectors, a diferència de Gibraltar, que no imposa IVA als productes i aciu habitualment "llargues cues de turistes".

Destèbe també va assenyalar que bona part de l'èxit d'Andorra s'explica per la fiscalitat i la llibertat per decidir quins impostos aplica, "però que el comerç ha d'evolucionar i buscar altres fórmules més modernes per créixer".

ECONOMIA

Els comerciants volen que es liberalitzin els horaris i que s'adapti el del transport públic

P. M. Vivas
Andorra la Vella

Els empresaris del comerç consideren que ja ha arribat el moment de la liberalització dels horaris perquè els establiments puguin adequar-se al màxim a les demandes dels turistes, en concret perquè ara s'està elaborant el calendari de l'any vinent. Aquest va ser un dels temes de debat que van sorgir durant les Jornades sobre el futur del comerç que va organitzar la SAC i es va comentar com a exemple que aquesta mateixa setmana a Berlín s'ha aprovat una total llibertat d'horaris perquè la ciutat té cada vegada més una vocació comercial.

El secretari d'Estat de l'agència Andorra 2020, Sergi Nadal, va destacar que en aquest sentit "hem de ser capaços de trobar

alternatives i fer compatible la liberalització i la conciliació de la vida laboral i familiar per donar un nou impuls davant de la competència". Tanmateix, la directora de la Cambra de Comerç, Pilar Escaler, va remarcar que "la tendència que s'ha de seguir és la de la liberalització", i va precisar que "no s'ha de confondre amb el tema dels horaris perquè el que cal és adaptar-se a la demanda" i organitzar els torns de la manera més convenient.

El president de la Confederació Empresarial (CEA), Xavier Altimir, també es va referir als horaris, però en concret per les deficiències dels serveis públics respecte als empleats del comerç, "perquè s'hauria d'adaptar a l'especificitat que el visitant espera que els establiments estiguin oberts". L'empresari va llançar les preguntes de "si té

Els empresaris demanen que es pugui obrir quan els turistes esperen comprar.

D. RAMOS

Les demandes

Libertat d'horaris

Els empresaris demanen poder obrir amb llibertat perquè recorden que els turistes vénen a comprar i se'ls ha de donar resposta.

Bus i guarderies

Els comerciants reclamen que el transport públic i les guarderies tinguin horaris de tancament adaptats als dels empleats del comerç.

sentit que el bus per a les parròquies altes deixi de funcionar abans del tancament dels comerços o que les escoles bressols no

s'adaptin a l'horari comercial". Altimir va assegurar que "aquestes mancances provoquen que la gent estigui marxant del país

perquè són serveis que hi ha als pobles del voltant", i va demanar un esforç conjunt "perquè no serveixi separatament ni el de les administracions ni el dels empresaris".

Finalment, el president dels comerciants de Sant Julià, Joan Parés, va sol·licitar també "horaris més flexibles perquè hem detectat que hi ha gent de la Seu que puja a comprar quan surt de treballar i llavors s'ha de tancar més tard de les vuit de la tarda".

FINANCES

El perill de les falsificacions

Les inspeccions de lluita contra el frau han permès comissar rellotges, Viagra, bosses de mà i roba il·legal

P. M. Vivras
Andorra la Vella

Els articles que aparenten ser d'una marca i en realitat són una falsificació circulen pels mercats mundials i Andorra no n'és una excepció. Tanmateix, "no és que sigui un problema important, sinó que s'han detectat puntualment algunes falsificacions, però no en uns volums preocupants", va assegurar el sotsdirector de lluita contra el frau de la duana, Jordi Janer. I és que el filtre de detecció d'aquests productes és el control de mercaderies quan es revisa la declaració en un dels dos punts duaners.

El que s'ha detectat són majoritàriament productes destinats a particulars que els han comprat per Internet. "com ara rellotges, medicaments, bàsicament Viagra, o peces d'electrònica. I és amb bona fe perquè no ho sospitem", i també roba i bosses de mà. La via d'arribada és el correu postal i el moviment és petit "perquè no hi ha mercats ambulants, cosa que ho fa més perillós perquè quan es compra en un establiment no es pensa que pugui ser il·legal", va indicar el cap del servei jurídic de la duana, Albert Hinojosa. En total, el 2004 es van fer dues intervencions en què es van interceptar una quarantena d'objectes -rellotges i bosses de mà- i el 2005 se'n van en 150 euros. Tots els productes falsificats van acabar sent destruïts.

L'operativa que s'aplica quan hi ha indicis que un article pot no ser original "és posar la mercaderia en règim suspensiu i actuar com a intermediària per facilitar al titular de la marca que pugui emprendre accions legals", va indicar Hinojosa. Llavors l'article es reté tres dies i es contacta amb el mandatari, que és el representant legal de la marca a Andorra, que fa una demanda d'intervenció per obtenir totes les dades relacionades amb l'operació. Si el representant vol ho reté deu dies més. "tot assumint la responsabilitat de possibles reclamacions per danys i perjudicis", i es comprova la legalitat del producte.

S'arriba a vendre

Hinojosa va remarcar que "l'únic paper de la duana és bloquejar la mercaderia perquè la marca pugui posar una demanda civil o una querrela criminal contra qui la importa quan es confirma", i va explicar que moltes vegades s'arriba a un acord i la marca declina emprendre accions legals a canvi que qui ho porta s'avingui a destruir aquesta mercaderia il·legal. Tanmateix, ha succeït que la mercaderia fraudulenta ha acabat als establiments. El motiu és que la marca afectada ha considerat

Una partida de bosses falsificades interceptada pels agents de la duana.

Un negoci molt atractiu perquè dóna molts beneficis i està poc castigat

Els milions d'euros que es mouen a conseqüència dels productes falsificats han convertit aquest negoci fraudulent en un sector en expansió. El motiu és que "és molt atractiu perquè una persecució legal inferior a d'altres activitats delictives, o sigui, que el benefici que s'obté és elevat en comparació amb les conseqüències que té un comís", segons va destacar Albert Hinojosa. El cap del servei jurídic de la duana va precisar que en comparació, per exemple, amb les penes que s'aplica al tràfic de drogues les legislacions "són menys dures".

Però la xifra que és superior és la xifra que genera el moviment d'articles il·legals al món si es compara amb els estupefactants. Així, Jordi Janer va indicar que les estadístiques mundials revelen que "un quil·lo de CD pirates representen un benefici de 3.000 euros, mentre que un quil·lo de cànnabis en suposa 1.000". I hi va afegir que es calcula que aquest negoci fraudulent "mou mig bil·lió d'euros per any a Europa i va creixent", del qual s'han comprovat que un 70 per cent de la mercaderia de contraban que circula al continent s'expedeix a la Xina i també són llocs d'origen Taiwan i Corea.

Des de la duana van remarcar finalment que la Interpol ja ha alertat que "hi ha dades que demostren que aquest negoci és una font de finançament de les màfies internacionals i també del terrorisme, perquè s'han trobat vincles amb aquestes organitzacions".

Els elements

CORREU

La majoria dels articles falsificats que s'han interceptat a la duana han estat adquirits per particulars en compra per Internet i la via d'arribada al país ha estat un paquet que s'enviava per correu postal.

VIAGRA

La Viagra és un dels productes més falsificats al món i és un dels que s'han detectat en el control duaner, juntament amb bosses de mà, articles de roba i complements i peces d'electrònica.

LEGISLACIÓ

L'única actuació davant d'una importació de mercaderia il·legal correspon a la marca afectada que en ocasions ha permès que es venigués el producte perquè no li veia la pena el lígit en ser poca la quantitat.

Els complements són altres dels articles que s'han comissat.

que "no val la pena per deu bosses emprendre accions legals i llavors ens veiem obligats a permetre'n l'entrada".

Des de la duana es va remarcar que en general "qui consumeix aquests productes és més còmplice que víctima", perquè és evident que la diferència de preu que li ofereixen és perquè

hi ha alguna il·legalitat. I van remarcar que el món de les falsificacions no té límits "perquè s'han descobert vàlvules cardíacques, pastilles de fre amb herba prensada i peces d'avions i de vehicles, perquè es falsifica tot". El més preocupant, segons Janer, "són productes com ara el tabac il·legal, fet amb fulles de

plànta, perquè té efectes nocius per a la salut, o medicaments sense el principi actiu i en principi són innocuos, però a l'Àfrica ja han comportat morts i al Brasil". I va concloure que es tracta d'un assumpte molt greu perquè l'OMS ha detectat que "el 10 per cent dels medicaments que hi ha al món són falsificats".

LA DOTZENA EDICIÓ DE LA CITA SE CELEBRA DISSABTE

►► Mach, Pampliega i Caveró, ahir, durant la presentació de les jornades.

Les Jornades de la SAC se centren en el futur del comerç

M. F. ANDORRA LA VELLA

Les 12es Jornades de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), que se celebren aquest dissabte, centraran el debat en el futur del comerç. La presidenta de l'entitat, Àngels Mach, va exposar ahir que el comerç és un dels pilars de l'economia andorrana i que recentment s'està parlant de crisi en aquest sector, de manera que les Jornades servirán, entre al-

tres aspectes, per abordar aquesta qüestió. Per la seva banda, la directora de Comunicació Institucional i Programes Culturals de Crèdit Andorrà (l'entitat que patrocina les Jornades), Elena Pampliega, va destacar la idoneïtat del tema precisament en el moment actual.

Les Jornades constaran de 20 ponències a càrrec de diversos experts, que abordaran la qüestió del futur del comerç des de diferents

punts de vista: l'economia, la formació, la innovació, l'associacionisme, la política i la història, entre d'altres, tal com va posar de manifest el secretari de la SAC, Pere Caveró.

La cita arrencarà dissabte a les deu del matí a la sala d'actes de Prada Casadet i és previst que duri fins a les set de la tarda amb una pausa per dinar. Mach va exposar que cada any l'assemblea de socis tria la temàtica de les Jornades amb la premissa que siguin temes d'interès per al país perquè hi hagi un debat social. Posteriorment, les ponències es recolliran, com cada any, en una publicació. ■

►► JORNADES DE LA SAC COMERÇ

Avui durant tot el dia a Prada Casadet es faran diferents ponències emmarcades en les 12es Jornades de la SAC, patrocinades per Crèdit Andorrà. El tema central serà el comerç a Andorra i es parlarà tant de la situació actual com dels reptes per al futur. L'accés és lliure.

Andorra la Vella.
Informació: 829 729.

►► Unes jornades anteriors.

12es Jornades de la SAC

El futur del comerç passa per la qualitat

Quatre comerços sumen el 80% de queixes que arriben a l'ACU

Les noves taxes i el preu dels lloguers són els problemes més seriosos

Les infraestructures viàries i les obres han perjudicat el sector

12es JORNADES DE LA SAC

Pe'l comerç, el futur passa per la qualitat, la formació i un pla global

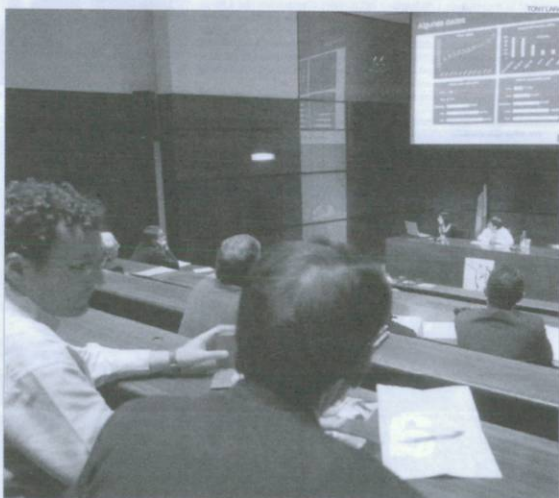
El sector assenyala el preu del lloguer i les noves taxes com a inconvenients

Les dades del Govern posen en evidència la davallada econòmica

MARITA FERNÁNDEZ*
ANDORRA LA VELLA

Cal que el comerç faci canvis per continuar sent atractiu com abans. Aquesta sembla que és la conclusió principal que s'extreu de les 12es Jornades de la Societat Andorrana de Ciències (SAC), que estaven dedicades a discutir el futur del sector. Ahir, en el marc de les 19 ponències que van configurar el programa, es van assenyalar algunes de les solucions, que passen essencialment per potenciar la qualitat, la unió d'esforços i la formació del personal.

Així, per exemple, el director de Grans Magatzems Pyrénées, Antoni Miralles, va exposar que les empreses han de tenir clar que han d'invertir en recursos humans, en innovació, i va fer una crida perquè alguna part del sector canvi de mentalitat i sigui més sensible al canvi. També va posar sobre la taula que cal una concepció, des del punt de vista de país, que el client és de tots i que si aquesta persona rep un tracte incorrecte en algun establiment això repercutirà en la resta del sector. També va exposar que els canvis no són ràpids i que si el que es pretén és crear un client de qualitat potser caldran 10 o 15 anys per aconseguir l'objectiu. És per això que va remarcar com un dels elements importants la formació del personal i va posar l'exemple dels grans magatzems que dirigeix, que

► Els assistents escolten la ponència de Yuhong Ai, ahir.

hi destinen un important pressupost.

Un altre dels apartats tractats són les infraestructures que envolten els comerços. Així, la directora de la Cambra de Comerç, Pilar Escalor, va exposar que a tot arreu s'han fet, per exemple, centres comercials o zones per a vianants, mentre que a Andorra no s'ha fet cap inversió en aquest sentit. Així, va exposar que el gran repté és la millora de l'entorn com-

mercial i hi va afegir que les enquestes que duu a terme la Cambra posen de manifest que els clients poden molt bona nota als establiments, de manera general, però suspensen l'entorn i la circulació en vehicle. Escalor també va concloure que el fet que hi hagi obres constants o d'especulació immobiliària no han ajudat a temps del sector comercial.

Precisament el tema del lloguer dels locals va ser una altre dels te-

mes recurrents de les diferents ponències. Així, per exemple, el president de la Confederació Empresarial Andorrana (CEA), Xavier Altmiter, va posar sobre la taula «la mala imatge que dona el fet que hi hagi locals desocupats. Així, Altmiter va posar sobre la taula la necessitat de crear incentius tant perquè hi hagi inversió dels empresaris com perquè els propietaris dels locals abastin els preus dels locals en comptes de tenir-los desocupats. Especialment crític amb el preu dels lloguers van ser tant el president de Calidat, Tomàs Pascual, com el conseller general del PS, Jordi Font. Font també va posar sobre la taula les noves taxes que apliquen de comuns. Diferents ponències també van posar en evidència la influència dels nous impostos en el sector.

LES XIFRES DE LA DAVALLADA / El cap del Servei d'Estadística del Ministeri de Finances, Joan Soler, va exposar les xifres que des de Finances han fet públiques sobre l'evolució del comerç. Així, va exposar que els comerços suposen el 39% dels establiments inscrits en el registre comercial i que la massa salarial que ocupa aquest sector és el 24% del total. Soler va concloure que la davallada es pot imputar a la diversificació econòmica i va exposar que el 60% de la facturació dels comerços correspon al mercat extern. ■

*fernandez@andorra.liperiodico.com

afegits

► **Perspectives**
Polítics convergents d'hotels i botigues

El president de l'Associació d'Hotels d'Andorra (AdHA), Jordi Daban, va exposar la necessitat que hi hagi polítics convergents entre els hotels i els comerciants, és a dir, que els dos sectors treballin per a un mateix tipus de client i amb els mateixos objectius. També va insistir que una de les apostes de futur és la qualitat, passant necessàriament per l'especialització tant comercial com en els altres serveis.

► **Fiscalitat**
El potencial d'Andorra ressecat d'altres estats

El president del Col·legi d'Econòmics, Roland Desteu va exposar els diferents impostos que graven el comerç en diferents països com ara Singapur, Luxemburg, San Marino o Mònaco. Una de les conclusions és el potencial d'Andorra respecte d'altres petits estats europeus quant al desenvolupament del comerç. També destaca la llibertat per decidir la fiscalitat.

► **Necessitats**
Escoles i transport adaptats als horaris

Xavier Altmiter, de la CEA, va posar sobre la taula dues de les reivindicacions dels treballadors que considera que poden repercutir també en la qualitat: que hi hagi escoles bressol i transport públic adaptats a les necessitats dels empleats del comerç. Les jornades van tenir un espai per a les visions polítiques del CDA i el PS. El PLA, tot i que era prestat, no va enviar cap representant a la ponència que li corresponia.

► **Evolució**
Sant Julià mira, en part, al mercat interior

El president de l'ACEL, Joan Paris, va exposar la davallada que ha patit el comerç de Sant Julià els darrers anys, en benefici d'Andorra la Vella i Escaldes. Així, va exposar que de ben segur el futur del sector en aquesta part del país ha de tenir compte el mercat intern. Parés va fer també una mica d'història de l'evolució del comerç, igual com va fer Pere Canturi.

Només quatre establiments copen el 80% de les queixes del sector

M. F.
ANDORRA LA VELLA

El director de l'Associació de Consumidors i Usuaris (ACU), Joan Antoni Sarmiento, va exposar ahir que només quatre comerços generen el 80% de les queixes sobre establiments comercials. Entre les pràctiques d'aquestes botigues d'electrònica, segons Sarmiento, hi ha la venda d'aparells de segona mà com si fossin nous, telèfons mòbils amb sistemes incompatibles a Europa, mòbils que no funcionen o fins i tot aparells sense garantia al·legant que com que Andorra no forma part de la Unió Europea no cal.

Tal com exposa Sarmiento, aquestes pràctiques comercials són

«incompatibles» amb un model de qualitat. Les dades de l'ACU també posen de manifest que el 47% de les persones que presenten denúncies són turistes i destaquen aquesta xifra ja que des de l'entitat consideren que només el 20% de les persones que vénen de fora i tenen un problema acaben presentant una reclamació.

Segons Sarmiento, aquestes pràctiques van en detriment de la resta, ja que la majoria dels empresaris es mostren preocupats per oferir un servei de qualitat.

Sarmiento va posar de manifest la necessitat que s'aprovi la Llei del comerç. De la seva banda, el secretari d'Estat de l'Agència 2020, Sergi

Nadal, va destacar que un dels eixos per potenciar l'increment de visitants passa per un pla de qualitat per al comerç i que la Llei del comerç és una de les etnes clau.

HORARIS COMERCIALS / D'altra banda, una qüestió sobre la qualitat del comerç que tant Nadal com la directora de la Cambra de Comerç van posar sobre la taula va ser la liberalització dels horaris comercials. Així, Nadal va posar l'exemple d'Alemanya, on s'ha liberalitzat l'obertura dels comerços, tot i que va insistir que cal tenir en compte la conciliació. Escalor també va exposar la tendència a la desregulació. ■

26/11/2006

El futur del comerç centra les Jornades de la SAC

Cal que el comerç faci canvis per continuar sent atractiu com ho era abans. Aquesta sembra que és la conclusió principal que s'extreu de les 12es Jornades de la SAC, dedicades a discutir el futur del sector.

»» SOCIETAT 8

Editorial

Una crisi anunciada que vol solucions

L'opinió del diari s'expressa només als editorials. Els articulistes hi exposen posicions personals.

En el que tots han estat d'acord en el marc de les Jornades organitzades per la SAC és en la recessió del comerç. També que només a través de la qualitat es podrà competir amb la cada vegada més forta competència exterior i traçar un futur per a aquest sector econòmic, un dels més importants al Principat.

No hi ha hagut gaires novetats. Els mateixos continguts s'han expressat en els indicadors econòmics elaborats pel Govern o en les enquestes que al seu moment va fer públiques la Cambra de Comerç. O sigui que una declaració se suma a un altra i totes complementen la idea que s'han de buscar noves sortides al comerç. Fins ara i dolorosament, tots d'acord. També en la solució de futur que és la qualitat.

Ens podem passar la vida amb sessions i reunions, estudis i enquestes i, si els resultats són els mateixos i les propostes també,

potser és el moment de parlar menys i treballar més.

Hem de partir de la base que el sector no perd, però sí que va a la baixa. O sigui, es guanya menys que abans, però globalment no es perd. Naturalment, aquest resultat poc li pot importar al petit comerciant, que sí que està passant problemes seriosos per subsistir. Un dels capítols més aclaparadors

REPETIR LA MATEIXA MÚSICA SENSE CANVIAR EL RITME ÉS NEGATIU

són els preus dels locals. D'altres, els problemes d'infraestructures. Ja fa molt temps que les obres han dificultat en primer lloc l'accés al país i, després, el desplaçament per l'interior. La revolució urbanística viscuda els últims temps ha fet possible molts edificis cars i, per tant, inassequi-

bles al petit comerciant. Les grans superfícies es mengen els més petits. Si atenem que aquest fenomen ha passat en altres llocs i estudiem la reacció que es va tenir, és fàcil arribar a la conclusió que només amb la qualitat i l'especialització es poden aconseguir resultats positius. Ja sabem que la recepta pot ser dura de prendre per a segons qui, però no hi ha cap altra.

En el capítol de la qualitat, un dels temes més preocupants són les queixes. Que només uns comerços que es poden comptar amb els dits d'una mà acaparin el 80% del volum de les queixes dels consumidors vol dir que s'ha de posar el remei oportú. Des del punt de vista oficial i corporatiu. S'ha dit el pecat, però no els pecadors, malgrat que els interessats ho saben i han de canviar.

Qualitat vol dir retrobar aquell concepte que va fer important el Principat. L'oferta més avançada al preu més competitiu. Fa molts anys que vivim d'aquesta renda i ara el benefici descendeix, perquè els altres s'han espavilat -no sempre ho fem nosaltres- i la globalització ha canviat moltes estructures. Hem de saber ser capdavanters com abans i avançar-nos als esdeveniments.

Noms propis

Angels Mach Presidenta de la SAC

Un any més, les Jornades organitzades per la SAC sobre temes que afecten el Principat han congregat una nodrida representació de persones per discutir, aquesta vegada, el panorama del comerç.

Opinió

el Periòdic d'Andorra

28/11/2006

LA PRESUNTA DEL 150. ¿Per què tantar ja em feu pensar que estic venent? apartem en doble fila?

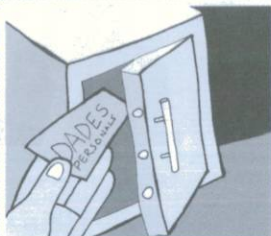
La bitlleta

La web del PLA i els blocs

Entre alguns ha guanyat l'opinió d'accedir a blocs sense un responsable legal, en què poc es construeix

La web del PLA és una plataforma que permet als ciutadans expressar les seves opinions i preocupacions sobre diversos temes d'interès públic. Aquesta iniciativa ha generat un debat sobre la responsabilitat legal dels continguts publicats a través d'aquesta plataforma.

La web del PLA és una plataforma que permet als ciutadans expressar les seves opinions i preocupacions sobre diversos temes d'interès públic. Aquesta iniciativa ha generat un debat sobre la responsabilitat legal dels continguts publicats a través d'aquesta plataforma.

¿Cap on va el comerç?

Pobre comerç nostre, vol ser absorbit amb l'espasa d'or de les operacions financeres del dubtós capital forà

TOMAS Pasqual*

Com a president de l'Associació de Comerciants, Empresaris, Hostalers i Restauradors de la part alta d'Escaldes de Nogueres, C a l l d e e que actualment aplega gairebé un centenar d'afiliats, fa quasi una dècada que lluto en defensa dels interessos del comerç de la parròquia.

Vam començar per ordenar el que teníem: botiga de barri, comerç especialitzat, serveis i empresa. Tal paraula em fa pensar automàticament en cadenes de botigues, grans magatzems, hotels i restaurants. Però empra vol dir emprendre, i comercialment parlant un empreneur és empresari, sigui petit, mitjà o gran, és des del petit botiguer, el bon comerciant, el prestador de serveis, el professional de les professions liberals, qualsevol persona activa que vulgui construir, ho faci i fins i tot si fracassa. Amb tals classificacions hi ha molta susceptibilitat, hi ha el botiguer que diu que no té el nivell de ser una empresa, o que ho és, hi ha el comerç que diu que és especialitzat i no ho és o es creu que ho és amb tot el que ven, hi ha el comerç que és especialista amb un producte determinant i no se n'adona, hi ha qui no veu més enllà de la seva voravira, taula, porta, i el factor sort és determinant independentment del seu exit.

Aquestes classificacions ens van portar a aplicar quotes anuals baixes i assequibles per al petit comerç i

ridícules per als grans, tenint tots els mateixos drets i obligacions: els fons es van destinar a imatge corporativa, màrqueting, distribucions, edició d'anuaris, formularis d'afiliació, queques i suggeriments, i amb alguna subvenció comunal a la creació d'una pàgina web amb base de dades per a comerç electrònic, un punt molt important per atreure turistes i nacionals amb les noves tecnologies. Mentrestant, els nostres associats tenien un adhesiu amb la imatge corporativa de Calldes i un certificat que els protegia fins i tot contra la competència desleial, nosaltres anàvem tenint reunions amb la Cambra de Comerç i la Unió por Turismo, feiem escrits contraris a la premsa, intervencions a la ràdio i a la televisió, i fíem d'intermediaris entre ells i el Comú; ens discutíem amb agents de circulació i fíem interminables accions a les quals ni tan sols ens obligaven els estatus.

Els comerços de sempre majoritàriament han tancat per jubilacions i les noves generacions han volgut decantarse cap a altres activitats comercials. Però sempre tindrem negocis familiars i generacionals, que uneixen una manera de fer clàssica amb cert toc antic però pensament modern i visió de futur, que aferra i consolida el dia a dia i multiplica les capacitats de l'èxit per lluitar contra el qui, sense cap mena d'escrúpols, posa la mateixa activitat al costat del veí amb el pretext que la competència és lliure; si, és lliure, però si respectem l'espai del teixit empresarial andorrà de les nostres persones de sempre i les seves generacions, que cada vegada es van més qualificades.

El comerç de sempre ha suportat canvis de circulació, moments de

Amb aquest punt el comerç entén que se li ha perdut el respecte i l'interès, que no se'l valora ni se'l vol protegir

crisi general, problemes d'aparcarment per als clients, poques zones de càrrega i descàrrega, agents de circulació que no han estat capaços d'aplicar la paraula tolerància i els abusos d'alguns clients en mal estacionament per estar al bar o petant la xerrada amb la dependenta de torn l'altre dia del barri.

Ara tant a la part comercial alta com baixa, com dreta o esquerra, la majoria es troba enmig del pitjor dels abusos: el preu del lloguer. Algunes han tancat, d'altres han posat un mur per dividir negocis diferents i pagar la meitat pràcticament facturant el mateix i tenint els mateixos resultats.

Fa més d'una dècada en un examen de català vaig dir que s'hauria

d'evigir als immigrants el mínim nivell: es va riure de mi, i actualment la nostra llengua és pràcticament inexistència i ara que demanen aquesta llengua, la majoria de personal no es comunica amb els nostres clients de sempre amb la seva nostra llengua, cosa que ens dona una imatge de poca cultura i preparació turística.

Fa anys que demano que es regularitzari el preu de l'habitatge, i em responen que no és possible ni en el lloguer ni en la venda. Andorrans i residents de tota la vida marxen i ens veiem en l'obligació de contractar personal de fora i extracomunitari, hem tingut queques contra hotels, restaurants, pistes d'esquí i cadenes de comerços on quasi sempre estan de liquidació o rebaixes; clients maltractats i humiliats per exigir la nostra llengua, i estafats per falsos professionals.

Ara tenim el problema de la Llei d'inversions estrangeres: es va dir que seria per a sectors no presents i ara resulta que algun dia, amb el ritme que sigui, serà per a tot l'entorn. Pobre comerç nostre, vol ser absorbit amb l'espasa d'or de les operacions financeres del dubtós capital forà. Amb aquest punt el comerç entén que se li ha perdut el respecte i l'interès, que no se'l valora ni se'l vol protegir, i la majoria de caicopropietaris podran doblar lliurement el preu dels lloguers perquè proliferin societats i franquícies estrangeres que absorbeixin el típic nacional negoci andorrà i l'exagerada i incontrolada lliure circulació de persones.

D'intrusisme i competència desleial, n'hi ha en la majoria de sectors; molts esperen l'obertura per operar legalment i, mentrestant, fac-

turen per empreses de fora, i fins i tot es passen lliurement pels carrers de les nostres parròquies. Però també tenim l'enemic a casa ja que molts directius de grans empreses són forans, apliquen per tot arreu tècniques de reunió i diversos cursos; i alguns propietaris que tenen molts diners i poca personalitat necessiten deixar-se entabanar per satisfer l'ego personal, ja que els de fora són els millors.

¿Quin futur té el comerç si amb aquest darrer punt se li fa un cop d'estat? Que per comerciar majoritàriament quedaran els negocis rentadora, les empreses familiars adinerades i els qui es poden permetre el luxe de comerciar fins i tot fora del Principat molt dolçament amb gust de sucre, els qui tinguin local prop lliure de lloguer o hipoteca, els comerços especialitzats que estiguin ubicats amb clientela fixa i fidel, i alguns botiguets de barri

per cobrir les necessitats essencials al principi de la nova xerrada.

¿Cap en va el comerç?, nosaltres continuarem apostant per l'especialització, el tracte familiar, el servei personalitzat, donar-nos vida entre els empresaris andorrans i residents de sempre consumint entre nosaltres al màxim que puguem i amb la veu pública fer sentir la nostra zona, la nostra parròquia i el nostre país perquè Escaldes-Engordany pugui ser empresarialment parlant un centre comercial a cel obert, allargant tant com puguem el tarannà de la manera de fer comerç de sempre, amb experiència, modernitat, formació, reciclatge i visió de futur, però amb la mirada respectuosa cap al nostre passat.

*President de Calldes, redaccio@andorra.elperiodic.com

Andosins

Raül

16/12/2006

8/1/2006

DILLUNS
8 DE GENER DEL 2007

el Periòdic d'Andorra 5

LA PREGUNTA
DEL DIA

¿Per què es parla tant del comerç i, en canvi, les accions són gairebé inexistents?

LA SOCIETAT ANDORRANA de Ciències i Crèdit Andorrà presenten avui les XII Jornades de Tardor de la SAC.

21/11/2006

SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES

La SAC tractarà el futur del comerç a les XII Jornades

Angels Mach, Elena Pampliega i Pere Calvo, ahir durant la presentació de les jornades.

LA ANDORRA LA VELLA

"El futur del comerç a Andorra: Cap a on anem?" és el títol de la XII edició de les jornades organitzades per la Societat Andorrana de Ciències. La presidenta de l'associació, Angels Mach, va explicar que volen posar l'interrogant en la possibilitat que el comerç del Principat estigui en crisi, per la qual cosa han convidat un total de vint-i-dos ponents del país. Les jornades tindran lloc aquest dissabte de deu del matí a set de la tarda a la sala d'actes del Govern a Prada Casadet.

Mach va comentar que les conferències programades oferiran "opinió, experiència i dades" sobre la situació del comerç i que, a més, hi esta-

ran representats els experts, les empreses privades i també l'Administració Pública.

Algunes de les xerrades són "Oportunitats comercials d'Andorra amb Xina", a càrrec de la directora general de Xina Gestió, Yuhong Ai; "El comerç d'Andorra, reforma o revolució?", a càrrec del director de Grans Magatzems Pyrenées; "La interrelació entre l'hostaleria i el comerç", a càrrec del president de l'AdHA, Jordi Daban; o "Impostos sobre el comerç: com ho fan els altres microestats?", a càrrec del degà del Col·legi d'Economistes, Roland Destrée, entre d'altres. Tanmateix, les formacions polítiques del Partit Liberal, el Partit Socialdemocrata i CDA-Segle XXI també oferiran el seu punt de vista

en una conferència pròpia.

La presidenta de la SAC va comentar que el tema escollit per enguany "és molt ampli i podríem haver convidat molts més ponents". En tot cas, Mach va expressar la voluntat que hi assisteixi un gran nombre de persones, ja que el debat toca de prop un sector gran de la població que podrà fer suggeriments i preguntes als conferenciant. De fet, un debat tanca les xerrades del matí i de la tarda per fer les jornades més participatives. L'economista Sergi Tejero serà el coordinador de les jornades.

La responsable de comunicació de Crèdit Andorrà, Elena Pampliega, va recordar que les xerrades són obertes a tothom. ■

El comerç denuncia el dèficit d'infraestructures i els lloguers

► El comerç ha estat durant anys el pilar fonamental de l'economia i els empresaris no hi renuncien i volen que aquesta situació continuï. Sobretot perquè asseguren que fan un esforç que no es veu compensat per allò que han de ser les administracions públiques. La pèrdua d'atractiu i de competitivitat, la necessitat d'oferir un servei de qualitat i d'especialitzar-se, de formar el personal o de tractar bé el client van ser alguns dels elements que es van esmentar durant les XII Jornades de la SAC per explicar la situació del comerç.

EDITORIAL

Absència injustificable

Les dotzenes Jornades de la SAC han servit aquest cap de setmana per debatre el futur del que fins ara ha estat el pilar fonamental de l'economia del país, el comerç, i que en els darrers anys ha vist com el seu pes dins d'aquesta economia anava disminuint progressivament. Els professionals del sector han incidit en el déficit de les infraestructures i en l'elevat preu dels lloguers com a aspectes clau en les dificultats per les quals travessa el comerç, i

han coincidit en la necessitat de potenciar la qualitat així com la formació del personal per assolir els reptes de futur. Sorpren, però, que en unes jornades cabdals per un dels sectors econòmics més importants del país no hagi estat present cap representant de l'Executiu, a excepció del secretari d'Estat de l'agència Andorra 2020, ni tampoc del Partit Liberal, absència sens dubte del tot injustificable.

10 | ANDORRA

27/11/2006

| XXII JORNADES DE LA SOCIETAT ANDORRANA DE CIÈNCIES

La SAC disculpa la PIME i el PLA per no ser a les jornades

Les XII Jornades de la SAC van aplegar unes seixanta persones

LORENA ANTÓN
ANDORRA LA VELLA

El responsable de diades, jornades i trobades de la Societat Andorrana de Ciències, Antoni Pol, va disculpar ahir l'absència total de membres del Ministeri d'Economia a les jornades realitzades dissabte i que tractaven del futur del comerç al país, i també la dels membres de la PIME i del Partit Liberal, que a més de no ser-hi presents tenien programada una ponència a càrrec seu. De fet, l'únic càrrec proper al Govern que va assistir a les jornades va ser el secretari d'Estat de l'Agència Andorra 2020, Sergi Nadal, un dels conferenciats del matí.

Pol va afirmar que la no compareixença d'aquests va ser deguda a "malentesos, accidents i problemes d'agenda" i que la pròpia organització de la SAC va tramitar tard les invitacions. Malgrat tot, hi va afegir que "teniem l'esperança

> Els ponents van criticar la manca d'infraestructures i l'elevat cost dels lloguers comercials

que al final s'ho podrien arreglar, però no va ser així". Les dues conferències de la PIME i del PLA que van quedar desertes s'inclouran, de totes maneres, en la publicació que la SAC fa anualment de totes les conferències. Pol va afirmar que una seixantena de persones van assistir a les jornades i va valorar la xifra com a positiva ja que va destacar que "no és el comerciant qui ha de definir" i teoritzar sobre el futur del seu sector "sinó que ho han de fer determinats experts, que és el que va passar".

Així, la vintena de conferències aplegades a les XII jornades de la SAC van destacar la necessitat que el comerç del

Principat confii en ell mateix i van assegurar que "encara té molta corda", per la qual cosa van lamentar les darreres declaracions de membres del Govern que anaven en una altra línia.

De la seva banda, el director de Grans Magatzems Pyrenées, Antoni Miralles, es va mostrar optimista davant la possibilitat de combinar la qualitat amb una política diferencial dels preus. En aquest sentit, la major part dels ponents va apostar per una fiscalitat relaxada que no ofegui els comerciants.

Tanmateix, els conferenciats van criticar la manca d'infraestructures del Principat i l'elevat cost del lloguer que han de pagar els botiguers. En aquest sentit, el president de la Confederació Empresarial, Xavier Altimir, va demanar que s'endegui una política d'incentius per tal d'evitar la presència de locals buits. ■

Les XII Jornades de la SAC
debatran sobre el present
i el futur del comerç

P5

DIAMARTS 21
DE NOVEMBRE
DE 2006

andorra

diaràmbes
andorra
5

Les XII Jornades de la SAC debatran sobre el present i el futur del comerç a Andorra

→ Una vintena de ponències reflexionaran sobre l'estat actual del sector i el seu desenvolupament aquest proper dissabte

Congressos

Les XII Jornades de Tardor de la SAC tindran com a motiu de debat «El futur del comerç a Andorra, cap on va?».

La Societat Andorrana de Ciències (SAC) organitzarà aquest proper dissabte, 25 de novembre, les seves XII Jornades de Tardor, que proposaran una reflexió a l'entorn del futur del comerç, un dels pilars econòmics del país.

La trobada, oberta al públic en general, comptarà amb la presència d'una vintena

de ponències que desenvoluparan les seves diferents visions sobre l'estat actual del sector i la seva adaptació al futur, a més de participar en el debat que serviran de cloenda a l'acte.

Les ponències, tractaran d'oferir algunes respostes a una certa crisi que sembla viure el comerç i tot això des dels diversos àmbits que combina el sector.

Així, a la sessió del matí de les Jornades, es parlarà de la formació de personal de cara al comerç, de com poden innovar les empreses, es presentaran dades sobre l'impacte del comerç a l'economia nacional i de la contribució de la lluita contra el frau d'una a la millora del comerç.

També tindrà el seu espai

un recull de notes sobre el comerç a Andorra a mitjans del segle XX, així com les oportunitats comercials del país a la Xina.

La primera part de l'acte conclourà amb les perspectives de futur que es té, tant des de les associacions professionals com des de l'Agència Andorra 2020.

La sessió de la tarda tindrà també la participació d'una sèrie de ponents provinents dels col·lectius que apleguen els professionals del comerç i els projectes que sobre el sector mantenen les principals formacions polítiques nacionals, PLA, PS i CDA.

Totes les ponències presentades a les XII Jornades, així com els debats i aportacions que poden sorgir en el

Angels Mach, Elena Pampliega i Pere Cervero durant la presentació de les XII Jornades de Tardor de la SAC.

Diversitat de conferenciant

Representants dels diferents agents socials, econòmics i polítics faran aportacions sobre el sector econòmic més important del país

seu decurs seran recollits, com és tradicional, en una publicació que serà editada pròximament per la SAC.

Aquest acte s'emmarca en en tot el seguit d'activitats que organitza durant l'any la SAC i que giren sobre afers

que afecten la societat del país.

Les XII Jornades de Tardor, que compten amb el patrocini del Ministeri d'Assers Exteriors, Cultura i Cooperació, i de la Fundació Crèdit Andorrà, tindran lloc a la sala d'actes de Govern a Prada Casadet a partir de les 10.00 hores de dissabte.

Les jornades de la SAC
conclouen que hi ha d'haver
canvis perquè el comerç
torni a ser atractiu

P5

El comerç demana canvis per tornar a ser atractiu

Les XII Jornades de la SAC van analitzar el paper del sector a l'economia del país

Congressos

Les XII Jornades de la SAC van finalitzar amb la conclusió que són necessaris canvis perquè el comerç torni a

ser atractiu. Una part dels ponents de les jornades, en general empresaris del sector, van coincidir en les seves apreciacions sobre l'estat del comerç i van atribuir com a causes de les dificultats la pressió fiscal per part del Govern i dels co-

muns, la falta d'infraestructures adequades i els elevats preus dels lloguers, fet i que va ser opinió majoritària -amb el suport de les dades que així ho indiquen- que el comerç encara és el principal motor de l'economia nacional. En aquest sentit, es van assenyalar algunes possibles solucions, que passarien per potenciar la qualitat, l'eficiència i la destinació de recursos per a la formació del personal.

El debat sembla, però, que no va ser de interès

dels membres del Govern, que no hi van assistir, ni del partit que el forma, ja que l'encarregat representant dels liberals va fallar a la competència, a igual que va fallar a la seva el ponent de la PIME. La representació de l'Administració es va limitar al secretari d'Estat de l'Agència Andorra 2020, Sergi Nadal, que va assegurar que el Govern està obert al diàleg i al consens i va exposar el futur que l'E-xecutiu contempla amb les noves lleis econòmiques.

Les 19 ponències presentades van tenir en comú que la renovació del sector passa per la implicació de tots els agents socials, econòmics i polítics. D'aquesta manera, el director dels Grans Magatzems Pyrénées, Antoni Miralles, es va referir que «Andorra és un país, però també és una empresa».

Les XII Jornades de la SAC van comptar amb el patrocini del Ministeri d'Assers Exteriors i de la Fundació Crèdit Andorrà.

↳ Repòquer de dones

La salut del comerç

MONTSERRAT RONCHERA

Periòdicament podem llegir i escoltar als mitjans nacionals que la salut del comerç no és bona, que ja s'estan sentint, més o menys fortament, els símptomes d'aquesta crisi tan anunciada. El patiment d'aquest sector és tan palpable que el divendres 17 de novembre les primeres sessions del congrés de màrqueting es van dedicar a parlar del comerç i que el proper dissabte 24 de novembre la Societat Andorrana de Ciències va destinar la jornada a debatre sobre el futur del comerç. Vaig assistir a ambdós actes i, malauradament, qui més es va trobar a faltar en l'assistència van ser els comerciants.

No m'he pogut estar, al llarg de la setmana, de comentar el fet amb alguns petits empresaris del comerç que, per un motiu professional o altre, m'he anat trobant. Els feia partícips de la meua incomprensió d'aquesta situació, ja que davant la malaltia el que fem tots és buscar el remei; ells, en canvi, semblava que delugien totes aquelles tècniques o suports que se'ls podien proposar.

Les respostes han estat molt diverses, però totes tenien un punt comú: els remeis arriben tard; i alguns, fins i tot, pots ser més pessimistes, em deien que estaven tocats de mort: els increments dels preus dels lloguers, la ferocitat d'algunes taxes comunals, l'èxit comercial i relatiu en alguns casos del gran eix urbà Meritxell-Carriemany, han acabat amb el petit comerç d'altres barris i parròquies. Tots deien també que no s'han estat de braços creuats veient com s'acabava el seu temps: han procurat lluitar, la major part dels casos individualment i en altres poques ocasions col·lectivament, però de res no els ha servit. I ara, amb la ràbia i la pena al cor, veuen com des dels estaments públics es parla de noves accions per afavorir el comerç, quan, impotents, ja tenien que la seva malaltia sigui incurable. // opinió@mes.ad

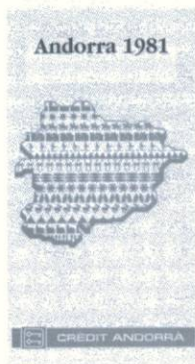
↳ Editorial

L'estat del comerç

Per enèsima vegada –aquest cop el marc ha estat la Jornada de tardor de la SAC celebrada dissabte–, veus autoritzades del sector comercial han constatat, amb arguments i dades, la pèrdua de competitivitat, mentre que alhora han denunciat els elements que coadjuven a aquesta realitat. Es tracta d'una lamentació que ja fa anys que es repeteix i que no fa sinó reflectir l'evolució general del sector, que ha estat marcadament regressiva. Ara bé, per fer front a aquest estat de coses, no n'hi ha prou de reclamar als poders públics una moderació en els impostos, unes millors infraestructures i unes polítiques que propiciïn la contenció dels lloguers; també els comerciants s'han de «mullar». Quan, entre les possibles solucions, els tècnics assenyalen «la qualitat, l'eficiència i la destinació de recursos per a la formació del personal», estan indicant la necessitat d'un comerç modern, vocacional i professional. Hi ha encara molt de camí per córrer en aquest sentit.

Infraestructura i mitjans de comunicació

Quilometratge total de carreteres	248 km.
Quilometratge total asfaltat	180 km.
Empreses de transport (comercial)	12
Empreses de transport (autobus, taxi...)	114
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	242
Premia setmanal local	3
Tiratge setmanal local	1.300
Emissores de ràdio locala	2
Cadenes de TV rebudes	5

Energia 1980 (en milions Kw-h)

Consum electricitat	140.790
Producció Energia Elèctrica	78.828
Exportació Energia Elèctrica	12.000
Importació Energia Elèctrica	79.528

Estructura de les importacions andorranes (1980) *

Màquines i aparells de precisió (aparells electrònics, d'òptica i de reproducció del so)	22
Agricultura i alimentació	18
Màquines, aparells elèctrics i vehicles	12
Begudes i tabac	10
Tèxtil i calçat	9
Varis	8
Productes per a la construcció	6
Químic, pintures i farmacèutics	5
Manufactures metàl·lurgiques	5
Productes manufacturats (cuir, fusta)	4
Minerals i productes metàl·lurgics bruts	4
* Carburants no incloïeos.	1

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	Sant Julià	Total
TOTAL	13.825	755	4.118	9.846	2.155	713	4.050	35.400
Andorrans	2.102	390	688	1.455	464	298	1.049	6.476
Estrangers	10.473	368	3.087	7.106	1.553	365	2.985	28.688
— Espanyols	8.675	236	2.037	6.069	898	248	2.217	20.278
— Francesos	801	79	635	435	226	68	230	2.474
— Altres	397	44	425	602	429	89	238	2.616
(Nats a Andorra (1))	1.250	6	321	1.285	118	20	316	3.316
Creixement vegetatiu (1980)	1,44	0,82	0,82	1,02	1,71	0,84	0,88	1,19
Creixement immigratori (1980)	9,8	1,33	6,90	15,07	12,11	10,38	7,26	10,61

(1) Nascuts a Andorra de pares estrangers i als qui, en circumstàncies especials, se'ls permet adquirir la nacionalitat andorranca.

OCUPACIÓ

	Andorrans	Espanyols	Portuguesos	Francessos	Altres	Total
Primari	11	79	9	0	3	102
Indústries primàries	23	279	25	10	3	340
Construcció	34	2.428	320	17	53	2.852
Annexos construcció	126	1.309	101	25	27	1.588
Transformació	52	754	46	12	18	862
Comerç alimentari	57	860	35	40	35	1.027
Comerç turisme	218	2.875	166	213	195	3.667
Serveis	165	1.258	68	88	61	1.650
Hostaleria	47	1.905	270	147	86	2.456
Serveis turística	25	214	9	13	13	274
Sector financer	132	496	4	27	17	676
Professions liberals	21	185	2	19	16	223
Administració pública	420	829	8	55	24	1.136
Varis	35	529	24	8	24	620
TOTAL	1.306	13.781	1.067	684	575	17.493
% població assalariada	7,8	17,8	6,2	3,8	3,2	

Territori i recursos

Terras conreables	1.800 Ha.
Boscos	10.070 Ha.
«Cortals» (prats i pasturatges alts i comunals)	3.400 Ha.
Pasturatges i terrenys d'alta muntanya	20.000 Ha.
Roques, llacs, rius, edificacions i vies de comunicació	9.300 Ha.
Establiments industrials	10
Establiments comercials	4.488
Banca	7
Oficines bancàries	30
Hotels i residències	222
Habitacions hoteleres	8.682
Restaurants	228
Estacions d'esquí	4

Nombre de telesquí	25
Llargada total dels telesquí (metres)	22.413
Parc de turismes	14.340
Camions i furgonetes	1.974
Autobusos	169

Dimensió de les empreses per sector

Sector	Nombre d'empleats			
	0-5	6-10	11-25	26-200
Agricultura	157	7	1	1
Indústria, Artesanat i Tallers	315	93	69	46
Comerç	514	97	39	29
Resta de Serveis Privats	411	82	71	26
Serveis Públics	17	13	13	12

Finances públiques, 1980 (en milions de pessetes)

INGRESSOS PÚBLICS	Pressupost	Quantitat real		Taxa de creixement anual anualitzat 1980/1979 (%)	Quantitats reals	
		Total	%		1980/1978 (%)	Quantitat preprojectada
TOTAL	2.291	2.987	100	45	130	
Taxes sobre el consum		2.772	92	46		
— sobre mercaderies		1.819	60	51		
— sobre carburants		953	31	38		
Altres		215	7	34		
DESPESES PÚBLIQUES (TOTAL)	3.910	2.991	100	39	66	
a) Classificació administrativa						
1) Atencions generals		396	39	47	93	
2) Organització i Personal		983	39	90	87	
3) Finances		95	68	35	71	
4) Qüestions socials		848	67	67	64	
5) Serveis públics		1.442	902	30	63	
6) Agricultura		89	65	43	74	
7) Foment		129	68	25	53	
8) Població		228	117	121	82	
b) Classificació econòm.				1980/1978 (%)		
TOTAL	3.910	2.991		60	66	
1) Despeses oficials		44	29		67	
2) Remuneracions de personal		314	299	36	95	
3) Subministres de consum i Serveis exteriors		385	247	50	68	
4) Transferències per satisfer despeses de funcionari		430	345	18	80	
5) Despeses financeres		350	499	-83	91	
DESPESES CORRENTS	1.154	921		27	80	
6) Transferències per satisfer inversions		947	747	174	79	
7) Inversions en patrimoni públic		1.808	921	65	51	
DESPESES D'INVERSIÓ	2.755	1.668		95	61	
DÈFICIT (-) O SUPERÀVIT (+)	-1.619	+396				

Renda nacional i nivell de vida (1981)

Renda nacional (en milions de dòlars) *	327
Renda per càpita (en dòlars)	8.843
Centres sanitaris	3
Mèdics sol·licitats	42
Litres hospitalaris per 1.000 habitants	471
Turistes registrats per 1.000 habitants	172
Populació escolar (4/8/1981)	7.398
— entre 3 i 6 anys	1.785
— entre 7 i 15 anys	4.803
— més de 16 anys	769
— indeterminats	21

* Estimada.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1981)

Quilòmetres total de carreteres	248
Quilòmetres total asfaltat	183
Empreses de transport (comercial)	172
Unitats de transport viatgers (autobús, taxi...)	158
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	238
Premsa setmanal local	3
Trànsit aèrial nacional	1.300
Emissions de ràdio local	2
Càdemes de TV rebudes	8

Energia elèctrica (1981) (en Gwh)

Consum	143,81
Producció	99,21
Exportacions	—
Importacions	66,01

Dimensió de les empreses per sector (1981)

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assalariats				
	1-4	5-9	10-25	26-99	100 i més
Sector primari	187	7	1	—	1
Indústria	333	102	68	48	1
Comerç	632	110	59	32	1
Renda de serveis privats	731	118	76	33	1
Serveis públics	14	11	10	3	—
TOTAL	1.897	348	212	123	7

Estructura de les importacions andorranes (1981)

	Precedents d'Europa (%)	Precedents de França (%)		
Animalia vius	1,04	1,39	Manufactures del metall	8,13
Aliments	19,24	19,08	Manufactures del cuir i de la pell	2,82
Begudes i tabac	8,24	7,14	Paper, llibres, publicacions, etc.	1,79
Primeres matèries	0,44	0,32	Calçat, barres, confecció i batuts	4,88
Productes petroliers	4,19	11,81	Reloieria, òptica, aparats i material de la reproducció del so i de la imatge	15,05
Semimanufactures per a demanda d'inversió	3,11	0,85	Mòbils, joguines, material d'escriptori, etc.	10,84
Altres semimanufactures	3,83	1,27	Productes de perfumeria, savons, productes farmacèutics, etc.	3,31
Béns d'equipament	3,48	3,21	Vidre, ceràmica, pintures, etc.	2,39
Automòbils, motocicletes i mitja de transport	1,81	6,38	Varia (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,08

Cens de població assalariada per nacionalitats i sectors (31/XII/1981)

POBLACIÓ ASSALARIADA	Nacionalitats					Total
	Andorranos	Espanyols	Portuguesos	Francesos	Altres	
Primeri	12	69	3	1	4	89
Indústries primàries	37	389	31	13	5	377
Construcció	38	2.049	309	15	48	2.447
Artesania e la construcció	119	1.321	94	38	21	1.613
Transformació	89	702	43	17	19	869
Comerç alimentari	64	390	55	48	39	1.114
Comerç turístic	215	2.775	129	182	188	3.300
Servis turístic	153	2.065	63	87	50	1.868
Servis financer	36	230	9	174	79	325
Professors lliberats	149	174	6	31	20	769
Administració pública	27	187	1	11	15	251
Varia	441	413	4	27	23	1.140
TOTAL	1.420	13.820	1.118	728	977	17.870
% Població assalariada	8,69	79,21	6,31	4,12	3,27	

POBLACIÓ REGISTRADA	Països							
	Andorra la Vella	Castell	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	Sant Julià	Total
TOTAL	14.783	808	4.231	10.412	2.470	761	4.260	37.825
Andorranos	2.188	391	720	1.884	514	302	1.597	6.296
Nats a Andorra (1)	1.228	12	247	1.197	148	23	288	3.381
Estrangers	11.260	404	3.164	7.381	1.808	436	2.923	27.523
— Espanyols	9.270	242	2.247	6.282	1.087	281	2.426	22.255
— Francesos	812	80	523	486	247	64	224	2.416
— Altres	1.078	72	384	603	494	91	275	3.087
Creixement vegetatiu (1981) (%)	1,17	0,01	0,86	0,91	0,97	1,05	1,33	1,07
Creixement migratori (1982) (%)	5,31	5,84	1,73	4,52	11,78	5,25	5,76	5,18

(1) Resulta a Andorra de pares estrangers i als que, en circumstàncies especials, se'ls permet adquirir la nacionalitat andorranes.

Territoris i recursos

Capal urbà	346	Ha.
Boscos i bosquines	19.445	Ha.
Prats	20.897	Ha.
Vegetació rupícola, alguerosa i lacustre i roques nues	3.033	Ha.
Capal agrícola	3.051	Ha.
Indeterminat	37	Ha.
Bancs	7	

Oficines bancàries	32
Hotels i residències	283
Restaurants	293
Estacions d'esquí	—
Telesquí, telecadires, etc.	52
Superfície de les pistes d'esquí (Km ²)	103
Turismes registrats (29/4/82)	17.819
Camions i furgonetes registrades (29/4/82)	2.399
Autobusos registrats (29/4/82)	184

Finances públiques, 1981 (en milions de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat pressupostada	Quantitat efectiva		Taxa de creixement mitjà anual acumulatiu 1981/1974 (%)	Quantitats efectives	
		Total	%		Quantitats pressupostades	%
INGRESSOS PÚBLICS						
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS						
Taxes sobre el consum	3.193	3.364	100	35,3	105	
— sobre mercaderies	3.000	3.063	91	40,4	102	
— sobre carburants	1.916	2.133	63	46,1	111	
Altres ingressos	1.084	930	28	31,8	86	
TOTAL	1.93	301	9	39,9	159	
DESPESES PÚBLIQUES						
a) Classificació administrativa						
1) Atencions generals del M. I. Consell	573	549	16	47,0	96	
2) Organització i Personal	362	605	16	84,0	167	
3) Finances	52	116	3	58,5	66	
4) Educació, Cultura, Esports	597	516	15	49,1	72	
5) Serveis públics	1.572	1.128	33	28,9	223	
6) Agricultura	106	121	6	44,4	86	
7) Foment	188	203	6	48,8	114	
8) Població i Protecció Sanitària i Social	267	208	6	100,7	108	
9) Energia	5	2	—	—	77	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	3.723	3.446	100	38,2	92	
b) Classificació econòmica						
1) Despeses oficials						
2) Remuneracions de personal	47	33	0,9	3,5	70	
3) Subministres de consum i serveis exteriors	376	401	11,6	35,2	107	
4) Despeses financeres	410	388	10,7	46,9	90	
5) Transferències despeses funcionament	1	65	1,9	52,8	8.500	
6) Transferències despeses funcionament	443	399	11,6	17,2	90	
TOTAL DESPESES CORRENTS	1.277	1.266	36,7	30,8	99	
7) Transferències despeses d'inversió	710	843	24,5	103,6	119	
8) Inversions en patrimoni públic	1.736	1.082	31,4	47,1	62	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	2.446	1.925	55,9	63,6	79	
9) Valoració d'actius financers	—	255	74	—	—	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	3.723	3.446	100	50,7	93	
DEFICIT (-) O SUPERÀVIT (+)	-530	-82				

* Xifres arrodonides.

Renda nacional i nivell de vida (1982)

Renda nacional (en milions de dòlars) *	375
Renda per càpita (en dòlars)	8.394
Centres sanitaris	42
Metges col·legiats	3
Litja hospitalària per 1.000 habitants	870
Turisme registrat per 1.000 habitants	7.840
Populació escolar total (curs 1981-1982)	1.750
— fins a 6 anys	1.081
— entre 7 i 15 anys	809
— més de 15 anys	2
— indistintament	2

* Estimació.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1982)

Quilòmetratge de carreteres nacionals	189
Quilòmetratge asfaltat	174
Empreses de transport (comercial)	194
Unitats de transport viatgers (autobús, taxi...)	203
Número de telèfons per 1.000 habitants	4
Premsa setmanal local (1982)	9.000
Thinage setmanal local (1982)	3
Estacions de ràdio local	5
Cadenes de TV rúbides	5

Energia elèctrica (1982) (Gwh)

Consum	142,78
Producció	129,05
Exportacions	37,43
Imports	22,23

Dimensió de les empreses per sector (1982)

Sector	Número d'empreses segons nombre d'assalariats					
	1-4	5-9	10-25	25-99	de 100	TOTAL
Sector primari	190	6	1	1	—	204
Indústria	398	103	88	44	—	594
Comerç	652	123	62	35	1	873
Restes de serveis privats	790	114	80	31	1	1.016
Serveis públics	15	9	13	9	4	50
	2.021	350	225	120	6	2.727

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosques	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, alguolosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs *	7

Finances públiques, 1982 (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat	Quantitat efectiva	Taxa de creixement	Quantitats efectives
	presupostada	Total	mitjà anual acumulatiu 1982/1977 (%)	Quantitats presupostades × %
INGRESSOS PÚBLICS				
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	3.608.386	3.062.518	100	32,0
Taxes sobre el consum	3.415.719	2.845.851	92,9	32,2
— sobre mercaderies	2.346.373	1.991.132	85,0	40,0
— sobre carburants	1.069.346	854.719	27,9	20,7
Altres ingressos	192.647	216.667	7,1	29,7
DESPESES PÚBLIQUES				
a) Classificació administrativa				
1) Atencions generals del M. I. C. G.	10.103	15.296	0,5	—
2) Atencions generals del M. I. C. E.	1.699.298	1.339.836	38,5	—
3) Finances	181.325	101.531	2,9	—
4) Educació i Cultura	565.440	511.426	14,7	—
5) Serveis públics	1.799.915	1.215.276	34,9	—
6) Agricultura	112.781	91.113	2,6	—
7) Comerç i Indústria	12.736	11.226	0,3	—
8) Treball i benestar social	236.145	194.976	5,6	—
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	4.589.743	3.480.478	100	—
b) Classificació econòmica				
1) Despeses oficials	57.685	53.059	1,5	15,8
2) Remuneracions de personal	475.437	537.371	15,3	34,9
3) Subministres de consum i serveis exteriors	498.931	381.108	10,9	36,4
4) Despeses financeres	100.400	25.449	0,7	8,9
5) Transferències despeses funcionament	621.044	498.232	14,3	19,0
TOTAL DESPESES CORRENTS	1.741.477	1.495.219	42,9	27,4
6) Transferències despeses d'inversió	335.946	333.381	9,6	35,2
7) Inversions en patrimoni públic	2.096.849	1.277.492	36,7	39,2
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	2.432.795	1.610.873	46,3	38,3
8) Variació d'actius financers	415.471	374.386	10,8	46,6 **
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	4.589.743	3.480.478	100	36,3
DEFICIT (-) O SUPERAVIT (+)	-981.377	-417.960		

* Xifres arrodonides.

** Taxa de creixement 1982/1981.

Estructura de les importacions andorranes (1982)

	Procentos d'òmnibus (%)	Procentos de França (%)
Animals vius	1,04	1,26
Aliments	18,64	19,18
Begudes i tabac	8,24	6,27
Primeres matèries	0,44	0,31
Productes petrolífers	4,19	9,50
Seminaries i productes per a demanda d'inversió	3,11	0,75
Altres seminaries	3,82	1,07
Béns d'equipament	3,48	3,58
Automòbils, motocicletes i medis de transport	1,91	7,30

Manufactures del metall	8,13	2,77
Manufactures del cuir i de la pell	2,82	1,70
Paper, llibres, publicacions, etc.	1,70	0,21
Calçat, barretes, confecció i teixits	4,68	12,05
Reloisteria, òptica, aprenent i material de la reproducció del so i la imatge	15,05	17,88
Mobiliu, joguines, material d'escriptori, etc.	10,94	4,57
Productes de perfumaria, edicions, productes farmacèutics, etc.	3,31	7,58
Vidres, ceràmica, pintures, etc.	8,16	2,31
Varis (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,09	0,33

* Per no poder disposar encara de les dades espanyoles corresponents a 1982 es reproduïxen les de 1981.

Cens de població assalariada i registrada per nacionalitats, sectors i Parròquies (31/12/1982)

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorranos	Espanyols	Portuguesos	Francesos	Altres	Total
Primari	13	98	7	9	7	134
Indústries primàries	32	271	14	15	4	347
Construcció	38	1.749	235	15	41	2.278
Annexos a la construcció	126	1.288	72	31	54	1.550
Transformació	52	770	49	18	17	904
Comerç alimentari	58	927	52	43	40	1.150
Comerç turístic	524	3.853	104	194	160	5.515
Serveis	197	1.351	89	86	70	1.733
Hostaleria	31	2.014	293	204	108	2.897
Serveis turístics	57	279	5	16	15	312
Sector financer	168	581	7	26	25	817
Professors lliberals	28	194	1	21	13	237
Administració pública	480	630	3	91	5	1.117
Varis	50	745	34	11	87	907
TOTAL	1.930	13.718	908	737	633	17.804
% Població assalariada	6,80	77,92	5,49	4,19	3,59	

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	Sant Julià	Total
TOTAL	15.698	794	4.558	10.758	2.705	780	4.847	39.540
Andorranos	2.227	394	724	1.748	323	312	1.158	7.586
Nats a Andorra (1)	1.455	22	862	1.211	174	27	382	3.613
Estrangers	12.056	378	3.472	7.799	2.003	441	3.140	29.245
— Espanyols	10.504	239	2.362	6.286	1.293	288	2.448	23.423
— Francesos	816	74	811	477	240	35	239	2.310
— Altres	1.136	65	499	729	304	63	271	3.112
Creixement vegetatiu (%)	4,49	0,75	1,03	1,23	1,29	0,12	0,69	1,26
Creixement migratori (%)	4,33	-2,51	6,14	1,38	7,39	2,31	5,18	4,04

(1) Nascuts a Andorra de pares estrangers i als qui, en circumstàncies especials, se'ls permet adquirir la nacionalitat andorranes.

Ofícines bancàries (31/12/1983)	34
Hotels i residències	279
Restaurants	272
Estacions d'equip	5
Telesequia, telecadaires, etc.	37
Llargada dels telesequis, telecadaires, etc. (Km)	37
Turismes registrats (1/7/1983)	19.145
Camions i furgonetes registrades (1/7/1983)	2.518
Autobusos registrats (1/7/1983)	189

* Tots els membres de l'Agrupació de Bancs andorranos.

Dimensió de les empreses per sector (1983)

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assalariats			
	1-4	5-10	11-25	més de 26
	191	5	1	1
Sector primari	191	5	1	1
Indústria	389	103	62	36
Comerc	140	63	33	2
Restes de serveis privats	863	105	80	32
Serveis públics	17	10	13	7
	2.123	303	231	108

Estructura de les importacions andorranes (1983)

	Precedents d'Espanya (%)	Precedents d'Espanya (%)	Precedents de França (%)
Animals vius	1,02	1,13	1,76
Aliments	16,50	16,20	16,45
Textils i tabac	8,84	9,21	6,33
Matèries primeres	0,53	0,69	0,30
Productes petrolífers	6,70	9,59	9,31
Semimanufactures per a demanda d'inversió	2,51	2,31	0,74
Altres semimanufactures	4,19	3,73	1,96
Màq. d'equipament	3,58	3,49	3,89
Automòbils, motocicletes i mitjà de transport	1,52	2,03	7,15
Manufactures del metall	9,58	10,84	2,97
Manufactures de cuir i pell	2,68	2,81	1,81
Llibres i publicacions, paper	2,07	2,72	0,99
Calçat, barreta, confecció i tapis	4,44	4,62	12,79
Radiofèrre, tòtics, aparells de reproducció del so i la imatge	12,32	10,17	16,82
Mobles, joguines, material d'escriptori, etc.	10,20	8,58	4,79
Productes de perfumaria, sabons, productes farmacèutics, etc.	2,39	4,28	5,39
Vidre, ceràmica, pintures, etc.	6,92	5,67	2,10
Variet. (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,08	0,04	0,28

* En no haver figurat en la publicació Andorra 1983, s'inclouen aquest any.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1983)

Quilòmetres de carreteres nacionals	221
Quilòmetres asfaltats	184
Empreses de transport (comercial)	139
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi...)	99
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	292
Premsa setmanal local	4
Trinets setmanal local	9.000
Caducades de TV rebudes	5

Energia elèctrica (1983) (Gwh)

Consum	163,21
Producció	80,58
Exportacions	15,75
Importacions	61,48

Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen, sectors i Parròquies (31/3/1984)

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorra	Espanya	Portugal	Francia	Altres	Total
Primari	25	127	6	8	8	174
Indústries primàries	36	291	25	25	6	383
Construcció	31	1.656	230	14	43	1.981
Atenció a la construcció	130	1.252	99	29	29	1.539
Comerc aliamentari	60	739	54	17	14	884
Comerc turístic	170	1.114	96	44	61	1.585
Serveis	87	2.304	144	198	210	3.703
Sector financer	68	320	12	20	23	451
Professors liberals	198	603	6	28	20	834
Administració pública	31	211	6	14	10	290
Variet.	526	682	6	54	28	1.235
TOTAL	98	874	39	17	65	1.071
% Població assalariada	1.687	14.262	1.133	762	709	15.599
	9,08	76,81	6,10	4,21	3,80	

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra	Castella	Escòcia	Estats	La Manana	Orlans	Sant Julià	Total
TOTAL	10.189	864	5.097	10.967	2.820	793	4.902	41.827
Andorrans	2.263	410	781	1.774	323	313	1.197	7.271
Nats a Andorra (*)	1.994	20	385	1.248	301	29	401	3.848
Estrangers	10.294	278	2.807	6.857	1.229	275	2.739	24.085
— Espanyola	889	89	729	916	277	65	234	2.722
— Altres	1.162	72	873	773	996	121	392	3.966
Creciment vegetatiu (%)	3,95	0,48	1,21	1,03	1,01	0,25	0,94	0,97
Creciment migratori (%)	5,08	7,48	8,38	0,87	4,24	1,39	5,58	6,08

(*) Natis a Andorra de pares estrangers i als qui, en circumstàncies especials, se'ls permet adquirir la nacionalitat andorrana.

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aiguales i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Banca *	7
Oficines bancàries	34

Hoteles i residències	267
Restaurants	303
Estacions d'esquí **	5
Telesquí, telecadira, etc. **	65
Longitud de les pistes (Km) **	151
Turismes registrats (1/7/1983)	19.145
Camions i furgonetes registrades (1/7/1983)	2.516
Autobusos registrats (1/7/1983)	189

* Tots els membres de l'Agrupació de Bancs Andorrans.
** Temporada 1984/1985.

Finances públiques, 1983 (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat pressupostada	Quantitat efectiva		Taxa de creixement mitjà anual acumulatiu 1983/1979 (%)	Quantitats efectives Quantitat pressupostada %
	Total **	(%)			
INGRESSOS PÚBLICS					
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	3.719.781	4.516.178	100	15,43	121
Taxes sobre el consum	3.488.690	4.300.253	93,0	15,08	120
— sobre mercaderies	2.249.495	3.332.926	67,1	21,33	135
— sobre carburants	1.239.385	1.167.827	25,0	4,15	135
Altres ingressos	230.921	315.625	7,0	20,94	137
DESPESES PÚBLIQUES					
a) Classificació administrativa					
1) Atencions generals del M. I. C. G.	62.805	48.317	1,1	215,9 ***	77
2) Atencions generals del M. I. C. E.	908.307	357.863	19,8	-36,0 ***	94
3) Finances	420.474	403.731	9,3	297,5 ***	96
4) Educació i Cultura	621.881	308.850	14,1	19,0 ***	98
5) Serveis públics	1.275.021	2.368.055	47,8	70,2 ***	162
6) Agricultura	134.145	121.473	2,8	33,3 ***	91
7) Comerç i Indústria	16.851	15.142	0,4	34,9 ***	90
8) Treball i benestar social	243.535	301.065	4,7	3,1 ***	82
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	3.683.430	4.324.196	100	24,2 ***	117
b) Classificació econòmica					
1) Despeses oficials	103.308	79.724	1,8	33,04	77
2) Remuneracions de personal	744.091	755.354	17,5	33,95	102
3) Subministres de consum i serveis exteriors	657.482	569.727	13,2	34,10	87
4) Despeses financeres	166.700	188.419	4,4	86,58	113
5) Transferències despeses funcionament	623.809	563.042	13,0	18,37	90
TOTAL DESPESES CORRENTS	2.295.390	2.156.266	49,9	29,93	94
6) Transferències despeses d'inversió	300.000	300.793	7,0	-24,53	100
7) Inversions en patrimoni públic	968.040	540.908	12,5	0,41	56
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	1.268.040	841.701	19,5	-10,55	66
8) Variació passius financers	120.000	120.000	2,7	—	100
9) Programes d'inversió	—	1.206.229	27,9	—	—
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	3.683.430	4.324.196	100	18,05	117
DEFICIT (-) O SUPERAVIT (+)	+36.351	+191.982			

* Xifres arrodonides.

** Xifres corresponents a un període de 13 mesos.

*** Taxa de creixement 1983/1982.

Dimensió de les empreses per sector (1984)

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assalariats				
	1-4	5-10	11-25	26-200	de 200 i més
Sector primari	181	3	1	—	1
Indústria	401	96	71	34	—
Comerc	667	136	74	39	1
Restes de serveis privats	899	107	91	38	1
Serveis públics	21	6	14	6	2
	2.179	348	251	117	5

Estructura de les importacions andorranes (1984)

	Percentatge d'Espagne	Percentatge de França
Animals vius	1,26	1,67
Aliments	20,89	17,54
Begudes i tabac	10,32	6,17
Matèries primeres	0,53	0,32
Productes petrolífers	4,14	13,73
Semimanufacturat per a demanda d'inversió	1,90	0,49
Altres semimanufacturat	3,58	2,30
Béns d'equipament	3,79	3,79
Automòbils, motocicletes i mitjà de transport	7,26	6,58
Manufactures del metall	7,34	2,36
Manufactures de cuir i pell	3,77	1,72
Llibres i publicacions, paper	2,77	0,79
Calçat, carnes, connexió i tèxtils	5,90	12,45
Reloieria, òptica, aparells de reproducció del so i la imatge	10,84	15,84
Mòbils, joguines, material d'escriptori, etc.	9,46	4,09
Productes de perfumeria, sabons i productes farmacèutics, etc.	4,42	8,13
Vidre, ceràmica, pintures, etc.	5,59	1,82
Varis (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,04	0,23

Infraestructura i mitjans de comunicació (1984)

Quilometratge de carreteres nacionals	223
Quilometratge asfílat	167
Empreses de transport (comercial) 1983	139
Unitats de transport de viatgers (autobus, taxi...) 1983	99
Nombre de telèfons per 1.000 unitats	303
Premia setmanal local	4
Trànsit setmanal local	9.000
Cadenes de TV robustes	6

Energia elèctrica (1984) (Gwh)

Consum	166,67
Producció	84,58
Exportacions	15,10
Importacions	89,74

Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen, sectors i Parròquies (1984)

POBLACIÓ ASSALARIADA

	Andorra	Espanya	França	Altres	Total
SECTOR PRIMARI	27	129	4	13	167
SECTOR SECUNDARI	279	3.698	91	493	4.519
Indústries primàries	38	308	27	38	411
Construcció	31	1.432	9	244	1.716
Anexos a la construcció	130	1.180	39	140	1.489
Transformació	90	728	16	71	905
SECTOR TERCIARI	1.504	10.478	722	1.332	14.133
Comerc alimentari	180	1.248	51	132	1.569
Comerc turisme	347	2.912	198	386	3.723
Serveis	182	1.349	101	132	1.764
Hosteleria	78	2.191	219	533	3.081
Serveis turístics	73	327	22	38	461
Sector financer	178	612	26	38	854
Professions liberals	38	212	21	19	290
Administració pública	962	727	98	43	1.402
Varis	36	987	24	129	1.098
TOTAL	1.910	14.295	817	1.836	18.618
% Població assalariada	0,62	70,15	4,34	10,29	

POBLACIÓ REGISTRADA

	Andorra la Vella	Canillo	Encarna	Escaldes	La Massana	Ordino	Sant Julià	Total
TOTAL	16.551	999	5.131	11.329	2.868	981	4.945	42.712
Andorrans	2.241	408	790	1.791	583	312	1.194	7.259
Nats a Andorra (*)	1.788	18	3.935	1.223	211	27	438	4.211
- Espanyols	10.404	328	2.915	6.619	1.197	301	2.776	24.443
- Francesos	608	143	548	544	297	80	227	2.368
- Altres	1.259	101	529	862	608	181	316	3.836
Creixement vegetatiu (%)	0,84	0,10	0,83	0,71	0,82	0,11	0,48	
Creixement migratori (%)	1,34	13,41	-1,17	2,57	-0,24	9,88	1,18	0,72

(*) Nascuts a Andorra de pares estrangers i als qui, en circumstàncies especials, se'ls permet adquirir la nacionalitat andorranca.

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.857 Ha.
Vegetació rupícola, aiguasos i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs *	7
Oficines bancàries	34

Hotels **	244
Restaurants **	326
Estacions d'esquí	5
Telesquíes, telecadieres, etc.	65
Longitud de les pistes (Km.)	438
Parc de turismes **	21.146
Motos **	2.439
Altres Vehicles **	3.887

* Tots els membres de l'Agrupació de Bancs Andorrans.

** Dades a l'1-1-1985. En la xifra de restaurants s'inclouen els corresponents als hotels.

*** Font: M.I. Consell General. Recull Estadístic, 1985.

Finances públiques *, 1984 (en milers de pessetes) **

INGRESSOS I DESPESES

	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada		Quantitat pressupostada	
	Total	%	Total	%	Total	%
INGRESSOS PÚBLICS						
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	5.009.387		4.895.424		97,73	
Taxes sobre importacions	4.709.439	94,01	4.515.304	92,24	95,88	
Altres ingressos	172.836	3,45	317.509	6,48	183,71	
Variació d'actius financers	47.112	0,94	62.611	1,28	132,90	
Variació de passius financers	90.000	1,80	—	—	—	
DESPESES PÚBLIQUES						
a) Classificació administrativa						
1) M.I. Consell General	76.168	1,31	54.835	1,27	71,99	
2) Cap de Govern	991.916	17,11	883.313	20,40	89,05	
3) Finances	462.419	7,98	427.972	9,89	92,55	
4) Educació i Cultura	770.752	13,29	696.449	16,06	90,23	
5) Serveis públics	3.037.596	52,40	1.937.371	44,75	63,78	
6) Agricultura	153.550	2,85	111.497	2,58	72,57	
7) Comerç	29.556	0,51	9.895	0,23	33,38	
8) Treball i benestar social	275.408	4,75	208.738	4,82	75,79	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	5.797.463		4.329.040		74,67	
b) Classificació econòmica						
1) Despeses oficials	102.900	1,77	78.271	1,81	76,06	
2) Remuneracions de personal	851.739	14,69	759.467	17,54	89,17	
3) Subministres de consum i serveis exteriors	875.080	15,09	703.399	16,25	80,38	
4) Despeses financeres	224.700	3,88	211.254	4,88	94,02	
5) Transferències corrents	705.837	12,17	651.397	15,05	92,29	
TOTAL DESPESES CORRENTS	2.760.256	47,80	2.403.788	55,53	87,09	
6) Transferències de capital	213.485	3,68	210.658	4,87	98,68	
7) Inversions en patrimoni públic ***	2.695.237	46,49	1.586.109	36,64	58,85	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	2.908.722	50,17	1.796.767	41,51	61,77	
8) Variació d'actius financers	8.485	0,15	8.485	0,20	100,00	
9) Variació de passius financers	120.000	2,07	120.000	2,77	100,00	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	5.797.463		4.329.040		74,67	
Superàvit per operacions reals			688.320			
Superàvit de caixa			568.320			

* Aquest quadre no és comparable amb els d'anys anteriors

** per les modificacions introduïdes en l'estructura del Pressupost.

*** Xifres arrodonides.

**** Inclou la resta d'inversions.

Dimensió de les empreses per sector (1985)*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'ocupats					TOTAL
	1-4	5-10	11-25	26-200	de 200	
Sector primari	191	5	1	0	1	198
Indústria	397	108	66	37	0	608
Comerc	685	151	81	40	1	958
Reste de serveis						
privats	923	115	86	44	1	1.178
públics	23	7	13	6	2	51
Particulars	1.104	9	3	2	6	1.124
	3.323	395	259	129	11	4.117

* Font: C.A.S.E.

Estructura de les importacions andorranes (1985)

	Precedents d'Europa %	Precedents de França %
Animals vius	1,50	2,01
Aliments	20,31	18,81
Begudes i tabac	10,10	3,00
Materies primeres	2,84	0,36
Productes petrolífers	4,23	11,41
Semimanufactures per a demanda d'inversió	1,54	0,43
Altres semimanufactures	3,57	2,36
Béns d'equipament	3,46	3,88
Automòbils, motocicletes i mitjà de transport	3,12	6,99
Manufactures del metall	7,10	2,45
Manufactures de cuir i pell	4,05	1,94
Llibres i publicacions, paper	3,18	0,85
Calçat, barrets, confecció i teixits	6,89	14,58
Religió, òptica, aparells de reproducció del so i la imatge	10,35	15,02
Mòbils, joguines, material d'escriptori, etc.	7,88	4,97
Productes de perfumaria, sabons productes farmacèutics, etc.	4,66	9,01
Vitró, ceràmica, pintures, etc.	4,82	1,75
Varis (armes, munició, objectes d'art, etc.)	0,08	0,18

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.
Boscós i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aiguatosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Oficines bancàries	35
Hoteles i residències (1987)	337
Restaurants (1987)	388

Finances públiques (1985)* (en milers de pessetes)**

INGRESSOS I DESPESES

INGRESSOS PÚBLICS

TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	5.769.485
Impostos sobre les importacions	5.400.000
Altres ingressos	253.986
Variació d'actius financers	47.000
Variació de passius financers	68.499

DESPESES PÚBLIQUES

a) Classificació administrativa

1) M.I. Consell General	88.612	1,30
2) Serveis dependents del Cap de Govern	904.885	13,22
3) Financers	549.760	8,03
4) Educació i Cultura	933.134	13,64
5) Serveis públics	3.347.275	48,91
6) Agricultura, Comerç i Indústria	293.724	4,29
7) Treball i Benestar Social	282.788	4,13
7) Turisme i Esports	443.525	6,48
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	6.843.803	

b) Classificació econòmica

1) Despeses oficials	130.240	1,90
2) Remuneracions de personal	997.161	14,57
3) Subministres de consum i serveis exteriors	1.098.681	16,05
4) Despeses financeres	218.900	3,20
5) Transferències corrents	800.544	11,70
TOTAL DESPESES CORRENTS	3.245.526	47,42
6) Transferències de capital	350.047	5,12
7) Inversions en patrimoni públic***	3.047.830	44,53
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	3.397.677	49,65
8) Variació d'actius financers	200.400	2,93
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	6.843.803	2,93

* Font: M.I. Govern
** Xifres arrodonides.
*** Inclou la resta d'inversions

Infraestructura i mitjans de comunicació (1985)

Quilometratge de carreteres nacionals	220
Quilometratge asfaltat (1987)	175
Empreses de transport (comercial) (1987)	140
Unitats de transport de viatgers (autobus tax.) (1986)	200
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	315
Premsa setmanal local	4
Tirage setmanal local	9.000
Premsa bimestral local	1.500
Tirage bimestral local	6
Cadenes de TV ribudues	6

Consum d'energia (1985)*

Electricitat (Gwh)	162
Gas-oil (Tones)	34.959
Gas-oil (Tones)	47.729
Propà (Tones)	1.584
Buïl (Tones)	874

* Font: Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria i F.A.S.A.

Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen, sectors i parròquies (1985)*

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorra	Espanya	Portuguesa	Franceses	Altres	Total
SECTOR PRIMARI	5	128	18	5	9	165
SECTOR SECUNDARI	275	3.644	468	88	118	4.587
Indústries químiques	37	329	43	22	25	436
Construcció	36	1.391	261	6	53	1.737
Artesania i la construcció	123	1.144	122	8	1.465	2.462
Transformació	79	781	50	22	22	864
SECTOR TERCIARI	1.741	10.818	931	770	66	14.900
Comerc alimentari	89	1.210	63	81	68	1.591
Comerc turisme	204	2.999	177	89	240	3.897
Serveis turístics	45	1.366	89	86	1.848	3.434
Hostaleria	97	2.189	477	235	145	3.153
Serveis financers	24	241	10	23	25	343
Sector financer	203	680	7	30	33	863
Professions liberals	48	243	73	24	69	310
Administració pública	687	834	9	57	33	1.330
Varis	61	24	23	24	69	1.161
TOTAL	2.021	14.588	1.415	883	769	19.656
% Població assalariada	10,28	74,22	7,20	4,39	3,91	

* Font: C.A.S.E.

POBLACIÓ REGISTRADA*

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	S. Julià	Total
TOTAL	17.201	1.071	5.339	11.827	2.953	882	5.223	44.096
Andorrans	5.440	421	1.848	1.921	574	333	1.284	7.788
Nets a Andorra**	1.989	20	399	1.487	223	35	474	4.507
- Espanyols	12.852	630	4.394	8.419	2.156	814	4.485	29.800
- Francesos	10.634	390	2.673	6.872	1.130	533	2.918	29.900
- Altres	919	181	239	536	307	32	239	3.120
Creixement vegetatiu (%)	0,97	0,20	1,29	0,85	0,87	0,34	0,79	0,92
Creixement migratori (%)	2,65	7,01	1,79	4,46	2,16	11,12	4,83	3,49

* Font: Conselleria de Treball i Benestar Social

** Netos a Andorra de països estrangers i als que, en circumstàncies excepcionals, se'ls permet adreçar la nacionalitat andorranca

Estacions d'esquí	5
Telesqui i telecadidres (Temporada 1985-86)	75
Longitud dels telesquis i telecadidres (km.)	48
Capacitat dels telesquis i telecadidres (milers de persones/hora)	53
Longitud de les pistes (km.) (1987)	23.467
Turismes enregistrats	2.891
Camions i furgonetes enregistrats	2.891
Circulació de vehicles per la frontera andorrano-espanyola (milers)	2.760
Circulació de vehicles per la frontera andorrano-francesa (milers)	1.544

* Tots els membres de l'Agrupació de Bancs andorrans

Dimensió de les empreses per sector (1986)

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assajats				
	1-5	6-10	11-25	26-50	més de 50
Sector primari	192	8	0	0	1
Indústries	392	109	68	37	0
Comerç	703	146	97	41	2
Resta de serveis privats	940	138	83	41	0
Serveis públics	22	7	11	9	2
Particulars	1.245	9	2	4	6
Total	3.494	417	271	131	11

Font: C.A.S.S.

Estructura de les importacions andorranes (1986)

	Precedents d'Espanya %	Precedents de França %
Animals vius	1,15	1,49
Aliments	22,97	16,98
Begudes i tabac	10,79	5,21
Matrires primeres	0,73	0,33
Productes petrolífers	2,95	6,59
Seminariats per a demanda d'invernal	1,96	0,50
Altres semimanufactures	4,19	2,25
Béns d'equipament	4,31	4,65
Automòbils, motocicletes i mitjà de transport	3,84	7,52
Manufactures de metall	6,98	2,55
Manufactures de cuir i pell	2,96	1,97
Llibres i publicacions, paper	3,16	0,86
Calçat, barrets, confecció i teixits	6,91	15,89
Fotografia, òptica, aparells de reproducció del so i la imatge	11,26	16,18
Mòbils, joguines, material d'escriptori, etc.	7,43	3,87
Productes de perfumaria, sabons productes farmacèutics, etc.	4,32	10,37
Vidrè, ceràmica, pintures, etc.	4,43	1,50
Varia (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,06	0,19

Infraestructura i mitjans de comunicació (1986)

Quilometratge de carreteres nacionals	220
Quilometratge asfaltat (1987)	173
Empreses de transport (comercial) (1987)	140
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi...)	200
Nombre de telefons per 1.000 habitants	332
Primes estatals locals	4
Tratge setmanal local	9.000
Premsa bimestral local	1.500
Tratge bimestral local	332
Cadenes de TV rebudes	6

Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen, sectors i parròquies (1986)

Població assalariada	Andorra					Espanya					Portuguesa					Francesa					Altres				
	PRIMARI	SECUNDARI	TERCIARI	TOTAL	%	PRIMARI	SECUNDARI	TERCIARI	TOTAL	%	PRIMARI	SECUNDARI	TERCIARI	TOTAL	%	PRIMARI	SECUNDARI	TERCIARI	TOTAL	%	PRIMARI	SECUNDARI	TERCIARI	TOTAL	%
4	102	20	4	11	141	221	3.615	150	98	492	5.278	53	23	34	9	496	36	469	1.079	1.401	1.421	4.927	3.918	27.918	
30	1.348	49	9	1.736	2.283	104	1.105	69	39	1.212	1.421	104	1.105	69	39	1.212	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421	1.421	
64	812	18	22	84	1.580	1.565	11.589	18	22	84	1.580	1.565	11.589	18	22	84	1.580	1.565	11.589	18	22	84	1.580	1.565	
Comerç alimentari	32	1.332	28	69	1.761	287	3.228	85	250	336	4.206	113	1.484	39	118	145	1.970	1.970	1.970	1.970	1.970	1.970	1.970	1.970	
Comerç turístic	267	1.484	43	341	2.095	71	2.229	269	5	273	3.228	80	425	5	36	5	36	5	36	5	36	5	36	5	
Serveis turístics	180	425	5	36	601	Comerç financer	177	749	1	30	955	177	749	1	30	955	177	749	1	30	955	177	749	1	
Serveis financers	177	749	1	30	955	Serveis socials	113	241	1	22	333	113	241	1	22	333	113	241	1	22	333	113	241	1	
Professors liberals	43	241	1	22	333	Professors liberals	43	241	1	22	333	43	241	1	22	333	43	241	1	22	333	43	241	1	
Administració pública	602	867	1	67	1.567	Administració pública	602	867	1	67	1.567	602	867	1	67	1.567	602	867	1	67	1.567	602	867	1	
Varia	50	1.532	48	67	2.067	Varia	50	1.532	48	67	2.067	50	1.532	48	67	2.067	50	1.532	48	67	2.067	50	1.532	48	
TOTAL	1.790	16.321	645	1.025	17.961	TOTAL	1.790	16.321	645	1.025	17.961	1.790	16.321	645	1.025	17.961	1.790	16.321	645	1.025	17.961	1.790	16.321	645	
% Població assalariada	8,72	74,59	3,14	4,99	85,6	% Població assalariada	8,72	74,59	3,14	4,99	85,6	8,72	74,59	3,14	4,99	85,6	8,72	74,59	3,14	4,99	85,6	8,72	74,59	3,14	

Font: C.A.S.S.

Població registrada	Andorra la Vella		Canillo		Encamp		Escaldes-Engordany		La Massana		Ordino		St. Juli de Lòria		Total
	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	1986	1987	
TOTAL	18.453	1.153	5.766	11.734	3.229	1.096	5.535	46.978	2.497	362	614	362	614	7.952	
Andorranes	2.083	23	419	1.572	265	45	4.999	2.083	23	419	1.572	265	45	4.999	
Nats a Andorra *	13.883	703	4.481	8.249	2.350	689	3.700	13.883	703	4.481	8.249	2.350	689	3.700	
Estrangers	11.345	982	2.813	6.114	1.197	381	3.264	11.345	982	2.813	6.114	1.197	381	3.264	
- Espanyols	1.022	171	973	588	389	108	259	1.022	171	973	588	389	108	259	
- Francesos	1.13	140	1.640	797	1.055	220	3.005	1.13	140	1.640	797	1.055	220	3.005	
% Població registrada	0,90	0,00	0,96	0,63	1,25	0,00	0,96	0,90	0,00	0,96	0,63	1,25	0,00	0,96	
Creixement vegetatiu (%)	6,44	7,75	7,04	-1,42	8,09	11,51	5,02	6,44	7,75	7,04	-1,42	8,09	11,51	5,02	
Creixement migratori o per regularització d'inscripcions (%)															

* Nascuts a Andorra de pares estrangers i els que en circumstàncies especials, se'ls permet adrejar la nacionalitat andorranca.

Font: Consell de Treball i Benestar Social

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.
Boscós i bosquinos	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aigüalosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs *	7
Oficines bancàries	37
Hotels i residències (1987)	337
Restaurants (1987)	388

Estacions d'esquí	5
Telescus i telecadaires (Temporada 1985-86)	75
Longitud dels telescus i telecadaires (km.)	48
Capacitat dels telescus i telecadaires (milers de persones/hora)	53
Longitud de les pistes (km.) (1987)	181
Turismes enregistrats	24.313
Camions i furgonetes enregistrats	2.691
Circulació de vehicles per la frontera andorran-panyola (milers)	3.207
Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	1.880

* Tots els membres de l'Agrupació de Bancs andorranos.

Finances públiques (1986) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Presepost inicial		Modificacions		Presepost definitiu		Quantitat liquidada		Quantitat liquidada respecte a 100 Presepost definitiu.	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
INGRESSOS PÚBLICS										
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS			6.655.099		7.223.833		108,55			
Impostos sobre les importacions			6.260.030	94,06	6.608.436	91,48	105,57			
Altres ingressos			331.069	4,98	539.616	7,47	162,99			
Variació d'actius financers			64.000	0,96	75.781	1,05	118,41			
Variació de passius financers			0	0,00	0	0,00	0,00			
DESPESES PÚBLIQUES										
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	8.198.525	317.700	8.516.225		6.016.600		70,65			
a) Classificació administrativa										
1) M.I. Consell General			74.744	4,285	79.028	0,93	58,551	0,97	74,09	
2) Serveis dependents del Cap de Govern			1.005.583	4,471	1.010.054	11,86	901.047	14,98	89,21	
3) Interessos			1.136.371	3,720	1.183.048	13,65	589.470	9,78	96,62	
4) Educació i Cultura			1.051.929	66,388	1.118.318	13,13	1.018.072	16,92	91,04	
5) Serveis públics			4.303.331	145,231	4.448.562	52,24	2.453.912	40,79	55,56	
6) Agricultura, Comerç i Indústria			367.489	4,180	371.670	4,36	206.422	3,43	53,14	
7) Treball i Benestar Social			341.767	86,727	428.495	5,03	383.566	6,38	89,51	
8) Turisme i Esports			448.354	2,698	451.051	5,30	406.560	6,75	90,14	
b) Classificació econòmica										
1) Remuneracions de personal			1.266.898	63,493	1.330.391	15,62	1.137.722	18,91	85,52	
2) Consum de béns corrents i serveis			180.900	0	180.900	5,12	177.826	2,96	96,30	
3) Interessos			973.542	94,088	1.067.530	12,54	1.008.347	16,76	94,45	
4) Transferències corrents			3.557.710	181,744	3.738.454	43,91	3.279.607	54,51	87,70	
5) Inversions reals			4.077.314	135,957	4.213.271	49,47	2.171.165	36,09	52,00	
6) Transferències de capital			303.000	0	303.000	3,56	303.000	5,03	100,00	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ			4.380.314	135,957	4.516.271	53,03	2.474.165	41,12	54,78	
7) Variació d'actius financers			0	0	0	0,00	0	0,00	0,00	
8) Variació de passius financers			260.500	0	260.500	3,06	262.828	4,37	100,89	

* Xifres arrodonides Font: M.I. Govern

Dimensió de les empreses per sector (1987)

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					
	1-9	10-25	26-100	Més de 100	TOTAL	
Sector primari	61	7	0	0	69	
Indústria	322	102	70	40	534	
Comerc	2.042	262	185	81	2.570	
Sector financer i companyies	66	11	6	7	93	
Administració	13	4	5	6	29	
Variós	272	5	1	0	278	
Font: C.A.S.S.	2.776	391	268	134	21	3.570

Estructura de les importacions andorranes (1987)

	Procedents d'Espanya %	Procedents de França %
Animals vius	1,28	0,47
Aliments	20,67	15,00
Begudes i tabac	10,40	5,29
Matries primeres	0,72	0,62
Productes petrolífers	1,86	6,14
Semimanufactures per a demanda d'inversió	1,61	0,45
Altres semimanufactures	4,30	2,21
Béns d'equipament	4,89	4,70
Automòbils, motocicletes i mitjà de transport	4,53	6,64
Manufactures del metall	6,23	2,72
Manufactures de cuir i pell	2,71	2,42
Llibres i publicacions, paper	3,57	0,83
Calçat, barrets, confecció i tèxtils	7,25	18,35
Reloieria, òptica, aparats de reproducció del so i la imatge	13,17	15,39
Mòbils, joguines, material esportiu, etc.	7,79	4,50
Productes de perfumaria, sabons, productes farmacèutics, etc.	4,44	10,65
Vidre, ceràmica, pintures, etc.	4,77	1,42
Varis (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,03	0,20

Infraestructura i mitjans de comunicació (1987)

Quilometratge de carreteres nacionals	220
Quilometratge asfàltic	175
Empreses de transport (comercial)	140
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi...)	205
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	351
Prèmia setmanal local	5
Tiratge setmanal local	10.000
Prèmia bimestral local	1.500
Tiratge bimestral local	6
Cadenes de TV rebudes	6

Consum d'energia (1987)

Electricitat * (Gwh)	207
Gasolina (Milers de litres)	53.243
Gas-oli (Milers de litres)	72.717
Proca (Tones)	1.453
Buix (Tones)	1.122

Font: Consell de Agricultura, Comerç i Indústria.

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen, sectors i parròquies (1987)

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorra				Espanya				França				Altres				Total	%
	Andorra	Espanya	França	Altres	Andorra	Espanya	França	Altres	Andorra	Espanya	França	Altres	Andorra	Espanya	França	Altres		
SECTOR PRIMARI	3	103	2	37	145	0,6												
SECTOR SECUNDARI	291	3.958	115	899	5.263	22,3												
Indústries primàries	98	813	45	115	1.041	4,4												
Construcció	99	1.822	23	282	2.485	10,8												
Annexos a la construcció	99	995	29	117	1.110	4,7												
Transformació	87	457	15	85	627	2,7												
SECTOR TERCIARI	2.108	12.830	1.081	2.158	18.177	77,1												
Comerc alimentari	81	1.945	54	112	1.292	5,5												
Comerc turístic	405	3.786	321	584	5.108	21,7												
Servis	490	2.370	160	448	4.470	18,0												
Hosteleria	72	2.455	323	723	3.265	13,2												
Servis turístics	144	450	72	102	768	3,3												
Sector financer, companyies	245	841	84	90	1.260	5,3												
Administració pública	661	552	38	26	1.307	5,5												
Variós	110	798	13	63	988	4,1												
TOTAL	2.402	16.891	1.198	3.094	23.585	100,0												
% Població assalariada	10,2	71,6	5,1	13,1														

Font: C.A.S.S.

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra la Vella		Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	El Coll de Llers	Total
	Andorra la Vella	Canillo							
Andorrans	2.988	423	946	2.005	634	373	1.345	8.414	
Nats a l'exterior	868	9	59	646	96	12	214	2.023	
Estrangers	15.575	804	4.372	8.485	2.727	735	4.178	38.466	
- Espanyols	11.925	411	2.912	6.821	1.212	357	3.105	26.374	
- Francesos	1.944	216	1.075	618	403	111	270	3.755	
- Altres *	2.376	178	985	2.048	1.113	287	802	8.387	
TOTAL	19.151	1.228	6.077	12.136	3.475	1.146	6.09	57.32	
Creixement vegetatiu (%)	0,83	0,17	0,80	1,10	0,24	0,09	0,72	0,75	
Creixement migratiu i per regularització d'incorporacions (%)	2,90	6,94	4,60	2,72	6,22	3,92	2,93	3,42	

* Degut a una nova classificació estadística podrien una part dels habitants nats a Andorra.

Font: Consell de Treball i Benestar Social.

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.	Estacions d'esquí	5
Boscos i bosquines	19.445 Ha.	Telesquis i telecadidres (Temporada 1986-87)	76
Prats	20.887 Ha.	Longitud dels telesquis i telecadidres (km.)	53
Vegetació rupícola, aigualosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.	Capacitat dels telesquis i telecadidres (milers de persones/hora)	61
Espai agrícola	3.051 Ha.	Longitud de les pistes (km.)	26.558
Indeterminat	37 Ha.	Turismes enregistrats	3.109
Bancs *	7	Camions i furgonetes enregistrats	3.109
Oficines bancàries	35	Circulació de vehicles per la frontera andorrano-espanyola (milers)	3.305
Hotels i residències	337	Circulació de vehicles per la frontera andorrano-francesa (milers)	2.102
Restaurants	388		

* Tots els membres de l'Agupació de Bancs andorrans.

Finances públiques (1987) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES

	Quantitat presupostada			Quantitat liquidada			Quant. liquidada x 100		
	Inicial	Modificacions	Total	Total	%	Quant. presupostada	%	%	
INGRESSOS PÚBLICS									
Impost sobre les importacions			7.641.745	92,9	7.952.069	89,8	104,06		
Altres ingressos			490.805	6,0	804.580	9,1	163,93		
Variació d'actius financers			92.219	1,1	101.801	1,1	110,39		
Variació de passius financers			0	0	0	0			
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS			8.224.769		8.858.450		107,70		
DESPESES PÚBLIQUES									
a) Classificació administrativa									
1) M.I. Consell General	93.446	5.317	98.763	0,9	172.134	0,8	73,04		
2) Serveis dependents del Cap de Govern	1.140.240	23.958	1.164.198	10,3	934.610	11,0	80,28		
3) Finances	200.849	33.310	234.159	2,1	203.904	2,4	87,04		
4) Educació i Cultura	1.272.029	44.658	1.316.687	11,6	1.214.624	14,3	92,25		
5) Serveis públics	6.457.005	186.470	6.643.476	58,7	4.474.186	52,7	67,35		
6) Agricultura, Comerç i Indústria	405.094	10.146	415.240	3,7	250.973	3,0	60,44		
7) Treball i Benestar Social	410.722	26.187	436.909	3,9	380.470	4,2	87,50		
8) Turisme i Esports	571.484	4.142	575.626	5,1	557.846	6,6	96,91		
9) Despeses financeres	408.400	17.865	426.265	3,8	425.325	5,0	99,83		
b) Classificació econòmica									
1) Despeses de personal	1.444.078	143.292	1.587.370	14,0	1.374.975	16,2	86,82		
2) Béns corrents i serveis	1.498.624	29.339	1.527.964	13,6	1.253.339	14,8	82,04		
3) Interessos	145.800	15.365	161.165	1,4	161.624	1,9	99,86		
4) Transferències corrents	1.114.809	(18.064)	1.096.744	9,7	961.607	11,3	87,68		
TOTAL DESPESES CORRENTS	4.203.311	169.632	4.372.943	38,7	3.750.545	44,2			
5) Despeses reals	6.136.207	179.920	6.316.127	55,8	4.168.753	49,1	66,00		
6) Transferències de capital	357.152	0	357.152	3,2	310.000	3,6	86,80		
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	6.493.359	179.920	6.673.279	59,0	4.478.753	52,7	67,11		
7) Variació d'actius financers	0	0	0	0	0	0			
8) Variació de passius financers	262.600	2.300	264.900	2,3	264.701	3,1	99,92		
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	10.959.270	351.852	11.311.122		8.493.999		75,09		

* Xifres arrodonides

Font: M.I. Govern

Dimensió de les empreses per sector (1988)

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					TOTAL
	1-4	5-10	11-25	26-100	de 100	
Sector primari	55	4	2	-	-	61
Indústria	232	105	79	45	5	866
Comerç	2.058	283	204	85	15	2.646
Sector financer, companyies d'administració i Varies	63	17	5	8	3	96
	17	5	5	2	-	34
	286	5	1	-	-	292
Font: C.A.S.S.	2.811	419	296	143	26	3.695

Estructura de les importacions andorranes (1988)

	Procedents d'Espanya %	Procedents de França %
Animals vius	0,75	1,07
Aliments	23,11	15,08
Begudes i tabac	0,69	5,15
Materiaes primeres	0,78	0,37
Productes petrolífers	1,56	6,09
Seminànciades per a demanda d'inversió	2,10	0,64
Altres semimanufactures	3,65	2,24
Béns d'equipament	5,75	6,51
Automòbils, motocicletes i mitjàs de transport	4,68	9,62
Manufactures del metall	6,78	2,48
Manufactures de cuir i pell	2,16	2,45
Llibres i publicacions, paper	1,18	0,76
Calçat, barrets, confecció i teixits	5,74	16,19
Fotògrafia, òptica, aparells de reproducció de so i imatge	11,37	14,23
Mòbils, joguines, material esportiu, etc.	8,00	4,19
Productes de perfumaria, sabons i productes farmacèutics, etc.	4,66	10,86
Vidre, ceràmica, pintures, etc.	5,17	1,48
Vans (armes, municions, objectes d'art, etc.)	0,07	2,21

Infraestructura i mitjans de comunicació (1988)

Quilometratge de carreteres nacionals	220
Quilometratge asfaltat	175
Empreses de transport (comercial)	145
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi...)	212
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	368
Premsa setmanal local	4
Tratge setmanal local	11.500
Cadenes de TV rebudes	6

Consum d'energia (1988)

Electricitat (Gwh)	226,1
Gasolina (Milers de litres)	52.066
Gas-oil (Milers de litres)	63.164
Propà (Tones)	1.287
Butà (Tones)	1.044

Font: Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen, sectors i parròquies (1988)

POBLACIÓ ASSALARIADA	Espanya				França				Altres				Total	%
	Andorra	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	St. Juli de Lòria	St. Juli de Lòria	St. Juli de Lòria	St. Juli de Lòria	St. Juli de Lòria	St. Juli de Lòria		
SECTOR PRIMARI	8	101	3	34	114	0,56								
SECTOR SECUNDARI	324	4.074	125	1.438	5.961	23,55								
Indústries primàries	74	818	48	180	1.121	4,39								
Construcció	62	1.828	23	956	2.819	11,27								
Annexes a la construcció	117	953	33	192	1.295	5,07								
Transformació	71	477	20	100	688	2,62								
SECTOR TERCIARI	2.290	13.272	1.130	2.757	19.429	75,08								
Comerç alimentari	90	1.121	60	168	1.439	5,64								
Comerç turístic	433	3.907	358	684	5.383	21,08								
Serveis	524	3.441	152	549	4.675	18,31								
Hoteleria	87	2.481	306	993	3.847	15,07								
Serveis turístics	134	501	87	152	874	3,42								
Sector financer companyies	280	884	93	113	1.350	5,28								
Administració pública	717	648	45	33	1.444	5,65								
Varies	18	308	18	75	416	1,63								
TOTAL	2.580	17.447	1.258	4.239	25.324	100,00								
% Població assalariada	10,14	68,33	4,93	16,80										

Font: C.A.S.S.

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	St. Juli de Lòria	Total
Andorrans	2.745	439	970	2.064	646	384	1.379	8.627
Nats a Andorra	2.346	23	397	1.842	308	46	614	5.376
Altres	14.475	846	8.550	8.596	2.712	794	3.849	38.325
-Espanyols	11.577	419	3.135	6.878	1.256	381	3.088	28.734
-Francesos	1.082	237	1.189	908	417	126	275	3.982
-Altres	1.816	190	1.026	1.115	1.038	287	486	5.869
TOTAL	19.566	1.308	6.617	12.205	3.666	1.224	5.842	50.538
Creixement vegetal (%)	0,70	0,49	1,10	0,59	1,16	0,18	0,78	0,75
Creixement migratori i/o regularització d'immigració (%)	1,46	5,42	7,78	0,81	4,89	7,19	1,05	2,51
	2,17	5,91	8,89	1,39	6,05	7,37	1,83	3,26

* Dada d'una nova classificació estadística inclouen una part dels habitants nats a Andorra.
Font: Conselleria de Treball i Benestar Social

Territori i recursos

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aigualosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espal agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Oficines bancàries	40
Hotels i residències	336
Restaurants	383

Estacions d'esquí	5
Telesquís i telecadieres (Temporada 1989-90)	92
Longitud dels telesquís i telecadieres (km.)	89
Capacitat dels telesquís i telecadieres (milers de persones/hora)	76
Longitud de les pistes (km.)	201
Turismes enregistrats	29.046
Camions i furgonetes enregistrats	3.434
Circulació de vehicles per la frontera andorran-espanyola (milers)	3.666
Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	2.294

* Totx als membres de l'Agupació de Bancs andorranos.

Finances Públiques (1988) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES

	Inicial	Quantitat presupostada		%	Quantitat liquidada		%	Quant. liquidada x 100 Quant. presupostada
		Modificacions	Total		Total	%		
INGRESSOS PÚBLICS								
Taxes sobre les importacions	9.200.000	-	9.200.000	90,2	8.860.539	91,3	94,14	
Altres ingressos	724.660	-	724.660	7,1	723.507	7,6	99,86	
Variació d'actius financers	123.500	-	123.500	1,2	100.751	1,1	81,58	
Variació de passius financers	2.589.500	(2.437.500)	152.000	1,5	1.400	0	0,92	
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	12.637.660	(2.437.500)	10.200.160	100	9.486.297	100	93,00	
DESPESES PÚBLICS								
a) Classificació administrativa								
1) M.I. Consell General	113.148	-	113.148	0,7	94.342	0,7	83,38	
2) Serveis dependents del Cap de Govern	4.440.558	-	4.440.558	27,4	4.327.192	32,0	97,45	
3) Finances	289.726	-	289.726	1,8	259.174	1,9	89,45	
4) Educació i Cultura	1.518.318	-	1.518.318	14,4	1.440.007	10,7	94,84	
5) Serveis públics	7.409.047	-	7.409.047	45,7	5.378.813	38,8	72,60	
6) Agricultura, Comerç i Indústria	459.530	-	459.530	2,8	310.578	2,3	67,59	
7) Treball i benestar social	694.129	-	694.129	4,3	600.893	4,4	86,54	
8) Turisme i esports	740.070	-	740.070	4,6	723.842	5,4	97,81	
9) Despeses financeres	534.600	-	534.600	3,3	380.984	2,8	71,27	
b) Classificació econòmica								
1) Despeses de personal	1.669.289	-	1.669.289	10,3	1.641.600	12,1	98,34	
2) Béns corrents i serveis	1.992.171	-	1.992.171	12,3	1.836.220	12,1	82,13	
3) Interessos	266.900	-	266.900	1,7	116.719	0,9	43,74	
4) Transferències corrents	1.468.159	-	1.468.159	9,1	1.277.559	9,5	87,02	
TOTAL DESPESES CORRENTS	5.398.518	-	5.398.518	33,3	4.672.098	34,6	86,54	
5) Inversions reals	10.013.509	-	10.013.509	61,8	8.064.801	59,7	80,54	
6) Transferències de capital	521.400	-	521.400	3,2	514.460	3,8	98,67	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	10.534.909	-	10.534.909	85,0	8.579.261	63,5	81,44	
8) Variació d'actius financers	0	-	0	0	0	0		
9) Variació de passius financers	265.700	-	265.700	1,6	264.205	2,0	99,46	
TOTAL DESPESES PÚBLICS	16.199.127	-	16.199.127	100	13.515.625	100	83,43	

* Xifres arrodonades
Font: -Estadístiques 1988- i -Estadístiques 1989-. Conselleria de Finances

Dimensió de les empreses per sector (1989)*

Sector **	Nombre d'empreses segons nombre d'assajaments						TOTAL
	1-6	7-10	11-25	26-100	de 100	de 100	
Sector primari	63	2	2	-	-	-	67
Indústria i construcció	289	96	77	49	9	517	1.067
Garatge i tallers	96	21	20	8	1	146	
Comerç	559	134	84	32	7	816	
Hoteles	276	76	62	38	3	446	
Serveis	1.174	85	29	20	2	1.310	
Sector financer, i companyies	4	-	-	4	3	11	
Professions liberals	143	12	6	1	-	162	
Administració	18	4	5	3	-	30	
Varis	317	4	2	-	-	323	
Font: C.A.S.S.	2.942	434	290	142	28	3.836	

* Dades a 1/1990

** Un cens en els efectes de classificació, introduït a partir de 1988, la qual el desglossament sectorial no sigui homogeni amb la presentació en exercicis anteriors.

Estructura de les importacions andorranes (1989)

	Precedents d'Espanya %	Precedents de França %
Animals vius	1,03	0,74
Aliments	21,15	16,18
Begudes i tabac	10,03	4,73
Materies primeres	0,80	0,23
Productes petrolífers	1,71	7,20
Seminariants per a demanda d'interior	2,40	0,78
Altres seminariants	3,45	2,01
Béns d'equipament	3,90	6,30
Automòbils, motocicletes i mitjans de transport	3,12	9,39
Manufactures de metall	2,54	2,59
Manufactures de cuir i pell	1,58	2,37
Llibres i publicacions, paper	3,20	0,90
Calçat, banyes, confecció i tallats	5,25	16,00
Radiofonia, òptica, aparells de reproducció del so i la imatge	13,12	12,36
Mòbils, joguines, material d'escriptori, etc.	9,08	4,48
Productes de perfumaria, sabons i productes farmacològics, etc.	4,61	11,32
Viure, ceràmica, pintures, etc.	8,03	1,63
Varis (armes, muntades, objectes d'art, etc.)	0,04	0,21

Territori i recursos (1989)

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, algüosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Ofícines bancàries	44
Hotels i residències	346
Restaurants	389

Estacions d'esquí	5
Telesqui i telecadidres**	92
Longitud dels telesqui i telecadidres (km)**	89
Capacitat dels telesqui i telecadidres (milers de persones / hora)**	706
Longitud de les pistes (km)**	21
Turismes enregistrats	31.571
Camions i furgonetes enregistrats	3.734
Circulació de vehicles per la frontera andorran-espanyola (milers)	3.884
Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	2.424

* Totals dels membres de l'Agrupació de Bancs andorranos.

** Temporada 1989/1990.

Finances Públiques (1989) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat pressupostada		%	Quantitat liquidada		Quant. liquidada x 100 Quant. pressupostada
	Inicial	Total		Total	%	
INGRESSOS PÚBLICS						
Taxes sobre les importacions	8.900.000	-	8.900.000	87,9	9.504.796	89,1
Altres ingressos	1.277.710	-	1.277.710	9,5	1.010.459	9,5
Variació d'actius financers	137.000	-	137.000	1,2	150.861	1,4
Variació de passius financers	152.000	-	152.000	1,3	300	0,2
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	11.266.710	-	11.266.710	100	10.666.416	100
DESPESES PÚBLIQUES						
a) Classificació administrativa						
1) M.I. Consell General	167.948	-	167.948	0,9	120.898	0,8
2) Serveis dependents del Cap de Govern	2.210.919	-	2.210.919	12,1	2.148.839	14,8
3) Finances	400.183	-	400.183	2,2	338.853	2,3
4) Educació i Cultura	1.778.835	-	1.778.835	9,8	1.778.915	12,2
5) Serveis públics	10.269.380	-	10.269.380	56,4	7.171.258	49,2
6) Agricultura, Comerç i Indústria	564.924	-	564.924	3,1	422.345	2,9
7) Treball i benestar social	805.479	-	805.479	4,4	731.748	5,0
8) Turisme i esports	1.127.176	-	1.127.176	6,2	1.063.681	7,3
9) Despeses financeres	878.000	-	878.000	4,8	789.213	5,4
b) Classificació econòmica						
1) Despeses de personal	2.042.188	-	2.042.188	11,2	2.028.088	13,9
2) Béns corrents i serveis	2.401.289	-	2.401.289	13,2	2.056.992	14,1
3) Interessos	380.200	-	380.200	2,1	328.136	2,3
4) Transferències corrents	1.707.906	-	1.707.906	9,4	1.641.194	11,3
TOTAL DESPESES CORRENTS	6.531.583	-	6.531.583	35,9	6.052.409	41,8
5) Inversions reals	10.704.461	-	10.704.461	56,8	7.585.868	52,1
6) Transferències de capital	486.000	-	486.000	2,5	486.000	3,2
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	11.190.461	-	11.190.461	61,4	8.051.868	55,3
7) Variació d'actius financers	0	-	0	0	0	0
8) Variació de passius financers	497.800	-	497.800	2,7	461.077	3,2
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	18.199.844	-	18.199.844	100	14.585.351	100

* Xifres arrodonides

Font: -Estatístiques 1989 - i -Estatístiques 1990-. Conselleria de Finances

Infraestructura i mitjans de comunicació (1989)

Quilòmetratge de carreteres nacionals	220
Quilòmetratge asfaltat	175
Empreses de transport (comercial)	153
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi,...)	220
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	382
Trànsit setmanal local	8.000
Cadènies de TV mòduls	6

Consum d'energia (1989)

Electricitat (GWh)	251,3
Gasolina (milers de litres)	58.329
Gas-oil (milers de litres)	87.592
Propà (Tones)	1.408
Buà (Tones)	1.176

Font: Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen, sectors i paròquies (1989)**

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorra	Espanya	França	Altres	Total	%
SECTOR PRIMARI	8	28	2	41	149	0,56
SECTOR SECUNDARI**	403	4.577	216	2.159	7.415	27,98
Indústria primària	6	96	4	16	94	0,35
Construcció	71	1.691	31	1.433	3.216	12,13
Atenció a la construcció	149	1.228	77	367	1.811	6,83
Transformació	81	346	31	186	1.146	4,32
Garatge	154	754	59	187	1.149	4,23
SECTOR TERCIARI**	2.258	22.258	11.493	3.178	18.841	71,45
Comerç alimentari	76	1.030	54	143	1.303	4,82
Comerç no alimentari	499	4.952	382	872	5.835	22,01
Serveis	327	2.587	138	597	3.629	13,69
Hoteles	127	2.229	359	1.142	3.915	14,39
Serveis jurídics	83	382	78	157	754	2,85
Sector financer, companyies	235	820	25	24	904	3,41
Professions liberals	68	388	24	64	544	2,05
Administració pública	830	745	62	51	1.688	6,37
Altres	23	204	26	19	469	1,77
TOTAL	2.739	17.021	11.587	5.378	28.505	100,00
% Població assalariada	10,33	64,22	1,26	20,29	100	

Font: C.A.S.S. ** Dades a 1/1990

** Degut a un cens en els efectes de classificació, introduït a partir de 1988, el desglossament sectorial no és homogeni amb la presentació en exercicis anteriors.

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra	Castell	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	St. Juli de Lòria	Total
Andorra	2.967	436	1.087	2.183	692	381	1.485	9.222
Nata a Andorra	2.491	23	481	1.703	344	50	842	5.714
Espanya	13.545	828	5.595	8.401	2.965	824	3.959	35.951
-Espanyola	10.829	380	3.247	6.710	1.272	390	3.097	25.895
-Franca	1.042	142	1.287	1.691	432	140	262	3.990
-Altres*	1.676	208	1.061	1.124	1.181	294	514	6.038
TOTAL	19.003	1.287	7.134	12.287	3.901	1.256	6.009	50.887
Crecement vegetatiu (%)	0,90	-0,08	0,98	0,75	0,98	0,74	0,63	0,84
Crecement migratori o per registració d'infracció (%)	-3,84	-1,53	6,83	-0,89	5,46	1,80	2,41	-0,13
	-2,88	-1,81	7,81	-0,15	6,41	2,53	3,05	0,71

Font: Conselleria de Treball i Benestar Social. * Degut a una nova classificació estadística inclouen una part dels habitants nats a Andorra.

Dimensió de les empreses per sector (1990)**

Sector**	Nombre d'empreses segons nombre d'assegurats				Més de 100
	1-4	5-9	10-35	35-100	
Sector primari	85	2	2	-	69
Indústria i construcció	315	103	89	55	10
Comerç i tallers	100	19	24	9	153
Comerç	579	132	75	28	9
Hoteles	298	80	46	26	3
Serveis	1.153	62	48	19	1
Sector financer, i companyies	7	-	1	3	3
Professors liberals	163	15	6	1	-
Administració	28	6	3	6	5
Varis	330	6	2	-	338
Font: C.A.S.S.	3.056	445	302	147	32

* Dades a XI.1990

** Un cas en els establiments de classificació, introduït a partir de 1989, la qual el designació sectorial no sigui homogènia amb la presentada en aquesta taula.

Estructura de les importacions andorranes (1990)

	Percenta d'España	Percenta de França
Animals vius	0,52	0,38
Aliments	21,89	13,73
Begudes i tabac	8,97	4,92
Madries primeres	0,81	0,47
Productes petrolífers	1,43	7,08
Seminariants per a demanda d'inversió	1,91	0,84
Altres seminariants	3,63	1,85
Béns d'equipament	5,67	6,18
Automòbils, motocicletes i medis de transport	3,46	9,98
Manufactures del metall	6,99	2,54
Manufactures de cuir i pell	1,53	2,16
Llibres i publicacions, paper	3,20	0,74
Calçat, tapiss, confecció i tèxtils	5,74	16,38
Fotografia, tèxtils, aparats de reproducció del so i la imatge	12,46	14,10
Mobles, joguines, material d'escorpió, etc.	10,46	5,87
Productes de perfumaria, sabons, productes farmacològics, etc.	5,02	11,23
Vides, ceràmica, pintures, etc.	5,81	1,57
Varis (terres, minerals, depeses d'art, etc.)	0,10	0,18

Font: Direcció General de Duanes de França i Espanya.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1990)

Culionestige de gas natural nacional*	369
Culionestige asfalt*	198
Empreses de transport (barrutals)	181
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi...)	235
Nombre de televisors per 1.000 habitants	394
Prenses diària local*	2
"Trage diari local"	5.090
Prenses setmanal local*	2
"Trage setmanal local"	8.000
Cables de TV estudis	6
(*) XI.1991	

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen, sectors i parròquies (1990)**

Població assalariada	Andorra		Espanya		França		Altres		Total	%
	10	90	10	90	10	90	10	90		
SECTOR PRIMARI	10	90	1	50	151	151	0,54	0,54	151	0,54
SECTOR SECUNDARI**	492	475	237	3.214	8.697	8.697	30,89	30,89	13.428	44,37
Indústries primàries	9	59	3	26	97	97	0,34	0,34	143,37	4,68
Construcció	71	1.371	50	2.211	1.140	1.140	7,60	7,60	1.210	4,03
Atenció a la construcció	76	845	49	240	1.210	1.210	4,39	4,39	1.308	4,29
Transformació	156	785	55	227	19.308	19.308	68,57	68,57	20.826	67,13
Gestió	94	913	68	203	1.278	1.278	4,54	4,54	1.372	4,46
SECTOR TERCIARI**	1.793	12.762	1.050	3.703	10.308	10.308	36,57	36,57	11.581	37,37
Comerç alimentari	298	2.299	189	988	3.356	3.356	13,97	13,97	3.554	11,28
Comerç turisme	459	4.197	391	1.026	6.073	6.073	21,57	21,57	6.571	20,89
Serveis	89	1.901	235	1.393	3.622	3.622	12,86	12,86	3.937	12,37
Serveis turístics	55	153	29	39	277	277	0,98	0,98	306	0,96
Sector financer, companyies	898	890	31	29	978	978	3,47	3,47	1.066	3,32
Professors liberals	85	390	31	80	576	576	2,05	2,05	623	1,93
Administració	330	1.540	83	107	3.060	3.060	10,84	10,84	3.390	10,45
Varis	20	328	23	138	509	509	1,81	1,81	558	1,73
TOTAL	2.292	17.665	1.288	6.987	28.156	28.156	100,00	100,00		
% Població assalariada	6,16	62,53	4,57	24,74						

Font: C.A.S.S.

** Dada a un nivell en els establiments de classificació, introduït a partir de 1989, la designació sectorial no és homogènia amb la presentada en aquesta taula.

Població registrada	Andorra		Espanya		França		Altres		Total	%
	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	S. Juli de Lòria	Total		
Andorra	3.045	447	1.293	2.223	728	408	1.517	9.601	9.601	100,00
Nata a Andorra	2.640	49	404	1.737	364	84	804	8.015	8.015	83,58
Estrangers	14.762	1.024	6.862	8.888	3.274	942	4.091	39.891	39.891	415,42
Nata a Espanya	11.278	441	5.363	6.887	1.410	444	3.213	27.066	27.066	284,42
-Franciscans	1.282	267	1.338	574	446	141	282	4.130	4.130	43,03
-Altres	2.292	316	1.221	1.505	1.418	397	590	7.686	7.686	80,41
TOTAL	30.437	1.813	7.489	12.898	4.366	1.414	6.472	54.977	54.977	576,00
Creixement vegetatiu (%)	0,81	1,55	1,00	1,00	0,80	0,06	0,83	0,88	0,88	0,88
Creixement migratori o per regularització d'inscripcions (%)	6,68	15,74	4,20	5,22	12,59	9,62	3,69	6,38	6,38	6,74
Creixement Total (%)	7,49	17,29	5,20	6,22	13,39	9,70	4,30	7,24	7,24	7,62

Font: Consell de Treball i Benestar Social.

Territori i recursos (1990)

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aigua i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Oficines bancàries*	50
Hotels i residències	348
Restaurants	402

Estacions d'esquí	5
Telesquís i telecadieres**	92
Longitud dels telesquís i telecadieres (km.)**	89
Capacitat dels telesquís i telecadieres (milers de persones / hora)**	76
Longitud de les pistes (km.)**	201
Turismes enregistrats	34.168
Camions i furgonetes enregistrats	4.032
Circulació de vehicles per la frontera andorrano-espanyola (milers)	3.973
Circulació de vehicles per la frontera andorrano-francesa (milers)	2.323

* Tots els membres de l'Agupació de Bancs andorranos. XII. 1991 ** Temporada 1990/1991.

Finances Públiques (1990) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Inicial	Quantitat pressupostada			Quantitat liquidada	Quant. liquidada ----- x 100 Quant. pressupostada
		Modificacions	Total	%		
INGRESSOS PÚBLICS						
Taxes sobre les importacions	10.900.000	-	10.900.000	87,4	-	-
Altres ingressos	1.248.410	-	1.248.410	10,0	-	-
Variació d'actius financers	170.000	-	170.000	1,4	-	-
Variació de passius financers	152.000	-	152.000	1,2	-	-
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	12.470.410	-	12.470.410	100	ND	ND
DESPESES PÚBLIQUES						
a) Classificació administrativa						
1) M.I. Consell General	193.892	-	193.892	0,9	ND	ND
2) Serveis dependents del Cap de Govern	1.943.661	-	1.943.661	9,1	-	-
3) Finances, Comerç i Indústria	846.961	-	846.961	4,0	-	-
4) Educació, Cultura i Joventut	2.356.910	-	2.356.910	11,0	-	-
5) Serveis públics	11.455.115	-	11.455.115	53,6	-	-
6) Agricultura i Patrimoni Natural	501.235	-	501.235	2,3	-	-
7) Treball i benestar social	1.153.011	-	1.153.011	5,4	-	-
8) Turisme i esports	1.445.262	-	1.445.262	6,8	-	-
9) Despeses financeres	1.471.600	-	1.471.600	6,9	-	-
b) Classificació econòmica						
1) Despeses de personal	2.733.954	-	2.733.954	12,8	ND	ND
2) Béns corrents i serveis	2.810.946	-	2.810.946	12,2	-	-
3) Interessos	763.400	-	763.400	3,6	-	-
4) Transferències corrents	2.473.240	-	2.473.240	11,6	-	-
TOTAL DESPESES CORRENTS	8.781.542	-	8.781.542	41,1	ND	ND
5) Inversions reals	11.407.924	-	11.407.924	53,9	-	-
6) Transferències de capital	540.000	-	540.000	2,5	-	-
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	11.947.924	-	11.947.924	55,9	ND	ND
8) Variació d'actius financers	0	-	0	0	-	-
9) Variació de passius financers	638.200	-	638.200	3,0	-	-
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	21.367.666	-	21.367.666	100	ND	ND

* Xifres arrodonides

Font: «Estadística 1990», Consell de Finances, Comerç i Indústria.

Dimensió de les empreses per sector (1991)*

Sector **	Nombre d'empreses segons nombre d'assajistes					TOTAL
	1-6	6-10	11-25	26-100	Més de 100	
Sector primari	70	4	2	-	-	76
Indústria i construcció	359	103	89	50	8	609
Comerç i tallers	87	20	21	8	1	147
Comerç	616	125	80	32	9	862
Hoteleria	341	94	50	21	3	514
Servis	1.287	85	43	25	2	1.442
Sector financer, i companyies	4	-	1	3	3	11
Professors lliberals	171	15	4	-	-	191
Administració	21	5	8	5	8	47
Varietats	390	7	-	-	-	390
Fant: C.A.S.S.	3.345	458	306	145	34	4.289

* Dades a 31/12/1991
 ** Un canvi en els criteris de classificació, introduït a partir de 1988, fa que la desagregació sectorial no sigui homogènia amb la presentada anteriorment a aquest assaig.

Estructura de les importacions andorranes (1991)

	Procedents d'Europa %	Procedents de França %
Aliments	0,51	0,28
Begudes i tabac	32,19	13,37
Matèries primeres	7,82	4,56
Productes petrolífers	0,92	0,26
Semimanufacturat per a demanda d'inversió	3,24	9,32
Altres semimanufactures	2,12	0,57
Béns d'equipament	1,69	1,69
Automòbils, motocicletes i mitjans de transport	4,55	4,84
Manufactures de cuir i pell	3,05	0,51
Libres i publicacions, paper	6,02	3,40
Calçat, barrets, confecció i tallats	1,43	2,03
Reproducció del so i la imatge	0,81	0,79
Mòbils, joguines, material d'escriptori, etc.	6,30	16,15
Productes de perfumaria, sabons	12,55	13,11
Productes farmacèutics, etc.	11,41	5,20
Vides, ceràmica, porcelana, etc.	4,94	12,76
Varietats (barres, flors, objectes d'art, etc.)	5,41	1,78
	0,08	0,38

Fant: Direcció General de Dades de França i Espanya.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1991)

Quilòmetratge de carreteres nacionals	289
Quilòmetratge asfaltat	196
Empreses de transport (bombarcs)	159
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi...)	225
Nombre de telefons per 1.000 habitants	392
Premsa diària local	5.000
Premsa setmanal local	10.000
Trage diari local	6
Cadènies de TV rebudes	0

Consum d'energia (1991)

Electricitat (GWh)	303,4
Gasolina (Milers de litres)	55.802,9
Gas-oil (Milers de litres)	100.724,1
Propana (Tones)	1.253,2
Buils (Tones)	693,1

Fant: Conselleria de Finances.

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen, sectors i parròquies (1991)*

	Andorra	Espanya	França	Altres	Total	%
POBLACIÓ ASSALARIADA	40	99	5	66	178	0,61
SECTOR PRIMARI	494	4.399	229	2.309	7.638	27,23
SECTOR SECUNDARI**	11	74	3	50	138	0,47
Indústries primàries	96	1.641	41	1.959	3.637	12,49
Construcció	173	1.208	86	486	1.953	6,71
Artesania i la construcció	67	739	36	168	1.030	3,54
Garanties	147	714	63	248	1.170	4,02
SECTOR TERCIARI**	2.688	12.819	1.050	4.456	21.013	72,16
Comerç alimentari	94	965	61	255	1.365	4,67
Comerç turístic	483	4.320	399	1.153	6.325	21,72
Servis	37	2.699	161	940	4.304	14,78
Hoteleria	88	1.780	253	1.070	3.791	13,02
Servis turístics	20	195	53	67	355	1,22
Sector financer, companyies	262	875	30	27	994	3,41
Servis	80	385	33	87	575	1,96
Professors lliberals	1.218	1.302	93	90	2.703	9,23
Administració	56	373	20	184	603	2,07
Varietats	3.182	11.214	1.292	7.331	29.119	100,00
% Població assalariada	10,96	59,45	4,40	25,18	100	

* Dada a partir d'un cens en ordre de classificació, introduït a partir de 1988, la desagregació sectorial no és homogènia amb la presentada anteriorment a aquest assaig.

	Andorra la Vella	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	Sant Julià de Lòria	Total
POBLACIÓ REGISTRADA	3.371	456	1.406	2.276	767	436	10.306
Nata a Andorra	2.685	57	489	1.728	454	71	6.255
Nata a Espanya	18.149	1.402	8.785	8.668	3.768	1.075	42.368
Nata a França	11.974	672	3.544	6.411	1.587	485	28.028
Nata a altres països	1.718	327	1.508	513	481	163	4.295
Altres	3.056	803	1.753	1.744	1.700	437	9.875
TOTAL	22.205	1.915	8.680	12.772	4.999	1.582	68.025
Creixement migratiu (%)	9,75	0,46	1,29	0,61	1,35	0,82	6,85
Creixement emigratiu o cancel·lació d'inscripcions (%)	7,90	26,11	14,80	-2,33	12,40	10,96	9,25
Creixement net (%)	8,66	26,57	15,61	-1,72	13,75	11,88	10,10

Fant: Conselleria de Benestar, Sanitat i Treball.

Territori i recursos (1991)

Espai urbà	346 Ha.
Boscós i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aiguales i lacustre i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Oficines bancàries	52
Hotels i residències	358
Restaurants	402

Estacions d'esquí	5
Telesquís i telecadieres**	92
Longitud dels telesquís i telecadieres (km)**	89
Capacitat dels telesquís i telecadieres (milers de persones / hora)**	76
Longitud de les pistes (km)**	201
Turismes enregistrats	36.418
Camions i furgonetes enregistrats	4.190
Circulació de vehicles per la frontera andorran-espanyola (milers)	4.000,7
Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	1.750,9

* Tots els membres de l'Agrupació de Banca andorranès. ** Temporada 1991/1992.

Finances Públiques (1991) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Inicial	Quantitat presupostada		%	Quantitat liquidada		Quant. liquidada x 100 / Quant. presupostada
		Inicial	Modificacions		Total	%	
INGRESSOS PÚBLICS							
Taxes sobre les importacions	13.100.000	-	-	13.100.000	86,8	12.176.798	92,3
Altres ingressos	1.837.121	-	-	1.837.121	12,2	992.629	7,5
Variació d'actius financers	150.500	-	-	150.500	1,0	20.315	0,2
Variació de passius financers	2.000	-	-	2.000	0,0	2.800	0,0
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	15.089.621	-	-	15.089.621	100	13.192.541	87,4
DESPESES PÚBLIQUES							
a) Classificació administrativa							
1) M.I. Consell General	193.892	-	-	193.892	0,9	202.628	1,3
2) Servets dependents del Cap de Govern	1.256.956	-	-	1.256.956	5,9	1.284.392	8,5
3) Finances, Comerç i Indústria	639.581	-	-	639.581	3,0	482.265	3,2
4) Educació, Cultura i Joventut	2.258.860	-	-	2.258.860	10,5	2.378.434	15,8
5) Servets públics	12.934.296	-	-	12.934.296	60,4	6.627.870	45,8
6) Agricultura i Patrimoni Natural	399.234	-	-	399.234	1,9	338.682	2,3
7) Treball i benestar social	949.181	-	-	949.181	4,4	869.032	5,8
8) Turisme i esports	1.299.161	-	-	1.299.161	6,1	1.245.587	8,3
9) Despeses financeres	1.471.800	-	-	1.471.800	6,9	1.422.033	9,4
b) Classificació econòmica							
1) Despeses de personal	2.733.954	-	-	2.733.954	12,8	2.931.421	19,5
2) Béns corrents i servets	2.810.947	-	-	2.810.947	13,1	2.443.492	16,2
3) Interessos	783.400	-	-	783.400	3,6	1.030.633	6,8
4) Transferències corrents	2.473.240	-	-	2.473.240	11,5	2.218.816	13,4
TOTAL DESPESES CORRENTS	8.781.541	-	-	8.781.541	41,0	8.724.164	57,9
5) Inversions reals	11.983.000	-	-	11.983.000	56,0	6.004.157	39,9
6) Transferències de capital	-	-	-	-	-	-	-
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	11.983.000	-	-	11.983.000	56,0	6.004.157	39,9
7) Variació d'actius financers	638.200	-	-	638.200	3,0	-	-
8) Variació de passius financers	21.402.741	-	-	21.402.741	100	15.049.721	100
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	21.402.741	-	-	21.402.741	100	15.049.721	70,3

Fant: Servei d'Estudis de la Conselleria de Finances, Comerç i Indústria.

Dimensió de les empreses per sector (1992)*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assegurats					Més de 100
	1-4	5-10	11-25	26-100	101-300	
Sector primari	73	4	2	-	-	79
Indústria i construcció	366	129	106	49	8	658
Guàrdies i tallers	96	10	8	2	-	96
Comerç	700	122	73	35	6	936
Hotelesia	406	96	74	26	6	604
Serveis	404	78	47	25	4	558
Sector financer i companyies	46	10	6	5	3	70
Professió liberals	180	14	1	-	-	199
Administració	27	7	10	7	7	58
Varis	1.534	20	15	4	-	1.573
TOTAL	3.802	490	345	154	30	4.821

Font: C.A.S.E.
* Dades a 30.10.1992

Estructura de les importacions andorranes (1992)

	Procedents d'Espanya %	Procedents de França %
Animals vius	0,53	0,06
Aliments	22,48	13,89
Begudes i tabac	8,11	4,52
Matières primeres	0,92	0,24
Productes petrolífers	3,26	9,37
Seminariàries per a demanda d'inventari	1,94	0,56
Altres seminariàries	1,64	1,88
Béns d'equipament	4,94	4,70
Automòbils, motocicletes i mitjans de transport	3,59	10,88
Manufactures de metall	1,82	2,67
Manufactures de cuir i pell	1,23	1,86
Llibres i publicacions, paper	4,17	0,97
Calçat, barrets, combinació i teixits	6,18	17,28
Reloigeria, òptica, serralles de reproducció del so i imatge	13,10	10,86
Mobiliars, joguines, material d'escrutor, etc.	9,92	4,87
Productes de perfumeria, sabons i productes farmacèutics, etc.	5,53	13,38
Vidre, ceràmica, pintures, etc.	4,84	1,66
Varis (armes, municions, tèxtils d'art, etc.)	0,20	0,38

Font: Direcció General de Duanes de França i Espanya.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1992)

Quilòmetres de carreteres nacionals	269
Quilòmetres asfaltats	188
Empreses de transport comercial	185
Unitats de transport de viatgers (autobús, taxi, ...)	223
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	409
Premes diària local	2
Trànsit aeri nacional	5.500
Parques aeriària local	10.000
Canals de TV rebudes	6

Consum d'energia (1992)

Electricitat (Gwh)	314,2
Gasolina (milions de litres)	58.814,0
Gas-oil (milions de litres)	97.883,4
Propi (Tonne)	1.347,0
Bunk (Tonne)	976,4

Font: Conselleria d'Agricultura, Comerç i Indústria.

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen i sectors (1992)*

	Andorra	Espanya	França	Altres	%
POBLACIÓ ASSALARIADA					
SECTOR PRIMARI	7	3.977	193	2.545	7.777
SECTOR SECUNDARI	462	346	29	139	977
Indústries primàries	53	1.370	36	1.433	2.925
Indústries secundàries	200	1.353	89	677	2.319
Arteses a la construcció	76	877	30	184	947
Guàrdies	49	291	9	130	479
SECTOR TERCIARI	13.937	13.700	1.344	5.105	23.146
Comerç alimentari	111	983	60	236	1.370
Comerç turístic	481	4.023	385	1.116	6.005
Serveis	118	1.981	167	891	3.057
Hotelesia	111	1.984	351	1.774	4.220
Serveis turístics	176	1.454	123	248	1.998
Sector financer i companyies	327	883	45	68	1.313
Professió liberals	84	393	33	84	594
Administració	1.230	1.826	122	142	3.120
Varis	99	1.478	61	859	2.487
TOTAL	3.409	17.334	1.940	7.737	30.517
% Població assalariada	11,16	58,44	5,05	25,35	100,00

Font: C.A.S.E. * Dades a 30.10.1992.

	Andorra	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	Sa. Julià de Lòria	Total
POBLACIÓ REGISTRADA								
Andorra	3.592	478	1.450	2.483	791	459	1.628	10.981
Canillo	2.710	82	604	1.754	497	76	840	6.563
Encamp	18.095	1.833	7.600	8.940	4.014	1.117	4.756	44.155
Escaldes-Engordany	11.833	681	3.810	6.491	1.709	504	3.328	28.858
La Massana	1.048	404	1.743	588	478	156	1.566	4.662
Ordino	3.304	448	2.947	1.921	827	457	933	10.937
Sa. Julià de Lòria	22.387	2.193	9.854	13.177	3.302	1.852	7.234	61.989
Creixement vegetatiu (%)	0,37	1,46	1,47	0,84	0,94	1,28	0,77	
Creixement migratori % per regularització d'adopcions (%)	0,28	13,06	9,75	2,33	5,33	3,16	3,99	3,46
Creixement total (%)	0,82	14,92	11,22	3,17	6,27	4,42	4,76	4,32

Font: Conselleria de Benestar, Sanitat i Treball.

Territori i recursos (1992)

Espai urbà	346 Ha.	Estacions d'eixcú	5
Boscos i bosquines	19.445 Ha.	Telesquils i telecadidres**	92
Prats	20.887 Ha.	Longitud dels telesquils i telecadidres (km.)**	89
Vegetació rupícola, aigualosa i lacustre i roques nues	3.033 Ha.	Capacitat dels telesquils i telecadidres (milers de persones / hora)**	76
Espai agrícola	3.051 Ha.	Longitud de les pistes (kms.)**	201
Indeterminat	37 Ha.	Turismes enregistrats	36.939
Bancs*	7	Camions i furgonetes enregistrades	4.362
Oficines bancàries		Circulació de vehicles per la frontera andorran-espanyola (milers)	3.923,1
Hotels, apartaments i residències	347	Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	1.580,6
Restaurants	406		

* Tots els membres de l'Agrupació de Bancs andorranos. ** Temporada 1992/1993.

Finances Públiques (1992) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESSES	Inicial	Quantitat pressupostada		%	Quantitat liquidada		Quant. liquidada x 100 Quant. pressupostada
		Modificacions	Total		Total	%	
INGRESSOS PÚBLICS							
Taxes sobre les importacions	13.700.000	-	13.700.000	78,6	13.161.178	81,4	96,1
Altres ingressos	3.519.576	-	3.519.576	20,2	3.009.226	18,6	85,5
Variació d'actius financers	200.000	-	200.000	1,2	-	-	0,0
Variació de passius financers	3.000	-	3.000	0,0	-	-	0,0
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	17.422.576	-	17.422.576	100	16.172.075	100	92,8
DESPESSES PÚBLIQUES							
a) Classificació administrativa							
1) M.I. Consell General	298.821	-	298.821	1,4	222.518	1,1	74,5
2) Serveis dependents del Cap de Govern	5.690.757	-	5.690.757	27,8	6.869.234	34,7	120,7
3) Finances	1.488.199	-	1.488.199	7,3	422.167	2,1	28,4
4) Invescenc	2.788.783	-	2.788.783	13,6	2.733.798	13,8	98,1
5) Serveis públics	4.418.727	-	4.418.727	21,6	4.353.682	22,0	98,5
6) Agricultura, Comerç i Indústria	720.191	-	720.191	3,5	571.898	2,9	79,4
7) Benestar, Sanitat i Treball	1.403.247	-	1.403.247	6,8	1.289.678	6,4	90,7
8) Turisme i esports	1.754.796	-	1.754.796	8,6	1.735.870	8,8	98,9
9) Despeses financeres	1.936.750	-	1.936.750	9,4	1.624.382	8,2	83,9
b) Classificació econòmica							
1) Despeses de personal	3.302.084	-	3.302.084	16,1	3.353.717	16,9	101,6
2) Béns corrents i serveis	3.203.330	-	3.203.330	15,6	2.820.920	14,2	88,1
3) Invescenc	1.489.250	-	1.489.250	7,3	1.195.408	6,0	80,3
4) Transferències corrents	3.595.543	-	3.595.543	17,5	3.248.348	16,4	90,3
TOTAL DESPESSES CORRENTS	11.990.207	-	11.990.207	56,5	10.618.393	53,6	91,6
5) Invescencs reals	4.741.524	-	4.741.524	23,1	3.891.419	18,6	77,9
6) Transferències de capital	3.842.039	-	3.842.039	18,8	5.172.905	26,1	134,6
TOTAL DESPESSES D'INVERSIÓ	8.583.563	-	8.583.563	41,9	8.864.324	44,8	103,3
7) Variació d'actius financers	-	-	-	-	-	-	-
8) Variació de passius financers	321.500	-	321.500	1,6	320.300	1,6	99,6
TOTAL DESPESSES PÚBLIQUES	20.495.270	-	20.495.270	100	19.803.017	100	96,6

Font: Servei d'Estadística de la Conselleria de Finances.

Dimensió de les empreses per sector (1993)*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assajistes				
	1-8	9-19	11-89	20-100	Més de 100
Sector primari	82	4	1	-	661
Indústria i construcció	356	145	95	61	87
Garatges i tallers	81	10	7	2	80
Comerç	657	134	89	2	900
Hoteleria	362	89	62	23	557
Serveis	383	82	40	29	3
Sector financer, i companyies	41	14	4	5	3
Professions liberals	196	17	4	1	208
Administració	24	10	8	7	56
Vari	1.627	25	11	3	1.698
	3.799	530	300	165	25.4819

Font: C.A.E.S.
* Dades a 31.12.1993

Estructura de les importacions andorranes (1993)

	Procentatge d'Empreses %	Procentatge de França %
Animals vius	0,44	0,04
Aliments	22,89	12,15
Drogues i tabac	8,65	3,25
Matèries primeres	0,82	0,29
Productes petrolers	1,11	8,70
Semimanufactures per a demanda d'inversió	1,74	0,55
Altres semimanufactures	2,65	2,08
Béns d'equipament	4,20	6,55
Automòbils, motocicletes i mitjans de transport	5,35	7,88
Manufactures de metall	5,97	2,78
Manufactures de cuir i pell	1,06	1,76
Llibres i publicacions, paper	5,81	0,95
Caixes, barrets, corbates i llaçs	5,48	15,22
Reproductors, òptica, aparells de música	13,72	18,74
Mobles, joguines, material d'escriptori, etc.	7,99	5,19
Productes de perfumaria, sabons	6,63	14,06
Productes farmacèutics, etc.	4,48	1,80
Vidres, ceràmica, porcelana, etc.	0,06	0,23
Vari (arrats, municions, objectes d'art, etc.)	0,06	0,23

Font: Direcció General de Duanes de França i Espanya.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1993)

Quilòmetres de carreteres nacionals	289
Quilòmetres d'autopista	186
Empreses de transport (comercials)	111
Línies de transport de viatgers (autobus, taxi,...)	18
Nombre de telèfons per 1.000 habitants	410
Primes diària local	5.500
Primes estranjer local	2
Tarifes telefònica local	10.000
Cademes de TV reduïdes	7

Consum d'energia (1993)

Electricitat (GWh)	322,0
Gasolina (Milers de litres)	58.414,6
Gas-oil (Milers de litres)	101.758,9
Propana (Tones)	1.479,9
Bunk (Tones)	1.103,1

Font: Ministeri d'Agricultura, Comerç i Indústria.

Cens de població assalariada i registrada per llocs d'origen i sectors (1993)*

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorra		Espanya		França		Altres		Total	%
	1993	1980	1993	1980	1993	1980	1993	1980		
SECTOR PRIMARI	471	41	80	4	85	4	85	4	100	0,68
SECTOR SECUNDARI	111	4.056	184	2.815	154	2.515	154	2.226	7.226	24,81
Indústria primària	69	306	36	30	30	194	30	834	2.18	2,18
Construcció	88	1.418	30	30	10	1.411	10	2.869	10.13	10,13
Arquitectura i la construcció	204	1.262	79	682	79	682	79	2.337	8,02	8,02
Transformació	77	129	27	77	27	130	27	921	3,16	3,16
Garatges	53	206	8	8	8	118	8	384	1,32	1,32
SECTOR TERCIARI	2.843	12.968	1.243	4.851	1.243	4.851	1.243	21.713	74,24	74,24
Comerç alimentari	122	918	71	241	71	241	71	1.362	4,64	4,64
Comerç turisme	448	3.792	386	3.089	386	3.089	386	5.641	19,37	19,37
Serveis	343	1.988	174	1.032	174	1.032	174	3.310	12,48	12,48
Hoteleria	114	1.695	316	5.056	316	5.056	316	3.631	12,48	12,48
Serveis turístics	91	56	56	85	56	85	56	507	1,81	1,81
Sector financer, companyies	325	876	44	47	44	47	44	1.292	4,44	4,44
Professors liberals	94	325	34	97	34	97	34	618	2,12	2,12
Administració	1.200	1.534	121	154	121	154	121	3.009	10,23	10,23
Vari	108	1.445	58	284	58	284	58	884	3,06	3,06
TOTAL	3.325	17.112	1.431	7.291	1.431	7.291	1.431	29.129	100,00	100,00
Font: C.A.E.S. * Dades a 31.12.1993.	11,41	58,75	4,91	24,93						

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	S. Julià de Lòria	Total
Andorranos	3.805	497	1.576	2.277	857	482	1.758	11.571
Nats a Andorra	2.744	100	713	1.309	526	83	871	8.848
Estrangers	16.252	1.714	7.896	10.756	4.143	1.159	4.789	48.708
-Espanyols	11.838	723	3.850	7.798	1.782	567	3.524	30.043
-Francesos	1.047	424	1.824	648	485	154	318	4.900
-Altres	3.367	567	2.222	2.318	1.876	448	987	11.795
TOTAL	22.821	2.311	10.184	15.241	5.526	1.726	7.418	68.227
Creixement vegetatiu (%)	0,75	1,00	0,87	0,83	0,96	0,42	0,98	0,83
Creixement migratori								
o per regularització d'Inscripcions (%)	1,19	4,38	4,82	14,83	3,24	4,06	1,58	5,08
Creixement Total (%)	1,94	5,38	5,49	15,66	4,20	4,48	2,54	5,89

Font: Ministeri d'Affers Socials i Cultura.

Territori i recursos (1993)

Espal urbà	346 Ha.
Boscós i bosquines	19.445 Ha.
Vegetació rupícola, aigualosa i lacustre i roques nues	20.887 Ha.
Espal agrícola	3.033 Ha.
Indeterminat	3.051 Ha.
Banca*	37 Ha.
Oficines bancàries	7
Hotels, apartaments i residències	53
Restaurants	341
	411

Estacions d'esquí	5
Telesquis i telecadires**	82
Longitud dels telesquis i telecadires (km)**	79
Capacitat dels telesquis i telecadires (milers de persones / hora)**	89
Longitud de les pistes (kms.)*	201
Turismes enregistrats	36.650
Camions i furgonetes enregistrades	4.343
Circulació de vehicles per la frontera andorran-espanyola (milers)	3.804,4
Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	1.584,7

* Tots els membres de l'Agrupació de Banca andorran. ** Temporada 1993/1994.

Finances Públiques (1993) (en milers de pessetes) *

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat pressupostada				Quantitat liquidada				Quant. liquidada x 100 Quant. pressupostada
	Inicial	Modificacions	Total	%	Total	%			
INGRESSOS PÚBLICS									
Taxes sobre les importacions	13.725.000	-	13.725.000	75,5	13.472.343	77,8		98,2	
Altres ingressos	4.227.479	-	4.227.479	23,3	3.673.791	21,2		86,9	
Variació d'actius financers	211.500	-	211.500	1,2	211.593	1,2		100,0	
Variació de passius financers	1.400	-	1.400	0,0	2.100	0,0		150,0	
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	18.165.379	-	18.165.379	100	17.359.827	100		95,6	
DESPESES PÚBLIQUES									
a) Classificació administrativa									
1) M.I. Consell General	240.974	-	240.974	1,0	374.236	1,7		155,3	
2) Serveis dependents del Cap de Govern	6.197.480	-	6.197.480	26,7	6.006.435	27,0		96,9	
3) Finances	944.094	-	944.094	4,1	1.911.951	8,5		202,5	
4) Educació i Cultura	2.894.511	-	2.894.511	12,4	2.874.626	12,9		99,7	
5) Serveis públics	6.240.053	-	6.240.053	28,9	5.208.314	23,4		83,5	
6) Agricultura, Comerç i Indústria	644.638	-	644.638	2,8	579.002	2,6		89,8	
7) Benestar, Sanitat i Treball	1.381.313	-	1.381.313	6,0	1.296.096	5,8		93,1	
8) Turisme i esports	1.750.584	-	1.750.584	7,5	1.745.556	7,9		99,7	
9) Despeses financers	2.936.317	-	2.936.317	12,6	2.555.336	10,1		79,8	
b) Classificació econòmica									
1) Despeses de personal	3.677.156	-	3.677.156	15,8	3.584.187	16,1		97,5	
2) Béns corrents i serveis	3.496.517	-	3.496.517	15,1	3.279.496	14,7		93,8	
3) Interessos	1.887.662	-	1.887.662	8,1	1.211.275	5,4		64,2	
4) Transferències corrents	3.286.490	-	3.286.490	14,2	3.171.679	14,3		96,5	
TOTAL DESPESES CORRENTS	12.347.825	-	12.347.825	53,2	11.246.627	50,5		91,1	
5) Inversions reals	5.902.634	-	5.902.634	25,4	6.024.722	27,1		102,1	
6) Transferències de capital	4.020.850	-	4.020.850	17,3	4.020.850	18,1		100,0	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	9.923.484	-	9.923.484	42,7	10.045.572	45,2		101,2	
7) Variació d'actius financers	-	-	-	-	-	-		-	
8) Variació de passius financers	948.655	-	948.655	4,1	949.355	4,3		100,1	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	23.219.964	-	23.219.964	100	22.241.554	100		95,8	

* Font: Servei d'Estudi del Ministeri de Finances.

Renda nacional i nivell de vida (1994)

Renda Nacional (Milers de dòlars)**	1.019
Remesa per càrrega (9999)**	16.891
Comerç exterior (191994)	131
Llits hospitalaris per 1.000 habitants	2,2
Tornades emigrants per 1.000 habitants	691
Postals assolir total (Curs 1994-1995)**	9.113
- fins a 5 anys	2.446
- entre 7 i 15 anys	5.334
- 16 anys i més	1.613
Postals universitàries (Curs 1994-1995)	728

** Estimats. Altres previsions.
Curs de canvi (Mils. euros): 1994-1995: 127,38 Pta. 1994-1993 Pta.

** Els Eats Espanyol i França assumeixen una part de l'ensenyament.

Dimensió de les empreses per sector (1994)*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assegurats				Més de 180	TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100		
Sector Primari	84	4	1	-	-	89
Indústria i construcció	282	128	84	48	6	694
Guarnició i salers	88	18	6	3	-	89
Comerç	407	107	77	31	6	808
Homenaje	312	115	65	27	1	579
Servici	407	107	49	28	4	595
Sector financer i companyies	49	13	4	0	3	71
Professors liberals	176	65	2	-	-	243
Administrat	31	10	10	0	0	69
Venda	1.759	15	10	7	-	1.791
TOTAL	4.040	536	317	151	39	5.079

Font: C.A.S.S. * Dades a XI-1994.

Estructura de les importacions andorranes (1994)

	Precedents d'Espanya	Precedents de França
Animals vius	0,48	0,29
Aliments	20,30	18,32
Bevidors i tabac	7,62	1,96
Màquines primàries	5,58	0,36
Productes petrolífers	1,29	0,13
Sembradors per a demanda d'inversió	1,62	0,41
Altres sembradors	3,52	2,11
Obres d'equipament	5,31	3,89
Manufactures de cuir i pell	1,01	1,29
Lliures i galoneries (capes)	0,79	0,99
Calçat, barrets, confecció i lletes	5,45	19,35
Religió, joguina, material d'escròpols, etc.	12,74	11,95
Productes de perles, marfil, sabons, productes farmacològics, etc.	8,11	4,59
Productes de perles, marfil, sabons, productes farmacològics, etc.	6,67	16,47
Vides, ceràmica, porcelana, etc.	4,67	0,18
Vans, botines, molins, objectes d'art, etc.	5,14	0,38

Font: Direcció General de Duanes de França i Espanya.

Territori i recursos (1994)

Espal urbà	346 Ha.
Boscos i bosques	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, algüosa i lacustre, i roques nues	3.033 Ha.
Espal agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Oficines bancàries	54
Hotels, apartaments i residències	350
Restaurants	416
Estacions d'esquí	5
Telesequis i telecadres	95
Longitud dels telesequis i telecadres (km)**	89

Infraestructura i mitjans de comunicació (1994)

Quilometratge de carreteres nacionals	268
Quilometratge asfaltat	112
Empreses de transport (Comerç exterior)	112
Unitats de transport de càrrega (autobús, taxi...)	112
Premsa diària local	8,02
Troncs telefònics local	41
Troncs telefònics local	10,00
Cademes de TV satel·lita*	7

* No es compten fins aquells canals que es poden veure via satèl·lit, cable, etc.

Consum d'energia (1994)

	Andorra	Espanya	França	Altres	Total	%
SECTOR PRIMARI	9	90	4	80	185	0,62
SECTOR SECUNDARI	508	3.897	179	2.335	6.819	23,20
Indústries primàries	64	308	21	127	520	1,74
Construcció	105	1.434	91	637	2.267	7,73
Anexos a la construcció	302	1.340	91	622	2.555	8,59
Transformació	72	575	23	127	797	2,72
Geotèrmic	84	240	9	132	465	1,59
SECTOR TERCIARI	3.144	18.424	1.342	4.815	22.725	76,15
Comerç alimentari	120	876	110	555	1.661	5,33
Comerç turístic	483	3.717	394	1.028	5.622	18,85
Servici	158	1.340	70	84	3.089	10,37
Hotels i residències	349	2.077	164	635	3.294	10,94
Servici turístic	93	943	47	61	1.459	4,69
Sector financer, companyies	119	394	24	85	598	2,02
Professors liberals	1.307	1.287	134	167	3.275	10,98
Administració pública	127	1.418	68	263	2.566	8,60
Venda	3.661	17.411	1.525	7.232	29.833	97,99
TOTAL	12,27	58,37	5,11	24,24	100	100

Font: C.A.S.S. * Dades a XI-1994.

POBLACIÓ REGISTRADA

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	Sant Julià de Lòria	Total
TOTAL	21.807	2.433	10.099	15.189	5.530	1.722	7.551	64.311
Andorranos	3.880	514	1.943	2.990	892	506	1.930	11.860
Nats a Andorra	2.750	105	785	1.936	586	89	906	7.157
Estrangers	15.177	1.814	7.866	10.643	4.052	1.127	4.815	45.294
- Espanyols	11.194	792	3.043	7.647	1.780	566	3.507	29.329
- Francesos	446	1.064	485	490	163	314	4.458	9.944
- Altres	3.037	576	2.169	2.351	1.782	398	914	11.307
Creixement vegetatiu (%)	0,73	0,82	1,33	0,54	0,90	0,35	0,81	0,80
Creixement migratori	-	-	-	-	-	-	-	-
o per regularització d'inscripcions (%)	-5,17	4,46	-2,16	-1,01	-0,83	-0,58	0,96	-2,20
Creixement total (%)	-4,44	5,28	-0,83	-0,47	0,07	-0,23	1,79	-1,40

Font: Secretaria d'Estat d'Invernor.

Capacitat dels telesequis i telecadres (milers de persones/hora)**	86
Longitud de les pistes (km)**	213
Turismes enregistrats	36.067
Camions i furgons enregistrats	4.195
Circulació de vehicles per la frontera andorran-espanyola (milers)***	3.902
Circulació de vehicles per la frontera andorran-francesa (milers)	1.905,8

** Estimada. Donat que les dades disponibles arriben únicament fins al 7 d'abril, la xifra s'ha obtingut per extrapolació d'aquestes dades al conjunt de França, amb un criteri de proporcionalitat en relació a l'exercici anterior.

Finances Públiques (1994) (En milers de pessetes)

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat presupostada			Quantitat liquidada			Quantitat liquidada x 100 Quant. presupostada
	Inicial	Modificacions	Total	%	Total	%	
INGRESSOS PÚBLICS							
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	18.176.039	-	18.176.039	100	18.834.948	100	103,63
Taxes sobre les importacions	15.173.630	-	15.173.630	83,48	15.096.918	80,15	99,49
Altres ingressos	2.726.009	-	2.726.009	15,00	2.649.450	14,07	97,19
Variació d'actius financers	275.000	-	275.000	1,51	1.086.480	5,77	395,08
Variació de passius financers	1.400	-	1.400	0,01	2.100	0,01	150,00
DESPESES PÚBLICS							
a) Classificació administrativa							
1) Cap de Govern	6.419.691	-	6.419.691	25,69	6.337.248	29,40	98,72
2) Presidència	700.487	-	700.487	2,80	622.537	2,89	88,87
3) Relacions Exteriors	184.634	-	184.634	0,74	174.686	0,81	94,62
4) Finances	926.981	-	926.981	3,72	891.936	4,56	105,71
5) Educació, Joventut i Esports	3.017.846	-	3.017.846	12,08	3.245.525	15,06	107,54
6) Ord. Territorial i Medi Ambient	5.916.454	-	5.916.454	23,88	4.511.218	20,93	76,25
7) Economia	1.426.606	-	1.426.606	5,71	1.418.742	6,58	99,45
8) Sanitat	1.035.429	-	1.035.429	4,14	991.121	4,60	95,72
9) Afers Socials i Cultura	1.286.854	-	1.286.854	5,15	1.198.473	5,56	93,13
9) Despeses i operacions financers	4.073.386	-	4.073.386	16,30	2.074.670	9,62	50,93
b) Classificació econòmica							
1) Despeses de personal	4.315.599	-	4.315.599	17,27	4.364.324	20,25	101,13
2) Béns corrents i serveis	3.445.428	-	3.445.428	13,79	3.347.952	15,53	97,17
3) Interessos	1.765.986	-	1.765.986	7,07	1.769.762	8,21	100,21
4) Transferències corrents	3.664.234	-	3.664.234	14,66	3.382.361	15,99	92,31
TOTAL DESPESES CORRENTS	13.191.247	-	13.191.247	52,79	12.804.399	59,68	97,52
5) Inversions reals	6.369.306	-	6.369.306	21,49	4.074.377	19,90	75,98
6) Transferències de capital	4.228.315	-	4.228.315	16,92	4.417.390	20,49	104,47
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	9.597.621	-	9.597.621	38,41	8.491.767	39,39	88,48
7) Variació d'actius financers	-	-	-	-	-	-	-
8) Variació de passius financers	2.201.400	-	2.201.400	8,81	200.000	0,93	9,09
TOTAL DESPESES PÚBLICS	24.990.268	-	24.990.268	100	21.556.166	100	86,26

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances.

Renda nacional i nivell de vida (1995)

Renda Nacional (Milers de dòlars)*	1.138
Renda per càpita (Milers)	18.139
Canvi anual	2,2
Mirada regional (XVI-1995)	142
Llits hospitalaris per 1.000 habitants	60,2
Turistes enregistrats per 1.000 habitants	3.197
Polítics electorals (Curs 1995-1996)**	1.056
- fins a 4 anys	1.056
- entre 7 i 15 anys	1.056
- 16 anys i més	1.056
Població atesa (Curs 1995-1996)	1.056
Administració	151

* Estimació dels previsions.
 ** Curs de l'elecció municipal: 1994-1995 Pla 1995-1996 Pla
 - De l'últim registre i l'últim assessorat una part de l'assessorat.

Dimensió de les empreses per sector (1995)*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'emplegats					TOTAL
	1-4	5-10	11-25	26-100	de 100	
Sector Primari	89	2	2	0	0	93
Indústria i construcció	363	130	83	41	8	625
Comerç i hostaleria	88	8	83	3	0	182
Construcció	701	157	89	30	5	982
Hostaleria	419	102	84	33	1	639
Servis	455	78	60	25	5	598
Sector financer, companyies	23	2	1	0	0	26
Professors liberals	183	22	2	1	0	208
Administració	25	12	11	2	0	51
Total	1.981	18	12	3	0	2.014
TOTAL	4.290	585	315	149	30	5.339

Font: C.A.S.S. - Dades a X0-1995

Estructura de les importacions andorranes (1995)

	Procedents d'Espanya %	Procedents de França %
Animals vius	0,42	0,04
Aliments	25,28	14,82
Regulats i s'apara	7,81	6,81
Melhores previsions	1,09	0,21
Productes químics	1,88	0,60
Indústries i materials	1,29	0,55
Actius agroindústries	3,29	2,27
Béns d'equipament	1,52	4,55
Automòbils, motocicletes i mitjà de transport	5,25	7,30
Mobiliers i decoració	1,29	2,15
Minerals de carbó i petroli	1,09	2,16
Útils i material, maquinari i material elèctric	11,88	12,81
Restaurants, fabricació de béns de consum	8,43	13,85
Medicines, productes químics, etc.	7,68	4,80
Mobiliers, joguines, material d'equipament, etc.	1,09	1,27
Productes tèxtils, etc.	8,42	16,73
Vestimenta, cotons, etc.	3,23	2,27
Vestimenta, materials, objectes d'art, etc.	0,08	0,28

Font: Direcció General de Duanes de França i Espanya.

Territori i recursos (1995)

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosquines	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aigualosa i lacustre, i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Banca*	7
Ombres bancàries	53
Hotels, apartaments i residències	352
Restaurants	427
Estacions d'esquí	5
Televisió i telecadres	92
Longitud dels teleseis i telecadres (km)**	89

Capacitat dels teleseis i telecadres (milers de persones/hora)**	86
Longitud de les pistes (km)**	213
Turismes enregistrats	35.941
Camions i furgonetes enregistrats	4.173
Circularió de vehicles per la frontera andorrano-espanyola (milers)	N.D.
Circularió de vehicles per la frontera andorrano-francesa (milers)***	965.629

* Tots els elements de l'Agrupació de Banca Andorrana.
 ** Temporalada 1995/1996.
 *** Només inclou dades de les entrades durant els mesos de gener a març, de juny a agost i, parcialment, dels mesos d'abril i de setembre.

Finances Públiques (1995) (En milers de pessetes)

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat presupostada		Quantitat liquidada		Quantitat liquidades - a 180 Quant. presupostades
	Inicial	Modificacions Total %	Total	%	
INGRESSOS PÚBLICS					
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	19.079.317	-	19.079.317	100	111,48
Imposts sobre les importacions	16.501.000	-	16.501.000	86,49	105,87
Altres ingressos	2.490.437	-	2.490.437	13,05	149,08
Variació d'actius financers	86.490	-	86.490	0,45	100,00
Variació de passius financers	1.400	-	1.400	0,01	100,00
DESPESES PÚBLIQUES					
a) Classificació administrativa					
1) Cap de Govern	8.335.270	-	8.335.270	36,11	98,01
2) Presidència	1.125.306	-	1.125.306	4,88	87,56
3) Relacions Exteriors	443.236	-	443.236	1,92	4,64
4) Educació, Joventut i Esports	3.587.010	-	3.587.010	15,54	102,08
5) Ord. Territorial i Medi Ambient	6.195.980	-	6.195.980	28,84	76,73
6) Economia	571.820	-	571.820	2,48	86,46
7) Sanitat	1.051.998	-	1.051.998	4,56	95,77
8) Afers Socials i Cultura	1.197.137	-	1.197.137	5,19	81,48
9) Despeses i operacions financeres	574.580	-	574.580	2,49	115,55
b) Classificació econòmica					
1) Despeses de personal	5.177.032	-	5.177.032	22,43	98,08
2) Béns corrents i serveis	3.354.165	-	3.354.165	14,53	95,67
3) Interessos	457.180	-	457.180	1,98	121,65
4) Transferències corrents	3.888.632	-	3.888.632	16,88	96,74
TOTAL DESPESES CORRENTS	12.877.009	-	12.877.009	55,79	58,62
5) Inversions reals	5.604.791	-	5.604.791	24,28	73,23
6) Transferències de capital	4.599.137	-	4.599.137	19,92	101,97
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	10.203.928	-	10.203.928	44,21	86,18
7) Variació d'actius financers	1.400	-	1.400	0,01	50,00
8) Variació de passius financers	23.082.337	-	23.082.337	100	92,07
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	23.082.337	-	23.082.337	100	92,07

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances. (Liquidació presupostària provisional, encara no aprovada pel Parlament)

Infraestructura i mitjans de comunicació (1995)

Culturatge de carreteres nacionals	279
Culturatge sanitàries	198
Empreses de transport (Comunitat)	112
Unitats de transport de viatgers (autobús, tax.)	183
Nombre de llits per 1.000 habitants	467
Parques d'aparcar	5.800
Parques d'aparcar local	10.000*
Canals de TV rebudes	7

* No es compten les espais locals que es poden veure via satèl·lit, cable, etc.

Consum d'energia (1995)

Electricitat (GWh)	345,9
Gasolina (Milers de litres)	57.189,2
Gas-oil (Milers de litres)	107.287,8
Propana (Tones)	1.428,2
Bunka (Tones)	1.428,8

Font: Ministeri d'Economia.

Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors (1995)

SECTOR ASSALARIADA	Andorra Espanya França Altres				Total	%
	Andorra	Espanya	França	Altres		
SECTOR PRIMARI	57	112	2	110	241	0,79
SECTOR SECUNDARI	181	3.303	156	2.272	6.812	22,15
Indústries primàries	73	305	21	117	516	1,69
Construcció	102	1.204	38	1.287	2.701	8,82
Mineria o la construcció	230	1.822	74	649	2.785	9,28
Indústria	83	580	26	122	811	2,62
Gasolines	128	522	8	127	785	2,57
SECTOR TERCIARI	3.339	13.772	1.963	8.099	23.993	77,06
Comerç alimentari	158	938	87	237	1.386	4,37
Comerç turístic	491	3.656	412	1.006	5.565	18,18
Hostaleria	297	2.135	163	694	3.289	10,28
Hostaleria	162	2.037	374	1.559	4.132	13,00
Servis	87	456	75	108	726	2,30
Sector financer, companyies	347	883	47	108	1.385	4,37
Professors liberals	57	424	21	94	596	1,87
Administració	1.479	1.774	1.730	178	5.161	16,03
Altres	124	1.516	64	1.182	3.886	12,23
TOTAL	3.907	17.687	1.541	7.481	30.616	95,38
% Població assalariada	12,76	57,77	5,03	24,43	100	100

Font: C.A.S.S. - Dades a X0-1995.

Població REGISTRADA (1995)

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	Sant Julià de Lòria	Total
TOTAL	21.984	2.430	9.360	16.280	5.544	1.835	7.446	63.859
Andorrans	3.982	536	1.774	2.877	969	582	1.955	12.645
Nats a Andorra	2.783	108	785	1.834	612	108	860	7.298
Estrangers	15.219	1.786	6.801	10.849	3.983	1.177	4.611	44.206
- Espanyols	11.099	794	3.504	7.594	1.799	619	3.269	28.778
- Francesos	938	441	1.365	688	490	165	282	4.299
- Altres	3.182	551	1.932	2.427	1.694	399	960	11.129
Creixement vegetatiu (%)	0,60	0,58	0,82	0,82	0,87	0,75	0,83	0,75
o per regularització d'inscripcions (%)	0,21	-0,70	-8,14	-0,22	-0,82	5,81	-3,32	-1,45
Creixement Total (%)	0,81	-0,12	-7,32	0,60	0,25	6,56	-1,39	-0,70

Font: Serveis d'Estadística.

Renda nacional i nivell de vida (1996)

Renda Nacional (Milers de dòlars)*	1.183,7
Renda per càrrec (dòlars)**	18.313,7
Centres sanitaris	148
Milions registrats (XII-1996)	2,2
Llit hospitalari per 1.000 habitants	348,4
Últimes enregistrats per 1.000 habitants	2,25
Patients hospitalaris (XII 1996-1997)	2.564
- fins a 5 anys	1.770
- entre 7 i 15 anys	681
- 16 anys i més	1.109
Publicació d'obres (Dins 1996-1997)	891

* Estimació Xifres provisionals.
 ** Cami de carrer mitjà anual: 1996 - Un 7/1 Pla: 1996 - 128,60 Pla
 - De l'últim any s'ha de considerar una part de l'importament.

Infraestructura i mitjans de comunicació (1996)

Quilòmetres de carreteres nacionals	379
Quilòmetres de carreteres provincials	198
Quilòmetres de transport (Comarcals)	109
Estacions de transport de vehicles (autobus, taxi...)	175
Núm. de línies per 1.000 habitants	488,2
Trànsports aèries	5.500
Trànsports marítims	7
Trànsports terrestres locals	16.000
Cabines de TV col·lectives	-

Consum d'energia (1996)

Electricitat (GWh)	356,98
Gasolina (Milers de litres)	56.099,45
Gas-oil (Milers de litres)	119.231,28
Propà (Tones)	1.488,12
Butà (Tones)	1.042,19

Font: Ministeri d'Economia.

Dimensió de les empreses per sector (1996)*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'emplegats					Mils. TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100	>100	
Sector Primari	83	4	-	-	-	88
Indústria i construcció	389	196	95	47	4	671
Comerç i turisme	71	6	4	-	-	81
Indústries químiques	729	145	65	29	7	875
Indústries tèxtils	421	80	68	39	1	619
Serveis	448	77	63	67	4	619
Sector secundari conjunt	1.669	466	275	143	26	2.579
Sector terciari conjunt	188	92	75	13	8	376
Administració	22	10	5	-	-	47
TOTAL	2.156	665	410	163	34	3.199

Font: C.A.S.S. - Dades a XI-1996

Estructura de les importacions andorranes (1996)

	Precedents de França %	Precedents de l'estranger %
Animals vius	0,36	0,20
Aliments	80,44	13,73
Bevutges i tabac	7,08	6,86
Moltures primàries	1,28	0,21
Productes petrolífers	2,25	0,17
Semences/plantes per a demanda d'interiors	1,49	0,25
Altes semiconductores	4,63	0,73
Altes d'equipament	2,65	0,33
Automòbils, motocicletes, parts de transport	5,14	2,25
Maquinària de mar	7,29	0,88
Maquinària de car	3,16	0,88
Llibres i publicacions, paper	7,21	14,58
Col·lec. d'art, material, contenidors	11,80	12,83
Religió, bàscula, parts de car	7,78	4,41
Mòbils, joguines, material d'exportació, etc.	6,30	17,21
Productes de perfumaria, sabons, productes farmacèutics, etc.	4,30	1,58
Vin, ceràmica, porcel·lana, etc.	6,47	0,81
Vin (armes, municions, objectes d'art, etc.)	6,47	0,81

Font: Direcció General de Dueses

Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors (1996)

POBLACIÓ ASSALARIADA	Andorra				Espanya				França				Altres				Total	%
	SECTOR PRIMARI	SECTOR SECUNDARI	SECTOR TERCIARI	Administració	SECTOR PRIMARI	SECTOR SECUNDARI	SECTOR TERCIARI	Administració	SECTOR PRIMARI	SECTOR SECUNDARI	SECTOR TERCIARI	Administració	SECTOR PRIMARI	SECTOR SECUNDARI	SECTOR TERCIARI	Administració		
TOTAL	10	88	5	119	3.804	5.306	23	127	179	2.330	6.776	1.324	4.115	6.876	21,82			
Indústries químiques	863	536	23	127	179	2.330	6.776	1.324	4.115	6.876	21,82	1.171	2.330	2.921	9,17			
Indústries tèxtils	117	1.331	21	1.323	21	1.323	21	1.323	21	1.323	21	1.323	21	1.323	21	2,781		
Construcció	295	1.370	30	688	30	688	30	688	30	688	30	688	30	688	30	2,391		
Ateneus a la construcció	76	1.560	23	1.07	23	1.07	23	1.07	23	1.07	23	1.07	23	1.07	23	2,41		
Transformació	68	237	12	127	12	127	12	127	12	127	12	127	12	127	12	3,45		
Comerç	3.665	14.777	1.483	5.375	1.483	5.375	1.483	5.375	1.483	5.375	1.483	5.375	1.483	5.375	1.483	84,710		
Serveis	127	980	97	340	97	340	97	340	97	340	97	340	97	340	97	77,88		
Comerç turístic	669	3.740	485	1.074	485	1.074	485	1.074	485	1.074	485	1.074	485	1.074	485	18,27		
Serveis	452	2.289	210	729	210	729	210	729	210	729	210	729	210	729	210	11,57		
Hosteleria	173	2.068	375	1.532	375	1.532	375	1.532	375	1.532	375	1.532	375	1.532	375	13,04		
Serveis turístics	162	541	94	181	94	181	94	181	94	181	94	181	94	181	94	2,98		
Sector financer, companyies	139	513	47	66	47	66	47	66	47	66	47	66	47	66	47	4,35		
Professions lliberals	159	418	24	113	24	113	24	113	24	113	24	113	24	113	24	2,05		
Administració	1.539	1.747	141	174	141	174	141	174	141	174	141	174	141	174	141	3,601		
Administració	109	1.602	74	1.296	74	1.296	74	1.296	74	1.296	74	1.296	74	1.296	74	8,94		
Vers	4.326	18.069	1.677	7.854	1.677	7.854	1.677	7.854	1.677	7.854	1.677	7.854	1.677	7.854	1.677	31,868		
TOTAL	13,32	56,81	6,27	24,60	6,27	24,60	6,27	24,60	6,27	24,60	6,27	24,60	6,27	24,60	6,27	100		

Font: C.A.S.S. - Dades a XI-1996.

POBLACIÓ REGISTRADA	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes-Engordany	La Massana	Ordino	Sant Julià de Lòria	Total
TOTAL	21.721	2.518	9.800	15.182	5.785	1.931	7.542	64.479
Andorranos	4.136	556	1.862	2.744	1.111	599	2.012	13.019
Nats a Andorra	2.785	119	883	1.876	609	132	908	7.312
Estrangers	14.800	1.943	7.055	10.562	4.066	1.201	4.632	44.148
- Espanyols	10.789	823	3.540	7.496	1.849	681	3.398	28.956
- Francesos	913	460	1.428	628	500	160	2.081	4.382
- Altres	3.098	660	1.087	2.440	1.716	380	959	11.140
Creixement vegetatiu (%)	0,72	0,53	1,13	0,38	1,12	1,04	0,74	0,79
Creixement migratori o per regularització	-	-	-	-	-	-	-	-
d'inscripcions (%)	-1,92	3,09	3,67	-1,09	3,23	4,20	0,85	0,18
Creixement Total (%)	-1,20	3,62	4,70	-0,51	4,35	5,23	1,29	0,97

Font: Secretaria d'Estadística.

Territori i recursos (1996)

Espai urbà	346 Ha.
Boscos i bosques	19.445 Ha.
Prats	20.887 Ha.
Vegetació rupícola, aiguales i lacustre, i roques nues	3.033 Ha.
Espai agrícola	3.051 Ha.
Indeterminat	37 Ha.
Bancs*	7
Oficines bancàries	52
Hoteles, apartahoteles i residències	343
Restaurants	423
Estacions d'esquí	5
Telesquí i telecadidres	92
Longitud dels telesquí i telecadidres (km)**	89

Capacitat dels telesquí i telecadidres (milers de persones/hora)**	87
Longitud de les pistes (km)**	213
Turismes enregistrats	35.358
Camions i furgonetes enregistrats	4.238
Circulació de vehicles per la frontera andorrano-espanyola (milers)	613.115
Circulació de vehicles per la frontera andorrano-francesa (milers)***	687.850

* Totals els membres de l'Agrupació de Bancs Andorrans.
 ** Temporada 1996/1997.

*** Dades parcials: només inclouen els mesos de juny a novembre per als vehicles de la frontera andorrano-francesa, i els mesos d'octubre a desembre per a la frontera andorrano-espanyola.

Finances Públiques (1996) (En milers de pessetes)

INGRESSOS I DESPESES	Quantitat presupostada		%	Quantitat liquidada		Quantitats liquidades / Quant. presupostades	
	Inicial	Modificacions		Total	%		
INGRESSOS PÚBLICS							
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	25.448.977	-	25.448.977	100	24.195.529	100	95,07
Impostos indirectes	19.498.797	-	19.498.797	76,62	18.837.569	77,86	96,61
Altres ingressos	5.861.681	-	5.861.681	23,03	5.261.789	21,75	89,77
Variació d'actius financers	86.500	-	86.500	0,34	95.471	0,39	110,37
Variació de passius financers	2.000	-	2.000	0,01	700	0,00	35,00
DESPESES PÚBLIQUES							
a) Classificació administrativa							
0) Cap de Govern	10.161.696	-	10.161.696	39,39	N.D.	-	-
1) Presidència	-	-	-	-	-	-	-
2) Relacions Exteriors	1.276.445	-	1.276.445	4,95	N.D.	-	-
3) Finances	631.261	-	631.261	2,45	N.D.	-	-
4) Ordenament Territorial i Esports	6.178.773	-	6.178.773	23,95	N.D.	-	-
5) Educació, Joventut i Esports	4.091.060	-	4.091.060	15,86	N.D.	-	-
6) Economia	649.879	-	649.879	2,52	N.D.	-	-
7) Sanitat	862.594	-	862.594	3,34	N.D.	-	-
8) Afers Socials i Cultura	1.325.576	-	1.325.576	5,14	N.D.	-	-
9) Despeses i operacions financeres	618.000	-	618.000	2,40	N.D.	-	-
b) Classificació econòmica							
1) Despeses de personal	5.450.724	-	5.450.724	21,13	5.400.521	23,02	99,08
2) Béns corrents i serveis	3.676.199	-	3.676.199	14,25	3.282.809	13,99	89,30
3) Interessos	516.100	-	516.100	2,00	489.219	2,09	94,79
4) Transferències corrents	4.536.547	-	4.536.547	17,59	4.234.988	18,05	93,35
TOTAL DESPESES CORRENTS	14.179.570	-	14.179.570	54,97	13.407.537	57,14	94,56
5) Inversions reals	6.680.541	-	6.680.541	25,90	5.009.802	21,35	74,99
6) Transferències de capital	4.932.974	-	4.932.974	19,12	5.044.252	21,50	102,26
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	11.613.515	-	11.613.515	45,02	10.053.854	42,85	86,57
7) Variació d'actius financers	2.000	-	2.000	0,01	2.100	0,01	105,00
8) Variació de passius financers	25.795.085	-	25.795.085	100	23.463.491	100	90,96
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES							

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances.

ANDORRA
1999

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència

	Total Import. 1998		Procedents d'Espanya		Procedents de França	
	Milions de ptes.	(%)	Milions de ptes.	(%)	Milions de ptes.	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	6.679,7	6,00	6.121,3	7,98	2.528,1	5,05
Productes del regne vegetal	2.465,1	1,52	2.113,7	2,76	219,6	0,44
Greixos i olis	919,6	0,57	423,5	0,55	39,4	0,08
Prod. de l'ind. alimentàries. Begudes i tabac	23.768,5	14,72	9.876,7	12,88	5.540,8	11,07
Productes minerals	6.977,0	4,32	3.672,4	4,79	2.979,0	5,95
Prod. de les ind. químiques o connexes	15.666,1	9,70	7.523,5	9,81	9.575,0	19,13
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxó	3.282,0	2,03	2.513,0	3,28	836,1	1,67
Pells, cuirs i articles d'aquestes matèries. Art. de viatge	3.392,8	2,10	899,4	1,17	1.194,5	2,39
Fusta i suro. Articles d'aquestes matèries	1.662,9	1,03	1.510,4	1,97	327,0	0,65
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	3.218,4	1,99	3.172,9	4,14	336,5	0,67
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	12.689,2	7,86	4.363,4	5,69	5.478,0	10,94
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	4.571,2	2,83	1.353,6	1,77	1.469,6	2,98
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	3.329,2	2,06	2.882,2	3,76	430,8	0,86
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	5.012,0	3,10	3.269,2	4,26	636,0	1,27
Metalls comuns i product. d'aquestes matèries	5.474,4	3,39	4.400,8	5,74	1.011,3	2,02
Màq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	27.052,5	16,76	11.069,1	14,44	8.706,9	17,39
Material de transport	14.826,5	9,06	4.141,2	5,40	4.589,2	9,17
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Relotgeria, etc.	8.713,9	5,40	2.180,6	2,84	1.919,5	3,83
Armes, municions i llurs accessoris	193,5	0,10	38,5	0,05	38,8	0,08
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	8.686,7	5,38	4.961,0	6,47	2.179,7	4,35
Objectes d'art, de col·lecció, arriugitats	98,2	0,06	188,5	0,25	4,0	0,01
TOTAL IMPORTACIONS	161.429,3	100,00	76.674,8	100,00	50.059,6	100,00

	Resta del món		TOTAL IMPORT. 1999	
	Milions de ptes.	(%)	Milions de ptes.	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	930,8	2,09	9.580,2	5,59
Productes del regne vegetal	163,4	0,37	2.496,7	1,46
Greixos i olis	489,0	1,12	961,9	0,56
Prod. de les ind. alimentàries. Begudes i tabac	7.342,3	16,49	22.759,8	13,29
Productes minerals	12,9	0,03	6.664,2	3,89
Prod. de les ind. químiques o connexes	552,7	1,24	17.651,2	10,31
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxó	400,0	0,90	3.749,1	2,19
Pells, cuirs i articles d'aquestes matèries. Art. de viatge	716,7	1,61	2.810,7	1,64
Fusta i suro. Articles d'aquestes matèries	153,5	0,34	1.990,9	1,16
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	437,4	0,98	3.946,8	2,30
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	4.087,9	9,18	13.929,4	8,13
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	1.902,1	4,27	4.745,5	2,77
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	214,7	0,48	3.527,7	2,06
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	1.576,0	3,54	5.481,2	3,20
Metalls comuns i product. d'aquestes matèries	651,8	1,46	6.083,9	3,54
Màq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	10.153,0	22,80	29.928,9	17,48
Material de transport	7.411,4	16,64	16.141,8	9,43
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Relotgeria, etc.	4.939,0	11,09	9.039,0	5,28
Armes, municions i llurs accessoris	90,8	0,20	168,1	0,10
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	2.276,7	5,11	9.417,4	5,50
Objectes d'art, de col·lecció, arriugitats	15,6	0,03	208,1	0,12
TOTAL IMPORTACIONS	44.527,9	100,00	171.262,2	100,00

Font: Ministeri de Finances.
Servei de Duana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 1999/2000 *	Arribal	Ordino Arcalis	Pal	Pas de la Casa Gras Reig	Soldu- El Tarter	TOTAL
Nombre de pistes	21	25	23	55	48	172
Longitud total de pistes (km)	28	24	32	88	68	240
Superfície esquiuable (ha)	330	378	363	601	850	2.522
Remuntadors (veïcules/hora)	14	13	14	33	25	99
Capacitat (esquiadors/hora)	14.000	13.500	13.500	40.615	21.800	103.415

* Dades corresponents a les estacions d'esquí alpí. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud.

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	1998	1999
Frontera Hispàno-andorrana	2.686.796	2.738.508
- Turistes	2.001.178	2.001.178
- Vehicles pesats	142.070	137.330
Frontera Franco-andorrana (*)	1.387.561	1.032.826
- Turistes	1.362.824	1.007.160
- Vehicles pesats	44.737	25.666
TOTAL	4.074.357	3.771.334

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Per a l'any 1999 no s'inclouen dades dels mesos de gener i febrer, i els dets mesos de març, juliol i desembre són parcials.

Visitants	1999
Frontera Hispàno-andorrana	5.541.200
- Espanyols	4.901.091
- Francesos	434.584
- Altres	205.525
Frontera Franco-andorrana	3.880.566
- Espanyols	328.125
- Francesos	3.322.216
- Altres	230.225
TOTAL	9.421.766

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions

Número d'abonaments	Desembre 1998	Desembre 1999
Línies telefòniques	32.946	33.607
Línies X25	211	196
Línies especialitzades	494	440
Canals XDSI	2.386	3.897
Telefons Mobiland	14.117	20.600

Tràfic telefònic (hores)

	1998	1999
Nacional	1.529.886	1.946.993
Internacional entrant	560.832	645.084
Internacional sortint	790.810	888.559
Tràfic telefònic total	2.881.628	3.480.636
Comunicacions Internet (hores)	291.968	514.659

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Demografia

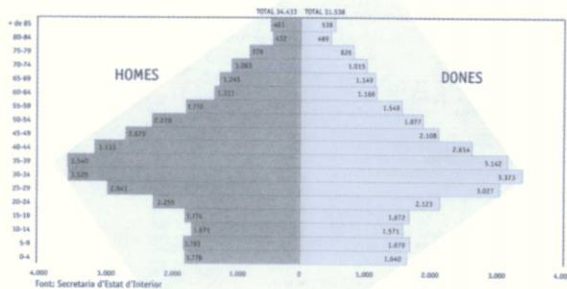
* Població registrada

	POBLACIÓ TOTAL 1998	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	S. Julià	TOTAL 1999
TOTAL	65.877	21.189	2.706	10.595	15.299	6.276	2.283	7.623	65.971
Andorrans	21.866	7.446	779	3.329	4.927	2.090	969	3.203	22.743
Estrangers	44.011	13.743	1.927	7.266	10.372	4.186	1.314	4.420	43.228
Espanyols	28.229	9.843	864	3.835	7.205	1.905	771	3.165	27.088
Francesos	4.420	864	487	1.463	597	552	169	252	4.384
Portuguesos	7.024	1.981	282	1.400	1.743	715	132	661	6.894
Altres	4.338	1.075	294	568	827	1.014	242	342	4.362
Creixement vegetatiu	546	120	20	187	131	74	31	65	626
Creixement vegetatiu (%)	0,84	0,56	0,74	1,80	0,85	1,21	1,42	0,83	0,95
Creixement migratori *	25	-444	-5	23	-221	130	68	-63	-532
Creixement migratori (%)	0,04	-2,06	-0,19	0,22	-1,44	1,81	3,11	-0,83	-0,81
Creixement total	571	-324	15	210	-90	184	99	0	84
Creixement total (%)	0,87	-1,51	-0,56	2,02	-0,59	3,02	4,53	0,00	0,14

Font: Secretaria d'Estat d'Interior

* O per regularització d'inscripcions

* Piràmide d'edats de la població andorrana 1999

Construcció

* Superfície autoritzada per a construccions (m²)

	Apartaments		Xalets		Altres *		TOTAL	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Canillo	17.901	18.780	1.567	2.814	6.204	2.930	25.672	24.524
Encamp	11.242	29.870	1.169	673	6.019	11.345	18.430	41.886
Ordino	20.285	17.095	1.683	3.381	4.283	-	26.251	20.476
La Massana	3.908	20.957	374	4.371	7.627	15.214	17.409	40.342
Andorra la Vella	36.385	48.132	3.465	479	17.766	3.973	57.616	52.574
Sant Julià de Lòria	10.672	17.324	2.676	2.903	1.800	2.062	15.168	22.289
Escaldes-Engordany	11.268	51.337	6.320	6.590	3.559	418	21.147	58.345
TOTAL	116.661	203.485	17.754	21.011	67.256	35.942	381.073	290.438

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Despatxos, magatzems i hotels

Comerç, hoteleria i turisme

* Hotels, places hoteleres i restaurants (temporada 1999/2000)

	Categoria luxe-alta		Categoria mitjana-alta		Categoria mitjana-baixa		Total	
	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions
Andorra la Vella	14	1.124	28	1.212	19	449	61	2.785
Les Escaldes-Engordany	7	820	27	1.527	12	324	46	2.671
Sant Julià de Lòria	1	125	11	612	4	65	16	802
Encamp	18	929	33	1.310	5	139	56	2.378
Ordino	2	56	34	476	4	97	20	639
La Massana	7	476	21	902	6	196	34	1.576
Canillo	8	616	19	830	8	222	35	1.668
Total	57	4.158	153	6.669	58	1.492	268	12.519

Font: Sindicat d'Iniciativa

* Nombre i moviment d'activitats en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. Financers i assegurances	TOTAL
Nombre d'activitats durant el 1998	1.870	2.989	1.767	1.687	89	401	8.803
Altres durant el 1999	185	266	172	121	2	55	801
Baixes durant el 1999	146	246	108	156	4	26	684
Saldo altes i baixes	39	20	66	-35	-2	29	117
Nombre d'activitats durant el 1999	1.909	3.009	1.833	1.652	87	430	8.920

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Trellall

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors *

	TOTAL 1998	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	195	10	81	3	69	9	172	0,53
SECTOR SECUNDARI	6.889	740	3.673	186	2.197	286	7.082	21,73
Indústries primàries	495	87	311	80	80	24	524	1,61
Construcció	2.833	162	1.337	45	1.412	127	3.083	9,46
Annexos a la construcció	2.199	322	1.327	81	524	97	2.351	7,21
Transformació	721	88	466	21	65	30	670	2,06
Garatges	441	81	232	14	116	13	454	1,39
SECTOR TERCIARI	23.903	4.231	14.369	1.895	3.063	1.777	25.335	77,74
Comerç alimentari	1.285	132	850	112	186	66	1.346	4,13
Comerç turisme	5.887	718	3.083	523	742	415	6.281	19,27
Serveis	3.544	582	2.403	275	370	272	3.902	11,97
Hoteles	4.546	197	2.459	567	1.106	412	4.741	14,55
Serveis turístics	1.054	147	579	117	39	190	1.072	3,29
Sector financer i assegurances	1.328	381	855	48	11	44	1.339	4,11
Professions liberals	669	144	436	40	46	45	711	2,18
Administració	3.834	1.767	1.916	158	85	102	4.026	12,36
Varis	1.756	163	988	55	478	231	1.915	5,88
TOTAL	30.787	4.981	18.123	2.084	5.329	2.072	32.589	100,00
% Població assalariada		15,28	55,61	6,39	16,35	6,36	100,00	

Font: C.A.S.S. Nou criteri en relació a edicions anteriors: s'indica el nombre d'afiliats en lloc del nombre d'afiliacions (en aquest darrer cas, és possible que cada afiliat sigui comptabilitzat més d'una vegada)

* Valor mitjà anual

Sector financer

* Principals dades d'activitats de la banca andorrana

Entitat	n. oficines		n. empleats		Actiu total (Mptes)		Recursos propis (Mptes)		Beneficis (Mptes)	
	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999	1998	1999
Banc Agrícola	10	10	219	214	270.534	239.640	31.573	33.251	4.544	6.118
Banc Inter-Mora	10	10	234	239	368.626	379.873	35.822	39.151	10.829	14.055
Banca Privada d'Andorra	3	3	95	103	77.165	88.769	4.752	6.819	841	1.024
Banca Refig	4	4	101	115	162.305	175.744	15.480	17.129	2.701	2.949
CaixaBank	7	7	82	92	155.163	166.875	9.041	10.643	2.012	1.821
Credit Andorrà	14	16	265	267	608.030	612.562	58.709	62.694	8.577	9.485
TOTAL	48	50	996	1.030	1.641.823	1.662.963	155.377	169.487	29.504	35.451

Font: Agrupació de Bancs Andorranos

Finances públiques

	Exercici 1998				Exercici 1999			
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada *		Quant. liquidades Quant. pressupostades x 100		Quant. pressupostada	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	36.152,65	100,00	32.851,09	100,00	90,87		31.896,61	100,00
Imposicions indirectes	23.500,00	65,00	18.887,72	57,49	80,37		21.340,00	66,90
Altres ingressos	12.082,68	33,42	11.844,16	36,05	98,03		7.430,00	23,29
Variació d'actius financers	86,50	0,24	105,94	0,32	122,48		86,50	0,27
Variació de passius financers	483,48	1,34	2.013,26	6,13	416,41		3.040,11	9,53
DESPESES PÚBLIQUES								
a) Classificació administrativa								
Cap de Govern i Presidència **	1.893,19	5,24	4.162,85	12,67	219,89		4.400,24	13,80
Relacions Exteriors	686,18	1,90	458,36	1,40	66,80		527,03	1,65
Finances	776,90	2,15	756,99	2,30	97,44		862,29	2,70
Economia	683,39	1,89	338,02	1,03	49,46		382,46	1,20
Ordenament Territorial	9.202,46	25,73	6.766,75	20,60	72,74		10.542,36	33,05
Interior **	2.486,33	6,91	-	-	-		-	-
Salut i Benestar	5.591,65	15,47	5.489,74	16,71	98,18		1.591,45	4,99
Educació, Joventut i Esports	6.681,51	18,48	6.629,59	20,19	96,73		4.932,14	15,17
Cultura ***	560,41	1,55	1.964,25	5,98	350,38		1.473,30	5,25
Medi Ambient i Turisme ***	1.091,72	3,02	1.110,15	3,38	101,68		988,65	2,72
Transferències als Comuns	6.767,00	18,72	6.921,49	21,07	102,28		5.780,34	18,12
Despeses i operacions financeres	1.019,72	2,82	353,88	1,08	34,70		366,35	1,15
b) Classificació econòmica								
1) Despeses de personal	6.316,80	17,47	6.374,30	19,40	100,91		6.841,79	21,45
2) Béns corrents i serveis	4.042,24	11,19	3.864,20	11,76	95,52		4.089,81	12,81
3) Interessos	907,52	2,51	221,09	0,67	24,36		253,55	0,79
4) Transferències corrents	4.596,00	12,71	4.312,17	13,13	93,82		4.830,89	15,15
TOTAL DESPESES CORRENTS	15.865,55	43,88	14.771,77	44,97	93,11		16.012,04	50,20
5) Inversions reals	13.082,33	36,19	10.933,20	33,28	83,57		10.015,07	31,40
7) Transferències de capital	7.202,76	19,92	7.128,35	21,70	98,97		5.867,50	18,40
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	20.285,10	56,11	18.061,55	54,98	89,04		15.882,57	49,79
8) Variació d'actius financers	-	-	-	-	-		-	-
9) Variació de passius financers	2,00	0,01	17,77	0,05	888,49		2,00	0,01
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	36.152,65	100,00	32.851,09	100,00	90,87		31.896,61	100,00

(*) Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General.

(**) L'exercici de 1999, el Ministeri de Cultura i Presidència passa a ser Ministeri de Presidència i Interior. Per a la liquidació de despeses de l'any 1998, les correccions a Interior apareixen conjuntament amb Presidència.

(***) L'exercici de 1999, el Ministeri de Cultura passa a ser de Turisme i Cultura, i el de Medi Ambient i Turisme passa a ser Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient. La liquidació de despeses de 1998 segueix aquest mateix criteri.

Font: Ministeri de Finances

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector *

Sector	Nombre d'empreses		Nombre d'empreses segons nombre d'assegurats (1999)					TOTAL
	TOTAL 1998	1-5	6-10	11-25	26-100	+ 100		
Sector primari	88	88	4	1	-	-	93	
Indústria i construcció	682	371	146	105	62	7	691	
Garatges i tallers	96	69	9	9	3	-	90	
Comerç	1.070	810	160	82	36	11	1.099	
Hoteleria	659	453	103	78	37	3	674	
Serveis	754	580	104	56	34	5	779	
Sector financer i assegurances	85	73	14	7	2	5	101	
Professions liberals	208	219	32	8	2	-	261	
Administració	54	21	9	6	11	9	56	
Varis	2592	2.723	28	13	4	-	2.768	
TOTAL	6.288	5.407	609	365	191	40	6.812	

Font: C.A.S.S.

* Dades a XI-1998 i XII-1999

Salaris, preus i renda

* Salaris mitjans per sector *

	Salari mitjà 1998	Salari mitjà 1999
SECTOR PRIMARI	133.935	137.712
SECTOR SECUNDARI	199.888	208.872
Indústries primàries	195.411	205.123
Construcció	202.323	212.261
Annexos a la construcció	200.522	208.741
Transformació	202.236	209.208
Garatges	182.042	193.362
SECTOR TERCERARI	187.468	193.374
Comerç alimentari	172.557	176.560
Comerç turisme	170.361	175.926
Serveis	179.354	186.326
Hoteleria	146.240	151.137
Serveis turístics	189.515	188.308
Sector financer i assegurances	374.834	387.550
Professions liberals	180.114	188.799
Administració	241.781	252.668
Varis	120.138	126.217
TOTAL	189.851	196.447

Font: C.A.S.S.

* Valor mitjà anual

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual	
		1998	1999
Aliments, begudes i tabac	25,48	3,76	2,95
Vestit i calçat	9,18	-1,61	2,65
Habitatge, aigua, gas, electr. i altres combust.	19,38	0,57	2,30
Mobili, estris domèstics i serveis per a la llar	6,47	1,59	1,55
Salut (despeses no subvencionades)	2,53	1,03	0,42
Transport	17,69	0,85	3,38
Occ. espectacles i cultura	5,60	0,78	1,57
Ensenyament	1,39	0,66	6,49
Hotels, cafis i restaurants	6,12	3,44	4,47
Béns i serveis diversos	6,16	2,50	1,32
TOTAL	100	1,62	2,68

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Renda nacional *

	1998	1999
Renda nacional (milions de dòlars)**	1.311,3	1.336,0
Renda per capita (dòlars)**	19.905,4	20.251,6

Canvi del dòlar (Mitjana anual): 1998 = 149,40; 1999 = 156,33

* Nova sèrie recalculada a partir de l'any 1997

** Estimació

Indicadors de consum

* Importació de carburants (en milers de litres)

	1998	1999
Gasolina súper	21.059,81	16.734,36
Gasolina sense plom	38.107,33	38.887,36
Gasoli locomoció	79.569,62	86.659,49
Fuel domèstic	52.256,47	57.157,85
Olis de motor	180,94	248,28
Petroli	0,10	6,91
Querosè i carburants	139,00	341,00
TOTAL CARBURANTS	189.313,27	197.835,24

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles

	1998	1999
Turismes	3.339	3.688
Motos	337	432
Ciclomotors	158	211
Camionetes	262	289
Camions	78	87
Altres	178	174
Vehicles especials	73	113
TOTAL MATRICULACIONS	4.425	5.006

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	1998	1999
Usos domèstics	65.362	67.778
Construcció i activitats annexes	5.000	6.748
Indústries	5.642	5.623
Distribució	53.695	56.157
Hoteleria i restauració	47.868	49.736
Serveis financers	12.849	13.709
Altres serveis	39.641	42.829
Enllumenat públic	4.252	4.023
Estacions d'usuc	10.537	12.894
Administracions	12.407	13.455
Altres distribuïdors	114.792	119.579
TOTAL ELECTRICITAT	372.048	392.928

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Ensenyament

* Ensenyament per sistemes educatius

Ensenyament	Esc. Andorrana	Esc. Francesa	Esc. Espanyola	Esc. Congregacionals*		TOTAL
Nombre de centres	11	10	10	3	34	
Població escolar total (curs 1998-1999)	2.030	3.996	1.717	1.935	9.278	
fins a 6 anys	635	857	246	428	2.166	
entre 7 i 15 anys	1.113	2.080	1.019	1.168	5.380	
16 anys i més	282	659	452	339	1.732	
Població universitària (curs 1998-1999)	-	-	-	-	1.390	
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	254	
Total població escolaritzada (curs 1998-1999)	-	-	-	-	10.922	

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament d'Educació

Sanitat

	1998	1999
Sanitat *		
Metges col·legiats	160	170
Llicis hospitalaris	174	174
Farmacèutics *		
Canillo	2	2
Encamp	6	6
Ordino	1	1
La Massana	5	4
Andorra la Vella	20	20
Sant Julià de Lòria	4	4
Escaldes-Engordany	9	10
TOTAL	47	47

Font: Col·legi Oficial de Metges, Departament de Comerç

* Dades a 31 de desembre

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència 2000

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milions de Pta	(%)	Milions de Pta	(%)	Milions de Pta	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	6.417,2	7,19	2.317,6	4,74	771,3	1,69
Productes del regne vegetal	2.159,3	2,42	221,9	0,45	131,9	0,29
Greixos i olis	787,4	0,88	41,7	0,09	55,1	0,12
Prod. de les ind. alimentàries. Begudes i tabac	9.886,4	11,07	5.608,7	11,47	8.414,7	18,43
Productes minerals	5.990,2	6,71	3.940,1	8,06	17,7	0,04
Prod. de les ind. químiques o conexas	8.378,8	9,38	9.616,1	19,66	524,6	1,15
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxú	3.373,2	3,78	747,7	1,53	482,4	1,06
Pells, cuirs i articles d'aquestes matèries. Art. de viatge	1.049,1	1,17	1.130,0	2,31	654,2	1,43
Fusta i surò. Articles d'aquestes matèries	1.883,7	2,09	253,8	0,52	164,7	0,36
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	4.113,4	4,61	760,2	1,55	965,0	2,11
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	5.534,9	6,20	5.796,1	11,85	5.381,2	11,78
Calçat, capells, paraiguaes, bastons, flors artificials, etc.	2.003,9	2,24	1729,6	3,53	1.586,1	3,47
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	3.091,3	3,46	437,1	0,89	223,7	0,49
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	1.707,6	1,91	971,8	1,99	993,8	2,18
Metalls comuns i product. d'aquests metalls	5.215,7	5,84	915,7	1,87	633,0	1,39
Màq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	13.442,0	15,05	6.483,4	13,26	9.786,7	21,43
Material de transport	4.640,0	5,20	3.704,7	7,57	8.337,4	18,26
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Reloisteria, etc.	3.097,2	3,47	1.771,4	3,62	4.386,1	9,80
Armes, municions i llurs accessoris	34,4	0,04	39,6	0,08	73,1	0,16
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	6.628,2	7,42	2.314,5	4,73	1.861,7	4,08
Objectes d'art. de col·lecció, antiguitats	59,3	0,07	110,2	0,23	220,7	0,48
TOTAL IMPORTACIONS	89.393,3	100,00	48.908,7	100,00	45.666,9	100,00

	Milions de Pta		(%)	
	Milions de Pta	(%)	Milions de Pta	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	9.506,0	5,17		
Productes del regne vegetal	2.513,1	1,37		
Greixos i olis	884,2	0,48		
Prod. de les ind. alimentàries. Begudes i tabac	23.909,8	13,00		
Productes minerals	9.948,0	5,41		
Prod. de les ind. químiques o conexas	18.519,5	10,07		
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxú	4.603,3	2,50		
Pells, cuirs i articles d'aquestes matèries. Art. de viatge	2.833,3	1,54		
Fusta i surò. Articles d'aquestes matèries	2.102,2	1,14		
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	5.838,6	3,18		
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	16.712,2	9,09		
Calçat, capells, paraiguaes, bastons, flors artificials, etc.	5.316,6	2,89		
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	3.752,0	2,04		
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	1.679,2	0,90		
Metalls comuns i product. d'aquests metalls	6.764,4	3,68		
Màq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	29.712,1	16,16		
Material de transport	16.982,2	9,07		
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Reloisteria, etc.	9.254,7	5,03		
Armes, municions i llurs accessoris	147,0	0,08		
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	10.804,4	5,88		
Objectes d'art. de col·lecció, antiguitats	390,2	0,21		
TOTAL IMPORTACIONS	183.869,0	100,00		

Font: Ministeri de Finances.
Servei de Duana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2000/2001 *	Ordino-Arcalis	Pal-Arinsal	Pas de la Casa-Grau Roig	Soldeu-El Tarter	TOTAL
Nombre de pistes	25	41	55	52	173
Longitud total de pistes (km)	28	63	100	86	277
Superfície esquiuable (ha)	442	707	626	850	2.625
Remuntadors mecànics	14	31	31	29	105
Capacitat (esquiadors/hora)	16.510	30.400	46.175	38.100	131.185

* Dades corresponents a les estacions d'esquí alpí. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud.

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats 2000

Vehicles		(%)
Frontera hispano-andorrana	6.561.574	59,70
- Turismes	5.936.619	54,01
- Vehicles pesats	463.195	4,21
Frontera franco-andorrana (*)	1.617.760	14,77
- Turismes	1.342.917	12,29
- Vehicles pesats	274.843	2,48
TOTAL	10.991.285	100,00

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions 2000

Nombre d'abonaments	Desembre 2000
Línies telefòniques	34.215
Línies X25	207
Línies especialitzades	449
Canals XDSI	5.442
Telefons Mòbiland	23.543

Tràfic telefònic (hores)

any 2000

Nacional (xarxa fixa)	2.609.062
Nacional (xarxa mòbil)	312.502
Internacional entrant	740.777
Internacional sortint	971.737
Tràfic telefònic total	4.634.078
Comunicacions Internet *	1.156.194

* Les comunicacions Internet ja figuren en les comunicacions nacionals

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

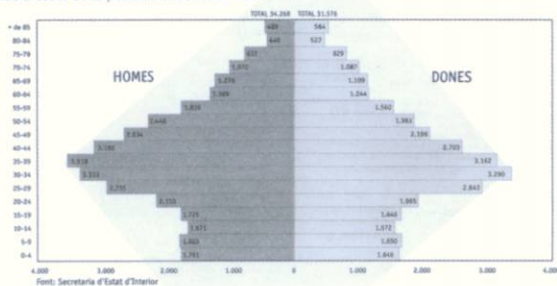
Demografia

• Població registrada 2000

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	S. Julià	TOTAL
TOTAL	20.845	2.808	10.576	15.397	6.200	2.291	7.647	65.844
Andorrans	7.022	811	3.510	5.125	2.209	1.051	3.369	23.697
Estrangers	13.223	1.997	7.066	10.272	4.071	1.240	4.278	42.147
Espanyols	9.384	917	3.735	7.107	1.832	714	3.061	26.750
Francesos	863	498	1.390	593	532	162	245	4.283
Portuguesos	1.808	265	1.365	1.734	708	123	645	6.748
Altres	1.068	317	576	838	999	241	327	4.366
Creixement vegetatiu	129	22	110	78	55	30	47	471
Creixement vegetatiu (%)	0,61	0,81	1,04	0,51	0,87	1,31	0,62	0,71
Creixement migratori *	-473	80	-129	20	-51	-21	-23	-698
Creixement migratori (%)	-2,23	2,96	-1,22	0,13	-0,81	-0,96	-0,30	-0,90
Creixement total	-344	102	-19	98	4	8	24	-127
Creixement total (%)	-1,62	3,77	-0,18	0,64	0,06	0,35	0,32	-0,19

* 0 per regularització d'inscripcions
Font: Secretaria d'Estadística

• Piràmide d'edats de la població andorrana 2000

Construcció

• Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2000

	Apartaments	Xalets	Altres (*)	TOTAL
Canillo	17.118	1.944	36.704	55.766
Encamp	25.151	2.651	6.539	34.441
Ordino	18.552	2.027	3.357	23.936
La Massana	12.040	9.580	203	21.823
Andorra la Vella	27.344	1.296	9.558	38.198
Sant Julià de Lòria	11.867	4.271	616	16.754
Escaldes-Engordany	37.043	3.058	2.921	43.022
TOTAL	149.115	24.827	59.998	233.940

* Despatsos, magatzems i hotels
Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

• Hotels, places hoteleres i restaurants (temporada 2000/2001)

	Categoria luxe-alta		Categoria mitjana-alta		Categoria mitjana-baixa		Total	
	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions
Andorra la Vella	15	1.242	28	1.204	18	408	61	2.854
Escaldes-Engordany	7	815	27	1.522	12	322	46	2.659
Sant Julià de Lòria	2	78	11	679	2	19	15	776
Encamp	18	929	33	1.305	5	133	56	2.367
Ordino	2	66	14	477	4	97	20	640
La Massana	9	548	19	830	5	185	33	1.563
Canillo	8	765	20	777	6	126	34	1.668
Total	61	4.443	152	6.794	52	1.290	265	12.527

Font: Sindicat d'Iniciativa

• Nombre i moviment d'activitats en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. financers i assegurances	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-1999	1.909	3.009	1.833	1.652	87	430	8.920
Altes durant el 2000	125	398	251	192	17	18	1.001
Baixes durant el 2000	112	355	129	153	13	3	765
Saldo altes i baixes	13	43	122	39	4	15	236
Nombre d'activitats a XII-2000	1.922	3.052	1.955	1.691	91	445	9.156

Font: Departament de Comerç

T treball

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2000 *

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	9	72	4	61	15	161	0,47
SECTOR SECUNDARI	797	3.744	203	2.370	296	7.410	21,48
Indústries primàries	88	299	30	83	22	522	1,51
Construcció	159	1.278	60	1.522	131	3.140	9,10
Annexos a la construcció	387	1.472	90	997	105	2.651	7,69
Transformació	81	463	19	57	28	648	1,88
Garatges	82	232	34	111	10	449	1,30
SECTOR TERCERARI	4.542	15.087	2.027	3.185	2.060	18.922	54,25
Comerç alimentari	159	861	111	203	76	1.410	4,09
Comerç turisme	784	4.039	604	785	461	6.673	19,35
Serveis	647	2.622	269	427	289	4.254	12,33
Hoteleria	185	2.556	603	1.079	491	4.914	14,25
Serveis turístics	156	584	123	34	283	1.180	3,42
Sector financer i assegurances	403	906	47	13	47	1.416	4,11
Serveis liberals	157	467	41	45	49	759	2,20
Administració	1.883	2.033	162	91	106	4.275	12,39
Variats	188	1.019	67	509	258	2.041	5,92
TOTAL	5.368	18.903	2.234	5.617	2.171	34.493	100,00
% Població assalariada	15,36	54,80	6,48	16,28	6,87	100,00	

* Valor mitjà anual

Font: C.A.S.S.

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorrana 2000

Entitat	nº. oficines	nº. empleats	Actiu total (MPFA)	Recursos propis (MPFA)
Banc Agrícola (BACASA)	11	193	225.065	37.920
Banc Inter-Mora	10	257	415.153	43.293
Banc Sabadell	2	34	16.734	4.533
Banca Privada d'Andorra	3	127	99.826	8.148
Banca Belg	4	151	179.596	18.359
Calxibank	7	95	186.819	12.366
Crédit Andorra	16	279	636.355	62.704
TOTAL	53	1.136	1.759.548	187.323

Font: Agrupació de Bancs Andorrans (ABA)

Finances públiques

(En milions de pessetes)	Exercici 1999				Exercici 2000		
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada *		Quant. liquidades Quant. pressupostades x 100	Quant. pressupostada	
Ingressos i despeses del M.I. Govern d'Andorra	Total	%	Total	%	Total	%	
TOTAL INGRESSOS PÚBLIQUES	31.896,61	100,00	27.755,77	100,00	87,02	39.196,85	100,00
Impostos indirectes	21.340,00	66,90	19.554,03	70,45	91,63	26.940,00	68,73
Altres ingressos	7.430,00	23,29	8.126,74	29,28	109,38	9.327,18	23,80
Variació d'actius financers	86,50	0,27	75,00	0,27	86,71	102,00	0,26
Variació de passius financers	3.040,11	9,53	-	-	0,00	2.827,67	7,21
DESPESES PÚBLIQUES							
a) Classificació administrativa							
Presidència i Interior	4.400,24	13,80	4.499,53	15,22	102,26	5.076,18	12,95
Relacions Exteriors	527,03	1,65	535,07	1,81	101,53	756,82	1,93
Finances	882,29	2,70	841,99	2,85	97,65	936,07	2,39
Economia	382,46	1,20	366,31	1,24	95,78	407,16	1,04
Ordenament Territorial	10.542,36	33,05	8.343,62	28,23	79,14	14.514,18	37,03
Salut i Benestar	1.591,45	4,99	1.355,19	4,59	85,15	1.828,40	4,66
Educació, Joventut i Esports	4.902,14	15,37	5.003,17	16,93	102,06	5.483,33	13,99
Turisme i Cultura	1.673,30	5,25	1.655,91	5,60	98,96	2.130,12	5,43
Agricultura i Medi Ambient	868,65	2,72	797,16	2,70	91,77	973,38	2,48
Transferències als comuns	5.780,34	18,12	5.784,13	19,57	100,07	6.174,00	15,75
Despeses i operacions financers	366,35	1,15	374,63	1,27	102,10	917,23	2,34
b) Classificació econòmica							
1) Despeses de personal	6.841,79	21,45	6.983,30	23,63	102,07	7.649,99	19,52
2) Bèns corrents i serveis	4.085,81	12,81	4.072,05	13,78	99,67	4.410,97	11,25
3) Interessos	253,55	0,79	221,45	0,75	87,34	798,33	2,04
4) Transferències corrents	4.830,89	15,15	4.524,89	15,31	93,67	5.623,38	14,35
TOTAL DESPESES CORRENTS	16.012,04	50,20	15.801,69	53,46	98,69	18.482,67	47,15
6) Inversions reals	10.015,07	31,40	7.389,17	25,00	73,78	14.149,36	36,10
7) Transferències de capital	5.867,50	18,40	6.365,26	21,54	108,48	6.562,83	16,74
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	15.882,57	49,79	13.754,42	46,54	86,60	20.712,19	52,84
8) Variació d'actius financers	-	-	-	-	-	-	-
9) Variació de passius financers	2,00	0,01	-	-	0,00	2,00	0,01
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	31.896,61	100,00	29.556,12	100,00	92,66	39.196,85	100,00

(*) Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General.

Font: Ministeri de Finances

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector * 2000

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100	+ 100	
Sector primari	85	4	1	-	-	90
Indústria i construcció	360	149	119	66	5	699
Garatges i tallers	66	11	8	3	-	88
Comerç	815	109	88	34	11	1.115
Hoteleria	417	105	87	38	1	648
Serveis	602	116	75	38	8	830
Sector Financer i assegurances	63	13	6	3	-	90
Professions liberals	203	35	10	2	-	250
Administració	21	10	7	11	9	58
Varis	2.967	27	18	5	-	3.017
TOTAL	5.509	439	417	200	39	6.684

* Dades a XII-2000

Font: C.A.S.S.

Salari, preus i renda

* Salari mitjà per sector * 2000

	Salari mitjà (PTA)
SECTOR PRIMARI	140.174
SECTOR SECUNDARI	221.141
Indústries primàries	216.870
Construcció	226.451
Annexos a la construcció	218.732
Transformació	220.183
Garatges	204.583
SECTOR TERCIARI	203.813
Comerç alimentari	183.236
Comerç turisme	183.566
Serveis	197.920
Hoteleria	159.570
Serveis turístics	199.339
Sector Financer i assegurances	422.138
Professions liberals	201.722
Administració	260.773
Varis	135.617
TOTAL	207.078

* Valor mitjà anual

Font: C.A.S.S.

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2000
Aliments, begudes i tabac	25,48	4,25
Vestit i calçat	9,18	1,77
Habitatge, energia, gas, electr., i altres combust.	19,38	6,06
Mobilitat, estris domèstics i serveis per a la llar	6,47	3,32
Salat (despeses no subvencionades)	2,53	6,14
Transport	17,69	6,07
Esbarjo, espectacles i cultura	5,80	0,89
Ensenyament	1,39	3,55
Hotels, cafès i restaurants	6,12	4,07
Béns i serveis diversos	6,18	1,84
TOTAL	100,00	-6,32

Grups especials

Aliments	21,50	4,50
Índex general sense tabac	98,49	4,31
Energia	6,14	19,69
Serveis (excloent el lloguer d'habitatges)	24,40	4,19

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Renda nacional *

	2000
Renda nacional (milions de dòlars)*	1.275,30
Renda per càpita (dòlars)*	19.368,00

Canvi del dòlar (Mitjana anual): 2000 = 180,091 PTA = 1,08237 Euro
* Estimació

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

	2000
Gasolina súper	10.352,70
Gasolina sense plom	43.821,21
Gasoli locomoció	81.452,39
Fueli domèstic	55.897,03
Olis de motor	173,07
Querosè i carburadors	356,29
TOTAL CARBURANTS	201.861,89

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles

	2000
Turismes	3.717
Motos	384
Ciclomotors	410
Camionetes	299
Camions, autobusos i remolcs	105
Altres	133
Vehicles especials	119
TOTAL MATRICULACIONS	5.167

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	2000
Usos domèstics	69.145
Construcció i activitats annexes	9.353
Indústries	6.546
Distribució	58.141
Hoteleria i restauració	49.939
Serveis Financers	34.920
Altres serveis	45.894
Enllumenat públic	4.486
Estacions d'esquí	14.995
Administracions	13.369
Altres distribuïdores	125.359
TOTAL ELECTRICITAT	452.143

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 1999/2000

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. francesa	Esc. espanyola	Esc. congregacional*	TOTAL
Nombre de centres	11	10	10	3	34
Població escolar total	2.180	3.586	1.580	1.930	9.276
fins a 4 anys	665	807	234	444	2.150
entre 1 i 15 anys	1.229	2.126	972	1.171	5.508
16 anys i més	286	643	374	315	1.618
Població universitària	-	-	-	-	1.341
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	227
Total població escolaritzada					10.844

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament d'Educació

Sanitat

	2000
Sanitat *	
Méges col·legiats	183
Llits hospitalaris	174
Farmàcies*	
Carilló	2
Encamp	6
Ordino	1
La Massana	4
Andorra la Vella	10
Sant Julià de Lòria	4
Escaldes-Engordany	12
TOTAL	49

* Dades a 31 de desembre

Font: Col·legi Oficial de Méges i Departament de Comerç

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència 2001

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	40.437,11	7,11	14.303,64	4,84	4.585,42	1,54
Productes del regne vegetal	14.188,86	2,49	1.398,45	0,47	872,21	0,29
Groques i olis	3.901,20	0,69	228,43	0,08	31,99	0,01
Prod. de les ind. alimentàries. Begudes i tabac	65.171,72	11,46	34.868,65	11,79	55.216,00	18,57
Productes minerals	34.849,27	6,13	29.166,65	9,86	43,46	0,01
Prod. de les ind. químiques o connexes	60.939,29	10,72	52.776,83	17,85	2.898,53	0,97
Matèries i productes plàstics. Articles de caixó	18.613,43	3,27	4.920,08	1,66	2.824,58	0,95
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Art. de viatge	6.601,71	1,18	7.813,98	2,64	5.531,89	1,86
Fusta i suro. Articles d'aquestes matèries	9.993,21	1,76	1.613,97	0,55	690,10	0,23
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	18.614,31	3,27	2.207,51	0,75	1.663,26	0,56
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	38.182,73	6,71	34.396,81	11,63	26.984,38	9,07
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	14.080,91	2,48	8.757,53	2,96	10.244,73	3,45
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	19.827,81	3,49	2.660,08	0,90	1.259,21	0,42
Verres, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	6.076,79	1,07	3.541,43	1,20	5.188,96	1,74
Metalls comuns i product. d'aquests metalls	34.117,06	6,00	6.747,15	2,28	3.585,17	1,21
Màq. i aparells, mat. electr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	95.465,92	16,78	47.085,85	15,92	64.223,14	21,60
Material de transport	28.244,37	4,97	21.708,76	7,34	54.392,67	18,29
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Rellogeria, etc.	18.823,96	3,31	10.514,78	3,56	36.790,56	12,37
Armes, municions i llurs accessoris	279,06	0,04	322,60	0,11	529,55	0,18
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	39.916,15	7,02	10.707,16	3,62	17.925,44	6,03
Objectes d'art. de col·lecció, antiguitats	379,20	0,07	3,69	0,00	1.888,34	0,64
TOTAL IMPORTACIONS	568.842,07	100,00	295.744,05	100,00	297.350,60	100,00

TOTAL IMPORTACIONS

	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	59.326,18	5,11
Productes del regne vegetal	16.499,52	1,42
Groques i olis	4.161,62	0,36
Prod. de les ind. alimentàries. Begudes i tabac	155.256,38	13,36
Productes minerals	64.079,38	5,51
Prod. de les ind. químiques o connexes	115.674,66	10,04
Matèries i productes plàstics. Articles de caixó	26.388,09	2,27
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Art. de viatge	20.037,57	1,72
Fusta i suro. Articles d'aquestes matèries	12.297,28	1,06
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	22.485,08	1,94
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	99.563,93	8,57
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	33.083,18	2,85
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	23.747,09	2,04
Verres, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	14.787,20	1,27
Metalls comuns i product. d'aquests metalls	44.449,38	3,83
Màq. i aparells, mat. electr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	206.774,91	17,80
Material de transport	104.345,80	8,98
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Rellogeria, etc.	66.129,29	5,69
Armes, municions i llurs accessoris	1.081,20	0,09
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	66.566,75	5,90
Objectes d'art. de col·lecció, antiguitats	2.272,23	0,20
TOTAL IMPORTACIONS	1.161.936,72	100,00

Font: Ministeri de Finances.
Servei de Duana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2001/2002*	Ordino-Arcalis	Pal-Arinsal	Pas de la Casa-Grau Roig	Soldeu-El Tarter	TOTAL
Nombre de pistes	25	41	55	52	173
Longitud total de pistes (km)	26	63	100	90	279
Superfície esquiable (ha)	442	707	626	850	2.625
Remuntadors mecànics	14	31	31	32	108
Capacitat (esquiadors/hora)	16.510	30.400	47.435	38.750	133.095

* Dades corresponents a les estacions d'esquí alpin. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud.

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	2001
Frontera hispano-andorranera	2.941.504
- Turismes	2.774.411
- Vehicles pesats	197.093
Frontera franco-andorranera	1.501.428
- Turismes	1.478.328
- Vehicles pesats	23.100
TOTAL	4.442.932

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Comunicacions

Vehicles	2001	Nombre d'abonaments	desembre 2001
Línies telefòniques			34.505
Línies X25			208
Línies especialitzades			472
Canals X25i			7.888
Telefons Mòbils			28.605

Tràfic telefònic (hores)

	2001
Nacional (xarxa fixa)	1.646.505
Nacional (xarxa mòbil)	408.209
Internacional entrant	817.495
Internacional sortint	1.052.970
Tràfic telefònic total	3.925.779
Comunicacions Internet *	2.459.754

* Accés analògic i digital
Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Visitants	(%)
Frontera hispano-andorranera	6.801.883
- Espanyols	6.197.795
- Francesos	529.288
- Altres nacionalitats	174.780
Frontera franco-andorranera	4.449.393
- Espanyols	201.150
- Francesos	4.069.964
- Altres nacionalitats	178.277
Total espanyols	6.398.947
Total francesos	4.599.252
Total altres nacionalitats	353.057
TOTAL	11.351.256

Font: Departament de Turisme

Demografia

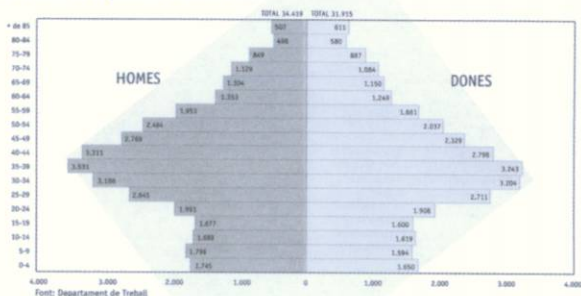
* Població registrada 2001

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	St. Julià	TOTAL
TOTAL	20.787	3.014	10.627	15.519	6.375	2.366	7.646	66.334
Andorrans	7.861	821	3.710	5.358	2.330	1.099	3.455	24.654
Estrangers	12.926	2.193	6.917	10.161	4.045	1.267	4.191	41.680
Espanyols	9.107	1.049	3.628	6.581	1.786	732	2.968	26.251
Francesos	842	523	1.365	586	532	170	252	4.270
Portuguesos	1.892	285	1.359	1.735	704	115	638	6.708
Altres	1.065	356	565	859	1.023	250	313	4.451
Creixement vegetatiu	147	16	123	117	46	18	51	538
Creixement vegetatiu (%)	0,70	0,57	1,16	0,76	0,73	0,78	0,67	0,78
Creixement migratori *	-205	190	-72	5	49	57	-52	-28
Creixement migratori (%)	-0,98	6,77	-0,68	0,03	0,78	2,49	-0,68	-0,04
Creixement total	-58	206	51	122	95	75	-1	490
Creixement total (%)	-0,28	7,34	0,48	0,79	1,51	3,27	-0,01	0,74

* 0 per regularització d'inscripcions

Font: Departament de Treball

* Piràmide d'edats de la població andorrana 2001

Construcció

* Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2001

	Apartaments	Xalets	Altres (*)	TOTAL
Canillo	31.051	2.126	20.724	53.901
Encamp	28.888	2.904	300	32.092
Ordino	12.217	601	440	13.258
La Massana	45.674	7.312	3.752	56.738
Andorra la Vella	104.757	958	22.189	127.914
Sant Julià de Lòria	39.376	1.731	5.669	42.776
Escaldes-Engordany	26.824	11.423	10.645	48.892
TOTAL	284.797	27.055	63.719	375.571

* Despatsos, magatzems i hotels

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

* Hotels, places hoteleres i restaurants (temporada 2001/2002)

	415 *		213 *		1 *, pensions, etc.		Total		
	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Hotels	Habitacions	Restaurants
Andorra la Vella	11	1.047	36	1.502	13	264	60	2.813	51
Escaldes-Engordany	8	817	29	1.556	6	123	43	2.496	19
Sant Julià de Lòria	1	44	10	651	5	93	16	788	6
Encamp	4	293	50	2.102	5	74	59	2.469	24
Ordino	1	44	17	536	3	88	21	670	5
La Massana	6	714	20	743	5	159	31	1.616	18
Canillo	4	332	21	1.099	7	184	32	1.615	9
Total	35	3.291	183	8.193	44	985	262	12.467	132

Font: Sindicat d'Iniciativa

* Nombre i moviment d'activitats en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. financers i assegurances	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-2000	1.922	3.052	1.955	1.691	91	445	9.156
Altres durant el 2001	154	346	249	181	27	13	970
Baixes durant el 2001	150	299	147	154	19	3	772
Salida altes i baixes	4	47	102	27	8	10	198
Nombre d'activitats a XII-2001	1.928	3.099	2.057	1.718	99	455	9.354

Font: Departament de Comerç

Treball

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2001 *

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	14	86	4	47	12	143	0,40
SECTOR SECUNDARI	845	3.772	226	2.502	316	7.661	21,17
Indústries primàries	98	293	29	82	21	523	1,44
Construcció	142	1.249	60	1.590	132	3.173	8,77
Annexos a la construcció	430	1.511	105	660	119	2.825	7,80
Transformació	91	600	18	56	34	679	1,88
Garatges	84	239	14	114	10	461	1,27
SECTOR TERCIARI	4.800	15.689	2.177	3.380	2.346	28.392	78,44
Comerç alimentari	151	883	102	228	79	1.443	3,99
Comerç turisme	804	4.040	700	825	519	6.888	19,03
Servets	714	2.847	280	491	335	4.667	12,89
Hoteleria	211	2.664	647	1.110	553	5.185	14,32
Servets turístics	188	593	102	34	388	1.265	3,49
Sector financer i assegurances	425	984	50	19	51	1.529	4,22
Professions liberals	175	491	43	52	49	810	2,24
Administració	1.955	2.156	174	99	124	4.508	12,45
Variats	197	1.031	79	522	288	2.097	5,79
TOTAL	5.659	19.527	2.407	5.929	2.674	36.196	100,00
% Població assalariada	15,63	53,95	6,65	16,38	7,39	100,00	

* Valor mitjà anual

Font: C.A.S.S.

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorranca 2001

Entitat	nº. oficines	nº. empleats	Actiu total (Milers €)	Recursos propis (Milers €)
Andbanc. Grup Agricol-Relg	14	352	2.246.169	346.323
Banc Internacional-Banca Mora	10	262	2.567.619	284.804
Banc Sabadell	2	46	243.266	24.621
Banca Privada d'Andorra	3	127	715.455	48.732
CaixaBank	7	106	1.189.759	89.463
Crèdit Andorrà	16	279	3.364.319	405.824
TOTAL	52	1.172	10.326.587	1.199.767

Font: Agrupació de Bancs Andorrans (ABA)

Finances públiques

Ingressos i despeses del M.I. Govern d'Andorra	Exercici 2000				Exercici 2001		
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada *		Quant. liquidades	Quant. pressupostada	
	Total	%	Total	%	Quant. pressupostades x 100	Total	
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	235.577,83	100,00	193.771,96	100,00	82,25	381.736,33	100,00
Impostos indirectes	161.912,66	68,73	120.035,56	61,95	74,14	176.485,31	46,23
Taxes i altres Ingressos	13.760,71	5,84	14.995,35	7,74	108,97	16.473,44	4,32
Ingressos patrimonials	42.296,79	17,95	45.086,83	23,26	106,55	41.747,03	10,94
Variació d'actius financers	613,03	0,26	3.981,26	2,05	649,44	206,52	0,05
Variació de passius financers	16.994,64	7,21	9.693,08	5,00	57,04	146.884,03	38,46
DESPESES PÚBLIQUES							
a) Classificació administrativa							
Ministeri de Finances i Interior	21.588,11	9,14	20.359,13	10,29	94,31	23.112,49	6,05
Ministeri de Presidència i Economia	16.993,30	7,21	16.649,56	8,41	97,98	18.307,02	4,80
Ministeri de Relacions exteriors	4.548,57	1,93	6.841,24	3,36	146,01	5.941,13	1,56
Ministeri d'Ordenament Territorial	87.231,97	37,03	46.334,30	23,41	53,12	91.981,52	24,09
Ministeri de Salut i Benestar	10.888,90	4,66	9.935,87	5,02	90,42	11.285,11	2,95
Ministeri d'Educació, Joventut i Esports	32.956,46	13,99	32.133,77	16,24	97,51	35.753,38	9,37
Ministeri de Turisme i Cultura	12.802,27	5,43	13.018,88	6,58	101,69	11.244,57	2,95
Ministeri d'Agricultura i Medi ambient	5.850,13	2,48	4.616,13	2,33	78,91	6.854,49	1,80
Transferències als comuns	37.106,49	15,75	46.169,47	23,33	124,42	39.937,25	10,46
Despeses i operacions financers	5.512,63	2,34	2.047,41	1,03	37,14	137.359,38	35,98
b) Classificació econòmica							
1) Despeses de personal	45.977,37	19,52	45.347,48	22,81	98,20	48.482,98	12,70
2) Béns corrents i serveis	26.510,43	11,25	25.686,46	12,98	96,89	27.661,60	7,25
3) Interessos	4.798,06	2,04	1.334,18	0,67	27,81	5.691,51	1,49
4) Transferències corrents	33.797,19	14,35	30.857,77	15,59	91,30	39.872,83	10,45
TOTAL DESPESES CORRENTS	111.083,06	47,15	103.025,89	52,06	92,75	121.708,92	31,88
6) Inversions reals	85.039,34	36,30	42.974,90	21,71	50,54	90.362,17	23,67
7) Transferències de capital	39.443,41	16,74	51.304,16	25,92	130,07	38.704,70	10,14
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	124.482,75	52,84	94.279,06	47,64	75,74	129.066,87	33,81
8) Variació d'actius financers	-	-	601,01	0,30	-	-	-
9) Variació de passius financers	12,02	0,01	-	-	0,00	130.960,54	34,31
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	235.577,83	100,00	197.905,97	100,00	84,01	381.736,33	100,00

(*) Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General.

Font: Ministeri de Finances

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector * 2001

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100	+ 100	
Sector primari	77	5	2	-	-	84
Indústria i construcció	391	152	129	69	4	745
Garatges i tallers	72	10	7	4	-	93
Comerç	853	157	88	35	12	1.145
Hoteleseria	430	121	89	41	3	690
Servets	640	127	70	38	11	886
Sector financer i assegurances	65	11	7	3	-	93
Professions liberals	216	31	13	2	-	262
Administració	25	8	7	13	11	64
Varis	3.176	29	19	7	-	3.233
TOTAL	5.951	691	431	212	48	7.293

* Dades a XII-2001
Font: C.A.S.S.

Salaris, preus i renda

* Salari mitjàns per sector * 2001

	Salari mitjà (€)
SECTOR PRIMARI	913,22
SECTOR SECUNDARI	1.383,63
Indústries primàries	1.378,69
Construcció	1.448,89
Annexos a la construcció	1.379,00
Transformació	1.400,89
Garatges	1.290,57
SECTOR TERCARI	1.368,38
Comerç alimentari	1.186,57
Comerç turisme	1.153,22
Servets	1.267,10
Hoteleseria	1.027,89
Servets turístics	1.246,28
Sector financer i assegurances	2.846,14
Professions liberals	1.274,56
Administració	1.649,77
Varis	890,91
TOTAL	1.317,32

* Valor mitjà anual
Font: C.A.S.S.

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2001
Aliments, begudes i tabac	25,92	3,31
Vestit i calçat	9,32	6,12
Habitatge, aigua, gas, electr. i altres combust.	19,85	1,92
Mobles, estiris domèstics i serveis per a la llar	6,55	4,21
Salut (despeses no subvencionades)	2,57	3,04
Transport	16,11	0,52
Esports, espectacles i cultura	5,89	2,67
Ensenyament	1,41	3,67
Hotels, cafès i restaurants	6,27	4,34
Béns i serveis diversos	6,31	0,27
TOTAL	100,00	2,77
Grups especials		
Aliments	21,85	3,58
Índex general sense tabac	98,45	2,73
Energia	6,39	-7,17
Servets (exclouent el lloguer d'habitatges)	24,99	3,70

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Renda nacional

	2001
Renda nacional (milions de dòlars)*	1.137,0
Renda per càpita (dòlars)*	19.868,0
* Estimació	
Canvi del dòlar (Mitjana anual): 2001 = 1.118 Euro	

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

	2001
Gasolina súper	2.640,54
Gasolina sense plom	46.937,86
Gasoli locomoció	91.093,45
Fuel domèstic	59.208,81
Olis de motor	193,14
Querosè i carburactors	182,57
TOTAL CARBURANTS	200.246,57

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles

	2001
Turismes	3.684
Motos	590
Ciclomotors	252
Camionetes	327
Camions, autobusos i remols	70
Altres	173
Vehicles especials	90
TOTAL MATRICULACIONS	5.186

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	2001
Usos domèstics	70.009
Construcció i activitats annexes	9.129
Indústries	6.561
Distribució	63.695
Hoteleseria i restauració	51.791
Servets financers	17.530
Altres servets	47.826
Enllumenat públic	4.749
Estacions d'espai	18.608
Administracions	14.208
Altres distribuïdores	137.570
TOTAL ELECTRICITAT	439.766

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 2000/2001

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. francesa	Esc. espanyola	Esc. congregacional*	TOTAL
Nombre de centres	11	10	10	3	34
Població escolar total	2.352	3.534	1.494	2.053	9.433
fins a 6 anys	756	820	237	468	2.281
entre 7 i 15 anys	1.328	2.133	920	1.207	5.588
16 anys i més	268	581	337	378	1.564
Població universitària	-	-	-	-	1.397
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	250
Total població escolaritzada	-	-	-	-	11.080

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament d'Educació

Sanitat

	2001
Sanitat *	
Metges col·legiats	185
Llicis hospitalaris	174
Farmàcies*	
Carillo	2
Encamp	7
Ordino	1
La Massana	4
Andorra la Vella	21
Sant Julià de Lòria	4
Escaldes-Engordany	12
TOTAL	51

* Dades a 31 de desembre
Font: Col·legi Oficial de Metges i Departament de Comerç

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència 2002

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	42.149,13	6,64	14.953,89	4,81	4.758,17	1,47
Productes del regne vegetal	15.088,60	2,38	1.997,19	0,51	662,70	0,21
Greixos i olis	4.736,52	0,75	249,91	0,08	47,70	0,01
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	71.438,89	11,25	36.502,82	11,73	55.425,27	17,16
Productes minerals	36.792,26	5,79	32.925,98	10,58	60,77	0,02
Productes de les indústries químiques o connexes	70.891,62	11,16	52.642,75	16,92	3.189,34	0,99
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxú	17.221,71	2,71	5.015,60	1,61	2.897,61	0,90
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	6.792,12	1,07	7.191,88	2,31	5.324,51	1,69
Fusta i surco. Articles d'aquestes matèries	10.570,88	1,66	1.662,33	0,53	877,22	0,27
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	19.109,74	3,01	2.051,99	0,66	2.094,57	0,69
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	42.849,89	6,75	34.103,39	10,96	29.183,26	9,04
Calçat, capelles, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	13.040,88	2,05	9.076,92	2,92	14.005,20	4,36
Prod. de pedris, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	19.419,32	3,06	2.703,83	0,87	1.308,83	0,40
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos, Joleria i bijuteria	5.711,15	0,90	5.288,32	1,70	4.248,32	1,32
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	36.677,00	5,78	6.925,12	2,23	3.470,19	1,07
Miq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de rep. i enreg. del so i imatge	127.271,93	20,04	49.494,22	15,90	66.049,23	20,45
Material de transport	33.671,24	5,30	23.248,31	7,47	68.432,67	21,19
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Reloisteria, etc.	19.912,07	3,15	11.906,44	3,83	41.170,18	12,75
Armes, municions i llurs accessoris	278,88	0,04	387,60	0,12	640,34	0,20
Mobiliari, joguines, articles d'export, etc.	40.894,41	6,44	13.093,27	4,21	18.641,20	5,77
Objectes d'art, de col·lecció, antiquitats	408,73	0,06	150,27	0,06	414,27	0,13
TOTAL IMPORTACIONS	634.955,92	100,0	311.209,03	100,0	322.959,52	100,0

TOTAL IMPORTACIONS

Milers d'euros (%)

	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	61.881,19	4,88
Productes del regne vegetal	17.348,49	1,37
Greixos i olis	5.034,12	0,40
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	163.305,99	12,87
Productes minerals	69.739,01	5,49
Productes de les indústries químiques o connexes	126.723,71	9,98
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxú	25.134,92	1,98
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	19.298,50	1,52
Fusta i surco. Articles d'aquestes matèries	13.110,43	1,03
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	23.256,30	1,83
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	106.136,54	8,36
Calçat, capelles, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	36.183,00	2,85
Prod. de pedris, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	23.446,98	1,85
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos, Joleria i bijuteria	15.847,79	1,20
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	47.072,31	3,71
Miq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de rep. i enreg. del so i imatge	242.815,18	19,13
Material de transport	125.352,22	9,88
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Reloisteria, etc.	73.068,69	5,76
Armes, municions i llurs accessoris	1.396,79	0,10
Mobiliari, joguines, articles d'export, etc.	72.828,88	5,72
Objectes d'art, de col·lecció, antiquitats	1.013,27	0,08
TOTAL IMPORTACIONS	1.209.356,47	100,0

Font: Ministeri de Finances.
Servel de Duana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2002/2003*	Ordino-Arcalis	Pai-Arinsal	Pas de la Casa-Grau Roig	Soldeu-El Tarter	TOTAL
Nombre de pistes	25	41	55	52	173
Longitud total de pistes (km)	26	63	100	90	281
Superfície esquiuable (ha)	442	707	626	850	2.625
Remuntadors mecànics	13	20	31	32	105
Capacitat (esquiadors/hora)	16.510	31.000	47.435	45.000	139.945

* Dades corresponents a les estacions d'esquí alpí. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud.

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	2002	
Frontera hispano-andorrana	2.971.079	
- Turismes	2.792.731	
- Vehícules pesats	178.348	
Frontera franco-andorrana	1.557.227	
- Turismes	1.529.105	
- Vehícules pesats	28.122	
TOTAL	4.528.306	

Visitants	2002	
Frontera hispano-andorrana	7.022.796	61,26
- Espanyols	6.258.626	94,59
- Francesos	566.411	4,94
- Altres nacionals	197.759	1,73
Frontera franco-andorrana	4.441.282	38,74
- Espanyols	217.785	1,90
- Francesos	4.025.214	35,37
- Altres nacionals	168.283	1,47
Total espanyols	6.476.411	56,49
Total francesos	4.621.625	40,31
Total altres nacionals	366.042	3,19
TOTAL	11.464.078	100,00

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions

Vehicles	2002	
Frontera hispano-andorrana	2.971.079	
- Turismes	2.792.731	
- Vehícules pesats	178.348	
Frontera franco-andorrana	1.557.227	
- Turismes	1.529.105	
- Vehícules pesats	28.122	
TOTAL	4.528.306	

Nombre d'abonaments	desembre 2002	
Línies telefòniques		34.922
Línies X25		197
Línies especialitzades		460
Canals XDSL		8.639
Telèfons Mobildan		31.325
ADSL		1.148

Tràfic telefònic (hores)	2002	
Nacional (xarxa fixa)		1.908.627
Nacional (xarxa mòbil)		469.126
Internacional entrant		875.093
Internacional sortint		1.113.028
Tràfic telefònic total		4.365.874
Comunicacions Internet *		3.285.298

* Accés analògic i digital

Font: Servel d'Estudis del Ministeri de Finances

Demografia

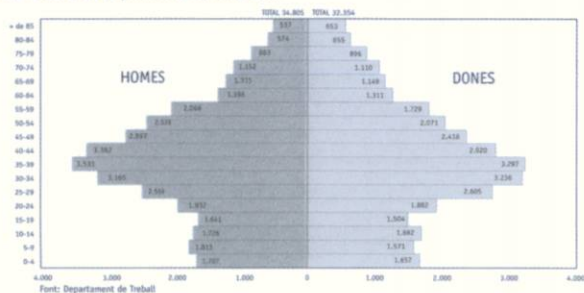
* Població registrada 2002

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	St. Julià	TOTAL
TOTAL	20.724	3.205	10.772	15.928	6.660	2.485	7.785	67.159
Andorrans	8.091	828	3.861	5.474	2.475	1.190	3.548	25.467
Estrangers	12.633	2.377	6.911	10.454	4.185	1.295	4.237	41.692
Espanyols	6.874	1.156	3.574	6.863	1.884	748	2.972	20.073
Francesos	814	553	1.382	1.995	534	199	257	4.334
Portuguesos	1.883	277	1.394	1.734	686	103	672	8.729
Altres	1.082	389	961	862	1.081	245	336	4.556
Creixement vegetatiu	155	13	129	72	113	92	76	632
Creixement vegetatiu (%)	0,75	0,43	1,21	0,46	1,13	1,14	0,82	0,80
Creixement migratori*	-218	178	16	-63	213	92	76	294
Creixement migratori (%)	-1,05	5,91	0,15	-0,41	3,34	3,89	0,99	0,44
Creixement Total	-63	191	145	9	285	119	139	825
Creixement Total (%)	-0,30	6,34	1,36	0,06	4,47	5,03	1,82	1,24

* 0 per regularització d'inscripcions

Font: Departament de Treball

* Piràmide d'edats de la població andorrana 2002

Construcció

* Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2002

	Apartaments	Xalets	Altres (*)	TOTAL
Canillo	27.947	2.461	54.126	84.534
Encamp	10.020	1.262	4.001	15.283
Ordino	25.038	2.053	503	27.594
La Massana	17.795	7.212	744	25.751
Andorra la Vella	47.267	-	6.102	53.369
Sant Julià de Lòria	6.362	1.997	2.281	10.640
Escaldes-Engordany	69.727	4.207	18.753	92.747
TOTAL	204.156	19.252	85.510	309.918

* Despatxos, magatzems i hotels

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

* Hotels, places hoteleres i restaurants (temporada 2002/2003)

	5*		4*		3*		2*		1*		TOTAL	
	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Establiments	Restaurants
Andorra la Vella	2	233	10	957	20	2.052	8	211	9	244	49	2.697
Escaldes-Engordany	2	78	7	769	10	936	17	708	7	138	43	2.529
Sant Julià de Lòria	-	-	1	44	5	397	3	169	1	6	10	616
Encamp	-	-	5	330	23	995	31	1.422	14	485	73	3.232
Ordino	-	-	1	44	16	486	3	52	3	81	23	663
La Massana	1	55	7	724	19	766	11	218	3	56	41	1.819
Canillo	1	121	7	764	14	556	5	131	4	63	31	1.635
TOTAL	6	487	38	3.932	107	5.188	78	3.911	41	1.073	270	13.291

* S'inclouen hotels, apartaments, hostals i residències, pensions i apartaments turístics, segons la classificació oficial.

Manquen alguns establiments que encara no han sigut classificats.

Font: Sindicat d'Iniciativa

* Nombre i moviment d'activitats en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. Financers i asseguradores	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-2001	1.926	3.099	2.057	1.718	99	445	9.354
Altes durant el 2002	200	450	236	238	11	15	1.170
Baixes durant el 2002	136	375	186	196	22	9	924
Salida altes i baixes	64	75	50	42	9	6	246
Nombre d'activitats a XII-2002	1.990	3.174	2.107	1.760	108	461	9.600

Font: Departament de Comerç

Trellall

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2002*

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	13	64	3	45	7	132	0,35
SECTOR SECUNDARI	896	3.762	240	2.624	346	7.868	21,03
Indústries primàries	102	278	31	91	19	521	1,39
Construcció	155	1.233	61	1.636	139	3.224	8,59
Anexos a la construcció	455	1.564	111	732	140	3.002	8,00
Transformació	96	488	21	46	35	666	1,78
Garatges	88	239	16	119	13	475	1,27
SECTOR TERCARI	4.994	16.105	2.230	3.568	2.599	29.496	78,62
Comerç alimentari	158	890	94	235	89	1.466	3,91
Comerç al turisme	829	4.073	731	840	584	7.057	18,81
Servets	745	2.995	294	579	374	4.987	13,29
Hosteleria	223	2.750	653	1.145	639	5.410	14,42
Servets turístics	166	609	100	32	418	1.123	3,53
Sector financer i assegurances	422	989	57	16	53	1.537	4,10
Professions liberals	184	517	50	57	49	857	2,28
Administració	2.065	2.270	175	109	130	4.749	12,66
Varis	202	1.012	75	555	285	2.110	5,62
TOTAL	5.903	19.951	2.473	6.237	2.952	37.516	100,00
* Població assalariada	15,73	53,18	6,59	16,62	7,87	100,00	

* Valor mitjà anual

Font: C.A.S.S.

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorranca 2002

Entitat	nº. oficines	nº. empleats	Actiu total (Milers €)	Recursos propis (Milers €)
Andbanc.Grup Agricol-Relg	11	304	1.877.387	349.201
Banc Internacional - Banca Mora	10	260	2.732.540	298.495
Banc Sabadell	3	52	317.275	23.599
Banca Privada d'Andorra	3	132	722.228	53.562
CaixaBank	7	110	1.201.395	106.152
Crèdit Andorrà	16	280	3.193.959	435.052
TOTAL	50	1.138	10.064.784	1.268.062

Font: Agrupació de Bancs Andorranos (ABA)

Finances públiques

(En milers d'euros)	Exercici 2001				Exercici 2002		
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada *		Quant. liquidades Quant. pressupostades x 100	Quant. pressupostada	
Ingressos i despeses del N.I. Govern d'Andorra	Total	%	Total	%	Total	%	
INGRESSOS PÚBLICS							
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	381.736,33	100,0	350.468,24	100,0	91,81	260.829,56	100,0
Impuestos indirectos	176.485,31	46,23	157.978,59	45,08	89,51	190.821,78	73,16
Tasas y otros ingresos	16.473,44	4,32	15.895,47	4,54	96,49	17.025,62	6,53
Ingresos patrimoniales	41.747,03	10,94	45.349,25	12,94	108,63	34.752,46	13,32
Variación de activos financieros	3	0,05	382,07	0,05	88,16	216,84	0,08
Variación de pasivos financieros	146.824,03	38,46	131.062,86	37,40	89,27	18.012,85	6,91
DESPESES PÚBLICAS							
a) Clasificación administrativa							
Ministeri del Cap de Govern (**)	18.307,02	4,80	15.912,42	4,44	86,92	17.265,76	4,52
Ministeri d'Afers Exteriors	5.941,13	1,56	4.500,06	1,25	75,74	4.783,46	1,25
Ministeri de Salut i Benestar	11.295,11	2,95	11.071,24	3,09	98,28	12.815,02	3,36
Ministeri d'Educació, Joventut i Esports	35.753,38	9,37	36.331,23	10,13	101,82	37.979,34	9,95
Ministeri de Finances	-	-	6.048,78	1,69	-	6.080,62	1,59
Ministeri d'Agricultura i Medi ambient	6.854,49	1,80	6.809,90	1,90	99,35	7.942,74	2,08
Ministeri de Turisme i Cultura	11.244,57	2,95	11.481,17	3,20	102,12	11.408,11	2,99
Ministeri de Justícia i Interior (***)	23.112,49	6,05	16.028,28	4,47	69,35	16.979,60	4,45
Ministeri d'Ordenament Territorial	91.961,52	24,09	68.739,61	19,16	74,75	95.318,32	24,97
Ministeri d'Economia	206,52	0,05	2.616,56	0,73	12,67	2.858,43	0,75
Transferències als comuns	39.937,25	10,46	37.610,99	10,48	94,18	41.740,29	10,93
Despeses i operacions financeres	137.359,38	35,98	141.580,67	39,47	103,07	5.657,86	1,48
b) Clasificación económica							
1) Despeses de personal	48.482,98	12,70	48.801,51	13,91	102,93	51.423,56	13,72
2) Béns corrents i serveis	27.681,60	7,25	33.211,41	9,26	120,06	29.150,20	7,53
3) Interessos	5.891,51	1,49	5.610,72	1,56	95,28	4.913,75	1,28
4) Transferències corrents	39.872,83	10,45	35.346,42	9,85	88,65	40.157,07	10,45
TOTAL DESPESES CORRENTS	121.708,92	31,88	124.070,06	34,59	101,94	125.644,58	38,17
6) Inversions reals	90.362,17	23,67	66.193,82	18,45	73,25	95.279,56	25,53
7) Transferències de capital	38.704,70	10,14	37.426,53	10,43	96,70	39.743,14	10,57
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	129.066,87	33,81	103.620,35	28,89	80,28	135.022,70	37,17
8) Variació d'actius financers	-	-	93,07	0,03	-	150,25	0,06
9) Variació de passius financers	130.960,54	34,31	130.946,52	36,50	0,00	12,02	0,00
TOTAL DESPESES PÚBLICAS	381.736,33	100,0	358.732,90	100,0	93,97	260.829,56	100,0

(*) Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General.

(**) En el pressupost inicial Ministeri de Presidència i Economia

(***) En el pressupost inicial Ministeri de Finances i Interior

Font: Ministeri de Finances

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector 2002*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assegurats					TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100	+ 100	
Sector Primari	79	3	2	-	-	80
Indústria i Construcció	306	160	141	72	4	783
Garatges i Tallers	78	10	9	4	-	101
Comerç	854	152	100	37	13	1.156
Hoteleria	449	117	90	44	3	703
Serveis	642	133	76	41	12	904
Sector Financer i Assegurances	65	14	9	2	5	95
Professions liberals	221	37	9	2	-	269
Administració	22	7	9	12	10	60
Varis	3.275	42	20	6	-	3.343
TOTAL	6.067	675	465	220	47	7.474

* Dades a XII-2002

Font: C.A.S.S.

Salaris, preus i renda

* Salaris mitjans per sector 2002*

	Salari mitjà (€)
SECTOR PRIMARI	966,16
SECTOR SECUNDARI	1.454,28
Indústries primàries	1.452,07
Construcció	1.507,53
Annexos a la Construcció	1.445,82
Transformació	1.483,28
Garatges	1.382,74
SECTOR TERCIARI	1.446,87
Comerç alimentari	1.224,79
Comerç turisme	1.222,69
Serveis	1.330,63
Hoteleria	1.120,24
Serveis turístics	1.327,90
Sector financer assegurances	2.709,14
Professions liberals	1.364,15
Administració	1.708,26
Varis	962,03
TOTAL	1.387,57

* Valor mitjà anual

Font: C.A.S.S.

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

	2002
Gasolina súper	70,89
Gasolina sense plom	46.958,08
Gas-oil locomoció	92.586,92
Fuel domèstic	62.549,57
Olis de motor	252,37
Querosè i carburadors	195,50
TOTAL CARBURANTS	202.578,32

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles

	2002
Turismes	4.296
Motos	872
Ciclomotors	91
Carriquetes	300
Carriçons, autobusos i remols	107
Altres	1.708
Vehicles especials	114
TOTAL MATRICULACIONS	5.934

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 2001/2002

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. francesa	Esc. espanyola	Esc. congregacional*	TOTAL
Nombre de centres	13	15	11	3	42
Població escolar total	2.544	3.546	1.956	1.955	9.701
Fins a 6 anys	947	973	319	524	2.763
entre 7 i 15 anys	1.378	2.125	997	1.189	5.689
16 anys i més	219	448	340	242	1.249
Població universitària	-	-	-	-	1.434
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	256
Total població escolaritzada					11.391

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament d'Educació

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2002
Aliments, begudes i tabac	25,92	5,29
Vestit i calçat	9,32	1,12
Habitatge, aigua, gas, electr. i altres combust.	19,85	3,09
Mobles, estris domèstics i serveis per a la llar	6,55	1,54
Salut (despeses no subvencionades)	2,57	2,62
Transport	18,11	3,09
Esbarjo, espectacles i cultura	5,69	-0,36
Ensenyament	1,41	6,17
Hoteles, cafès i restaurants	6,27	7,61
Bans i serveis diversos	6,31	1,27
TOTAL	100,00	3,40
Grups especials		
Aliments	21,85	5,57
Índex general sense tabac	98,45	3,28
Energia	6,29	5,52
Serveis (excloent el lloguer d'habitatges)	24,99	4,25

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Renda nacional

	2002
Renda nacional (milions d'euros)*	1.582,7
Renda per càpita (euros)*	23.566,0
Renda nacional (milions de dòlars)*	1.493,1
Renda per càpita (dòlars)*	22.232,0

Canvi del dòlar (Mitjana anual): 2002 = 1.060 Euros

* Estimació

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	2002
Usos domèstics	76.670
Construcció i activitats annexes	7.652
Indústries	6.348
Distribució	65.899
Hoteleria i restauració	55.560
Serveis financers	18.641
Altres serveis	52.980
Enllumenat públic	5.077
Estacions d'esquí	16.409
Administracions	13.736
Altres distribuïdores	144.441
TOTAL ELECTRICITAT	463.208

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Sanitat

	2002
Sanitat *	
Metges col·legiats	192
Llits hospitalaris	189
Farmàcies*	
Camillo	2
Escamp	6
Ordino	1
La Massana	4
Andorra la Vella	21
Sant Julià de Lòria	5
Escaldes-Engordany	12
TOTAL	231

* Dades a 31 de desembre
Font: Col·legi Oficial de Metges i Departament de Comerç

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència 2003

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	43.654,72	6,49	14.007,18	4,36	4.855,17	1,42
Productes del regne vegetal	16.091,03	2,39	1.867,00	0,58	755,06	0,22
Greixos i olis	4.966,99	0,74	179,15	0,06	87,83	0,03
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	77.482,65	11,52	37.270,63	11,61	53.226,65	15,54
Productes minerals	38.783,91	5,77	32.715,03	10,19	112,95	0,03
Productes de les indústries químiques o connees	81.159,47	12,07	51.156,99	15,93	4.395,32	1,28
Matrières i productes plàstics. Articles de cautxó	18.026,89	2,68	5.119,11	1,59	3.256,62	0,95
Pells, cuir i articles d'aquestes matrières. Articles de viatge fusta i suu. Articles d'aquestes matrières	8.377,54	1,25	6.291,01	1,96	6.382,62	1,86
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	19.932,69	2,96	2.057,70	0,64	2.033,02	0,59
Matrières tèxtils i articles tèxtils i de confecció	48.892,04	7,27	35.993,03	11,50	32.726,83	9,55
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	13.245,36	1,97	10.189,51	3,17	15.284,69	4,46
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	21.000,55	3,12	2.370,45	0,74	2.367,54	0,69
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	5.485,39	0,82	3.536,07	1,10	3.328,17	0,97
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	38.836,57	5,77	6.308,18	1,96	4.584,12	1,34
Màq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	129.437,78	19,24	50.718,13	15,80	76.479,17	22,33
Material de transport	32.765,03	4,87	32.571,55	10,14	73.422,39	21,43
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Reilotgeria, etc.	20.762,49	3,09	11.683,85	3,64	36.534,44	10,87
Armes, municions i llurs accessoris	320,35	0,05	397,35	0,12	780,89	0,23
Mobiliari, joguines, articles d'export. etc.	42.009,89	6,23	13.216,23	4,12	19.797,84	5,78
Objectes d'art. de col.lecció, antiguitats	470,30	0,07	584,77	0,18	795,65	0,23
TOTAL IMPORTACIONS	672.645,21	100,00	321.062,13	100,00	342.562,18	100,00

TOTAL IMPORTACIONS

	Milers d'euros	
	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	62.517,07	4,68
Productes del regne vegetal	18.713,10	1,40
Greixos i olis	5.233,98	0,39
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	167.978,93	12,57
Productes minerals	71.611,90	5,36
Productes de les indústries químiques o connees	136.711,78	10,23
Matrières i productes plàstics. Articles de cautxó	26.402,62	1,98
Pells, cuir i articles d'aquestes matrières. Articles de viatge fusta i suu. Articles d'aquestes matrières	21.051,47	1,58
Matrières i productes plàstics. Articles de cautxó	14.125,70	1,06
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	24.023,41	1,80
Matrières tèxtils i articles tèxtils i de confecció	118.611,90	8,88
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	38.723,55	2,90
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	25.738,53	1,93
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joleria i bijuteria	12.347,62	0,92
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	49.728,87	3,72
Màq. i aparells, mat. elèctr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	256.635,06	19,21
Material de transport	138.759,97	10,38
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Reilotgeria, etc.	68.980,79	5,16
Armes, municions i llurs accessoris	1.498,59	0,11
Mobiliari, joguines, articles d'export. etc.	79.023,95	5,61
Objectes d'art. de col.lecció, antiguitats	1.850,71	0,14
TOTAL IMPORTACIONS	1.336.269,51	100,00

Font: Ministeri de Finances.
Duana Andorran

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2003/2004*	Ordino-Arcalis	Pal-Arinsal	Pas de la Casa-Grau Reig	Soldeu-El Tarter	TOTAL
Nombre de pistes	25	41	53	52	171
Longitud total de pistes (km)	26	63	100	92	281
Superfície esquiuable (ha)	442	707	606	890	2.645
Remuntadors mecànics	13	30	29	32	104
Capacitat (esquiadors/hora)	16.510	31.700	47.435	45.000	140.645
Canons de neu	71	371	482	425	1.349
Inivivís artificial (km)	13	19	30,60	33	95,60

* Dades corresponents a les estacions d'esquí alpí. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic, o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud.

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	2003
Frontera hispano-andorran	3.036.047
- Turismes	2.902.630
- Vehicles pesats	133.417
Frontera franco-andorran	1.576.108
- Turismes	1.549.539
- Vehicles pesats	26.569
TOTAL	4.612.155

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Visitants	2003	(%)
Frontera hispano-andorran	7.012.244	60,45
- Espanyols	6.253.989	53,91
- Francesos	758.248	6,54
- Altres nacionalitats	201.007	1,73
Frontera franco-andorran	4.588.427	39,55
- Espanyols	225.077	1,94
- Francesos	4.207.767	36,27
- Altres nacionalitats	155.583	1,34
Total espanyols	6.479.066	55,85
Total francesos	4.765.015	41,08
Total altres nacionalitats	356.590	3,07
TOTAL	11.600.671	100,00

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions

Nombre d'abonaments	desembre 2003
Línies telefòniques	35.171
Línies especialitzades	480
Canals XDSI	9.894
Telefonia mòbil	51.893
ADSL	3.601

Tràfic telefònic (hores)

	2003
Nacional (xarxa fixa)	2.241.922
Nacional (xarxa mòbil)	555.112
Internacional entrant	927.330
Internacional sortint	1.390.168
Tràfic telefònic total	4.914.532
Comunicacions Internet *	3.363.927

* Accés analògic i digital
Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

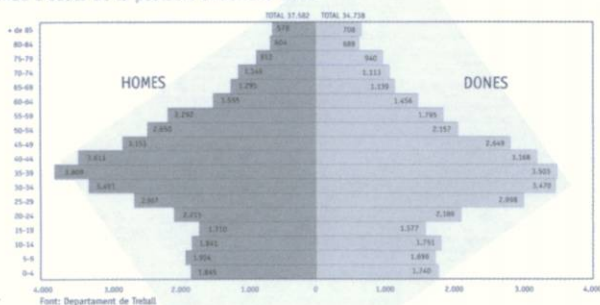
Demografia

• Població registrada 2003

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	S. Julià	TOTAL
TOTAL	22.235	3.707	11.832	16.402	2.264	2.767	8.313	72.330
Andorrans	8.349	878	4.013	5.668	2.596	1.294	3.708	26.506
Estrangers	13.886	2.829	7.819	10.734	4.668	1.473	4.605	45.814
Espanyols	9.274	1.388	3.842	7.126	2.093	864	3.093	27.680
Francesos	842	602	1.587	624	559	223	281	4.718
Portuguesos	2.312	381	1.773	2.040	837	129	839	8.311
Altres	1.258	458	617	944	1.179	257	392	5.105
Creixement vegetatiu	110	21	119	75	85	31	59	500
Creixement vegetatiu (%)	0,53	0,65	1,10	0,48	1,28	1,25	0,76	0,74
Creixement migratori*	1.201	481	941	799	519	251	469	4.661
Creixement migratori (%)	5,80	15,01	8,74	5,15	7,79	10,10	6,02	6,94
Creixement total	1.311	502	1.060	874	604	282	528	5.161
Creixement total (%)	6,33	15,66	9,84	5,63	9,07	11,35	6,78	7,68

* 0 per regularització d'inscripcions
Font: Departament de Treball

• Piràmide d'edats de la població andorrana 2003

Construcció

• Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2003

	Apartaments	Xalets	Altres (*)	TOTAL
Canillo	43.695	5.825	10.537	60.057
Encamp	31.857	5.395	540	37.592
Ordino	11.416	905	2.165	14.486
La Massana	50.078	10.518	15.111	75.707
Andorra la Vella	107.911	2.833	35.590	146.334
Sant Julià de Lòria	9.923	6.785	12.745	29.453
Escaldes-Engordany	79.794	6.109	6.648	92.551
TOTAL	334.674	38.170	81.336	456.180

* Despatxos, magatzems i hotels
Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

• Establiments hotelers*, places hoteleres i restaurants (temporada 2003/2004)

	5*		4*		3*		2*		1*		TOTAL	
	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Restaurants	
Andorra la Vella	3	999	10	798	21	1.066	10	282	10	296	54	2.741
Escaldes-Engordany	2	78	7	775	10	747	16	668	7	149	42	2.417
Sant Julià de Lòria	-	-	1	46	6	395	3	189	1	8	11	618
Encamp	-	-	5	330	24	1.040	31	1.367	14	933	74	3.670
Ordino	-	-	1	42	16	487	3	51	3	82	23	662
La Massana	1	55	7	720	20	796	10	298	3	55	41	1.924
Canillo	1	115	7	765	15	556	8	166	6	86	37	1.690
TOTAL	7	547	38	3.476	112	5.087	81	3.003	44	1.609	282	13.722

* S'inclouen hotels, apartaments, hostals i residències, pensions i apartaments turístics, segons la classificació oficial.
Manquen alguns establiments que encara no han sigut classificats.

Font: Sindicat d'Iniciativa

• Nombre i moviment de llicències d'activitat en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. finances i assegurances	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-2002	1.990	3.174	2.107	1.760	108	461	9.600
Altes durant el 2003	158	445	400	178	26	4	1.209
Baixes durant el 2003	118	387	247	136	12	7	907
Saldo altes i baixes	40	58	158	42	12	-3	307
Nombre d'activitats a XII-2003	2.030	3.232	2.265	1.802	120	458	9.907

Font: Departament de Comerç

Treball

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2003*

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	9	67	4	47	7	134	0,34
SECTOR SECUNDARI	818	3.431	265	2.701	376	7.591	19,28
Indústries manufactureres	192	909	81	304	87	1.573	4,00
Producció i distribució d'energia elèctrica	66	81	6	1	2	156	0,40
Construcció	560	2.441	178	2.396	287	5.862	14,89
SECTOR TERCIARI	5.324	16.843	2.275	4.127	3.079	31.648	80,38
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.361	6.229	965	1.592	940	11.087	28,16
Hosteleria	207	2.630	622	1.162	771	5.393	13,70
Transport, Emmagatzematge i comunicacions	286	806	95	98	211	1.496	3,80
Sistema Financer	417	934	42	16	46	1.455	3,70
Activitats immobiliàries i de lloguer	535	1.852	196	418	333	3.334	8,47
Administració pública i seguretat social	1.847	1.478	131	86	79	3.620	9,19
Educació	95	398	16	22	35	565	1,43
Activitats sanitàries i veterinàries	192	842	45	38	64	1.182	3,00
Altres activitats socials i de serveis prestats	280	990	125	116	434	1.946	4,94
Llocs que ocupen personal domèstic	28	461	26	460	125	1.101	2,80
Organismes extraterriorials	2	1	0	2	2	7	0,02
Treball domèstic a la comunitat	7	118	5	70	7	207	0,53
Declarant voluntari sense activitat	66	104	7	47	32	256	0,65
TOTAL	6.151	20.341	2.544	6.875	3.461	39.372	100,00
% Població assalariada	15,62	51,66	6,46	17,46	8,79	100,00	

* Valor mitjà anual. La desagregació sectorial presentada segueix la Classificació d'Activitats Econòmiques d'Andorra (CAEA-99), i no es pot establir una equivalència amb les dades incloses en edicions anteriors.

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorrana 2003

Entitat	oficines	empleats	Actiu total (milers €)	Recursos propis (milers €)	Recursos gestonats (milers €)
Andbank Grup Agrícola-Relig	12	278	1.592.893	357.462	4.916.365
Banc Internacional - Banca Mora	10	238	2.475.714	308.972	6.159.399
Banc Sabadell	3	95	370.154	24.370	614.013
Banca Privada d'Andorra	3	134	791.737	87.812	1.637.292
Catalbank	7	114	1.137.931	120.477	1.857.014
Crèdit Andorrà	17	267	2.064.426	459.954	6.479.009
TOTAL	52	1.086	9.332.855	1.339.047	21.463.092

Font: Agrupació de Bancs Andorrans (ABA)

Finances públiques

(En milers d'euros)	Exercici 2002				Exercici 2003	
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada (*)		Quant. liquidades x 100	Quant. pressupostada
del M.I. Govern d'Andorra	Total	%	Total	%	Quant. pressupostades	Total
INGRESSOS PÚBLICS						
Imposos indirectes	190.821,78	73,16	173.615,89	68,90	90,98	202.917,08
Taxes i altres ingressos	17.025,62	6,53	17.460,64	6,93	102,56	17.906,18
Transferències corrents						6,62
Ingressos patrimonials	34.752,46	13,32	33.490,42	13,29	96,37	25.452,94
Variació d'actius financers	216,84	0,08	164,67	0,07	75,94	216,84
Variació de passius financers	18.012,85	6,91	27.233,36	10,81	151,19	23.886,56
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	260.829,56	100,00	251.982,26	100,00	96,61	270.379,60

DESPESES PÚBLIQUES

a) Classificació administrativa

Ministeri de Presidència i Turisme (**)	17.265,76	6,62	23.444,06	6,54	135,78	24.316,45
Ministeri d'Affers Exteriors	4.783,46	1,83	5.079,03	1,58	118,72	4.973,96
Ministeri de Salut i Benestar	12.815,02	4,91	12.273,09	3,42	95,77	13.356,68
Ministeri d'Educació, Joventut i Esports	37.979,34	14,56	39.234,01	10,94	103,30	39.258,13
Ministeri de Finances	6.080,62	2,33	7.085,54	1,98	116,53	7.670,13
Ministeri d'Agricultura i Medi ambient	7.942,74	3,05	6.812,76	2,46	110,95	10.811,50
Ministeri de Cultura (***)	11.408,11	4,37	4.205,24	1,17	36,86	4.019,70
Ministeri de Justícia i Interior	16.979,60	6,51	17.702,24	4,93	104,26	18.037,34
Ministeri d'Ordenament Territorial	95.918,32	36,54	75.522,09	21,05	79,23	98.451,03
Ministeri d'Economia	2.858,43	1,10	3.075,12	0,86	107,58	2.972,62
Transferències als comuns	41.740,29	16,00	41.736,10	11,63	99,99	42.696,91
Despeses i operacions financeres	5.857,86	2,17	5.967,31	1,66	105,47	5.607,15

b) Classificació econòmica

1) Despeses de personal	51.423,56	19,72	55.459,99	22,66	107,85	54.948,89
2) Béns corrents i serveis	29.150,20	11,18	29.345,58	11,99	100,67	30.648,34
3) Interessos	4.913,75	1,86	5.195,69	2,12	105,74	4.847,08
4) Transferències corrents	40.157,07	15,40	38.859,77	15,88	96,77	41.276,78
TOTAL DESPESES CORRENTS	125.644,58	48,17	128.861,03	52,65	102,56	131.721,09
5) Inversions materials	95.279,56	36,53	75.322,13	30,78	79,05	97.279,50
6) Transferències de capital	39.743,14	15,24	40.429,52	16,52	101,73	40.716,63
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	135.022,70	51,77	115.751,65	47,30	85,73	138.496,13
8) Variació d'actius financers	150,25	0,06	125,89	0,05	83,78	150,00
9) Variació de passius financers	12,02	-	-	-	-	12,38
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	260.829,56	100,00	244.738,57	100,00	93,83	270.379,60

(**) Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General

(***) En el pressupost inicial Ministeri del Cap de Govern

(****) En el pressupost inicial Ministeri de Turisme i Cultura

Font: Ministeri de Finances

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector 2003*

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					TOTAL
	3-5	6-10	11-25	26-100	+ 100	
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	70	5	1	-	-	76
Indústries manufactureres	95	29	35	13	1	173
Producció i distribució d'energia elèctrica	2	1	2	2	-	7
Construcció	310	118	100	52	6	586
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.032	218	128	57	16	1.451
Hosteleria	452	120	94	44	2	712
Transport, Emmagatzematge i comunicacions	128	27	18	13	2	190
Sistema financer	18	12	9	1	5	65
Activitats Immobiliàries i de lloguer	495	95	48	25	5	628
Administració pública i seguretat social	9	4	1	5	7	26
Educació	20	5	6	5	2	38
Activitats sanitàries i veterinaris	111	16	7	6	1	141
Altres activitats socials i de serveis prestats	235	40	25	8	4	312
Llocs que ocupen personal domèstic	2.687	9	6	-	-	2.702
Organismes extraterritorials	4	-	-	-	-	4
Treball domèstic a la comunitat	478	1	-	-	1	480
Declarant voluntari sense activitat	221	12	9	-	-	232
TOTAL	6.347	714	483	231	52	7.837

* Dades a XII-2003. La desagregació sectorial presentada segueix la Classificació d'Activitats Econòmiques d'Andorra (CAEA-99), i no es pot establir una equivalència amb les dades incloses en edicions anteriors.
Font: C.A.S.S.

Salaris, preus i renda

* Salaris mitjans per sector 2003*

	Salari mitjà (€)
SECTOR PRIMARI	964,20
SECTOR SECUNDARI	1.554,54
Indústries manufactureres	1.508,89
Producció i distribució d'energia elèctrica	2.588,43
Construcció	1.536,53
SECTOR TERCIARI	1.431,80
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.312,13
Hosteleria	1.147,64
Transport, Emmagatzematge i comunicacions	1.481,74
Sistema financer	2.963,55
Activitats Immobiliàries i de lloguer	1.397,33
Administració pública i seguretat social	1.838,71
Educació	1.674,62
Activitats sanitàries i veterinaris	1.557,39
Altres activitats socials i de serveis prestats	1.306,25
Llocs que ocupen personal domèstic	830,36
Organismes extraterritorials	1.290,81
Treball domèstic a la comunitat	829,58
Declarant voluntari sense activitat	1.255,21
SALARI MITJÀ TOTAL	1.453,95

* Valor mitjà anual. La desagregació sectorial presentada segueix la Classificació d'Activitats Econòmiques d'Andorra (CAEA-99), i no es pot establir una equivalència amb les dades incloses en edicions anteriors.
Font: C.A.S.S.

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2003
Aliments, begudes i tabac	25,65	3,53
Vestit i calçat	8,69	1,38
Habitatge, aigua, gas, electr. i altres combust.	18,30	3,05
Mòbils, estris domèstics i serveis per a la llar	3,91	3,01
Salari (empreses no subvencionades)	3,33	3,56
Transport	15,51	3,25
Esbarjo, espectacles i cultura	4,85	-0,40
Ensenyament	1,3	2,67
Hotels, cafès i restaurants	8,11	4,08
Béns i serveis diversos	10,35	1,67
TOTAL	100,00	2,88
Grups especials		
Aliments	20,39	2,96
Índex general sense tabac	97,27	2,62
Energia	7,18	1,96
Serveis (inclouent el lloguer d'habitatges)	27,86	2,59

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Producte Interior Brut

	2003
PIB (milions d'euros)*	1.716,30
PIB per càpita (euros)*	23.732,00
PIB (milions de dòlars)*	1.837,20
PIB per càpita (dòlars)*	26.786,00

Canvi del dòlar (mitjana anual): 2003 = 0,886 euro
* Estimació

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	2003
Llocs domèstics	78.845
Construcció i activitats annexes	2.749
Indústries	5.332
Distribució	71.772
Hosteleria i restauració	63.657
Serveis financers	19.556
Altres serveis	54.600
Enllumenat públic	1.151
Estacions d'esquí	14.644
Administracions	15.438
Altres distribuidors	155.236
TOTAL ELECTRICITAT	492.380

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

	2003
Gasolina híper	10,17
Gasolina sense plom	43.313,09
Gas-oil locomoció	94.525,54
Fuel domèstic	65.945,94
Olis de motor	162,89
Querosè i carburadors	60,60
TOTAL CARBURANTS	203.427,23

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles (unitats)

	2003
Turismes	4.784
Motors	822
Ciclomotors	60
Camionetes	333
Camions, autobusos i remolcs	104
Altres	184
Vehicles especials	152
TOTAL MATRICULACIONS	6.419

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 2002/2003

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. francesa	Esc. espanyola	Esc. congregacional*	TOTAL
Nombre de centres	13	15	10	3	41
Populació escolar total	2.770	3.538	1.707	1.977	9.992
Fins a 6 anys	1.074	1.004	357	945	2.980
entre 7 i 15 anys	1.489	2.072	1.015	1.185	5.761
16 anys i més	207	462	335	247	1.251
Populació universitària	-	-	-	1.270	1.270
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	276
Total població escolaritzada					11.538

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament d'Educació

Sanitat

	2003
Sanitat *	201
Metges col·legiats	189
Llocs hospitalars	
Famòlics*	2
Cardiò	2
Incamp	6
Ordino	1
La Massana	4
Andorra la Vella	24
Sant Julià de Lòria	5
Escaldes-Engordany	11
TOTAL	54

* Dades a 31 de desembre

Font: Col·legi Oficial de Metges i Departament de Comerç

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència 2004

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	45.271,22	6,23	14.396,24	4,57	5.083,54	1,38
Productes del regne vegetal	16.033,12	2,21	1.849,09	0,59	760,04	0,21
Greixos i olis	4.761,41	0,66	102,38	0,03	143,54	0,04
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	82.590,20	11,42	38.002,50	12,06	49.103,19	13,29
Productes minerals	42.260,49	5,81	32.636,41	10,36	154,78	0,04
Productes de les indústries químiques o connees	96.332,05	13,25	40.824,61	12,96	4.973,71	1,35
Màteries i productes plàstics. Articles de cuir	19.146,21	2,63	4.970,89	1,58	3.690,28	1,00
Pells, cuirs i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	9.397,72	1,29	6.466,00	2,05	6.708,08	1,82
Fusta i surò. Articles d'aquestes matèries	11.813,83	1,63	1.831,18	0,58	1.861,89	0,50
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	19.753,72	2,72	2.343,57	0,74	2.146,28	0,58
Màteries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	49.350,24	6,79	35.884,69	11,39	35.840,70	9,70
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	13.278,69	1,83	10.092,30	3,20	13.940,62	3,77
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	21.303,47	2,93	2.263,13	0,69	2.503,08	0,68
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joieria i bijuteria	6.150,92	0,85	3.293,00	1,05	5.964,66	1,61
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	48.287,92	6,64	7.741,68	2,46	4.856,04	1,31
Maq. i aparells. mat. electr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	138.269,95	19,03	53.811,89	17,08	103.258,36	27,96
Material de transport	42.084,70	5,79	34.748,08	11,03	82.190,62	22,55
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Relotgeria, etc.	19.185,13	2,64	10.920,81	3,47	23.452,32	6,35
Armes, municions i llurs accessoris	346,64	0,05	482,84	0,13	897,58	0,18
Mobiliari, joguines, articles d'export, etc.	39.693,65	5,46	12.677,00	4,02	20.979,59	5,57
Objectes d'art, de col·lecció, antiguitats	1.058,15	0,15	35,88	0,01	1.484,67	0,40
TOTAL IMPORTACIONS	726.779,02	100,00	315.074,15	100,00	369.353,50	100,00

TOTAL IMPORTACIONS

	Milers d'euros			Milers d'euros	
	Milers d'euros	(%)		Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	64.751,00	4,59			
Productes del regne vegetal	18.642,24	1,32			
Greixos i olis	5.007,33	0,35			
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	170.095,89	12,05			
Productes minerals	75.051,68	5,32			
Productes de les indústries químiques o connees	142.130,97	10,07			
Màteries i productes plàstics. Articles de cuir	27.807,28	1,97			
Pells, cuirs i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	22.573,79	1,60			
Fusta i surò. Articles d'aquestes matèries	15.506,91	1,10			
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	24.543,54	1,72			
Màteries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	121.081,68	8,58			
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	37.311,61	2,64			
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	25.849,69	1,83			
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joieria i bijuteria	15.408,59	1,09			
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	60.885,64	4,31			
Maq. i aparells. mat. electr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	295.340,20	20,93			
Material de transport	159.023,40	11,27			
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Relotgeria, etc.	53.558,25	3,80			
Armes, municions i llurs accessoris	1.407,04	0,10			
Mobiliari, joguines, articles d'export, etc.	72.950,24	5,17			
Objectes d'art, de col·lecció, antiguitats	2.578,70	0,18			
TOTAL IMPORTACIONS	1.411.203,67	100,00			

Font: Ministeri de Finances.
Duana Andorrana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2004/2005*	Ordino-Arcalis	Pai-Arinsal	Grand Valira (**)	TOTAL
Nombre de pistes	25	41	110	176
Longitud total de pistes (km)	26	63	193	282
Superfície esquiable (ha)	442	707	1.776	2.925
Remuntadors mecànics	14	30	63	107
Capacitat (esquiadors/hora)	16.510	33.300	94.500	144.310
Canons de neu	72	371	914	1.357
Inniviació artificial (km)	13	19	64	96

* Dades corresponents a les estacions d'esquí aigües. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic, o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud

** El domini esquiable de Grand Valira inclou els sectors de Souldou-El Tarter i de Pas de la Casa-Grau Rou

Font: SAI Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	2004	
Frontera hispano-andorrana	3.099.912	
- Turismes	2.951.747	
- Vehicles pesats	148.165	
Frontera franco-andorrana	1.564.025	
- Turismes	1.501.649	
- Vehicles pesats	62.566	
TOTAL	4.663.937	

Visitants	2004	(%)
Frontera hispano-andorrana	7.087.423	60,74
- Espanyols	6.326.257	54,22
- Francesos	509.432	4,79
- Altres nacionalitats	201.734	1,73
Frontera franco-andorrana	4.581.037	39,27
- Espanyols	231.901	1,99
- Francesos	4.201.411	36,01
- Altres nacionalitats	147.725	1,27
Total espanyols	8.558.158	56,20
Total francesos	4.760.823	40,80
Total altres nacionalitats	349.479	3,00
TOTAL	13.668.460	100,00

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions

Vehicles	2004	
Frontera hispano-andorrana	3.099.912	
- Turismes	2.951.747	
- Vehicles pesats	148.165	
Frontera franco-andorrana	1.564.025	
- Turismes	1.501.649	
- Vehicles pesats	62.566	
TOTAL	4.663.937	

Vehicles	2004	
Frontera hispano-andorrana	3.099.912	
- Turismes	2.951.747	
- Vehicles pesats	148.165	
Frontera franco-andorrana	1.564.025	
- Turismes	1.501.649	
- Vehicles pesats	62.566	
TOTAL	4.663.937	

* Inclou línies de dades i línies commutades
** Accés analògic i digital

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Demografia

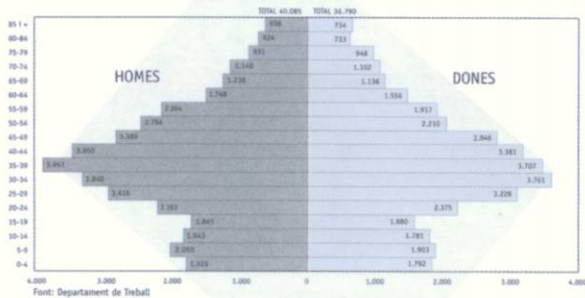
* Població registrada 2004

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	S. Julià	TOTAL
TOTAL	22.884	4.225	12.924	16.918	7.973	3.066	8.885	76.875
Andorrans	8.560	920	4.149	5.819	2.761	1.414	3.842	27.465
Estrangers	14.324	3.305	8.775	11.099	5.212	1.652	5.043	49.410
Espanyols	9.368	1.649	4.097	7.082	2.347	948	3.237	28.728
Francescos	873	674	1.747	633	620	254	294	5.095
Portuguesos	2.701	481	2.194	2.360	1.016	163	1.065	9.300
Altres	1.382	501	737	1.024	1.229	287	447	5.607
Creixement vegetatiu	115	33	132	91	70	32	60	533
Creixement vegetatiu (%)	0,52	0,89	1,12	0,55	0,90	1,16	0,72	0,74
Creixement migratori*	734	485	860	425	839	267	512	4.022
Creixement migratori (%)	3,33	13,08	8,11	2,59	8,80	9,65	6,16	5,56
Creixement total	849	518	1.092	516	709	299	572	4.555
Creixement total (%)	3,85	13,97	9,23	3,14	9,76	10,81	6,88	6,30

* 0 per regularització d'inscripcions

Font: Departament de Treball

* Piràmide d'edats de la població andorrana 2004

Construcció

* Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2004

	Apartaments	Xalets	Altres (*)	TOTAL
Canillo	167.891	6.435	24.531	198.857
Encamp	55.517	459	880	56.856
Ordino	48.851	975	3.580	51.406
La Massana	73.874	16.281	5.985	96.240
Andorra la Vella	46.599	3.771	5.419	55.789
Sant Julià de Lòria	45.081	4.474	0	49.555
Escaldes-Engordany	78.766	8.864	9.818	97.448
TOTAL	514.679	41.059	50.013	605.751

* Despatxos, magatzems i hotels

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

* Establiments hotelers*, places hoteleres i restaurants (temporada 2004/2005)

	5*		4*		3*		2*		1*		TOTAL		
	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.			
Andorra la Vella	3	299	11	899	20	956	10	282	10	296	54	2.732	69
Escaldes-Engordany	2	78	9	1.061	10	747	13	524	6	116	40	2.558	31
Sant Julià de Lòria	-	-	2	49	6	395	3	102	1	8	12	554	6
Encamp	-	-	7	423	24	1.077	31	1.456	13	481	75	3.437	37
Ordino	-	-	2	91	16	485	3	52	2	42	23	670	8
La Massana	1	56	7	720	20	796	11	215	5	86	44	1.872	27
Canillo	1	115	11	1.152	19	673	9	170	7	114	47	2.224	15
TOTAL	7	547	49	4.395	115	5.129	80	2.801	44	1.143	295	14.015	193

* S'inclouen hotels, apartaments, hostals i residències, pensions i apartaments turístics, segons la classificació oficial.

Font: Departament de Turisme

* Nombre i moviment de llicències d'activitat en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. financers i assegurances	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-2003	2.030	3.232	2.265	1.802	120	458	9.907
Altres durant el 2004	146	514	418	171	21	14	1.284
Baixes durant el 2004	139	402	214	114	10	10	889
Saldo atres i baixes	7	112	204	57	11	4	395
Nombre d'activitats a XII-2004	2.037	3.344	2.469	1.859	131	462	10.302

Font: Departament de Comerç

Treball

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2004*

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	11	64	4	50	10	139	0,34
SECTOR SECUNDARI	819	3.457	272	3.072	447	8.067	19,63
Indústries manufactureres	187	918	79	345	100	1.629	3,96
Producció i distribució d'energia elèctrica	62	84	6	1	3	156	0,38
Construcció	570	2.455	187	2.726	344	6.282	15,29
SECTOR TERCIARI	5.546	16.788	2.362	4.646	3.537	32.879	80,03
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.361	6.051	1.008	1.784	1.056	11.260	27,41
Hoteleteria	213	2.497	628	1.336	932	5.606	13,64
Transport, Enmagatzematge i comunicacions	284	706	77	109	101	1.277	3,11
Sistema Financer	420	928	39	19	40	1.446	3,52
Activitats immobiliàries i de lloguer	593	1.960	206	468	386	5.613	8,79
Administració pública i seguretat social	1.029	1.567	145	96	94	3.831	9,32
Educació	100	415	18	23	36	592	1,44
Activitats sanitàries i veterinàries	197	868	49	42	75	1.231	3,00
Altres activitats socials i de serveis prestats	318	1.077	148	135	617	2.295	5,59
Llocs que ocupen personal domèstic	39	465	32	516	154	1.206	2,94
Organismes extraterritorials	2	2	-	2	2	8	0,02
Treball domèstic a la comunitat	13	150	7	69	11	250	0,61
Declarant voluntari sense activitat	77	102	5	47	33	264	0,64
TOTAL	6.376	20.300	2.638	7.768	3.994	41.065	100,00
% Població assalariada	15,52	49,43	6,42	18,91	9,72	100,00	

* Valor mitjà anual.

Font: C.A.S.S.

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorranca 2004

Entitat	oficines	empleats	Actiu total (milers €)	Recursos propis (milers €)	Recursos gestionats (milers €)
Andbanc	12	279	1.835.593	366.573	5.328.855
Banc Inter-Mora	10	237	2.363.859	323.152	6.445.239
Banc Sabadell	4	61	394.568	30.559	782.852
Banca Privada d'Andorra	3	140	823.492	76.415	1.857.715
CaixaBank	7	120	1.113.984	142.332	1.900.966
Credit Andorrà	17	289	2.795.137	484.377	6.982.336
TOTAL	53	1.135	9.326.639	1.423.408	23.297.963

Font: Associació de Bancs Andorrans (ABA)

Finances públiques

(En milers d'euros)

Ingressos i despeses del M.I. Govern d'Andorra	Exercici 2003				Exercici 2004			
	Quantitat presupostada		Quantitat liquidada (*)		Quant. liquidades / Quant. presupostades		Quant. presupostada	
	Total	%	Total	%	x 100		Total	%
INGRESSOS PÚBLICS								
Impostos indirectes	202.917,08	75,05	180.640,88	71,83	89,02		211.683,63	73,04
Taxes i altres ingressos	17.906,18	6,62	19.017,97	7,56	106,21		19.380,78	6,69
Transferències corrents	0,00	0,00	69,74	0,03	-		0,00	0,00
Ingressos patrimonials	25.452,94	9,41	26.144,40	10,50	103,78		24.242,17	8,36
Variació d'actius financers	216,84	0,08	124,41	0,05	57,37		109,94	0,04
Variació de passius financers	23.886,56	8,84	25.228,43	10,03	105,62		34.419,54	11,87
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	270.379,60	100,00	251.495,83	100,00	93,02		289.836,06	100,00
DESPESES PÚBLIQUES								
a) Classificació administrativa								
Ministeri de Presidència i Turisme	24.316,45	8,99	24.343,65	9,90	100,11		25.325,33	8,74
Ministeri d'Affers Exteriors	4.373,96	1,64	5.310,85	2,16	106,77		5.566,98	1,92
Ministeri de Salut i Benestar	13.956,08	5,14	12.561,02	5,11	94,04		14.829,57	5,05
Ministeri d'Educació, Joventut i Esports	39.258,13	14,52	39.823,82	16,20	101,44		43.644,78	15,06
Ministeri de Finances	5.670,13	2,10	6.047,92	2,46	106,66		6.536,73	2,26
Ministeri d'Agricultura i Medi ambient	10.817,50	4,00	12.489,38	5,08	115,46		13.653,04	4,71
Ministeri de Cultura	4.019,70	1,49	4.203,53	1,71	104,57		4.655,20	1,61
Ministeri de Justícia i Interior	18.037,34	6,67	18.399,50	7,47	101,79		20.210,57	6,97
Ministeri d'Ordenament Territorial	98.851,03	36,49	69.125,20	28,13	70,07		102.096,16	36,23
Ministeri d'Economia	2.972,62	1,10	3.232,67	1,32	108,75		3.233,47	1,23
Transferències als comuns	42.698,91	15,79	44.800,75	18,23	104,92		44.701,21	15,42
Despeses i operacions financers	5.607,15	2,07	5.473,63	2,23	97,62		5.583,01	1,93
b) Classificació econòmica								
Despeses de personal	54.948,89	20,32	61.229,08	24,91	111,43		61.375,16	21,18
Béns corrents i serveis	30.648,34	11,34	31.991,88	13,02	104,38		35.663,07	12,30
Impostos	4.847,08	1,79	4.728,85	1,92	97,54		4.797,71	1,66
Transferències corrents	41.276,78	15,27	40.963,55	16,07	99,24		45.564,53	15,72
TOTAL DESPESES CORRENTS	131.721,09	48,72	138.913,35	56,52	105,46		147.400,47	50,86
Inversions reals	97.779,50	36,16	65.898,65	26,81	67,40		100.292,87	34,60
Transferències de capital	40.716,63	15,06	40.330,72	16,41	99,05		41.968,28	14,48
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	138.496,13	51,22	106.229,37	43,22	76,70		142.261,15	49,08
Variació d'actius financers	150,00	0,06	629,20	0,26	419,46		162,02	0,06
Variació de passius financers	12,38	0,00	-	-	0,00		12,38	0,00
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	270.379,60	100,00	245.771,92	100,00	90,90		289.836,02	100,00

(*) Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General

Font: Ministeri de Finances

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector 2004*

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100	+ 100	
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	75	4	1	-	-	80
Indústries manufactureres	90	28	40	13	1	172
Producció i distribució d'energia elèctrica	3	1	2	1	-	6
Construcció	309	115	125	59	6	614
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.016	231	142	53	16	1.458
Hosteleria	428	135	101	48	2	714
Transport, Emmagatzematge i comunicacions	120	28	20	9	1	178
Sistema financer	97	11	9	1	6	124
Activitats immobiliàries i de lloguer	498	103	45	25	4	675
Administració pública i seguretat social	9	3	1	5	7	25
Educació	16	3	5	7	2	33
Activitats sanitàries i veterinaàries	108	14	10	5	1	138
Altres activitats socials i de serveis prestatos	234	35	29	7	9	308
Llocs que ocupen personal domèstic	2.744	55	7	1	-	2.767
Organismes extraterritorials	4	-	-	-	-	4
Treball domèstic a la comunitat	474	2	-	-	1	477
Declarant voluntari sense activitat	140	12	6	-	-	258
TOTAL	6.425	740	540	234	51	7.990

* Dades a XII-2004
Font: C.A.S.S.

Salaris, preus i renda

* Salaris mitjans per sector 2004*

	Salari mitjà (€)
SECTOR PRIMARI	1.044,46
SECTOR SECUNDARI	1.627,43
Indústries manufactureres	1.585,04
Producció i distribució d'energia elèctrica	2.697,88
Construcció	1.611,87
SECTOR TERCIARI	1.517,88
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.399,07
Hosteleria	1.220,60
Transport, Emmagatzematge i comunicacions	1.650,82
Sistema financer	2.146,53
Activitats immobiliàries i de lloguer	1.514,53
Administració pública i seguretat social	1.905,54
Educació	1.789,91
Activitats sanitàries i veterinaàries	1.652,38
Altres activitats socials i de serveis prestatos	1.385,54
Llocs que ocupen personal domèstic	997,67
Organismes extraterritorials	1.275,81
Treball domèstic a la comunitat	792,75
Declarant voluntari sense activitat	1.452,01
SALARIS MITJAN TOTAL	1.537,79

* Valor mitjà anual.
Font: C.A.S.S.

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2004
Aliments, begudes i tabac	25,15	1,84
Vestit i calçat	6,99	1,10
Habitatge, energia, gas, elèctric, i altres combustibles	18,04	7,17
Hobbies, activitats domèstiques i serveis per a la llar	3,27	7,89
Salut (despeses no subvencionades)	1,89	0,98
Transport	16,20	3,89
Hobbies, esports i cultura	1,32	-1,00
Emmagatzematge	1,23	1,19
Viatges, cafès i restaurants	8,48	5,22
Béns i serveis diversos	9,23	-1,14
TOTAL	100,00	-3,39
Grups especials		
Inflació Subjacent	80,31	2,79
Aliments	21,36	1,58
Índex general sense tabac	98,04	1,45
Energia	6,41	15,88
Serveis (exclouent el lloguer d'habitatges)	27,47	4,28

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Producte Interior Brut

	2004
PIB (milions d'euros)*	1.841
PIB per càpita (euros)*	23.954
PIB (milions de dòllars)*	2.288
PIB per càpita (dòllars)*	29.756

Canvi del dòlar (mitjana anual): 2004 = 0,809 euro
* Estimació

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	2004
Usos domèstics	83.610
Construcció i activitats annexes	7.785
Indústries	5.386
Distribució	76.282
Hosteleria i restauració	68.778
Serveis financers	27.536
Altres serveis	57.617
Enllumenat públic	5.710
Estacions d'engui	16.983
Administracions	17.102
Altres distribuïdores	164.720
TOTAL ELECTRICITAT	525.509

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

	2004
Gasolina súper	2,02
Gasolina sense plom	42.419,12
Gas-òil locomoció	102.407,28
Fuel domèstic	69.351,62
Olis de motor	-
Querosè i carburadors	-
TOTAL CARBURANTS	214.180,04

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles (unitats)

	2004
Turismes	4.977
Motos	1.287
Ciclomotors	334
Camions, autobusos i remolcs	144
Altres	146
Vehicles especials	172
TOTAL MATRICULACIONS	7.107

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 2003/2004

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. francesa	Esc. espanyola	Esc. congregaional*	TOTAL
Nombre de centres	14	15	0	3	41
Població escolar total	2.966	3.576	1.409	1.978	10.138
fins a 6 anys	1.082	1.025	332	547	2.986
entre 7 i 15 anys	1.650	2.078	1.001	1.208	5.937
15 anys i més	234	472	276	223	1.205
Població universitària	-	-	-	-	1.279
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	237
Total població escolaritzada					11.644

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament d'Educació

Sanitat

	2004
Sanitat *	
Metges col·legiats	199
Llits hospitalaris	189
Femàcies*	
Canillo	2
Encamp	7
Ordino	1
La Massana	4
Andorra la Vella	24
Sant Julià de Lòria	9
Escaldes-Engordany	12
TOTAL	56

* Dades a 31 de desembre
Font: Col·legi d'Oficials de Metges i Departament de Comerç

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzel·les i procedència 2005

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i prod. del regne animal	46.084,38	6,01	13.688,89	4,51	5.089,53	1,37
Productes del regne vegetal	18.369,09	2,14	1.815,04	0,60	873,09	0,24
Greixos i olis	8.546,83	0,72	113,72	0,04	112,76	0,03
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	87.400,01	11,40	42.896,79	14,13	58.005,06	15,64
Productes minerals	46.139,77	6,02	34.998,79	11,43	204,89	0,06
Productes de les indústries químiques o connexes	101.617,86	13,25	39.288,59	12,94	4.660,53	1,26
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxó	18.597,61	2,43	5.726,93	1,88	3.783,18	1,01
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	9.478,79	1,24	6.448,86	2,12	7.468,49	2,01
Paper i i surs. Articles d'aquestes matèries	13.421,69	1,75	1.874,38	0,62	1.357,21	0,36
Materia i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	20.073,07	2,62	2.279,95	0,75	2.544,76	0,69
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	11.091,37	1,44	36.520,87	12,03	35.626,18	9,60
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	13.782,20	1,80	10.235,83	3,37	15.281,34	4,12
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joieria i bijuteria	22.848,92	2,95	2.204,15	0,72	2.220,00	0,60
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	5.576,46	0,73	3.692,80	1,21	8.514,24	2,29
Màq. i aparells, mat. electr. Apar. de rep. i enreg. del so i imatge	137.311,19	17,91	46.292,63	15,24	89.186,22	24,02
Material de transport	52.817,27	6,89	26.320,67	8,67	86.923,83	23,30
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Rellogeria, etc.	20.539,22	2,68	10.066,86	3,32	22.732,78	6,12
Armes, municions i llurs accessoris	213,02	0,03	380,09	0,13	834,86	0,22
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	47.253,60	6,16	12.492,54	4,11	19.871,86	5,30
Objectes d'art, de col·lecció, antiguitats	710,38	0,09	532,21	0,18	1.516,00	0,43
TOTAL IMPORTACIONS	766.636,72	100,00	303.649,67	100,00	371.290,59	100,00

TOTAL IMPORTACIONS

	Milers d'euros	(%)	
Animals vius i prod. del regne animal	64.862,80	4,50	
Productes del regne vegetal	19.057,23	1,32	
Greixos i olis	5.773,31	0,40	
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	188.361,85	13,06	
Productes minerals	81.043,45	5,62	
Productes de les indústries químiques o connexes	145.566,98	10,10	
Matèries i productes plàstics. Articles de cautxó	28.087,73	1,95	
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	23.396,14	1,62	
Fusta i surs. Articles d'aquestes matèries	16.653,28	1,16	
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	24.897,77	1,73	
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	123.204,43	8,85	
Calçat, capells, paraigües, bastons, flors artificials, etc.	39.299,37	2,73	
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	27.074,08	1,88	
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joieria i bijuteria	17.785,50	1,23	
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	81.020,84	4,23	
Màq. i aparells, mat. electr. Apar. de rep. i enreg. del so i imatge	272.790,04	18,92	
Material de transport	165.661,77	11,48	
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Rellogeria, etc.	53.338,86	3,70	
Armes, municions i llurs accessoris	1.427,98	0,10	
Mobiliari, joguines, articles d'esport, etc.	79.418,00	5,51	
Objectes d'art, de col·lecció, antiguitats	2.858,59	0,20	
TOTAL IMPORTACIONS	1.441.579,98	100,00	

Font: Ministeri de Finances
Duana Andorrana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2005/2006*	Ordino-Arcalis **	Pai-Arinsal **	Grand Valira ***	TOTAL
Nombre de pistes	25	41	110	176
Longitud total de pistes (km)	26	63	193	282
Superfície esquiable (ha)	442	707	1.928	3.075
Remuntadors mecànics	14	28	64	106
Capacitat (esquiadors/hora)	16.510	34.100	99.600	150.210
Canons de neu	74	371	672	1.417
Innivació artificial (km)	13	19	68	100

* Dades corresponents a les estacions d'esquí alpí. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic, o de fons, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud

** Els sectors d'Ordino-Arcalis i Pai-Arinsal integren el domini esquiable de Vallnord

*** El domini esquiable de Grand Valira inclou els sectors de Soldreu-El Tarter i de Pas de la Casa-Grav Roig

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	2005	
Frontera hispano-andorrana	3.084.555	
- Turismes	2.912.492	
- Vehicles pesats	152.063	
Frontera franco-andorrana	1.421.385	
- Turismes	1.360.563	
- Vehicles pesats	10.822	
TOTAL	4.485.940	

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Visitants	2005 (%)	
Frontera hispano-andorrana	6.831.168	61,82
- Espanyols	6.103.094	55,23
- Francesos	533.306	4,83
- Altres nacionals	194.768	1,76
Frontera franco-andorrana	4.218.322	38,18
- Espanyols	218.474	1,98
- Francesos	3.863.889	34,97
- Altres nacionals	135.959	1,23
Total espanyols	6.321.568	57,21
Total francesos	4.377.195	39,80
Total altres nacionals	330.727	2,99
TOTAL	11.049.490	100,00

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions

Vehicles	2005	
Frontera hispano-andorrana	3.084.555	
- Turismes	2.912.492	
- Vehicles pesats	152.063	
Frontera franco-andorrana	1.421.385	
- Turismes	1.360.563	
- Vehicles pesats	10.822	
TOTAL	4.485.940	

Nombre d'abonaments desembre 2005

Línies telefòniques	35.444
Línies especialitzades*	1.346
Canals XDSI	10.501
Telefonia mòbil	64.580
ADSL	10.341

Tràfic telefònic (hores) 2005

Nacional (xarxa fixa)	3.024.182
Nacional (xarxa mòbil)	816.135
Internacional entrant	1.015.720
Internacional sortint	1.236.848
Tràfic telefònic total	6.092.885
Comunicacions Internet **	2.697.409

* Inclou línies de dades i línies commutades

** Accés analògic i digital

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

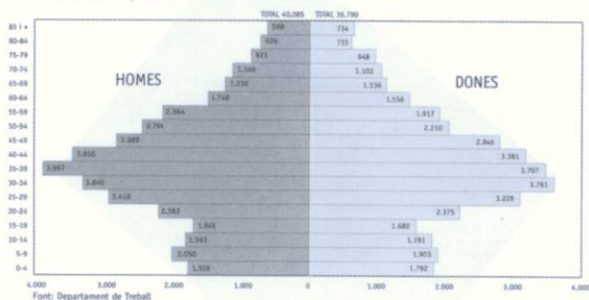
Demografia

* Població registrada 2004

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	Sr. Julià	TOTAL
TOTAL	22.884	4.225	12.924	16.918	7.973	3.066	8.885	76.875
Andorrans	8.560	920	4.149	5.819	2.761	1.414	3.842	27.465
Estrangers	14.324	3.305	8.775	11.099	5.212	1.652	5.043	49.410
Espanyols	9.368	1.649	4.097	7.082	2.347	948	3.237	28.728
Francesos	873	674	1.747	633	620	254	294	5.095
Portuguesos	2.701	481	2.194	2.360	1.016	163	1.065	9.980
Altres	1.382	501	737	1.024	1.229	287	447	5.607
Creixement vegetatiu	115	33	132	91	70	32	60	533
Creixement vegetatiu (%)	0,52	0,89	1,12	0,55	0,96	1,16	0,72	0,74
Creixement migratori*	734	485	960	425	639	267	512	4.022
Creixement migratori (%)	3,33	13,08	8,11	2,59	8,80	9,65	6,16	5,56
Creixement total	849	518	1.092	516	709	299	572	4.555
Creixement total (%)	3,85	13,97	9,23	3,14	9,76	10,81	6,88	6,30

* 0 per regularització d'inscripcions
Font: Departament de Treball

* Piràmide d'edats de la població andorrana 2004

Treball

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2005*

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	10	60	5	54	9	138	0,32
SECTOR SECUNDARI	889	3.426	281	3.520	900	8.617	20,32
Indústries manufactureres	208	926	81	384	111	1.710	4,03
Producció i distribució d'energia elèctrica	66	85	5	1	2	160	0,38
Construcció	615	2.415	195	3.135	387	6.747	15,71
SECTOR TERCIARI	5.727	16.548	2.374	5.184	3.831	33.661	79,36
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.348	5.870	1.027	2.006	1.153	11.404	26,88
Hoteleria	209	2.352	599	1.449	1.039	5.648	13,32
Transport, emmagatzematge i comunicacions	294	589	78	323	88	1.271	3,00
Sistema financer	438	955	45	26	46	1.510	3,56
Activitats immobiliàries i de lloguer	855	1.957	207	544	395	3.757	8,86
Administració pública i seguretat social	2.011	1.652	154	106	107	4.030	9,50
Educació	104	419	21	26	39	610	1,44
Activitats sanitàries i veterinàries	211	897	53	58	84	1.302	3,07
Altres activitats socials i de serveis prestats	329	1.053	145	164	861	2.352	5,55
Llocs que ocupen personal domèstic	33	453	31	562	166	1.345	2,93
Organismes extraterritorials	2	1	2	2	3	9	0,02
Treball domèstic o la comunitat	13	150	7	71	13	254	0,60
Declarant voluntari sense activitat	80	100	5	47	37	269	0,63
TOTAL	6.826	20.034	2.660	8.758	4.340	42.416	100,00
% Població assalariada	15,62	47,23	6,27	20,65	10,23	100,00	

* Valor mitjà anual
Font: C.A.S.S.

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorrana 2005

Entitat	oficines	empleats	Actiu total (milers €)	Recursos propis (milers €)	Recursos gestionats (milers €) **
Andbanc	13	283	2.080.063	379.003	6.066.243
Banc Inter-Mora	10	242	2.610.741	393.136	7.029.461
Banca Privada d'Andorra	5	169	886.428	81.895	2.254.693
Grup Crèdit Andorrà *	24	411	3.962.781	461.103	10.183.484
Banc Sabadell	4	75	454.895	30.128	1.006.073
TOTAL	56	1.180	9.994.910	1.345.265	26.541.954

* Inclou les dades consolidades de Crèdit Andorrà i CaixaBank
** Inclouen els dipòsits de clients i la mediació per compte dels clients
Font: Associació de Bancs Andorrans (ABA)

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector 2005*

Sector	Nombre d'empres segons nombre d'assegurats					TOTAL
	1-5	6-10	11-25	26-100	+100	
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	77	4	1	-	-	82
Indústries manufacturadores	101	33	36	14	1	187
Producció i distribució d'energia elèctrica	2	1	3	1	-	7
Construcció	308	137	133	68	7	653
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.014	212	136	56	17	1.435
Hoteleria	438	122	92	44	2	698
Transport, emmagatzematge i comunicacions	129	29	20	11	1	190
Sistema financer	41	14	8	2	5	70
Activitats immobiliàries i de lloguer	527	106	56	24	7	720
Administració pública i seguretat social	13	2	2	5	7	29
Educació	18	7	5	6	2	38
Activitats sanitàries i veterinàries	118	17	8	6	1	150
Altres activitats socials i de serveis prestats	263	38	26	8	5	340
Llocs que ocupen personal domèstic	3.057	12	7	-	-	3.076
Organismes extraterritorials	3	2	-	-	-	5
Treball domèstic a la comunitat	488	2	-	-	1	491
Declarant voluntari sense activitat	189	10	7	-	-	206
TOTAL	6.786	748	540	247	56	8.377

* Dades a XII-2005

Font: C.A.S.S.

Salaris, preus i renda

* Salaris mitjans mensuals per sector 2005*

SECTOR	Salaris mitjà (€)	
	2004	2005
SECTOR PRIMARI	1.138,52	1.138,52
SECTOR SECUNDARI	1.722,51	1.722,51
Indústries manufacturadores	1.480,12	1.480,12
Producció i distribució d'energia elèctrica	2.795,27	2.795,27
Construcció	1.707,85	1.707,85
SECTOR TERCIARI	1.594,51	1.594,51
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.461,76	1.461,76
Hoteleria	1.286,59	1.286,59
Transport, emmagatzematge i comunicacions	1.740,75	1.740,75
Sistema financer	3.259,28	3.259,28
Activitats immobiliàries i de lloguer	1.570,04	1.570,04
Administració pública i seguretat social	1.893,95	1.893,95
Educació	1.241,95	1.241,95
Activitats sanitàries i veterinàries	1.740,17	1.740,17
Altres activitats socials i de serveis prestats	1.469,62	1.469,62
Llocs que ocupen personal domèstic	986,81	986,81
Organismes extraterritorials	1.424,31	1.424,31
Treball domèstic a la comunitat	839,11	839,11
Declarant voluntari sense activitat	1.589,18	1.589,18
SALARIS MITJÀ TOTAL	1.819,03	1.819,03

* Índex de Preus al Consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2005
Aliments, begudes i tabac	24,02	1,05
Vestit i calçat	8,46	1,83
Habitatge, el·ectricitat, gas, elèctric i altres combustibles	18,18	4,96
Mobles, béns domèstics i serveis per a la llar	4,63	1,23
Salut (despeses no subvencionades)	3,26	2,73
Transport	18,08	5,43
Esbarjo, espectacles i cultura	5,26	0,30
Ensenyament	1,18	4,41
Hotels, cafès i restaurants	7,93	4,79
Béns i serveis diversos	8,80	1,58
TOTAL	100,00	3,10
Grups especials		
Inflació Subjacent	80,11	2,70
Aliments	21,13	0,92
Índex general sense tabac	98,32	3,14
Energia	6,47	12,69
Serveis (excloent el lloguer d'habitatges)	26,88	3,89

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Construcció

* Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2005

	Apartaments	Xalets	Altres *	TOTAL
Canillo	72.119	2.018	8.751	82.888
Encamp	1.318	792	8.306	10.616
Ordino	31.547	840	1.400	33.787
La Massana	9.628	2.965	2.682	15.275
Andorra la Vella	3.623	-	9.681	13.304
Sant Julià de Lòria	6.796	-	6.248	13.044
Escaldes-Engordany	11.863	372	-	12.235
TOTAL	137.094	6.987	37.068	181.149

* Despatxos, magatzems i hotels

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

* Establiments hotelers*, places hoteleres i restaurants (temporada 2005/2006)

	4*		3*		2*		1*		TOTAL	Restaurants	
	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.			
Andorra la Vella	3	295	11	899	20	956	10	296	34	2.732	75
Escaldes-Engordany	2	78	9	1.038	9	692	12	502	6	116	38
Sant Julià de Lòria	-	-	2	49	6	395	4	151	1	8	13
Encamp	-	-	7	423	23	1.047	31	1.503	13	498	74
Ordino	-	-	2	91	17	519	3	92	2	42	24
La Massana	1	55	7	720	20	795	11	218	5	86	44
Canillo	1	115	11	1.152	19	695	9	194	7	130	47
TOTAL	7	547	49	4.372	114	5.099	80	2.902	44	1.376	294

* S'inclouen hotels, apartaments, hostals i residències, pensions i apartaments turístics, segons la classificació oficial

Font: Departament de Turisme

* Nombre i moviment de llicències d'activitat en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç turístic	Serveis	Hoteleria	Serveis turístics	Org. financers i assegurances	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-2004	2.037	3.344	2.469	1.859	131	462	10.302
Altes durant el 2005	157	199	352	114	23	14	1.069
Baixes durant el 2005	132	316	244	124	13	6	835
Saldo altes i baixes	35	83	108	-10	10	8	234
Nombre d'activitats a XII-2005	2.072	3.427	2.577	1.849	141	470	10.536

Font: Departament de Comerç

Finances públiques

(En milers d'euros)	Exercici 2004				Exercici 2005			
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada*		Quant. liquidades Quant. pressupostades x 100		Quant. pressupostada	
del M.L. Govern d'Andorra	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
INGRESSOS PÚBLICS								
Impostos indirectes	211.483,43	73,03	195.990,41	69,87	92,50	218.808,96	70,92	
Taxes i altres ingressos	19.380,78	6,69	19.942,53	7,11	102,90	20.294,44	6,58	
Transferències corrents	0,00	0,00	45,09	0,02	-	0,00	0,00	
Ingressos patrimonials	24.242,17	8,30	26.220,95	9,35	108,16	22.028,44	7,14	
Variació d'actius financers	109,94	0,04	107,72	0,04	97,99	113,23	0,04	
Variació de passius financers	36.419,54	13,68	38.176,30	13,61	113,91	47.255,04	15,32	
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	289.836,08	100,00	280.451,00	100,00	96,78	308.500,21	100,00	
DESPESES PÚBLIQUES								
a) Classificació administrativa								
Ministeri de Presidència i Turisme	25.325,33	8,74	25.584,93	9,28	101,03	28.756,05	9,32	
Ministeri d'Affers Exteriors	5.566,88	1,92	5.380,01	1,95	96,64	6.204,65	2,01	
Ministeri de Salut i Benestar	14.489,57	5,05	14.728,63	5,34	105,68	15.248,01	4,94	
Ministeri d'Educació, Joventut i Esports	43.644,78	15,06	49.543,80	17,12	113,52	52.821,90	17,12	
Ministeri de Finances	6.516,73	2,26	6.586,59	2,39	100,76	7.773,38	2,57	
Ministeri d'Agricultura i Medi ambient	13.613,24	4,71	14.631,68	5,23	107,17	14.034,08	4,55	
Ministeri de Cultura **	4.655,20	1,61	-	-	-	-	-	
Ministeri de Justícia i Interior	102.210,57	35,29	105.938,48	37,09	103,61	122.434,92	39,64	
Ministeri d'Ordenament Territorial	102.096,12	35,23	74.808,33	27,14	73,27	106.165,37	34,41	
Ministeri d'Economia	3.233,47	1,12	3.169,10	1,15	98,01	3.357,70	1,09	
Transferències als comuns	44.701,21	15,42	54.829,90	19,89	122,66	45.576,19	14,77	
Despeses i operacions financers	5.583,01	1,93	5.394,23	1,92	96,62	5.927,48	1,92	
b) Classificació econòmica								
Despeses de personal	61.375,16	21,18	66.260,46	24,04	107,96	68.976,51	23,36	
Béns corrents i serveis	35.663,07	12,30	37.062,83	13,45	103,92	38.038,27	12,33	
Interessos	4.797,71	1,66	4.570,38	1,68	95,28	5.118,00	1,68	
Transferències corrents	45.564,53	15,72	45.897,28	16,28	100,29	50.074,75	16,23	
TOTAL DESPESES CORRENTS	147.400,47	50,86	153.590,96	55,73	104,20	162.208,54	52,58	
Inversions reals	100.292,87	34,60	71.561,94	25,37	71,35	103.045,89	33,40	
Transferències de capital	41.868,28	14,48	50.356,48	18,27	119,99	42.483,40	13,84	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	142.161,15	49,08	121.918,42	44,24	85,70	145.529,30	47,24	
Variació d'actius financers	182,01	0,06	80,17	0,03	49,48	550,00	0,18	
Variació de passius financers	12,38	0,00	7,10	0,00	0,00	12,38	0,00	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	289.836,03	100,00	275.594,95	100,00	95,09	308.500,22	100,00	

* Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General

** La quantitat liquidada en l'exercici del 2004 i la pressupostada en l'exercici del 2005 s'inclouen en el Ministeri d'Educació, Joventut i Esports

Font: Ministeri de Finances

* Valor mitjà anual.

Font: C.A.S.S.

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

2005	
Gasolina sense plom	40.038,11
Gas-oil locomoció	105.204,65
Fuel domestic	73.243,79
Olis de motor	-
Querosè i carburadors	10,56
TOTAL CARBURANTS	218.497,12

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles (unitats)

2005	
Turismes	4.567
Motos	1.266
Ciclomotors	106
Camionetes	397
Camions, autobusos i remolcs	153
Altres	158
Vehicles especials	185
TOTAL MATRICULACIONS	6.832

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Producte Interior Brut

2005

PIB (milions d'euros)*	1.903
PIB per càpita (euros)*	24.324
PIB (milions de dòlars)*	2.364
PIB per càpita (dòlars)*	30.092

Canvi del dòlar (mitjana anual): 2005 = 0,805 euro

* Estimació

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

2005	
Usos domèstics	84,203
Construcció i activitats annexes	7,149
Indústries	5,110
Distribució	74,953
Hoteles i restauració	68,430
Serveis financers	22,560
Altres serveis	61,889
Enllumenat públic	5,873
Estacions d'engeg	16,102
Administracions	17,818
Altres distribuïdors	171,375
TOTAL ELECTRICITAT	535,462

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 2004/2005*

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. francesa	Esc. espanyola	Esc. congregacional*	TOTAL
Nombre de centres	15	15	8	3	41
Població escolar total	3.328	3.850	1.542	1.937	10.477
fins a 6 anys	1.132	1.064	297	532	3.025
entre 7 i 15 anys	1.860	2.116	965	1.202	6.143
16 anys i més	336	470	280	223	1.309
Població universitària	-	-	-	-	1.173
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	240
Total població escolaritzada					11.890

* Sistema educatiu espanyol

Font: Departament de Formació Professional i Desenvolupament Educatiu

Sanitat

2005

Sanitat *	2005
Metges col·legiats	209
Llits hospitalaris	189
Farmacies	-
Canillo	2
Encamp	7
Ordino	1
La Massana	3
Andorra la Vella	25
Sant Julià de Lòria	5
Escaldes-Engordany	12
TOTAL	55

* Dades a 31 de desembre
Font: Col·legi Oficial de Metges i Departament de Comerç

Estructura de les importacions andorranes

* Importacions andorranes per seccions aranzelàries i procedència 2006

	Procedents d'Espanya		Procedents de França		Resta del món	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i productes del regne animal	47.512,97	5,91	12.552,17	4,16	5.229,37	1,68
Productes del regne vegetal	17.109,81	2,13	2.050,44	0,68	722,21	0,23
Groços i olis	5.776,11	0,72	110,30	0,04	448,65	0,09
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	91.807,48	11,43	48.717,20	16,15	37.496,35	12,08
Productes minerals	56.324,84	7,01	43.677,17	14,48	333,51	0,11
Productes de les indústries químiques o conexas	108.381,63	13,49	34.736,04	11,52	5.195,18	1,67
Matèries i productes plàstics. Articles de cesteria	19.270,99	2,40	5.899,63	1,89	2.919,99	0,94
Pells, cuir i articles d'aquestes matèries. Articles de viatge	9.798,43	1,22	5.925,24	1,98	7.535,50	2,43
Fusta i sum. Articles d'aquestes matèries	13.145,44	1,64	2.224,45	0,74	1.118,02	0,36
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	19.274,26	2,40	2.013,38	0,67	2.386,10	0,77
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	54.964,74	6,84	35.279,68	11,70	36.019,12	11,60
Calçot, capells, paraiguaes, bastons, flors artificials, etc.	13.951,00	1,69	10.174,07	3,37	13.441,80	4,33
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	34.122,07	3,00	2.148,05	0,71	1.547,86	0,50
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joieria i bijuteria	5.218,50	0,65	2.687,48	0,89	5.576,22	1,80
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	54.846,89	6,83	7.348,99	2,44	4.436,64	1,43
Màq. i aparells, mat. electr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	141.859,57	17,66	41.899,95	13,89	64.174,41	20,67
Material de transport	49.002,26	6,10	23.718,59	7,86	80.409,58	25,90
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Rellogeria, etc.	22.362,76	2,78	9.779,76	3,24	21.068,11	6,79
Armes, municions i llurs accessoris	175,39	0,02	312,25	0,10	793,72	0,26
Mobiliari, joguines, articles d'export, etc.	47.596,88	5,93	10.518,00	3,49	19.072,35	6,14
Objectes d'art, de col·lecció, antiguitats	1.188,72	0,15	43,37	0,01	815,59	0,26
TOTAL IMPORTACIONS	803.310,74	100,00	301.612,22	100,00	310.438,24	100,00

TOTAL IMPORTACIONS

	Milers d'euros		(%)	
	Milers d'euros	(%)	Milers d'euros	(%)
Animals vius i productes del regne animal	65.294,51	4,61	19.882,47	1,40
Productes del regne vegetal	6.035,06	0,43	178.021,04	12,58
Groços i olis	100.310,51	7,09	148.312,84	10,48
Productes de les indústries alimentàries. Begudes i tabac	27.886,57	1,97	23.259,17	1,64
Productes minerals	14.487,92	1,04	33.671,74	1,67
Productes de les indústries químiques o conexas	126.283,54	8,92	17.166,87	2,43
Matèries i productes plàstics. Articles de cesteria	27.817,98	1,97	13.482,20	0,95
Fusta i sum. Articles d'aquestes matèries	66.632,52	4,71	27.817,98	1,97
Paper i les seves aplicacions. Edició, premsa, etc.	153.130,44	10,82	16.487,92	1,18
Matèries tèxtils i articles tèxtils i de confecció	247.933,94	17,52	13.482,20	0,95
Calçot, capells, paraiguaes, bastons, flors artificials, etc.	153.210,62	3,78	14.487,92	1,04
Prod. de pedra, ciment i mat. anàlog. Prod. de ceràmica i vidre	1.281,36	0,09	13.482,20	0,95
Perles, pedres gemmes, metalls preciosos. Joieria i bijuteria	77.187,23	5,45	1.281,36	0,09
Metalls comuns i productes d'aquests metalls	2.047,69	0,14	1.281,36	0,09
Màq. i aparells, mat. electr. Apar. de repr. i enreg. del so i imatge	1.415.361,22	100,00	1.281,36	0,09
Material de transport	1.415.361,22	100,00	1.281,36	0,09
Òptica, fotogr. i cinematogr. Apar. mesura i control. Rellogeria, etc.	1.415.361,22	100,00	1.281,36	0,09
Armes, municions i llurs accessoris	1.415.361,22	100,00	1.281,36	0,09
Mobiliari, joguines, articles d'export, etc.	1.415.361,22	100,00	1.281,36	0,09
Objectes d'art, de col·lecció, antiguitats	1.415.361,22	100,00	1.281,36	0,09
TOTAL IMPORTACIONS	1.415.361,22	100,00	1.415.361,22	100,00

Font: Ministeri de Finances
Duana Andorrana

Comunicacions

* Estacions d'esquí

Temporada 2006/2007*	Ordino-Arcalis **	Pal-Arinsal **	Grandvalira ***	TOTAL
Nombre de pistes	25	42	110	177
Longitud total de pistes (km)	20	63	193	282
Superfície esquiuable (ha)	442	707	1.929	3.078
Remuntadors mecànics	13	30	66	109
Capacitat (esquiador/hora)	16.510	35.700	100.700	152.910
Canons de neu	79	300	1039	1.384
Inivnivació artificial (km)	12	20	78	110

* Dades corresponents a les estacions d'esquí algü. També es disposa del Camp de la Rabassa per a la pràctica de l'esquí nòrdic, amb quatre pistes que sumen 15,5 km de longitud

** Els sectors d'Ordino-Arcalis i Pal-Arinsal integren el domini esquiuable de Vallnord

*** El domini esquiuable de Grandvalira inclou els sectors de Soldeu-El Tarter i de Pas de la Casa-Grau Roig

Font: Ski Andorra

* Nombre de vehicles i de visitants entrats

Vehicles	2006	(%)
Frontera hispanoandorrana	3.004.924	62,70
- Turismes	2.858.002	4,86
- Vehicles pesats	146.922	1,73
Frontera francoandorrana	1.376.853	37,30
- Turismes	1.329.902	2,00
- Vehicles pesats	46.950	34,17
TOTAL	4.381.777	100,00

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Visitants	2006	(%)
Frontera hispanoandorrana	6.731.560	62,70
- Espanyols	6.033.632	4,86
- Francesos	522.181	1,73
- Altres nacionals	185.727	37,30
Frontera francoandorrana	4.205.162	2,00
- Espanyols	214.302	34,17
- Francesos	3.668.538	1,14
- Altres nacionals	322.322	58,10
Total espanyols	6.237.954	39,01
Total francesos	4.190.719	2,87
Total altres nacionals	308.049	100,00
TOTAL	10.736.722	100,00

Font: Departament de Turisme

* Comunicacions

Número d'abonaments	desembre 2006
Línies telefòniques	36.507
Línies especialitzades*	1.308
Canals XDSI	10.695
Telefonia mòbil	69.004
ADSL	14.616
Tràfic telefònic (hores)	2006
Nacional (xarxa fixa)	2.675.101
Nacional (xarxa mòbil)	844.395
Internacional entrant	1.029.229
Internacional sortint	1.222.023
Tràfic telefònic total	5.770.748
Comunicacions Internet **	1.890.944

* Inclou línies de dades i línies commutades

** Accés analògic i digital

Font: Servei d'Estadística del Ministeri de Finances

Demografia

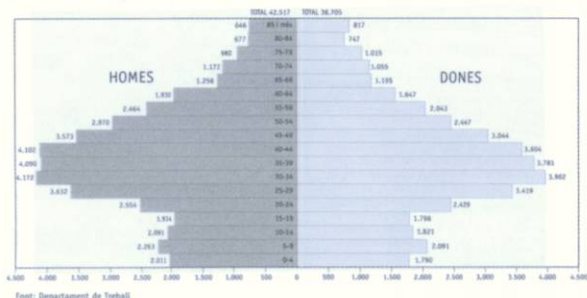
* Població registrada 2006

	Andorra la Vella	Canillo	Encamp	Escaldes	La Massana	Ordino	St. Julià	TOTAL
Andorrans	9.099	1.032	4.513	6.003	3.181	1.568	4.139	29.535
Estrangers	15.112	4.035	9.172	10.388	5.772	1.899	5.309	51.687
Espanyols	9.121	1.997	3.843	6.012	2.473	1.050	3.142	27.638
Francesos	889	736	1.636	591	646	287	319	5.104
Portuguesos	3.567	684	2.891	2.735	1.293	241	1.378	12.789
Altres	1.535	618	802	1.050	1.360	321	470	6.156
Creixement vegetatiu	109	25	163	70	107	40	69	583
Creixement vegetatiu (%)	0,46	0,54	1,23	0,44	1,26	1,21	0,75	0,74
Creixement migratori*	525	409	297	243	336	118	172	2.090
Creixement migratori (%)	2,18	8,83	2,25	3,51	3,95	3,57	1,87	2,66
Creixement total	624	434	460	313	443	158	241	2.673
Creixement total (%)	2,65	9,37	3,48	1,95	5,21	4,77	2,62	3,40
TOTAL	24.211	5.067	13.685	16.391	8.953	3.467	9.448	81.222

* 0 hà per regularització d'inscripcions

Font: Departament de Treball

* Piràmide d'edats de la població andorrana 2006

Treball

* Cens de població assalariada registrada per llocs d'origen i sectors 2006*

	Andorra	Espanya	França	Portugal	Altres	TOTAL	(%)
SECTOR PRIMARI	14	58	5	54	14	145	0,33
SECTOR SECUNDARI	913	3.314	268	3.800	531	8.826	20,35
Indústries manufactures	216	921	74	431	116	1.758	4,05
Producció i distribució d'energia elèctrica	68	82	6	1	3	160	0,37
Construcció	629	2.311	188	3.368	412	6.908	15,92
SECTOR TERCIARI	5.893	16.207	2.367	5.831	4.111	34.409	79,32
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.339	5.640	1.029	2.231	1.215	11.454	26,40
Hoteleria	209	2.152	562	1.608	1.139	5.670	13,07
Transport, Enmagatzematge i comunicacions	297	676	81	137	104	1.295	2,99
Sistema Financer	453	975	47	33	51	1.559	3,59
Activitats immobiliàries i de lloguer	735	2.054	211	708	429	4.147	9,56
Administració pública i seguretat social	2.155	1.757	170	123	127	4.332	9,99
Educació	107	431	24	27	43	632	1,46
Activitats sanitàries i veterinàries	236	917	53	74	94	1.374	3,17
Altres activitats socials i de serveis prestats	2	304	143	184	220	2.450	5,65
Llocs que ocupen personal domèstic	29	406	37	627	163	1.262	2,91
Organismes extraterritorials	1	1	2	2	3	9	0,02
Treball domèstic a la comunitat	6	103	5	70	12	196	0,45
Declarant voluntari sense activitat	2	6	3	7	11	29	0,07
TOTAL	6.820	19.579	2.640	9.685	4.656	43.380	100,00
% Població assalariada	15,72	45,13	6,09	22,33	10,73	100,00	

* Valor mitjà anual

Font: CASS

Sector financer

* Principals dades d'activitat de la banca andorrana 2006

Entitat	oficines	empleats	Actiu total (milers €)	Recursos propis (milers €)	Recursos gestionats (milers €)*
Andbanc	13	308	2.389.308	395.268	6.746.776
Banc Inter-Mora	11	255	3.090.708	208.973	7.559.639
Banca Privada d'Andorra	5	188	1.162.916	98.279	2.734.549
Grup Crèdit Andorrà	21	392	4.366.140	491.959	10.262.548
Banc Sabadell	5	86	532.487	36.236	1.198.127
TOTAL	55	1.229	11.641.559	1.230.715	28.501.639

*Inclouen els dipòsits de clients i la mediació per compte dels clients

Font: Agrupació de Bancs Andorrans (ABA)

Estructura empresarial

* Dimensió de les empreses per sector 2006*

Sector	Nombre d'empreses segons nombre d'assegurats					
	1-5	6-10	11-25	26-100	+ 100	TOTAL
Agricultura, ramaderia, caça, silvicultura i pesca	76	8	1	-	-	85
Indústries manufactureres	112	33	41	18	1	203
Producció i distribució d'energia elèctrica	2	1	2	2	-	7
Construcció	307	130	138	82	4	661
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.020	232	145	60	16	1.453
Hoteleria	433	128	88	47	2	696
Transport, emmagatzematge i comunicacions	133	26	17	13	1	190
Sistema financer	91	14	7	4	5	121
Activitats immobiliàries i de lloguer	561	105	49	31	8	754
Administració pública i seguretat social	14	8	7	3	12	44
Educació	25	5	5	2	43	70
Activitats sanitàries i veterinàries	153	18	8	6	1	186
Altres activitats socials i de serveis prestats	268	35	30	10	5	348
Llars que ocupen personal domèstic	3.321	13	6	-	-	3.340
Organismes extraterritòrials	9	-	-	-	-	9
Treball domèstic a la comunitat	521	2	-	-	-	523
Declarant voluntari sense activitat	740	-	-	-	-	740
TOTAL	7.042	736	544	280	57	8.699

* Dades a XII-2006

Font: CASS

Salari, preus i renda

* Salari mitjà mensual per sector 2006*

	Salari mitjà (€)
SECTOR PRIMARI	1.255,10
SECTOR SECUNDARI	1.849,00
Indústries manufactureres	1.801,74
Producció i distribució d'energia elèctrica	2.938,85
Construcció	1.836,19
SECTOR TERCIARI	1.692,59
Comerç i reparació de vehicles de motor	1.938,61
Hoteleria	1.349,68
Transport, emmagatzematge i comunicacions	1.820,42
Sistema financer	3.745,65
Activitats immobiliàries i de lloguer	1.653,18
Administració pública i seguretat social	2.093,52
Educació	1.867,46
Activitats sanitàries i veterinàries	1.906,03
Altres activitats socials i de serveis prestats	1.546,80
Llars que ocupen personal domèstic	1.026,05
Organismes extraterritòrials	1.566,56
Treball domèstic a la comunitat	1.031,01
Declarant voluntari sense activitat	1.242,17
SALARIS MITJÀ TOTAL	1.722,98

* Valor mitjà anual. Font: CASS

* Índex de preus al consum (IPC)

Grup de productes	Ponderació del grup (%)	% de variació anual 2006
Aliments, begudes i tabac	22,65	2,74
Vestit i calçat	8,74	1,59
Habitatge, viure, gas, electr. i altres combust.	18,90	4,95
Mòbils, estris domèstics i serveis per a la llar	4,84	2,08
Salut (despeses no subvencionades)	3,14	3,32
Transport	18,49	2,49
Esbarjo, espectacles i cultura	5,38	-1,47
Ensenyament	1,05	2,30
Hotels, cafès i restaurants	7,77	7,23
Béns i serveis diversos	8,96	2,79
TOTAL	100,00	3,20
Grups especials		
Inflació subjacent	80,20	3,42
Aliments	21,13	3,16
Índex general sense tabac	96,52	3,28
Energia	5,49	-2,23
Serveis (excloent el lloguer d'habitatges)	26,88	4,74

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Construcció

* Superfície autoritzada per a construccions (m²) 2006

	Apartaments	Calets	Altres *	TOTAL
Canillo	16.557	234	12.500	29.291
Encamp	5.746	427	-	6.173
Ordino	7.085	711	2.886	10.682
La Massana	4.667	1.032	-	5.699
Andorra la Vella	4.943	-	-	4.943
Sant Julià de Lòria	21.758	328	4.525	26.611
Escaldes-Engordany	25.201	2.533	-	27.734
TOTAL	85.957	5.265	19.911	111.133

* Despatxos, magatzems i hotels
Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Comerç, hoteleria i turisme

* Establiments hotelers*, places hoteleres i restaurants (temporada 2006/2007)

	5*		4*		3*		2*		1*		TOTAL		
	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Hab.	Est.	Restaurants	
Andorra la Vella	3	300	10	888	17	940	9	295	8	179	47	2.602	79
Escaldes-Engordany	2	77	9	1.032	11	839	11	405	6	113	39	2.466	36
Sant Julià de Lòria	-	-	2	46	6	386	4	153	1	6	13	593	12
Encamp	-	-	8	483	22	1.040	23	797	6	131	59	2.451	63
Ordino	-	-	2	91	17	531	3	52	2	27	24	701	15
La Massana	1	55	7	781	17	716	8	138	5	86	38	1.776	35
Canillo	1	115	11	1.190	15	561	5	160	5	82	38	2.088	33
TOTAL	7	547	49	4.513	105	5.013	64	2.000	33	604	258	12.677	273

* S'inclouen hotels, apartahotels, hostals i residències, pensions i apartaments turístics, segons la classificació oficial
Font: Departament de Turisme

* Nombre d'establiments i moviments d'altres i baixes en el sector dels serveis

	Comerç d'alimentació	Comerç especialitzat i altres	Hoteleria	Serveis a les empreses	Org. financers i assegurances	Altres serveis	TOTAL
Nombre d'activitats a XII-2005	361	2.464	968	530	165	1.537	6.025
Altres durant el 2006	15	205	85	91	10	202	608
Baixes durant el 2006	35	214	99	51	2	151	552
Salidó altres i baixes	-20	-9	-14	40	8	53	56
Nombre d'establiments a XII-2006	341	2.455	954	570	173	1.588	6.081

Font: Departament de Comerç

Finances públiques

(En milers d'euros)	Exercici 2005				Exercici 2006			
	Quantitat pressupostada		Quantitat liquidada*		Quant. liquidades Quant. pressupostades x 100		Quant. pressupostada	
	Total	%	Total	%	Total	%	Total	%
INGRESSOS PÚBLICS								
Impostos indirectes	218.809	70,93	223.599	43,34	102,19	257.782	75,71	
Taxes i altres ingressos	20.294	6,58	18.737	3,63	92,30	20.998	6,17	
Transferències corrents	0	0,00	39	0,01	-	0	0,00	
Ingressos patrimonials	22.029	7,14	13.418	2,60	60,91	14.559	4,28	
Variació d'actius financers	113	0,04	87	0,02	76,83	117	0,03	
Variació de passius financers	47.295	15,32	260.083	50,41	550,38	47.040	13,82	
TOTAL INGRESSOS PÚBLICS	308.500	100,00	515.958	100,00	167,25	340.496	100,00	
DESPESES PÚBLIQUES								
a) Classificació administrativa								
Ministeri de Presidència	28.756	9,32	15.563	3,21	54,12	24.349	7,15	
Ministeri d'Affers Exteriors, Cultura i Cooperació	6.205	2,01	10.662	2,20	171,85	12.179	3,44	
Ministeri de Salut, Benestar Social i Família	15.248	4,94	15.422	3,18	101,24	18.090	5,31	
Ministeri d'Educació i Formació Professional	50.822	17,12	43.862	9,05	86,64	45.074	13,24	
Ministeri de Finances	7.773	2,52	6.991	1,44	89,94	7.860	2,31	
Ministeri d'Agricultura i Medi Ambient (**)	14.034	4,55	5.043	1,04	35,93	5.855	1,72	
Ministeri d'Esports i Voluntariat (**)	-	-	15.038	3,27	-	19.549	5,74	
Ministeri d'Habitatge, Joventut, Em. Sup. i Recerca (**)	-	-	2.917	0,60	-	6.747	1,98	
Ministeri d'Esports i Voluntariat (**)	-	-	6.309	1,42	-	6.302	1,85	
Ministeri de Justícia i Interior	22.635	7,34	23.717	4,89	104,78	25.474	7,48	
Ministeri d'Urbanisme i Ordenament Territorial	106.165	34,41	83.721	17,27	78,86	114.800	33,72	
Ministeri d'Economia	3.395	1,09	9.083	1,80	268,17	3.770	1,11	
Transferències als comuns	45.577	14,77	50.385	10,39	110,55	42.743	12,55	
Despeses i operacions financers	5.927	1,92	194.146	40,04	3.275,35	8.164	2,40	
b) Classificació econòmica								
Despeses de personal	68.979	22,36	72.238	14,80	104,73	76.831	22,56	
Béns corrents i serveis	38.036	12,33	40.277	8,13	105,89	45.964	13,79	
Interessos	5.119	1,66	5.213	1,08	101,84	7.912	2,32	
Transferències corrents	50.075	16,23	57.823	11,93	115,47	50.302	14,77	
TOTAL DESPESES CORRENTS	162.209	52,58	175.551	36,21	108,23	182.009	53,45	
Inversions reals	103.046	33,40	78.275	16,27	76,54	111.138	32,84	
Transferències de capital	42.683	13,84	42.118	8,69	98,68	46.837	13,76	
TOTAL DESPESES D'INVERSIÓ	145.729	47,24	120.393	24,95	83,03	157.973	46,40	
Variació d'actius financers	550	0,18	566	0,12	102,86	501	0,15	
Variació de passius financers	12	0,00	187.749	38,72	0,00	12	0,00	
TOTAL DESPESES PÚBLIQUES	308.500	100,00	484.859	100,00	157,17	340.495	100,00	

* Dades provisionals, pendents d'aprovació definitiva pel Consell General.

** Ministeris de nova creació arran de la remodelació administrativa que afecta al pressupost de l'exercici del 2006 i la liquidació del 2005

Font: Ministeri de Finances

Indicadors de consum

* Importació de carburants (milers de litres)

	2006
Gasolina sense plom	36.218,62
Gas-oil locomoció	106.992,44
Fuel domèstic	63.589,71
Olis de motor	-
Querosè i carburants	101,09
TOTAL CARBURANTS	206.902,86

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Matriculació de vehicles (unitats)

	2006
Turismes	3.768
Motos	1.153
Ciclomotors	74
Camionetes	66
Camions, autobusos i remolcs industrials	286
Altres (remolcs particulars i tractors agrícoles)	156
Vehícules especials	233
TOTAL MATRICULACIONS	5.736

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

* Producte interior brut (PIB)

	2006
PIB (milions d'euros)*	1.947
PIB per capita (euros)*	23.568
PIB (milions de dòlars)*	2.444
PIB per capita (dòlars)*	30.094

Canvi de l'euro (Mitjana anual): 2006 = 1,2556 dòlars

* Estimació

* Consum d'energia elèctrica per usos (MW/h)

	2006
Usos domèstics	84.772
Construcció i activitats annexes	12.604
Indústries	9.260
Distribució	76.728
Hoteles i restauració	70.240
Serveis financers	23.524
Altres serveis	66.643
Entornament públic	6.236
Estacions d'enquai	16.238
Administracions	19.198
Altres distribuïdors	174.204
TOTAL ELECTRICITAT	558.623

Font: Servei d'Estudis del Ministeri de Finances

Educació

* Ensenyament per sistemes educatius curs 2005/2006

Ensenyament	Esc. andorrana	Esc. franceses	Esc. espanyola	Esc. congregacional*	TOTAL
Nombre de centres	15	15	7	3	40
Població escolar total	3.612	3.636	1.937	2.504	10.789
fins a 6 anys	1.160	1.035	296	548	3.039
entre 7 i 15 anys	2.053	2.113	967	1.212	6.345
16 anys i més	399	488	274	244	1.405
Població universitària	-	-	-	-	-
Altres ensenyaments no universitaris	-	-	-	-	193
Total població escolaritzada					10.982

* Sistema educatiu espanyol

** Dada no disponible

Font: Departament de Formació Professional i Desenvolupament Educatiu

Sanitat

	2006
Sanitat *	200
Netges cot-inglesats	181
Lits hospitalaris	288
Farmàcies*	2
Canillo	2
Encamp	2
Ordino	7
La Massana	3
Andorra la Vella	25
Sant Julià de Lòria	5
Escaldes-Engordany	12
TOTAL	366

* Dades a 31 de desembre

Font: Col·legi Oficial de Netges i

Departament de Comerç

El futur del comerc a Andorra cap a on va?

Govern d'Andorra

Fundació
Crèdit Andorrà

ISBN 978-99920-1-666-4

9 789992 016664